

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI
ORTAK DOKTORA PROGRAMI

TÜRKİYE'DE YETKİNLİK TEMELLİ EĞİTİM İÇİN
ULUSLARARASI ORTAÖĞRETİM AKREDİTASYON
STANDARTLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE DEĞİŞİME
HAZIR OLMA DURUMU

DOKTORA TEZİ

Hanifi ÜKER

İstanbul

Ocak-2024

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI
ORTAK DOKTORA PROGRAMI

TÜRKİYE'DE YETKİNLİK TEMELLİ EĞİTİM İÇİN
ULUSLARARASI ORTAÖĞRETİM AKREDİTASYON
STANDARTLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE DEĞİŞİME HAZIR
OLMA DURUMU

DOKTORA TEZİ

Hanifi ÜKER

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Münevver ÇETİN

İstanbul

Ocak-2024

TEZ ONAYI

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,
Marmara Üniversitesi ile İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Ortak Eğitim Yönetimi ve Denetimi Doktora Programı'nda Hanifi ÜKER tarafından hazırlanan "Türkiye'de Yetkinlik Temelli Eğitim için Uluslararası Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Geliştirilmesi ve Değişime Hazır Olma Durumu" başlıklı bu çalışma, 23/01/2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Prof. Dr. Münevver ÇETİN (İmza)

Akademik Unvan, Adı-Soyadı

Üye ..... (İmza)

Akademik Unvan, Adı-Soyadı

Üye ..... (İmza)

Akademik Unvan, Adı-Soyadı

Üye ..... (İmza)

Akademik Unvan, Adı-Soyadı

Üye ..... (İmza)

Akademik Unvan, Adı-Soyadı

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

İmza

Prof. Dr. Erhan İÇENER

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Doktora tezi olarak hazırladığım “Türkiye’de Yetkinlik Temelli Eğitim İçin Uluslararası Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Geliştirilmesi ve Değişime Hazır Olma Durumu” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

İmza

Hanifi ÜKER

ÖN SÖZ

Eğitimin gerekliliği sorgulandığında; insan olmaya değer şahsiyetler yetiştirmek kavramı ortaya çıkar. Toplumlar insan kavramından ne anlıyorsa öncelikli olarak eğitimlerini buna göre şekillendirmişlerdir. İnançlar, yaşam koşulları, çevresel faktörler gibi birçok değişken dolaylı ve doğrudan bu şekillendirmenin parçası olmuştur. Kendi özümüze baktığımızda eğitimden maksat kâmil insan yetiştirmek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla beraber eğitim; bilgi, beceri ve yetkinliklerin geleceğe aktarılmasında önemli rol almaktadır. Belli bir seviyeye kadar okullar planlı olan rolü üstlenirler. Bu roller oynanırken, çağın gereklilikleri ve toplumun beklentileri doğrultusunda bir eğitim kurgulamak oldukça önemlidir. Başarıya ulaşmak içinde planlı ve sistematik çalışmalar gerekmektedir. Bu süreçte kendi dinamiklerinizi kenara koyamazsınız. Eğitimin evrensel gelişim ilkelerini dikkatli kullanmanız gerekmektedir. Aksi durumda kendi öz değerlerinizi ve kimliğinizi kaybetmek ile karşı karşıya kalabilirsiniz. Çalışma Türkiye’de ilk defa orta öğretim akreditasyon standartları olarak karşımıza çıkmaktadır. Standartlar program akreditasyonu olarak değil kurum akreditasyonu olarak ortaya koyulmuştur. Uluslararası niteliktedir. Bu çalışmanın en önemli özelliği burada ortaya çıkmaktadır. Program akreditasyonu için bir adım atılmış olunmaktadır. Türkiye’de birçok okulun yabancı ülkelerde geliştirilmiş standartları kullandığı düşünüldüğünde, ilk defa Türkiye’de geliştirilen standartların olması oldukça önem arz etmektedir.

Bu özel çalışmanın ortaya çıkma süresince beni destekleyen, ilgilenen, zaman ayıran, bilgi ve tecrübeleriyle her zaman yanımda olduğunu hissettiğim danışmanım ve saygı duyduğum değerli hocam Prof. Dr. M. Münevver ÇETİN’e yardımlarından ve bu tezin tamamlanmasında gösterdiği titiz çalışmalarından dolayı şükranlarımı sunarım. Çalışmaya yön veren rehberlik eden tez izleme komitesi üyeleri; Prof. Dr. Mehmet ÜNLÜ, Doç. Dr. Ahmet Faruk LEVENT hocalarıma çok teşekkür ederim. Tez konusunun belirlenmesinde destek olan Doç. Dr. Kâmil Arif KIRKIÇ hocama ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Hayatımın her aşamasında ve kararlarımda yanımda olan, destekleyen çalışmalarım boyunca motivasyonumu yüksek tutan sevgili eşim Özlem ÜKER’e ve maddi, manevi olarak beni her daim destekleyen anne ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hanifi ÜKER

ÖZET

TÜRKİYE'DE YETKİNLİK TEMELLİ EĞİTİM İÇİN ULUSLARARASI ORTAÖĞRETİM AKREDİTASYON STANDARTLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE DEĞİŞİME HAZIR OLMA DURUMU

Hanifi ÜKER

Doktora, Eğitim Yönetimi ve Denetimi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. M. Münevver Çetin

Ocak, 2024 - 166 + XII Sayfa

Bu araştırmada, araştırmacı tarafından ortaöğretim akreditasyon standartlarının gömülü teori ile nitel yolla elde edilmesi ve bu standartlara bağlı olarak nicel yolla değişime hazır olma durumunun yapısal eşitlik modeli ile tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada yöntem olarak karma yöntemlerden keşfedici sıralı desen kullanılmıştır. Nitel yöntem gömülü teori sistematik desen ile yürütülmüştür. Nicel aşamada ise ilişkisel desen kullanılmıştır.

Araştırmada nitel çalışmanın alt yapısının oluşturulması için alanyazın taraması yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Nitel çalışma gurubunu İstanbul Anadolu yakası geneli MEB'e bağlı resmi ve özel okullarda görev yapan eğitimciler, sivil toplum örgütleri, ve okulun birçok paydaşı oluşturmuştur. Katılımcılar ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler maxquda programında kodlanmıştır. Öncelikle 10 kişi ile görüşme yapılarak ana temalar belirlenmiş, daha sonra farklı 10 kişi ile bir daha görüşerek ana temalarda düzeltmeler ve ek olarak standartlar oluşturulmuştur. Gömülü teori araştırmasının gereği olarak içerik analizi yapılmış açık kodlama, eksen kodlama, seçici kodlama aşamaları uygulanmıştır.

Nicel veri toplama aşamasında ilk olarak Türkiye'ye özgü ortaöğretim akreditasyon standartları geliştirilecektir. Bu standart maddeleri nitel çalışmanın sonuçlarına göre oluşturulacaktır. Nitel yolla elde edilen veriler yorumlanarak standartların son hali

oluşturulacaktır. Değişime hazır olma ölçeği kullanılarak standartlar uygulandığında meydana getireceği değişim ve farkındalık öngörülme çalışılacaktır.

Bu araştırmanın nicel boyutunda problem durumu ve amaca uygun olarak nicel araştırma yöntemlerinden açıklayıcı ilişkisel desen kullanılmıştır. Hatalı örneklemeler düzeltildikten sonra 610 örneklem değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Nicel örnekleme stratejilerinden çok aşamalı tabakalı örneklem ve sistematik örneklem kullanılmıştır. Veriler İstanbul Anadolu yakasındaki ortaöğretim kurumlarından toplanmıştır. Nicel veriler ölçekler yardımıyla yapılmıştır. Nitel yolla elde edilen Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları, değişime hazır olma ölçeği ve akreditasyon farkındalık ölçeği ile birlikte kullanılarak veriler toplanmıştır. Çalışmada Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ne düzeydedir? Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ile bu farkındalığın oluşturacağı değişime hazır olma arasındaki ilişki nasıldır? Sorularına cevaplar aranmıştır. Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) ve tanımlayıcı analizler, araştırma sorularını çözmek için kullanılmıştır. Ön analizler, ana analizlere geçilmeden önce yapılarak güvenilirlik artırılmıştır. Sonuç olarak, iki katılımcı grubun frekans ve yüzdelerine dayalı olarak tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır. IBM SPSS 22 kullanılarak kayıp veri analizi yapılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizleri (DFA), ana çalışmalar için varsayımlar kontrol edildikten sonra ölçeklerin yapı geçerliliğini değerlendirmek için kullanılmıştır. DFA, SPSS 22 ve AMOS kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Her bir ölçek için ortalama ve standart sapma değerleri ve her bir alt ölçek arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır.

Araştırmanın nitel bulgularında 43 açık koda ulaşılmıştır. Bu açık kodlar bir araya getirilerek 22 eksen kod ortaya çıkmıştır. Eksen kodlama ile ortaya çıkan kategoriler ele alındığında; eğitim ve öğretim yönetimi ile eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi temaları altında yönetişim, yenilenme ve devamlılık, eğitim için destek, planlama, eğitim ve öğrenme olmak üzere toplam (6) altı seçici koda ulaşılmıştır.

Araştırmanın nicel bulgularında akreditasyon algısının ilişkin katılımcıların verdiği yanıtlara bakıldığında yüksek ortalamalar ile karşılaşılmaktadır. Bu sonuçlar akreditasyon algısının yüksek olduğunu göstermektedir. Nitel bulgular sonrasında ulaşılan akreditasyon standartlarının, örgütsel olarak değişimine ilişkin katılımcıların verdiği yanıtlara bakıldığında orta değerlerde sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar

akreditasyon standartlarına karşı değişime hazır olma algısının orta düzeyde olduğunu göstermiştir.

Akreditasyon değişimine hazırlık ile akreditasyon algısı arasındaki korelasyona bakıldığında pozitif olarak anlamlı bulunan bu ilişkiden akreditasyona yönelik değişim ile akreditasyon algısının birlikte değiştikleri söylenebilir. Doğal olarak akreditasyon algısı yüksek okulların akreditasyona yönelik değişim daha çabuk gerçekleşecektir.

Anahtar Kelimeler: Kalite Güvencesi, Akreditasyon, Türkiye Akreditasyon Standartları, Karma Gömülü Sistemik Desen

ABSTRACT

DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL SECONDARY EDUCATION ACCREDITATION STANDARDS FOR COMPETENCY-BASED EDUCATION IN TURKEY AND READINESS FOR CHANGE

Hanifi ÜKER

PhD, Educational Administration and Supervision

Supervision: Prof. Dr. M. Münevver Cetin

January, 2024 - 166 +XIII Pages

In this research, the aim is to determine whether the researcher obtains the accreditation standards of secondary education by method theory and is prepared for quantitative change according to these standards by the structural equality model. In research, the method of karma is used as a method of discovery. Qualitative method theory is carried out by systematic pattern. In this case, the nicotine is used.

The study was conducted in order to establish the understructure of the qualitative study. Based on the data obtained, a structured interview form was created. The Nitel working group has been formed by educators, civil society organizations, and many stakeholders of the school who work in official and private schools associated with the İstanbul Anadolu district. In-depth discussions were conducted with the participants. The data obtained is encoded in the maxquda program. Initially, the main topics were identified by talking to 10 people, then the main themes were corrected with 10 different people, and standards were created in addition. Open encoding, axis coding, selective coding stages have been applied taking into account the method theory stages.

In the data collection phase of Nicel, the accreditation standards specific to Turkey will be developed first. These standard substances will be created according to the

results of the qualitative study. By interpreting the data obtained by the qualitative path, the final state of the standards will be created. Use the scale of preparedness for change to predict the change and awareness that will occur when standards are applied.

In the quantitative size of this research the problem situation and purpose according to the explaining relative (correlational) pattern model of the qualitative research methods has been used. The remaining 610 specimens were evaluated after the erroneous and missing samples were separated. Nicel's sampling strategies have used a multi-stage layer sample model and a systematic sampler model. The data was collected from middle school institutions near İstanbul Anadolu. Nicel data is made with the help of scales. Data collected in Turkey using competence-based secondary education accreditation standards, the scale of preparedness for change and the level of awareness of accreditations have been collected. What is the level of awareness of high school accreditation with international characteristics specific to Turkish culture in the study? What is the relationship between high school accreditation awareness that carries international characteristics that are specific to Turkish culture and being prepared for the change that this consciousness will create? They seek answers to their questions. Structural Equality Modeling (SEM) and defining analyses have been used to solve research questions. Preliminary analyses are carried out before they are passed on to major analyses. As a result, defining statistics were calculated based on the frequency and percentages of the two groups of participants. IBM analyzed lost data using SPSS 22. Verifying Factor Analysis (DFA) has been used to assess the structure validity of scales after assumptions for the main studies have been checked. DFA is performed using SPSS 22 and AMOS. The average and standard deviation values for each scale and the correlations between each subscale have been calculated.

The results of the study included 43 open-source findings. When these open codes are combined, 22 axis code appear. When the categories arising with axis coding are addressed, a total of six (6) selective codes have been achieved under the themes of education and teaching management and education and the realization of teaching, including management, renewal and continuity, support for education, planning, training and learning.

In the quantitative findings of the study, high averages are encountered when looking at the responses given by participants regarding the perception of accreditation. These results indicate that the perception of accreditation is high. The accreditation standards achieved after the qualitative findings were averaged when looking at participants' responses to organizational change. These results showed that the perception of being prepared for change against accreditation standards is at the highest level.

Looking at the correlation between the preparation for the change of accreditation and the perception of accreditation, it can be said that the change from this positive relationship to the accreditation has changed in conjunction with the perceptions of accreditation. Of course, the change to accreditation perception of higher schools will take place faster.

Keywords: Quality Assurance, Accreditation, Turkish Accreditation Standards, Mixed Method Systematic Design

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
KISALTMALAR	xvii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ 1	
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Sayıtları.....	6
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
İKİNCİ BÖLÜM.....	8
KALİTE VE AKREDİTASYON.....	8
2.1. Kalite Kavramı.....	8
2.2. Kalite Güvencesi ve Akreditasyon.....	9
2.3. Akreditasyon Nedir?	11
2.4. Akreditasyon Türleri.....	15
2.4.1. Kurumsal Akreditasyon.....	15
2.4.2. Program Akreditasyonu.....	16
2.5. Akreditasyon Süreci.....	16

2.5.1.	Akreditasyon Başvurusu.....	17
2.5.2.	Kendini Değerlendirme	17
2.5.3.	Meslektaş değerlendirmesi ve Ön Ziyaret.....	18
2.5.4.	Kurum-Saha Ziyareti	18
2.5.5.	Akredite Kararı	19
2.5.6.	Sürdürülebilirlik	19
2.6.	Akreditasyon Kriterleri ve Kararları	19
2.7.	Bir Kurum Neden Akredite Olmalıdır?	22
2.8.	Ortaöğretimde Akreditasyon.....	25
2.8.1.	Ortaöğretimde akreditasyonun faydaları	25
2.8.2.	Türkiye’de akredite olmuş bazı okullar.....	27
2.8.3.	Ortaöğretim akreditasyon kuruluşlarına örnekler.....	28
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM		46
YÖNTEM		46
3.1.	Araştırma Modeli	46
3.1.1.	Karma Yöntem Araştırması.....	46
3.1.2.	Nitel Boyutta Araştırma Deseni	49
3.1.3.	Nicel Boyutta Araştırma deseni.....	53
3.2.	Araştırmanın Çalışma Grubu ve Örneklem	53
3.3.	Veri Toplama Araçları	57
3.3.1.	Nitel Veri Toplama Teknikleri	57
3.3.2.	Nicel Veri Toplama Teknikleri	58
3.4.	Verilerin Toplanması ve Analizi.....	59
3.4.1.	Nitel Verilerin Analizi	60
3.4.2.	Nicel Verilerin Analizi	64
3.5.	Geçerlik ve Güvenirlik.....	65

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	69
BULGULAR.....	69
4.1. Nitel Bulgular.....	69
4.1.1. Açık kodlama Bulguları	69
4.1.2. Eksen Kodlama Bulguları	84
4.1.3. Seçici Kodlama Bulguları	96
4.2. Nicel Bulgular	104
4.2.1. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı Ne Düzeydedir?	104
4.2.2. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Getireceği Değişime Hazır Olma Ne Düzeydedir?	105
4.2.3. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı İle Bu Farkındalığın Oluşturacağı Değişime Hazır Olma Arasındaki İlişki Nasıldır?	106
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	109
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	109
5.1. Sonuçlar	109
5.1.1. Türk Kültürüne Özgü uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Kategorilerini Açıklayan Sonuçlar	110
5.1.2. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarını Açıklayan Sonuçlar.....	123
5.1.3. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı Sonuçları4	129
5.1.4. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Getireceği Değişime Hazır Olma İle İlgili Sonuçlar	130
5.1.5 Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı ile Bu Farkındalığın Oluşturacağı Değişime Hazır Olma Arasındaki İlişkilere Ait Sonuçlar.....	131
5.2. Tartışma	132

5.3. Öneriler	133
5.3.1. Araştırmacılar için Öneriler.....	134
5.3.2. Politika Yapıcılar için Öneriler	135
5.3.3. Uygulayıcılar için Öneriler.....	135
KAYNAKÇA.....	137
EKLER	149
EK: 1 - Kişisel Bilgi Formu	149
EK 2: Bireysel Görüşmede Uygulanacak Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	151
EK 3: Bireysel Görüşmede Uygulanacak Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu 2.....	152
EK 4: Değişime hazır olma ölçeği	153
EK 5: Akreditasyon farkındalığı ölçeği	155
EK 6: Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları	156
EK 7: Etik kurul karar onayı	163
EK 8: İzin yazıları	164

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1: Yükseköğretimde Akreditasyonun Tarihi Gelişimi.....	12
Tablo 2.2: Akreditasyon Süreci Olası Sonuçları.....	21
Tablo 2.3: Türkiye'de akreditasyon almış bazı okullar	27
Tablo 3.1: Karma yöntem desenleri (Creswell & Clark, 2017).....	47
Tablo 3.2: Çalışma grubunun özellikleri.....	55
Tablo 3.3: Nicel Analiz Katılımcılarının Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	56
Tablo 3.4: Sistematik gömülü desen için güvenilirlik standartları.....	67
Tablo 4.1: Uluslararası bir okul hangi özelliklere sahip olmalıdır? Sorusu Açık Kodları.....	70
Tablo 4.2: Ortaöğretim eğitim süreçleri nelerdir? Sorusu açık kodları	74
Tablo 4.3: Bir okulun amacından maksat nedir? Sorusu Açık Kodları	76
Tablo 4.4: Okul yöneticisinden beklenenler nelerdir? Sorusu Açık Kodları.....	77
Tablo 4.5: Eğitim öğretim sürecinin kalitesi sizce nelerle ifade edilebilir? Sorusu Açık Kodları.....	78
Tablo 4.6: Öğrenme süreci ve ölçme değerlendirmeden neler beklenmelidir? Sorusu Açık Kodları.....	79
Tablo 4.7: Okul ortamının huzurlu ve mutlu olması için neler yapılmalı ve kimlere sorumluluklar yüklenmeli? Sorusu Açık Kodları	81
Tablo 4.8: Eğitim süreçleri dışında okullarda hangi destekleyici unsurlar bulunur? Sorusu Açık Kodları.....	82
Tablo 4.9: Okulun fiziksel şartları ve personeli hangi standartlarda olmalı? Sorusu Açık Kodları.....	82
Tablo 4.10: Şu özelliklere sahip okullar iyi okullardır dediğiniz okullar hangi özelliklere sahip olmalıdır? Sorusu Açık Kodları	83
Tablo 4.11: Eksen Kodlar	84
Tablo 4.12. Seçici ve eksen kodlar.....	96
Tablo 4.13: Akreditasyon farkındalığı aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri	105

Tablo 4.14: Örgütsel değişime hazır olma aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri.....	105
Tablo 4.15: Ölçüm Modelinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum İndeks Değerleri	107
Tablo 4.16: Yol Analizi Standardize Olmuş Regrasyon Ağırlıkları	108
Tablo 4.17: Yol Analizi Standardize Olmuş Korelasyon Ağırlıkları.....	108
Tablo 5.1: Eğitim Öğretim Yönetimi-Yönetişim standartları tablosu.....	124
Tablo 5.2: Eğitim Öğretim Yönetimi-Yenilenme ve Devamlılık standartları tablosu	125
Tablo 5.3: Eğitim Öğretim Yönetimi-Eğitim için Destek standartları tablosu	126
Tablo 5.4: Eğitim Öğretim-Planlama standartları tablosu	127
Tablo 5.5: Eğitim Öğretim-Eğitim standartları tablosu	127
Tablo 5.6: Eğitim Öğretim-Öğrenme standartları tablosu	128

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4. 1: Amaç Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	85
Şekil 4. 2: Sürdürülebilir Liderlik Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	86
Şekil 4. 3: Yönetme ve Yönlendirme Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	87
Şekil 4. 4: İletişim Yönetimi Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	87
Şekil 4. 5: Personel Yönetimi Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	88
Şekil 4. 6: Sürdürülebilirlik Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	88
Şekil 4. 7: Yenilik Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	89
Şekil 4. 8: Okul Kültürü Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	89
Şekil 4. 9: Finans Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	90
Şekil 4. 10: Fiziki Donanım Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	90
Şekil 4. 11: Güvenlik ve Ulaşım Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	91
Şekil 4. 12: Okul Sağlığı ve Beslenme Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	91
Şekil 4. 13: Eğitim Yönetimi ve Planlaması Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli ...	91
Şekil 4. 14: Öğretim Planlaması Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	92
Şekil 4. 15: Eğitim Planlaması Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	92
Şekil 4. 16: Sosyal ve Kültürel Edinim Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	93
Şekil 4. 17: Öz Yönlendirme ve Rehberlik Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	93
Şekil 4. 18: Şahsiyet Gelişimi Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	94
Şekil 4. 19: Öğretim Programı Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	94
Şekil 4. 20: Ölçme ve Değerlendirme Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	95
Şekil 4. 21: Uluslararasılık Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	95
Şekil 4. 22: Yaşamsal Deneyim Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli.....	96
Şekil 4. 23: Yönetişim Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli.....	97
Şekil 4. 24: Yenilenme ve Devamlılık Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli.....	98
Şekil 4. 25: Eğitim İçin Destek Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli.....	99
Şekil 4. 26: Planlama Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli.....	100
Şekil 4. 27: Eğitim Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli.....	101
Şekil 4. 28: Öğrenme Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli.....	103
Şekil 4. 29: Doğrulayıcı Faktör Analizi (n=610).....	107

KISALTMALAR

DFA : Doğrulamalı Faktör Analizi

CFA: Confirmatory Factor Analysis

SEM: Structural Equation Model

YEM: Yapısal Eşitlik Modeli

EOQC: European Organization for Quality Control

EFQM: European Foundation for Quality Management

JIS: Japanese Institute Standards

ECIS: European Association of International Schools

NEASC: New Association of English Schools and Colleges

WASC: Western Association of Schools and Colleges

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

AMA: American Medical Association

NAACS: National Association of Accredited Business Schools

ACE: American Education Association

NCA: National Commission on Accreditation

NRCAA: National Committee of Regional Accrediting Agencies

FRACHE: Federation of Regional Accrediting Commissions for Higher Education

COPA: Council on Postsecondary Accreditation

CHE: Council for Higher Education

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Bu yüzyılda değişimler çok hızlı olmaktadır. Teknolojinin de etkisiyle bu değişim hızı daha da artacaktır. Devletler bu değişimin bir parçası oldukları süre ayakta kalabilecektir. Yüksek kalite standartlarına sahip Eğitim kurumları bu değişimin öncülerindedir. Her devlet kendi ulusunun tarihi, sosyal ve kültürel dinamiklerine uygun eğitim yaklaşımları sergilemek zorundadır. Özellikle köklü bir geçmişe sahip uluslar bu durumdan kendilerini soyutlayamaz. Kültürel ve sosyal yaşam farklılaşmakta, geçmişle olan bağlar kopmakta, toplumsal ve bireysel sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bunlar dikkate alındığında Dünyada ve Türkiye’de eğitim yaklaşımları dönüşerek uluslar üstü bir yapıya bürünmektedir. Bu dönüşümün sağlıklı olabilmesi için akreditasyon önem kazanmaktadır. Türk okulları eğitim sistemleri açısından kendi dinamiklerinden koparak batı medeniyetinin etkisine girmiştir. Bu yüzden bazı okullarda batı ülkelerinin eğitim programı kullanılmakta ve onların akreditasyon kuruluşları tarafından akredite edilmektedir. Bu akreditasyon sistemleri Türkiye’nin kültürel ve değer yapısıyla ne kadar uyumludur? Bunlar cevap bekleyen sorular olarak karşımıza çıkmaktadır. Akademik çalışmalarda yabancı bir ölçeği doğrudan Türk örneklemelere uygulanamamakta ve ölçek uyarlama çalışması yapılmaktadır. O halde, nasıl oluyor da başka bir ülkenin geliştirdiği akreditasyon sistemini alıp kendi kültürümüzde uygulamaya çalışıyoruz?

Uluslararası akredite eden kurumlar sürdürülebilirlik için diğer toplumların üzerinde eğitim, kültür, sanat ve din alanlarında farklılıklar oluşturabilmektedir. Bu farklılaşma çoğu zaman o ülkelerin özelinde, toplumsal yapıda olumsuzluklara neden olmaktadır. Eğer akredite edilen bir öğretim programı varsa bunun uluslararası olduğu da tartışılabilir (Günel et al., 2020). Aslında bu programlar uluslararası olarak yola çıkmıştır. Ama bunların çoğu uluslararası standartları sağlayamamaktadır. Toplumsal yapının bozulmaması ve eğitimin öz değerlerinde kalabilmesi için Türkiye’nin kendi dinamiklerinden beslenen bir akreditasyon sistemine ihtiyacı vardır. Türkiye aynı zamanda jeopolitik ve siyasi coğrafya açısından hinterlandı geniş bir ülkedir. Bu genişlik dolayısıyla bu ihtiyaç benzer kültürel değerlere sahip ülkeler

tarafından da hissedilmektedir. 21. YY ın beklentilerini karşılayacak bir orta öğretim akreditasyon sisteminin olmaması bir modele ihtiyacın olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu model sadece Türkiye'ye değil uluslararası alana hizmet etmelidir. Geliştirilecek bu modelin standartları bu çalışma ile ortaya çıkarılacaktır.

Akreditasyon kalite güvencesinin önemli parametrelerindendir. Ortaöğretim açısından kalite güvencesi hizmet veya ürünün belirtilen gerekliliklerin uygulanması için oluşturulan planlanmış sistemli etkinliklerdir. Akreditasyon ise öz değerlendirme ve dış değerlendirme süreçleri ile önceden belirlenmiş standartlara uygun olarak yapılan değerlendirme bütünüdür (Dooley, 2005).

Ortaöğretimde akreditasyonun uygulama alanı şüphesiz okullardır. Bu yüzden okulların paydaşları oldukça önemlidir. Geliştirilecek bu akreditasyon çalışmasında okul paydaşlarının dışında akademisyenler ve alan uzmanlarından da faydalanılacaktır. Bu çalışma sonucunda Türkiye'nin kendi dinamiklerini dikkate alan ve sahada uygulanarak kalite güvencesine katkı sağlayacak ortaöğretim akreditasyon standartları oluşturulacaktır. Bu standartlar, sonrasında geliştirilecek modelin önemli bir adımı olacaktır.

Eğitim öğretim dinamik ve esnektir. 21 YY'ın getirmiş olduğu yeniliklere kurumların uyum sağlaması onların esneklik ve dinamiklikleri ile yakında ilgili olacaktır. Bu yüzden değişime uyum sağlamak bir gereklilik haline gelmiştir. Gelişim ve iyileştirme için adımlar atılmalı ve sürdürülebilirlik sağlanmalıdır (Dyer et al., 2009). Toplumsal ihtiyaçlara cevap verebilmek, çağa ayak uydurabilmek eğitim örgütleri açısından yaşamsaldır. Değişim, eğitim örgütlerinin kaçınılmazdır. Okullar açık sistemdir ve kırılmandır. Bu açıdan değişim okullarda kaçınılmaz bir hal almıştır (Burke, 2017).

Değişim ve gelişim süreci amaçlı beklentileri artırmıştır. Okulda değişimin en önemli uygulayıcısı yöneticiler ve öğretmenlerdir (Gülbahar, 2019). Gelişme, yöneticilerin eğitimin bütün paydaşları ile birlikte gerçekleştiğinde kalitenin artırılması için bir adım daha atılmış olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kalite yönetim sistemi okullarda olması gereken en önemli sistemlerdendir. Okul kültürünü yaşatabilmek, manevi değerlerin bireylere aktarılmasını sağlamak, geçmişi, bugünü ve geleceği birleştirerek vizyon oluşturabilmek adına birçok okul arayış içine girmiştir (Hofman et al., 2011). Uluslararası alanda da birçok ülke kendi dinamiklerine uygun eğitim

sistemleri ve modelleri geliştirerek bunları uygulamıştır (Bakioğlu, 2013). Merkezi yönetimin oluşturduğu zorunlu bir müfredat veya birçok özel okulda uygulanan farklı ülkelerin eğitim modelleri oldukça yaygınlaşmıştır. Bu eğitim sistemleri yerelde okul gelişim modelleri ile sürdürülmektedir. İyi bir eğitim sistemi mutlaka kalite güvencesine sahip olmalıdır. Bu açıdan bakıldığında akreditasyon sistemleri bu güvenceyi sağlamaktadır.

Kalite güvencesi ve akreditasyon kalite sisteminin bir parçasıdır. Kalite yönetim sisteminin etkili okul oluşumuna hizmet edebilmesi için okul liderinin, öğretmenlerin ve paydaşların bu kültürü sahiplenmesi ve sürdürülebilirlik adına çaba göstermesine bağlıdır. Kalite yönetim sisteminin etkili ve verimli olabilmesi, ise ancak o okulun sosyal, kültürel ve diğer dinamiklerine uygun olması ile mümkün olabilmektedir. Günümüzdeki rekabet koşulları, dünyadaki örgütlerin hareketliliği ve beklentilerinde oluşan değişiklikler, İnovasyon yaklaşımları batılı ülke örgütlerini stratejik düşünmeye itmekte ve kaliteyi güvence altına almak için akreditasyon sistemleri geliştirmeye sevk etmektedir (Yılmaz, 2015). Çünkü eğitimde akreditasyon, eğitim hizmeti vermeye aday bir kurum veya kuruluşun kalite yönetim sistemine uygun olarak belirlenen standartlar çerçevesinde yeterliliğinin saptanması sürecidir (Bakioğlu & Baltacı, 2017). Burada yapılan faaliyet eğitim ve öğretim hizmetlerinin teknik kıstaslara göre değerlendirilmesi, onaylanması, belgelendirilmesi ve sürdürülebilmesi üzerine kuruludur. Bu çalışma ile uluslararası standartlar göz ardı edilmeden Türkiye'nin kendi dinamikleri içinde bir akreditasyon standartları geliştirilecek ve bu standartlar ile değişime hazır olma durumu arasındaki ilişki ortaya koyulacaktır. Eğitim kurumlarının akredite edilmesi için oluşturulmuş bir sistem, eğitimin kabul edilebilir olması için gerekli unsurları ortaya koyar. Aktan (2018)'e göre akreditasyon için yedi standart alanın kullanılması gerekir. Bu alanlardan bazıları öğretim ve eğitim, çalışanlar, öğrenciler, iletişim, altyapı, yönetim ve kalite güvencesi olarak bilinir. Akreditasyon çalışmaları batılı ülkelerin eğitim sisteminin önemli bir özelliği haline gelmiştir. Türkiye bağımsız bir şekilde akreditasyon çalışmalarına hız vermelidir. Burada önerilen çalışma Türkiye'de bir ilk olma özelliğine sahip olacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu tezin temel amacı; Türkiye’de yetkinlik temelli eğitim için uluslararası ortaöğretim akreditasyon standartlarının geliştirilmesi ve değişime hazır olma durumunu ortaöğretim kurumlarında tespit etmektir. Eğitime yön veren birçok gelişmiş ülke kendi akreditasyon standartlarını oluşturarak uygulamakta ve başka ülkelerle de paylaşmaktadır. Türkiye’nin de dinamik bir ortaöğretim akreditasyon modeli geliştirmesi kaçınılmazdır. Bu tez çalışması ile genel olarak; eğitimle ilgili sivil toplum örgütleri, akademisyenler, veliler, öğrenciler, okul yöneticileri, idari personel ve diğer paydaşların tutumları ve önerileri doğrultusunda uluslararası ortaöğretim akreditasyon standartları oluşturulacaktır. Bu çalışmanın bir diğer amacı da; oluşturulacak akreditasyon standartlarının Türkiye’nin tüm dinamiklerini ve evrensel boyutlarını dikkate almasıdır. Ortaöğretim akreditasyonunda uygulanmak üzere geliştirilecek standartlarda aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir.

- Oluşturulacak akreditasyon standartları, Türkiye’deki okullarda her öğrencinin nitelikli ve yetkinlik temelli eğitim almasını sağlayacaktır.
- Çağın getirmiş olduğu yetkinlik beklentileri standart oluşturmada dikkate alınacaktır.
- Oluşturulacak akreditasyon standartları okulların iç ve dış çevre faktörlerine, kültürel yapısına uygun olarak eğitim ve öğretim yapmaya imkân sağlayacaktır.
- Oluşturulacak akreditasyon standartları, eğitim yönetim süreçlerinin daha etkili olmasını sağlayacaktır.

Tezde ana hatlarıyla aşağıdaki problemlere cevap aranacaktır. Bu soruları şu şekilde ortaya koyabiliriz:

1. Eğitim yöneticileri, öğretmenler, okul idari personeli, STK, diğer paydaşlar ve eğitim bilimci akademisyenlerin eğitim öğretim standartları için görüşleri nelerdir?
2. Türkiye ortaöğretim akreditasyon süreçlerinde kullanılacak standartlar nelerdir?
  - 2.1. Türkiye ortaöğretim akreditasyon kategorileri nelerdir?
  - 2.2. Türkiye ortaöğretim akreditasyon standartları nelerdir?

3. Türkiye ortaöğretim akreditasyon standartlarının değişme hazır olma durumu ile ilişkisi nasıldır?

Nitel araştırmamızın ana olgusunu akreditasyon standartları oluşturmaktadır. Bu doğrultuda nitel boyut araştırma soruları;

1. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon kategorileri nelerdir?
2. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartları nelerdir?

Nitel boyut araştırma soruları;

1. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ne düzeydedir?
2. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartlarının getireceği değişime hazır olma ne düzeydedir?
3. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ile bu farkındalığın oluşturacağı değişime hazır olma arasındaki ilişki nasıldır?

Problemlerin çözümü için, derinlemesine mülakatların yapılarak ölçekler yardımı ile elde edilen veriler üzerinden istatistiksel analizler yapılmıştır. Araştırma eğitimin birçok paydaşı üzerinde yürütülmüştür.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın özgün değeri, Türkiye'ye özgü uluslararası akreditasyon sisteminin oluşturulmasıdır. Ayrıca bu alanda standart geliştirme bakımından ilk çalışma olacaktır. Oluşturulacak akreditasyon sisteminin ülkenin dinamiklerine uygun olarak tasarlanıyor olması oldukça önemlidir. Yukarıda da ifade edildiği gibi uluslararası birçok akreditasyon sistemi bulunmaktadır. Türkiye'nin bu anlamda bir ortaöğretim akreditasyon kurumunun bulunmaması okulların uluslararası kaynaklı kuruluşların akreditasyon programına yönelmesine neden olmaktadır. Bu durumda geliştirilecek standartlar ilk olma özelliği taşıyacaktır.

Akreditasyonda dışa bağımlılık maddi ve kültürel anlamda bazı dezavantajlar oluşturmaktadır. Ayrıca çoğu resmi okulun bu programlarda akredite olması söz

konusu bile olamamaktadır. Uluslararası akreditasyon programlarından daha çok özel okullar faydalanmaktadır. Bu açıdan çalışma ulaşılabilirlik açısından oldukça önem kazanmaktadır.

Karma yöntemle yapılacak bu çalışma ile uluslararası akreditasyon programları incelenecek ve ortak noktaları tespit edilecektir. Bu durum oluşturulacak standartlar açısından önemlidir. Hem milli hem de manevi kültürel değerlerimizin yaşaması için okulların rol üstlenmeleri gerekmektedir. İyi bir akreditasyon standartları bu durumu göz ardı edemez. Yapılacak alanyazın taramasından sonra açık bir sistem olan eğitim ortamlarının bütün paydaşları ile görüşmeler yapılacaktır. Böylece nitel anlamda büyük bir veri havuzu oluşacaktır. Tema ve Kategoriler oluşturularak akreditasyon standartlarımızın temelleri ortaya çıkacaktır. Mümkün olduğunca çok paydaşa ulaşılması düşünülmektedir. Oluşan standartlardan bir ölçek geliştirilerek okullarımızda uygulanacaktır. Bu ölçek ve örgütsel değişime hazır olma ölçeği kullanılarak kurumların hazır olması arasındaki ilişki ortaya koyulacaktır.

Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle, sadece standartlar elde edilmiş olmayacak aynı zamanda toplumun bir kısmının eğitimden beklentileri de ortaya çıkmış olacaktır. Bu standartlar bir yol haritası oluşturularak kar amacı gütmeyen bir akreditasyon kurumuna dönüşüp ülkede eğitim kalitesini artırabilir. Ayrıca birçok ülkeye rehber olacak ve uluslararası boyut kazanacaktır.

1.3. Araştırmanın Sayıltıları

Bu araştırma;

- Araştırmaya katılan paydaşların gerçek durumlarını yansıtan samimi cevaplar verdikleri
- Katılımcıların veri toplama araçlarını doğru ve içtenlikle kullandıkları
- Ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirlik şartlarını sağladığı
- Araştırmanın çalışma evrenini temsil ettiği
- Kontrol altına alınamayan değişkenlerin ölçeklerin cevaplandırılması sürecinde örneklemdaki her katılımcıyı eşit şekilde etkilediği
- Geçerli ve güvenilir ölçme araçlarına sahip olduğu

- Araştırmanın everenini temsil edecek büyüklükte çalışma grubunun olduğu Sayıltılarına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sonuçlarını yorumlarken dikkat edilmesi gereken bazı sınırlılıklar vardır. Bu bağlamda araştırma;

- Konu açısından uluslararası ortaöğretim akreditasyon kategorileri ve standartlarıyla,
- Örneklem açısından eğitim öğretimin paydaşlarıyla,
- Zaman açısından 2021-2022 Ğretim yılı ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KALİTE VE AKREDİTASYON

2.1. Kalite Kavramı

Kalite kavramı, sistemlerin ve insanların “Hata yapması” ve “Mükemmele ulaşma isteği” gerçeğinden kaynaklanmaktadır (EOQC, Avrupa Kalite Kontrol Organizasyonu). Latince Qualis, nasıl oluştuğu anlamına gelen Quality kelimelerinden türemiştir. İnsanlar kaliteyi güzel, iyi, hoş, büyük, pahalı, başarılı gibi kelimelerle ifade eder ve genelde işi en iyi şekilde yapmak anlamına gelir (Uygur & Yelken, 2019). Kalitenin soyut bir kavram olması nedeniyle tanımlanması da oldukça zordur. Kalite, sadece tanımlanmakla kalmaz, aynı zamanda algılanır, hissedilir ve hissedilir. Daha açık bir ifadeyle, bir şeyin kalitesini belirlemek için somut verilere ihtiyaç vardır (Karakaya, 2017). Şimşek (1998)’e göre kalite kavramı; *“İnsanların ve sistemlerin hata yapmaması ve mükemmele ulaşma isteğinden ortaya çıkmıştır. Latince nasıl oluştuğu anlamına gelen Qualis kelimesinden türetilen Qualitas kelimesiyle ifade edilmiştir.”*

Eğitimde kalite denince eğitimle ilgili paydaşların memnuniyeti ve onların ihtiyaçları akla gelir (Tas, 2004). Eğitim tasarımlarının ve süreçlerinin kalite açısından incelenmesi olarak düşünülebilir. Özellikle tasarımda kalite öğretimin çok önemli bir unsurudur. Eğitimde kalite bütüncüdür. Hem girdiler hem de çıktılar süreçle ilgilidir.

Bugüne kadar aktarılan kalite tanımlarından bazıları şunlardır (Yılmaz, 2003):

Juran’a göre “Kullanıma uygunluktur.” Crosby’e göre “Şartlara uygunluktur.” Feigenbaum’e göre “Bir ürün veya hizmetin değeridir.” Amerikan Standartları Enstitüsüne göre “Mükemmeli arayışın sistematik bir yaklaşımıdır. Bir mal veya hizmetin belli bir ihtiyacı karşılayabilme yeteneğini ortaya koyan özelliklerin tümüdür.” EFQM, European Foundation for Quality Management’e göre “Belli bir ürünün veya hizmetin tüketici istek ve beklentilerine uygunlu derecesidir.” Japanese Institute Standards’a göre “Ürün veya hizmeti olabilecek en ekonomik yollardan üreten ve tüketici isteklerine ve ihtiyaçlarına cevap veren bir üretim sistemidir.”

TSE'ye göre "Bir ürün ya da hizmetin belirlenen veya öngörülen ihtiyaçları karşılama kabiliyetine dayalı özelliklerinin tümüdür."

David Garvin'e göre, kalitenin sekiz boyutunu bulunmaktadır. Bunlar; performans, özellikler, uygunluk, estetik, dayanıklılık, güvenilirlik ve hizmetler ve algılanan kalitedir (Bumin & Erkutlu, 2002).

Eğitimde kalite hem tasarım hem de eğitim sürecinin kalitesini inceler. Kaliteli bir ürün için tasarımda kalite gereklidir. Kalite ve bileşenler bir bütündür.

Ürün ve hizmet odaklı kalite görüşleri, çıktuların müşteri istek ve ihtiyaçlarının karşılama düzeyinin kalite ölçütü olarak kabul edilmesini, süreç odaklı kalite görüşleri ise işin yapılması yani üretim sürecindeki çalışmaların kurum ve çalışanların ihtiyaçlarının karşılanmasını öne sürmektedir (Uygur & Yelken, 2019).

2.2. Kalite Güvencesi ve Akreditasyon

Kalite Güvencesi, bilgi ve ekonominin ihtiyaçlarını belirleyen ve öğrenme beklentilerinin ihtiyaçlarını karşılayan, alınan bedelin karşılığı hizmeti tam olarak sağlamak için sürekli bir iyileşme ve yenilik kültürü oluşturmakla ilgilidir (Elken, 2015; Hill et al., 2014; Stensaker & Maassen, 2015). Kalite güvencesi; denetimler, ölçme, akreditasyon, akran değerlendirmesi ve paydaş dahil olmak üzere birçok araçla ilişkili bir kavramdır (Rowlands, 2012).

Rekabet için ülkelerin gelişme ve büyümesinin diğer faktörlerin yanı sıra eğitim ve öğretim sistemlerinin standartlarına ve performansına bağlı olduğunu söylenebilir. Uluslararasılaşma devlet, özel ve her düzeyde eğitim sektörlerinin gelişimi için kalite odaklı stratejilerin benimsenmesine yönelik bir eğilim oluşturmuştur. Kalite, bir dizi nitelik, amaca uygunluk veya paranın karşılığı olarak tanımlanmaya başlamış ve kalite güvencesi, kalite denetimleri, kalite kontrol veya kalite kültürü gibi kavramlar standartlarla ilgili herhangi bir söylemde yer almaya başlamıştır (Kotarska, 2019). Böylece eğitimde; şeffaflık, öğrenme çıktılarının iletilmesi, öz değerlendirme, sürekli iyileştirme ve geliştirme veya hesap verebilirlik gibi kavramlar etrafında merkezlenen uluslararası standartların tanımlanması için talepler oluşmuştur. Eğitimi sektörünün küresel ölçekte büyümesi ve genişlemesi, son kırk yılda bir dizi akreditasyonun kurulmasına yol açan, kalite unsurlarına olan ihtiyacı doğrulamıştır.

Bunlar, eğitim kurumları arasında öğrenciler, para ve itibar için yerel, ulusal ve küresel olarak artan rekabetle eğitimde kalitenin sağlanması ve değerlendirilmesini yönetmektedir (Blanco Ramírez & Berger, 2014).

Kurumların hedefleri ve amaçları vardır. Kalite bunlara ulaşma olarak da tanımlanabilir. Bu durum standartlara ve paydaşların beklentilerine göre değişmektedir. Okullar açısından düşündüğümüzde öğrenciler üzerinde somut çıktıkları olmalıdır. Kaliteli bir eğitim beklenen standartları karşılamalıdır. Bunu için eğitimin tüm oyuncularına görevler düşer. Okullardaki tüm faaliyetlerin kalite standartları doğrultusunda planlı bir şekilde yerine getirilmesi süreci kalite güvencesi olarak tanımlanabilir. Yükseköğretim kurulu ise kalite güvencesini:

“Bir yükseköğretim kurumunun ve/veya eğitim program/programlarının Yükseköğretimde Avrupa Kalite Güvencesi İlke ve Standartları kapsamında tanımlanmış iç ve dış kalite standartları ile uyumlu kalite/performans süreçlerini tam olarak yerine getirdiğine dair güvence sağlayabilmek için yapılan tüm planlı ve sistemli işlemlerdir.” şeklinde tanımlamıştır (YÖK, 2009).

Kaliteyi izlemek ve geliştirmek için nicel ve nitel verilerden faydalanılır. Dünya genelinde kalite iyileştirmeleri için popülerleştirme, özelleştirme ve uluslararasılaştırma gibi pek çok değişim beklentisi tüm dünyada temel öğretim ve orta öğretimi etkilemiştir. Bu nedenle kalite için gerekli reformları bir süreklilik haline getirmiştir. Ülkemizde ve dünyada kalite ve standartlarını korumaya yönelik çözümlerin eksikliği ortaya çıkmıştır. Ülkelerin göstermiş olduğu çabalar sonucu göre yükseköğretimde kalite güvencesi ile ilgili birçok yatırım yapılmıştır. Temel ve ortaöğretimde ise bu yatırımlar yetersizde olsa devam etmiştir. Birçok ülkede ise hiç yapılmamıştır. Bütün çabalara ve kalite güvence ve akreditasyon konusunda ülkeler arasında bağlantılara rağmen, temel ve ortaöğretimde kalite güvence sistemi hala eksiktir. Türkiye'nin bu doğrultuda en fazla zorlanacağı durum uluslararasılaşma olacaktır. Çünkü uluslararası düzey farklı özelliklere sahip paydaş türlerinden oluşmaktadır.

Kalite güvencesinin bir unsuru da akreditasyondur. Küreselleşen bir dünya ile ölçülü rekabet edebilmek için akreditasyon kaçınılmaz görünmektedir. O halde orta öğretim ve temel öğretimde Türkiye'nin kendi özünde bir akreditasyon

kuruluşu var mıdır? Hayır bulunmamaktadır. Yükseköğretimde birçok alanda akreditasyon kuruluşları oluşturulmuştur. Bunu ortaöğretim veya temel öğretimde görememekteyiz. Bu çalışmanın belki de en önemli katkısı bilimsel yöntemlerle standartlar setinin oluşturulması olacaktır.

2.3. Akreditasyon Nedir?

Akreditasyon kelimesi Latince credito'dan türetilmiştir. Akredite olmak güvenilir olmak demektir. Ortaöğretim akreditasyonu dünya genelinde farklı yollardan elde edilmektedir. Yönetim şekillerine bağlı olarak genelde merkezi akreditasyon kurumları vardır. ECIS, NEASC ve WASC dünyanın önde gelen ortaöğretim akreditasyon kuruluşlarıdır. Akreditasyonun diğer kalite unsurlarından ayrılan en önemli özelliği dinamik olmasıdır. Bu yüzden akreditasyon, değerlendiriciler tarafından yenilenmiş bir süreci ifade eder. Akredite edilen program veya kurumun güvenilirliğini ve standardizasyonunu geliştirmeye ve kaliteyi artırmaya yardımcı olur (Beehler & Luethge, 2012).

19. yüzyılı sonlarına kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde okul müfredatı koloniler düzeyinde dini gerçeklikleri içermekteydi. Bunların hiç birisi denetlenmiyordu. Bununla birlikte, on dokuzuncu yüzyıl sona ererken, Amerikan üniversiteleri çok benzer durumlardan daha bireysel çeşitlilik ve farklılaşma durumuna evriliyordu. Yüksekokulların büyümesindeki ve değişkenliğindeki bu önemli değişiklikler, üniversite profesörlerinin, özellikle öğrenci kuralları ve üniversiteye kabul kararları gibi alanlarda, yapmaya alıştıkları kurumsal yönetimin büyük bir kısmını gerçekleştirmelerinin yetersizliğini hissetmeye başladılar. Bu etkisiz bir durum oluşturuyordu. Harvard gibi üniversiteler, idari görevlerin büyük bir kısmıyla ilgilenmek için komiteler kurarken, uygunluk gerekliliği ortaya çıktı. 1890 yıllarında asgari standartları karşılayan kurumları "Akredite etmek" için bir hareket başladı ve 1901'den sonra büyük bir güç haline geldi. İlk akreditasyon konuları, 1754 yılında kurulan Kralın Okulu adını taşıyan (1784 yılından sonra Columbia Üniversitesi Oldu) üniversitede üç yıllık bir kara sürecine takiben oluşturuldu. 1787 yılında ise ülke genelinde tüm kurumların kendi kurumsal çalışmalarını yapabilme yetkisi tanındı. Bu bağlamda Iowa, 1846'da, Utah 1896'da, Washington'da 1909'da, Virginia'da 1912'de ve 1914'te Maryland'de üniversiteler kurumsal yapılarını gözden geçirmeye başladı (Alstete, 2006). Eşzamanlı olarak, 1847'de Amerikan Tabipler

Birliği (AMA) ile gönüllü, kar amacı gütmeyen, uzmanlaşmış dernekler sistemi başladı. Akreditasyon dönemleriyle ilgili olarak, birkaç yazar, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki akreditasyon gelişiminin aşamaları veya dönemleri hakkında tarihsel bakış açıları sunmuşlardır. Alstete (2006), bunu aşağıdaki tabloda toparlamıştır.

Tablo 2. 1: Yükseköğretimde Akreditasyonun Tarihi Gelişimi

Alstete (2004)	El-Khawas (2001)	Harcleroad (1980)	Semrow (1992)
1880'ler - 1900'lerin başı: Kabul standartlarına odaklanma, lise sonrası yükseköğretim kurumların tanımı	1920'ler: Üniversitenin yapısı ve programları, kütüphane ciltleri, sınıflar, bütçe,	1787–1914: NYS ile başlar	On dokuzuncu yüzyılın sonları: Başlangıçlar
1900'lerden 1970'lerin başına: Ajansların ulusal koordinasyonuna yönelik girişimler, daha uzmanlaşmış ajanslar, girdiye dayalı standartlar	1930'lar - 1940'lar: Tek bir standart kümesi, daha bütünsel, standartları yorumlamak için daha fazla esneklik sağlandı	1914–1935: Daha niteliksel ve daha az niceliksel, uzmanlaşmış kurumların artması	1890'lar - 1930'lar: Akreditasyon oluşması, denetim dönemindeki yetersizlikler
1970'lerden günümüze: Bölgesel ve uzman kuruluşlar arasında kalite standartlarının çeşitliliği, periyodik gözden geçirme için diğer modellere izin verilmesi ve sisteme yönelik eleştirilerin artması	1950'ler: Yükseköğrenimin hızlı büyümesi, akreditasyon, incelemeye izin verilmeden önce tarama mekanizması olarak kullanıldı	1935–1948: Listeleme formu sonlandırıldı, kurumsal misyona dayalı akreditasyona izin verildi	1930'lar - 1950'ler: Akreditasyonun temelini dönüştürmek, Akreditasyon El Kitabı
	1980'ler: Akreditasyon kurumlarında girdilere yapılan vurgudan gerçek sonuçlara doğru değişim.	1948–1975: Büyük değişiklikler, fonlar ile akreditasyon bağlantılarının gelişmesi	1950'ler – 1970'ler: Devam eden dönüşüm, Kılavuzun sonu, Kılavuzun başlangıcı
	1990'lar: Gereksinimler daha zorlu hale geldi, sonuç değerlendirmesine odaklanıldı	1975–1980: Akreditasyon konusunda engelleme çabaları	1970'ler - 1980'ler: Yeni Bir Sentez Denemesi, Ara Kılavuz ve Akreditasyon El Kitabı

Yirmi birinci yüzyılın başları: Gelecek, daha fazla hesap verebilirlik ve inceleme kalitesini içerebilir.	1990'ların sonları: Düzene sokma, basitleştirme, eğitim etkinliği ve sonuçlarını yönetme	1990'lar ve Ötesi: Akreditasyon süreci ve hala devam etmesi
---	--	---

(Alstete, 2006)

Akreditasyonun Amerika Birleşik Devletleri'nde 20. yüzyılın ilk yıllarından itibaren kurulmaya başlamıştır. Özellikle yükseköğretim kurumları arasındaki akademik standart farklılıkları akreditasyon gelişiminde önemli bir sebep olmuştur. Öncelikle tek tip bir standardizasyon gerçekleşti. Zamanla ülke genelinde eyaletlerin ulusal öncelikleri dikkate alınarak bölgesel akreditasyon sistemleri gelişti. İlk ulusal akreditasyon kuruluşu, 1912'de kurulan Ulusal Akredite Ticari Okullar Birliği (NAACS) idi. Daha sonra, 1918'de, görevi etkinliği artırarak, eğitimin kalitesini sağlayarak ve yönetişimin mali destek israfını azaltarak akreditasyon sürecini düzene sokmak olan başka bir ulusal akreditasyon kuruluşu olan American Council on Education (ACE) kuruldu. Oluşturulan diğer akreditasyon kuruluşları arasında 1949'da ulusal bazda kurulmuş olan Ulusal Akreditasyon Komisyonu (NCA); 1949'da Bölgesel Akreditasyon Ajansları Ulusal Komitesi (NRCAA), daha sonra bölgesel tabanlı olan Yüksek Öğretim Bölgesel Akreditasyon Komisyonları Federasyonu (FRACHE) olarak yeniden adlandırıldı; 1975'te ulusal bazda olan Ortaöğretim Sonrası Akreditasyon Konseyi (COPA); ve sonunda 1996'da COPA'nın yerini alan Yüksek Öğretim Konseyi (CHE) (ACICS, 2010).

Akreditasyon kuruluşları, yeni kurumların programlarının kalite standartlarını kayıt altına alabilecekleri ve geliştirebilecekleri ekleme mekanizmasının oluşturulmasını içeren çalışmalarının önemi nedeniyle kurulmuştur. Üniversite idarelerine, bilinmeyen kurumlardan gelen başvuru sahiplerinin değerliliğini değerlendirmek için sağlam bir temel sağlarlar. Ayrıca, kabul edilebilir standartları karşılayan tüm güvenilir ve kabul edilebilir kurumların bir listesini sağlarlar (Alharbi, 2015).

Harvey (2004), kurumsal akreditasyonları değerlendirme sürecinde odaklanmış olarak tanımlamıştır. Kurumsal akreditasyonun odak noktası, kurumların genel altyapısı üzerindedir ve öğrenci öğrenme çıktılarını, alanı, liderliği, idari desteği, yönetim ve düzenlemeyi, mali kaynakları ve teknolojiyi kapsar. Ayrıca,

akreditasyon, bir yükseköğretim kurumunun beklentileri karşılamaya devam edeceği konusunda halka güvence vermeye odaklanır (Harvey, 2004).

Temel ve ortaöğretimde akreditasyon ülkelere göre farklılıklar göstermektedir. Bazı ülkeler eyaletler düzeyinde her okula veya o eyaletteki birliklere serbestlik vermiştir. Ayrıca ülke geneline hitap eden akreditasyon sistemleri de gelişmiştir. Bunların bazıları uluslararası hizmet verebilmektedir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde çok sayıda akreditasyon kurumu vardır. Kolejler ve üniversiteler için en çok tanınan akreditasyon kurumları şunlardır:

- Kuzeybatı Kolejler ve Üniversiteler Komisyonu (NWCCU)
- Batı Okullar ve Kolejler Birliği (WASC)
- New England Okullar ve Kolejler Birliği (NEASC)
- Orta Devletler Yüksek Öğrenim Komisyonu (MSCHE)
- Güney Kolejler ve Okullar Birliği (SACS)
- Kuzey Merkez Birliği (NCA)
- Council of Islamic Schools of North America (CISNA)
- Council for Higher Education Accreditation (CHEA)

Bu kurumlar (ve diğer bazı benzer kurumlar) tarafından akreditasyon, kurumsal akreditasyon olarak bilinir. ABD Eğitim Bakanlığı, kolejlerin ve üniversitelerin kendisini akredite etmemektedir, ancak akredite okullar ve tanınmış akreditasyon kurumlarının bir veri tabanını tutmaktadır. Burası, öğrencilerin okul ve program akreditasyonu hakkında bilgi aramaya başlamaları için oldukça verimli bir yerdir. CHEA (Yüksek Öğrenim Akreditasyonu Konseyi) bir başka iyi bilgi kaynağıdır. CHEA ayrıca kurumların kendisini akredite etmez, ancak akreditasyon kurumları hakkında bilgi sahibidir (Education, 2021).

Akreditasyon kurumu sadece bir eğitim kademesi düzeyinde hizmet vermeyebiliyor. Bunların çoğu temel öğretim, orta öğretim ve yükseköğretimin hepsini kapsayabilmektedir.

Okullarda akreditasyon; diploma geçerliliğini, eğitimin kalitesini, operasyonel süreçleri, çalışan yetkinliklerini kayıt altına almaktadır. Bu doğrultuda eğitim kurumları bazı standartlara göre değerlendirilir. Buda kalite kontrol sürecinin bir parçası olarak devam eder (Bakioğlu & Baltacı, 2017). Bu değerlendirmeler harici bir organizasyon tarafından yapılır.

Program veya kurum akreditasyonu, bir alanı profesyonelleştirmeye yönelik bir yaklaşımdır.

Akreditasyon, öz-değerlendirme, doküman analizi, performans göstergelerinin incelenmesi, bilir kişi ziyaretleri, tetkik, anketler, gözlemler ve akademik ölçme değerlendirme dahil olmak üzere çeşitli yöntemler kullanır (Harvey, 2004).

Akreditasyon sertifikasyonla birlikte 1990'larda değerlendirme açısından oldukça önemliydi (Altschuld, 2005; McDavid & Huse, 2015). Çoğu ülkelerde ortak kararlarla eğitim alanında oluşan yetkinlikler ve müfredatlar akreditasyon sistemlerine giden yolların kapısını açmıştır. Bir alanı teorik ve uygulamalı olarak tanımlamak ve ardından yeterlilik, sertifika ve muhtemelen akreditasyon yoluyla meslek haline gelmek için adımlar atmak oldukça uzun bir süreçtir (Kuchinke, 2007).

2.4. Akreditasyon Türleri

Programlar veya kurumlar akredite edilebilirler. Bu açıdan bakıldığında akreditasyon; bir kurumun, programın (farklı modüllerin bileşimi) veya çalışma modülünün statüsünün, varlığının ve uygunluğunun tescillenmesidir.

2.4.1. Kurumsal Akreditasyon

Kurumsal akreditasyon, okulların daha etkin ve verimli çalışması için güvence lisansı sağlar.

Genellikle okulların insan kaynakları nitelikleri, eğitim öğretim durumları, yenilik, öğrenci kabulü gibi açıklanmış en küçük standartları karşılayıp karşılamadığının değerlendirilmesine dayanır. Ayrıca, okulların 21 yüzyıl yetkinliklerine sahip öğrenci yetiştirme potansiyelini de ortaya koyar.

Avrupa'da ve Amerika Birleşik Devletleri'nde akreditasyon ve sürdürülebilirliği genellikle resmi kararlar veren devlet daireleri, onaylanmış kurumlar, sivil toplum örgütleri, dernekler veya gönüllü ulusal organlar tarafından üstlenilir. Süreçler gönüllülük esasına göre yürütülse de bazı fonlarla ilişkili olabilir. Eyaletler ve okular birliktelik oluşturabilmektedir.

2.4.2. Program Akreditasyonu

Okullarda eğitim programları akademik yapılarına göre akredite edilebilir veya genellikle "Profesyonel akreditasyon" olarak adlandırılan, uygulama için mesleki yeterliliğe sahip mezunlar yetiştirmek için akredite edilebilirler. Kuzey Amerika'daki kursların akreditasyonu (ve yeniden akreditasyonu) profesyonel alanlara odaklanma eğilimindedir. Birçok gönüllü sivil toplum örgütü, okullarda belirtilen kalite kriterlerini karşılandığını tespit ettiklerini bildirmişlerdir (James, 2005). Uluslararası bakalorya bu programlardan bir tanesidir. Mezunları uluslararası okullarda kabuller alabilmektedir.

2.5. Akreditasyon Süreci

Akreditasyon, bir kurumun misyon ve vizyonunu ve kaliteye olan bağlılığını iletebilmesinin yoludur. Kurumların programlarını ve hizmetlerini pazarlamasına yardımcı olur. Akreditasyon bir olay değil, karmaşıklığı hafife alınmaması gereken bir süreçtir. Bir akreditasyon sistemini kurmak ve sürdürülebilir hale getirmek için gereken zaman ve kaynaklar, o alanın doğasına, kapsamına, bütünlüğüne ve programlarla olan ilişkilere bağlıdır. Bir akreditasyon planı tasarlamak, aşağıdakiler gibi bir dizi hususun dikkatli bir şekilde değerlendirilmesini gerektirir (Alstete, 2006; Kubba, 2015):

- Akreditasyon kapsamı: özel veya kamu kurumları veya her ikisi.
- Çerçeve: tanımlar, kriterler ve standartlar.
- Metodolojik yaklaşımlar ve pratik çıkarımlar.
- Öz değerlendirme, akran değerlendirmesi.
- Kurumsal özerkliğe saygı.

Bir akreditasyon planının tasarlanması sürecinde, bir kurum veya başka bir kuruluş tüm paydaşların bakış açılarını ve beklentilerini dikkate almalıdır. Akreditasyon başvurusunda bulunacak kurumlarda çok çeşitli bakış açılarının olacağı ileri sürülebilir. Akreditasyon programı farklı amaç ve ilgileri barındırmalı ve süreç olumlu çıktılar getirmelidir. Akreditasyon sürecinin en önemli faktörlerinden bazıları, tüm personelin katılımı ve akreditasyonun amacının anlaşılmasıdır.

Bir akreditasyon süreci gerçekleşmeden önce, bir alanın programları değerlendirmek için kriterleri belirleyen bir akreditasyon kurumu kurmuş olması gerekir. Bu çok büyük bir başarı gerektirir. Özellikle yükseköğretimde akreditasyonlar genelde fakülteler düzeyinde gelişim sağlamıştır. Örneğin İşletme ve muhasebe eğitim programlarında, akreditasyon kriterleri arasında;

- Açıkça belirtilmiş eğitim misyonları ve hedefleri,
- Hedeflere ulaşmak için sistemler ve kaynaklar
- Sürekli olarak tanımlanmasını ve uygulanmasını sağlamak için sistemler ve kaynaklar (uygun müfredat, fakülte nitelikleri ve sorumlulukları, araştırma beklentileri, öğrenci sorumlulukları, tesisleri ve birbirleri ile bağlantıları) yer alır (Trapnell & Williams, 2012).

Okullar ulusal veya uluslararası standartları karşılayıp karşılamadıklarını belirlemek için değerlendirilir. Okulların belli standartlara göre değerlendirilmesi, öğrencilerin bilgi, becerileri ve yetkinliklerin geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Değerlendirmenin sonuçları sürdürülebilirlik ve hesap verebilirlik açısından oldukça önemlidir. Değerlendirme, okul yılının sonunda olabileceği gibi planlanmış bir periyotta da gerçekleşebilir. Öncelikle okullar, standartlar doğrultusunda bir öz değerlendirme yapar. Daha sonra değerlendirme sonuçları, bir raporla ilgili akredite kuruluşuna gönderilir. Kuruluş bir değerlendirme heyeti kurma kararı verir. Bu kurul okula giderek standardın gerçekleşme durumunu yerinde kontrol eder (Dooley, 2005; McDavid & Huse, 2015; Nguyen, 2015).

2.5.1. Akreditasyon Başvurusu

Tanımlanmış olan akreditasyon programı uygunluk kriterlerine göre; başvuruda bulunan kurumların akreditasyon için uygunluğu çeşitli düzeylerde incelenir. Başvuru formu, yasal uygunluk beyanı ve akademik belgeler gibi bir dizi ön belge hazırlığı yapılır.

2.5.2. Kendini Değerlendirme

Ziyaret öncesi aşama, kendi kendini gözden geçirmeyi içerir. Kurumsal öz-incelemeler, düşünmeyi teşvik eden, personelin katılımını sağlayan ve onları güçlendiren ve geri bildirim almak ve bu konuda etkili bir şekilde hareket etmek için

güvenli bir çerçeve sağlayan değerli bir araç olarak algılanmaktadır. Öz değerlendirme planı bir anket ve bir dizi görev içerir ve akreditasyon planının yapısını yansıtır. İlgili akreditasyon programı standartlarını karşılamak için gereken gelişmelerin belirlenmesine yardımcı olur ve bir eylem planı hakkında bilgi verir (Eaquals, 2017). Öz değerlendirmenin amacı, geliştirilmesi gereken alanları belirlemek, kaliteli çalışmayla ilgili pratik önlemlerin bir tanımını yapmak ve denetim ziyaretinden önce sunulan ve kurulu bir yapıyı takip eden bir rapor yazmaktır. Akreditasyon kurumunun dokümanları doğrultusunda hazırlanan kılavuzlar kullanılır. Standartlar doğrultusunda kurum kendi performansını değerlendirir. Sonuçları Akreditasyon kurumuna gönderir.

2.5.3. Meslektaş değerlendirmesi ve Ön Ziyaret

Akredite eden kurumun komisyonu aynı meslekten kişileri görevlendirir. Bu ekip öz değerlendirme yapan kurumdan gelen dokümanları inceler ve değerlendirir. Bu ekip gönüllüdür ve diğer uzman paydaşlarda katılım sağlayabilir. Başvuran kurumların akreditasyon süreci üzerinde daha fazla kontrole sahip olmasını sağlar ve iyileştirmeler aşamalı ve daha sürdürülebilir bir şekilde belirli bir süre boyunca başlatılabilir.

2.5.4. Kurum-Saha Ziyareti

Meslektaş-Ön Ziyaret değerlendirmesi sonucunda ilgili kurum ziyaret edilir. Hazırlanmış prosedür ve süreçlere göre değerlendirme akreditasyon değerlendirmesi yapılır. Bazı planlar tarafından teftiş olarak adlandırılan saha ziyaretleri, kalite güvence prosedürlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bazı planlarda saha ziyaretleri ve kendi kendini inceleme raporları ile yakından bağlantılıdır ve ikincisi ziyaretin kapsamını tanımlar. Bir saha ziyaretinin uzunluğu programdan programa değişir ve birkaç gün sürer, uzunluğu programın kapsamına ve kurumun büyüklüğüne göre belirlenir.

Ziyaretler, müfettişler, gözden geçirenler veya değerlendiriciler olarak da adlandırılan ortalama iki veya üç denetçiden oluşan bir ekip tarafından gerçekleştirilir ve tüm planlar, tarafsızlığı garanti altına almak için denetçiler ve kurum arasındaki ilişkiyi sağlar. Denetçiler, denetimlerin yetkin bir şekilde, prosedürlere uygun olarak yürütülmesi ve standartların tutarlı bir şekilde

uygulanması için düzenli eğitim ve standardizasyondan geçen, eğitim alanından özenle seçilmiş kıdemli ve bilgili profesyonellerdir. Ziyaretler sırasında denetçiler, uygun olduğunda kendi kendini inceleme raporlarının içeriğini doğrular, belgeleri, binaları ve kaynakları inceleyerek, personel ve öğrencilerle görüşerek ve sınıfları gözlemleyerek kurumun programın standartlarını karşılayıp karşılamadığını değerlendirir.

2.5.5. Akredite Kararı

Ziyareti, mutabık kalınan bir zaman çerçevesi içinde denetçiler tarafından sunulan bir rapor takip eder. Bunlar, tavsiye edilen bir karar beyanını, ziyaretin bir hesabını, her standartla ilgili bulguları, karşılanıp karşılanmadığını veya kısmen karşılanıp karşılanmadığını ve güçlü ve zayıf yönlerin bir özetini içeren standartlaştırılmış belgelerdir. Bazı raporlar; iyileştirme ve daha fazla geliştirme için öneriler içerebilir. Her program, raporları denetlemek ve denetçiler tarafından önerilen kararları doğrulamak için şeffaf ve tarafsız bir prosedür geliştirmiştir.

Bazı programların akreditasyon süreci bağımsız bir Akreditasyon Danışma Kurulu tarafından yönetilir. Ön inceleme ve yerinde denetim sonuçları, uygun bir tavsiyenin yapıldığından emin olmak için bir kıdemli değerlendirici tarafından değerlendirilir. Bu noktada programı akredite edip etmeme, askıya alma veya sonlandırma onayı verilir.

2.5.6. Sürdürülebilirlik

Akreditasyon süresi iki yıldan altı yıla kadar değişmektedir. Akreditasyonun verilmesi veya yeniden onaylanması sürecin son aşaması değildir. Planlı ve genel bir dönem olduğu gibi, düzensiz ara değerlendirmelerde yapılabilir. Sonuçlar genelde daha iyiye yönelik iyileştirme önerileri içerir. Standartlara bağlılık ve kalitenin korunması, akreditasyon kurumları tarafından izlenir, çünkü sürekli kaliteyi doğrulamak için düzenli incelemeler, paydaşlar için önemlidir.

2.6. Akreditasyon Kriterleri ve Kararları

Akreditasyon, belirli bir kalite noktasına ulaşıldığına veya üzerine çıkıldığına dair topluma yapılmış bir bilgilendirme tanımlanmıştır. Ancak sürecin kalitesi yerine en az standartların karşılanıp karşılanması oldukça önemlidir. (Campbell et al., 2000;

Harvey, 1999). Bununla birlikte, akreditasyon kararları şeffaf, üzerinde anlaşmaya varılan, önceden tanımlanmış standartlara veya kriterlere dayanır. Fakat bazı akreditasyon kriterleri olabildiğince şeffaf değildir. Geçmişte akreditasyon iki sonuçtan birini ortaya koyardı. Bir program veya bir kurum akredite edilmiştir veya edilmemiştir. Zaman içerisinde bu ikili durum gerçekliliği akreditasyonda ilerlemeyi olumsuz etkilemiştir. Buda akreditasyon sürecinin sonucunu koşullu ve deneme akreditasyonuna çevirmiştir (Haakstad, 2001). Akreditasyon kurumları, öncelikle kalite standartlarını tanımlamaya ve bunları özenle tasarlanmış akreditasyon süreçleriyle uygulamaya odaklanmakta ve yıllar içinde eğitimde kalitenin sunumunu değerlendirme konusunda deneyim kazanmışlardır. Akreditasyon sürecinin birincil sonucu, bir kurumun genel kalite profilinin bir dizi şeffaf standart ve uygunluk göstergelerine dayalı olarak değerlendirilmesidir. Akreditasyon planlarının tasarımının temelini oluşturan uyum kavramıdır. Bir akreditasyon süreci aracılığıyla kurumların, program tarafından tanımlanan standartlara uygunluğu göstermeleri gerekmektedir. Genel olarak, akreditasyon için katı gereksinimler, kurumları yüksek kaliteli ürün ve hizmetler sunma konusunda desteklemeyi amaçlar. Bazı akreditasyon programları bunu bir adım daha ileri götürür ve güçlü yönleri belirler ve iyileştirme önerileri formüle eder. Ancak bu, tutarlı bir şekilde mükemmelliği değerlendirdikleri ve destekledikleri anlamına gelmez. Esas olarak, akreditasyon programları, mükemmellikten ziyade bir uyum kültürünü teşvik eder (Kotarska, 2019; McDavid & Huse, 2015). Akreditasyon programları mükemmellikten bahsettiğinde bile, belirsiz bir mükemmellik kavramına veya tanımlanmış parametrelerden ziyade mükemmellik arayışına atıfta bulunurlar. Mükemmelliğin nasıl ölçüleceği sorusu açık kalıyor.

Akreditasyonda yerinde değerlendirme önemlidir. Yerinde değerlendirmenin tamamlanmasından ve akreditasyon kurumları ayrıntılı bir rapor hazırlar. Akreditasyon kurumları ayrıca, eğer gerekliyse, bir kuruma ikinci bir yerinde ziyaret gerçekleştirebilir. Akreditasyon kurumları raporunda, ek verilere ihtiyaç duyduğunda, genellikle bir takip belgesi hazırlamasını ister. Kurum için yerinde ziyaret ekibi tarafından önerilen bir öneriye cevap aranabilir.

Öz değerlendirme raporunda olduğu gibi, değerlendirme raporu araştırması, bir okul kampüsünde, birçok paydaşın belirli bir konuda birçok bakış açısı için fırsatlar sunabilir. Takip raporu ayrıca kurum için yararlı bir planlama mekanizması işlevi

görebilir çünkü dış doğrulama ve önemli kurumsal desteğe sahiptir. Belirtilen konular ve takip faaliyetleri, takip raporunun kapsamını etkileyecektir. Takip belgesinin içeriği, sunulan bilgiler için çerçeve oluşturmalıdır ve akreditasyon kuruluşunun bu takip raporu talebi ile belgenin sunulduğu belirli tarih arasında normal olarak en az bir veya daha fazla yıl geçtiğinden, belge içeriği, kurumun akreditasyon sorunlarıyla ilgilenmemiş olabilecek okuyucular için son gelişmelerin büyüklüğünü görünür kılmak için yeterli kurumsal koşullardan geçmelidir. Takip raporu belgesi, akreditasyon birliğine bir veya iki sayfalık bir not kadar kısa olabilir. Bununla birlikte, rapor, kurumsal bilgilerin içeriğinin izin verdiği ölçüde açık ve spesifik olmalı, böylece okuyucuların bilinçli bir sonuca varmak için kurumun durumunu ölçmesine olanak tanınmalıdır.

Raporun kısa olması ve konulara yönlendirilmesi önemli olmakla birlikte, veriler belgenin ana noktalarını güçlendiriyor ve aydınlatıyorsa ilgili destekleyici bilgileri sağlamak da uygun olabilir.

Kontroller sonunda okulların akreditasyonu birçok ülkede benzerlik göstermektedir. Süreç birkaç yılda bir ile on yıla kadar değişebilen bir döngüde gerçekleşir. New York eyaletinde bu sürecin sonucunda aşağıdaki dört durumdan birisi gerçekleşir (Education, 2007).

Tablo 2. 2: Akreditasyon Süreci Olası Sonuçları

SONUÇ	UYGULAMA
Koşulsuz Akreditasyon	Kurum, kurumsal akreditasyon standartlarına tam uyumludur
Koşullu Akreditasyon	Kurum, kurumsal akreditasyon standartlarına önemli ölçüde uygundur. Kurum, en fazla iki yıl içinde belirlenen eksiklikleri gidermek ve istekli bir şekilde kabul edilebilir konularda uygulamayı güçlendirmek için niyet ve kapasitesini göstermiştir.
Deneme Süresi Akreditasyonu	Kurum, kurumsal akreditasyon standartlarıyla kısmen uyumludur ve makul olarak iki yıldan fazla olmamak üzere akreditasyon standartlarını karşılaması beklenebilir. Bu süre zarfında, kurum standartlara uygunluk belgeleri sağlar. Gerekli bir raporun hazırlanmasının ardından bir takip ziyareti gerekebilir.

İlk akreditasyonlar biraz maliyetli olabilmektedir. Kurumlar standartlara ulaşabilmek için yenilik yapmak zorunda kalabilirler. Buda beraberinde belli maliyetleri getirecektir. Bununla beraber akreditasyon sırasında ortaya çıkan ilk maliyetler olabilmektedir. Bu yüzden kurumlar akreditasyon sürecinin bir maliyetinin olduğunu unutmamalıdır. Bu maliyetlerden bazıları tahmin edilebilir. Beklenmeyen maliyetlerle beraber akredite olmak isteyen okullar için mali anlamda kritik kararlar gerektirir. Nitekim, Heriot et al. (2009)'un yaptığı araştırmada ilk akreditasyonu elde etmek ve sürdürmek için gereken kaynakların sorunlu olabileceği ortaya çıkmıştır. Bunun örnekleri özellikle birçok okulda gözlenmiştir. Süreç çoğu zaman devam edememektedir.

2.7. Bir Kurum Neden Akredite Olmalıdır?

İş alanında geliştirilen kalite iyileştirme girişimleri birçok eğitim kurumu tarafından uyarlanmaya başlamıştır. Kıyaslama, performans göstergeleri, toplam kalite yönetimi, iş süreçlerinin yeniden yapılandırılması, hedeflere göre yönetim, sıfır temelli bütçeleme ve diğer teknikler gibi teknikler, ortaöğretimde de kullanılmaya başlamıştır. Sürekli iyileştirme ve yenilikçi bakış açısı bu durumu zorunlu hale getirmiştir.

21. yüzyıl uluslararasılaşmanın çok önemli olduğu bir dönem olmuştur. Bunun farkında olan okullar ciddi anlamda yenilikler yapmaktadır (Hacıfazlıoğlu, 2018). Bu değişim o toplumun kültürel yapısını ve değerlerini korumalıdır. Aksi durumda yapılan bütün çalışmalar küreselleşmiş bir dünyanın benzer niteliklerini taşımaktan öteye geçemeyecektir. 21. yüzyıldaki değişimi kendi özünde koruyarak gerçekleştirebilmenin yolu küreselleşmeye uyum sağlamak değil, uluslararasılaşmaktan geçmektedir (Gol & Arslan, 2018). Bu amaca hizmet eden uluslararası akreditasyon kuruluşları bulunmaktadır. Bunlarla çalışabilmek için bu standartlara uyum sağlamak gerekmektedir. Uyum sağlayan okullar bir sertifika veya rozet elde ederler. Çoğu zaman okullar bunun için ciddi yapısal değişikliğe

gitmektedir. Dünyanın birçok ülkesi vatandaşlarının kalitesini yükseltmek için onlara en iyi eğitimi sunmaya çalışmaktadır. Bunu yaparken rekabet edebilmek için evrensel ilkeler doğrultusunda standartlar belirlemekte veya benimsemektedir. Bunlar eğitim için önemli hedefler haline gelmektedir. Bunda başarıya ulaşmanın göstergesi ise akreditasyondur. Bu yüzden okulların akredite olması oldukça önemlidir. Böylece eğitimde güven ve kalite ortamı inşa edilmiş olacaktır.

Akreditasyon, esas olarak kurumsal kontrolü ifade eder. Bu, denetleme, değerlendirme veya harici araştırma gibi diğer dış kalite süreçlerinden çok akreditasyonla daha belirgindir. Akreditasyon uyumluluk ve dolaylı sorumluluk gerektirse de, temel işlevi kurumu ve sunulan programları denetlemektir. İyileştirme, bazı kurumların diğerlerinden daha fazla değer verdiği, akreditasyon süreçlerinin bir yan ürünüdür. Kurumsal akreditasyon, şüpheli değere sahip kurumların gerekliliğini sorguladır. Akreditasyon ayrıca, akredite kurumların bir okulun beklentilerini karşılamaya devam etmesini sağlamak için sektörü izler.

Akreditasyon, bir kurumun veya programın akredite edilip edilmeyeceğine karar vermek için kanıt toplamak üzere tasarlanmış bir dizi prosedürden oluşur. Uygunluğunu en az kıstası kanıtlamak başvuru sahiplerinin sorumluluğundadır. Bu kanıtları toplama yöntemleri teftişlerde, değerlendirmelerde ve dış incelemelerde kullanılanlarla benzer olmalıdır. Benzerlikler arasında öz değerlendirme, belge analizi, performans değerlendirmesi, akran ziyaretleri, teftişler, özel tasarlanmış paneller ve tipik olarak dış denetçilere veya danışmanlara atanan sorumluluklar yer alır. Nitekim, akreditasyon farklı olsa da, bu farklı dış süreçlerin amacı, odak noktası, mantığı ve yöntemlerinde teftiş, değerlendirme ve dış incelemede bazı örtüşmeler vardır (Harvey, 2004; Stensaker & Maassen, 2015).

Akreditasyon girdilere, süreçlere, çıktılara veya bunların herhangi bir eşitliğine odaklanabilir. Program akreditasyonu, personel, program kaynakları ve müfredat tasarımı ve içeriği gibi girdilere odaklanma eğilimindedir. Bazen öğretim sürecini ve öğrenci desteği düzeyini ele alır. Kurumsal akreditasyon, bilgi teknolojisi (BT), kütüphane kaynakları ve personel ile birlikte genel altyapıya, özellikle fiziksel alana odaklanma eğilimindedir. Bunu genel öğrenci öğrenme deneyimi açısından ele alabilir. Ek olarak, kurumsal akreditasyon, mali düzenlemeler ve uygulanabilirlik, yönetim ve düzenleme ve idari desteğe odaklanabilir. Bir kurumun uzaktan veya çevrimiçi eğitim sunduğu durumlarda, sunum aracı akreditasyon prosedürlerinin

odak noktası olabilir. ABD bölgesel kurumsal akreditasyon ajansları, artan bir şekilde sonuçlara ve etkililiğe odaklanmaktadır (Harvey, 2004).

Akreditasyon bir kuruma kültür, disiplin ve sürdürülebilirlik getirmektedir. Olumlu yönde devam eden bu süreç; öğrencilere, öğretmenlere, velilere, çalışanlara, eğitim yöneticilerine, okul kurucularına büyük faydalar sağlamaktadır. Eğitim kurumlarında akreditasyon, Okullar hangi programı uygularsa uygulasin; eğitimde en az mükemmellik standartlarını yakaladığına ve kaliteli öğrencilerin yetiştiğine dair bir güvence vermektedir. Ayrıca diğer okullardaki öğrencilere göre de rekabet üstünlüğü sağlamaktadır. Uluslararası birçok programın akredite edilmesi o okul mezunlarının uluslararası düzeyde kabul oranlarını artırmaktadır. Ayrıca okullar akreditasyon sayesinde ulusal ve uluslararası birçok paydaş ile iş ilişkileri ve çeşitli iş birlikleri gerçekleştirme fırsatı yakalamaktadır (Sywelem, 2009).

WASC (2021), akreditasyonun amacını şu şekilde özetlemiştir:

- a. Okulun paydaşlarına; okulun amaçlarının uygun olduğunu ve uygulanabilir bir eğitim programı ve öğrenim için güvenilir bir kurum olduğunu garanti eder.
- b. Okul programının ve ölçme sonuçlarının doğruluğunu gösterir.
- c. Uluslararası iş birlikleri sağlar.
- d. Veri analizi, yansıtma, sorgulama ve diyalog yoluyla okul hedefleri ve öğrencinin öğrenmesiyle ilgili programları, süreçleri ve verileri düzenli olarak incelemek için bir süreç sağlar
- e. Okul genelindeki eylem planını desteklemek için profesyonel bir kültür oluşturur.
- f. Öğrencilerin öğrenmesini desteklemek için okul programlarının ve operasyonlarının sürekli iyileştirilmesini teşvik eder.
- g. Okulu ziyaret eden diğer eğitimcilerden değerli bilgiler sağlar.
- h. ACS WASC / HODOE ve ACS WASC ve IBO gibi ortak akreditasyon veya diğer işbirliği süreçlerini seçen okullardan yararlanır (WASC, 2021).

Bu amaçlara ulaşabilmek için akreditasyon oldukça etkili işlevlere sahip olması gerekmektedir.

ABD Eğitim Bakanlığı, akreditasyon sürecinin aşağıdaki işlevleri yerine getirmesi gerektiğini belirtmektedir:

- a. Bir kurum veya programın yerleşik standartları karşıladığının doğrulanması;
- b. Kabul edilebilir kurumları belirlemede aday öğrencilere yardımcı olmak;
- c. Kredi transferlerinin kabul edilebilirliğini belirlemede kurumlara yardımcı olmak;
- d. Bir kurumu zararlı iç ve dış baskılara karşı korumak;
- e. Daha düşük kaliteli programlar için hedefler belirlemek ve genel eğitim standartlarını yükseltmek;
- f. Öğretim kadrosunu ve personeli kapsamlı bir şekilde kurumsal değerlendirme ve planlamaya dahil etmek;
- g. Mesleki sertifika ve izin için kriterler oluşturmak ve bu tür hazırlıkları sunan kursları yükseltmek;
- h. Federal yardım için uygunluğun belirlenmesinde temel olarak kullanılan çeşitli hususlardan birini sağlamak (USDE, 2021).

2.8. Ortaöğretimde Akreditasyon

Akreditasyon, okulların yerleşik felsefelerini, amaçlarını, hedeflerini, müfredat kalitesini ve öğrencilerin öğrenmesi üzerinde etkisi olan öğretimi hangi düzeyde ve nasıl gerçekleştirdiklerinin değerlendirildiği gönüllü ve sürekli bir kalite güvence sürecidir. Akreditasyonun temel amacı, okulların kendi güçlü yönlerini ve gelişim alanlarını belirlemelerine yardımcı olarak ilerlemeleri ve gelişmeleri içindir.

2.8.1. Ortaöğretimde akreditasyonun faydaları

Akreditasyon, eğitimde uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olduklarını teyit ettiği için hem kendi ülkelerinde hem de dünya çapında kurumların profilini yükseltmeye yardımcı olmaktadır. Kurumlar akredite olurken tek bir süreçten geçmemektedir. Akredite kuruluşları kurumlarla ortaklıklar geliştirir. Kalite güvencesi, insan kaynakları, prosedür ve uygulama kurallarının taslağının hazırlanması gibi faaliyetlere yardımcı olur.

ECIS kuruluşuna göre; akredite kuruluşlar hizmet verdikleri kurumlara aşağıdaki olanakları sağlamaktadır:

- Uluslararası kuruluşlar ağ kurarak akademik ortaklıklar geliştirerek uluslararasılaşma planlarında yardım,
- Ulusal ve Yerel teftişlere hazırlık konusunda yardım,
- Sergi katılımları, basılı ve web tabanlı haber bültenleri ve çok sayıda yayında tanıtım dahil pazarlama faaliyetlerine erişim,
- Akreditasyon Sertifikası, kartvizitler, antetli kağıtlar, tanıtım materyalleri, web sitesi, Facebook ve Twitter'da kullanılmak üzere çeşitli logolar
- Akreditasyonun tüm yönleriyle ilgili çevrimiçi bilgilerin güncellenmesi,
- Örnek sözleşmeler, etik kurallar ve öğrenci memnuniyet anketleri.
- İç denetim sistemleri ders incelemesi, sınıf gözlemi, personel değerlendirmesi ve gelişimi ve öğrenci değerlendirmesi dahil olmak üzere kalite güvencesi için politika ve prosedürlerin taslağının hazırlanmasına ilişkin rehberlik,
- Uluslararası eğitim gelişmeleri hakkında güncellemeler sağlayan düzenli bir bülten.
- Danışmanlık, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri bağlamında ziyaretler.
- Dünya üniversitelerine erişim imkânı

Akredite olarak bu olanaklardan faydalanan okullar;

- Yurt içi ve yurt dışındaki eğitim kurumları tarafından olumlu görüşler alır ve tanınır.
- Belirli periyotlarda hazırlanan öz değerlendirme raporları okulun gelişimine çok önemli katkılar sağlar.
- Okul içerisinde iletişim güçlenir, okul kültürü olumlu etkilenir.
- Dış denetimin objektif olarak yapılıyor olması gelişimsel eksikliklerin ortaya koyulmasını sağlar. Bununla birlikte yenilik odaklı öneriler gündeme gelir.
- Bir öz eleştiri gelişir ve iletişim kanalları yeniden açılır. Hatalar en aza indirilir.
- Uluslararası okullarla rekabet başlar ve iyileştirme adına işbirlikleri gelişir.

2.8.2. Türkiye’de akredite olmuş bazı okullar

Akredite kuruluşlarla devam eden ilişki; akreditasyon sürecinin kendisi, sağlık ve güvenlik, ödül veren kuruluşlarla ilişkiler, kalite güvencesi ve geliştirme, kurs incelemesi, yüksek kaliteli ve etik öğrenci alımı, geliştirme gibi konularda kurumlara eğitim programlarının verilmesini sağlar (Küçükayalar, 2009). Türkiye’de birçok okul, eğitim programı ve kurumsal akreditasyon almıştır. Tablo 2.4’te akredite okullar yer almaktadır.

Tablo 2. 3: Türkiye’de akreditasyon almış bazı okullar

Okul	Şehir	Akredite Öğretim Programı	CIS
American Collegiate Institute	İzmir	IBDP	Evet
Açı Schools	İstanbul	AP, IGCSE	Evet
Bilkent Erzurum Laboratory School	Erzurum	IBDP, IBMYP, IBPYP, IGCSE	Evet
Bilkent Laboratory & International School	Ankara	IBDP, IBPYP, IGCSE	Evet
Enka Schools	İstanbul	AP, IBDP, IBMYP, IBPYP	Evet
Eyüboğlu Schools	İstanbul	IBDP, IBMYP, IBPYP	Evet
Feyziye Mektepleri Vakfı Işık Ayazağa	İstanbul	AP, IBDP, IBPYP	Evet
Feyziye Mektepleri Vakfı Işık Erenköy	İstanbul	IBDP	Evet
Feyziye Mektepleri Vakfı Işık Nişantaşı	İstanbul	AP, IBPYP	Evet
Hisar School	İstanbul	AP	Evet
İstanbul International Community School	İstanbul	IBDP, IBMYP, IBPYP	Evet
İzmir Sev Schools	İzmir	IBDP, IBMYP, IBPYP,	Evet
Işıkkent Eğitim Kampüsü	İzmir	IGCSE	Evet
Marmara Primary And Middle School	İstanbul	IBPYP	Evet
Mef International School	İstanbul	IBDP, IBPYP, IGCSE	Evet
Mef International School İzmir	İzmir	A Level, AS Level, IGCSE, IPC	Evet
Nun Okulları	İstanbul	IBDP, IBMYP, IBPYP, IGCSE	Evet

Odtu Geliştirme Vakfı Okulları	ANKARA		Hayır
Sev American College	İstanbul	IBDP	Hayır
Tarsus American College And Tarsus SEV Schools	Tarsus	IBDP	Evet
Ted Bursa Koleji	Bursa		Hayır
The British International School İstanbul	İstanbul	IBDP, IGCSE	Evet
The Koç School	İstanbul	IBDP	Hayır
Çag College	Tarsus		Evet
Özel Büyük Kolej	Ankara		Evet
Özel Marmara Koleji	İstanbul	IBDP	Evet
Üsküdar American Academy	İstanbul	AP, IBDP	Evet

(CIS-a, 2021)

2.8.3. Ortaöğretim akreditasyon kuruluşlarına örnekler

2.8.3.1 ECIS (The Educational Collaborative for International Schools)

ECIS (Uluslararası Okullar için Eğitim İş birliği), kar amacı olmayan uluslararası akreditasyon kuruluşudur. 6 kıtada 80'den fazla ülkede 500 üye topluluğu ve 35000'den fazla eğitimciyi temsil etmektedir. Bütün üyeler kendi hedeflerini gerçekleştirebilecek donatıların ve eylemlerin farkındadır. ECIS eğitimdeki zorlukların üstesinden gelmek için üyeleri ile sürekli etkileşim halindedir. En önemli vizyonu; üyeleri ile birlikte dünyanın öğrenme şeklini değiştirebilecek bir oluşum gerçekleştirmektir. Etik kurallara oldukça önem verilmektedir.

ECIS'in temelleri 1962 yılında Beyrut'ta uluslararası okullar vakfı konferansında atılmıştır. Resmi kuruluş ise 1965 yılında İsviçre'de gerçekleştirildi. Akredite edilen ilk okul, 1971 yılında Antwerp International School olmuştur. Bunu kısa süre sonra takip eden okullar; Kopenhag Uluslararası Okulu (1972), Stavanger Amerikan Okulu (1974) ve Uluslararası Hamburg Okulu (1975) takip etmiştir. Bir süre New England Okullar ve Kolejer Birliği (NEASC) ile işbirliği yapılmıştır. 2003 yılından itibaren Uluslararası Okullar Konseyi (CIS) olarak devam etmektedir (ECIS).

CIS (Uluslararası Okullar Konseyi)

ECIS kuruluşunun devamı olarak akreditasyon süreçlerini yürütmek için 2003 yılında kurulmuştur. Küresel kâr amacı gütmeyen; ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde akreditasyon hizmeti vermektedir. 120 ülkeyi temsilen 1300'den fazla okul hizmet almaktadır. CIS, yüksek kalitede uluslararası eğitim taahhüdünde bulunmaktadır. Bu amaca ulaşmak için okullar programlarını ve eğitim uygulamalarını uluslararası düzeyinde oluşturmak zorundadır. Ayrıca kalite güvence sistemi zorunluluğu bulunmaktadır. CIS, Okul değerlendirme ve akreditasyon alanında dünya çapında bir lider olarak, öğrencilerin küresel vatandaşlar olarak gelişimine odaklanan benzersiz bir uluslararası akreditasyondur. CIS uluslararası akreditasyonunun kalitesi ve titizliği, dünyanın dört bir yanındaki bakanlıklar, eğitim departmanları ve üniversiteler tarafından bir okulun yüksek kaliteli uluslararası eğitime olan bağlılığının göstergesi ve kalite güvencesinin bir işareti olarak kabul edilmektedir. CIS'in kendisi , “Akreditörleri akredite eden” kapsamlı bir profesyonel birlik olan International Council Advancing Independent School Accreditation (ICAISA) tarafından akredite edilmiştir. CIS, kendi akreditasyon sürecinin kalitesinin değerlendirilmesini ve onaylanmasını sağlarken bağımsız okulların akreditasyonunu etkilemek ve geliştirmek için ICAISA'nın bir üyesidir. CIS, gönüllü olarak akreditasyon protokolünün titiz ve tarafsız bir incelemesine tabi tutulmuştur ve etkin bağımsız okul akreditasyon uygulamaları için ICAISA kriterlerine bağlı olduğunu göstermiştir (CIS-a, 2021).

CIS dünya çapında eğitim kalitesinden ve okul değerlendirmesinden sorumlu ulusal ve uluslararası kuruluşlarla aktif olarak ilişki kurmaktadır. Buna bakanlıklar ve eğitim bölümleri ile özel ulusal kurumlar dahildir. Üç ABD kuruluşu; Middle States Association of Schools and Colleges (MSA-CESS), the Western Association of Schools and Colleges (WASC), and The Commission on International Education at the New England Association of Schools and Colleges (NEASC) CIS ile protokol yapar felsefe ve standartlarının ortak olduğunu kabul etmişlerdir. Ayrıca CIS IB programlarına özel iş birliği ile özel olarak uyarlanmış versiyonu kullanmaktadır.

a) CIS Akreditasyon Döngüsü

Hazırlık Değerlendirmesi: Hazırlık Değerlendirmesi, okulun bireysel çalışma sürecini üstlenmeye hazır olup olmadığını ölçer. Değerlendiriciler, geri bildirim

sağlamak, övgü ve tavsiyelerde bulunmak için raporu değerlendirir. Ziyaret, CIS'in akreditasyon sürecini okul topluluğuna açıklamasını ve okulu kendi kendine çalışma aşamasına hazırlamasını sağlar.

Bireysel Çalışma Süreci: Kendi kendine çalışma süreci hem zaman ve çaba hem de okulunuzun değeri açısından tüm değerlendirme ve akreditasyon döngüsünün en önemli parçasıdır. Bu süreç, okulunuzun güçlü yanlarını belirleyip onaylarken, aynı zamanda iyileştirilmesi gereken alanları belirler ve bunları ele almak için eylemler başlatır. Kendi kendine çalışmanın tamamlanması normalde 12 ila 18 ay sürer.

Takım Değerlendirmesi: Bireysel çalışma raporunu gönderdikten sonra, akran değerlendiricilerinden oluşan bir ekip, rapordaki sonuçların nesnel bir değerlendirmesini sağlamak için okulu ziyaret eder. Değerlendirme ekibi, diğer CIS tarafından akredite edilmiş okullardan, CIS tarafından eğitilmiş eğitimcilerden oluşur. Bu ekip bir hafta boyunca okulu ziyaret eder, her türlü öğrenme durumunu gözlemler ve öğrenciler, veliler, öğretim üyeleri/personel ve okulun liderlik, yönetim ve sahiplik gruplarının üyeleri ile görüşür. Değerlendirme ekibi, bireysel çalışma raporunu, kendi yol gösterici açıklamalarını ve CIS okul değerlendirme standartlarını dikkate alarak okulun tüm yönlerini analiz eder.

Yıllık Akreditasyon Raporları: BDT'nin sürekli okul gelişimini desteklemesini ve izlemesini sağlamak için, akredite okullar, okul iyileştirme uygulamaları ve önemli gelişmeler hakkında bir güncelleme sağlayan yıllık bir akreditasyon raporu sunar (CIS-a, 2021).

CIS akreditasyonu için başvuruda bulunacak okulların; öncelikle üye olmalı, sürdürülebilirlik için kararlı duruş sergilemeli, üyelik standartlarına bağlı kalmalı, akreditasyonu okulun bir parçası haline getirmelidir.

b) CIS Temel standartları

CIS-b (2021)'e göre Standartlar 9 düzeyden oluşmaktadır.

Okulun amacı ve yönü

- Okulun amacı ve yönü ve karar verme süreci, tüm kurucu grupların ihtiyaçlarına ve okulun bağlamına uygun, açık ve ilham verici yol gösterici ifadeler tarafından yönlendirilir.

- Yol gösterici ifadeler, öğrencinin okuldaki her aşamasında etkin bir şekilde uygulanan yüksek kaliteli öğrenme ve öğretmeye açık bir bağlılık sağlar.
- Yol gösterici ifadeler, küresel vatandaşlığı ve kültürlerarası öğrenmeyi geliştirmeye açık bir bağlılık sağlar.
- Yol gösterici ifadeler, esenliğe açık bir bağlılık sağlar, BDT Etik Kurallarına uygundur ve BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin (1990) doğasında bulunan değerlere bağlılığı gösterir.

Yönetim, liderlik ve sahiplik

- Yönetişimin ve/veya mülkiyetin ve liderliğin ilgili rolleri ve sorumlulukları, okulun sürdürülebilir gelişimini sağlamak için yazılı olarak uygun bir şekilde tanımlanır, uygulamada saygı gösterilir ve BDT Etik Kuralları ile uyumludur.
- Okul müdürü, eğitim lideri olma yetkisine sahiptir ve valiler ve/veya sahiplerle ortaklaşa olarak, öğrencinin öğrenmesi, refahı, küresel vatandaşlık ve bir bütün olarak okul kültürü için açıkça tanımlanmış sorumluluk ve hesap verebilirliğe sahiptir.
- Valiler ve/veya mal sahipleri ve liderler, okulun uygulanabilirliğini ve yol gösterici beyanların uygulanmasını destekleyecek eğitimsel ve mali planların olmasını ve bu planların okul topluluğuna uygun şekilde iletilmesini sağlar.

Müfredat

- Müfredat bir bütün olarak tüm öğrencilerin entelektüel, fiziksel, sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını desteklemek için erişim, katılım ve meydan okuma sunar.
- Belgelenmiş müfredat, öğrencilerin mevcut ve gelecekteki gelişimi ile ilgili refah ve kültürlerarası yeterlilikler dahil olmak üzere bilgi, anlayış, beceri ve niteliklerin gelişimini belirler.
- Küresel vatandaşlık, kültürlerarası öğrenme ve dijital vatandaşlık, öğrencilerin okul dışındaki hayata iyi hazırlanmalarını sağlamak için müfredatta kasıtlı olarak planlanmıştır.

Öğrenmek için öğretme ve değerlendirme

- Öğretim, okulun tüm öğrencilerin katılımını ve meydan okumasını, müfredata erişmesini ve öğrenimlerinde başarılı olmasını sağlayan yüksek kaliteli öğrenme tanımıyla yakından uyumludur.

- Tüm öğrencilerin okul programlarından yararlanabilmelerini sağlamak için hem kabul sırasında hem de kayıt sırasında öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını ve genel refahını belirlemek için yürürlükte olan etkili politikalar ve prosedürler vardır.
- Öğretim, öğrencilerin küresel vatandaşlar olarak gelişmelerinde anlam ve amaç sağlamak için bir dizi uygun kültürel ve otantik bağlamdan yararlanır.

İyi Olma

- Okul ortamı, öğrencilerin refahla ilgili öğrenmesini desteklemek için açıklık, adalet, güven ve karşılıklı saygı ile karakterize edilir. Okul, öğrencilerin görüşlerini dinler ve onların aracılık, şefkat, çevre yönetimi ve liderlik yeteneklerini geliştirir.
- Okul, kayıtlı tüm öğrencilerin refahını korumak ve teşvik etmek için çocukların korunmasına ilişkin politika ve prosedürleri açıkça belgelemiş ve etkili bir şekilde uygulamıştır. Bu politikalar, okulun aşağıdaki konuları nasıl ele aldığını belirler: daha güvenli işe alım; personel davranışı; öğrenci davranışı; çocuk koruma endişelerini ve istismar iddialarını raporlamak, yönetmek ve kaydetmek; korumayı yönetmek ve denetlemek için personelin, liderlerin ve valilerin rolleri ve sorumlulukları; personel eğitimi, öğrenci eğitimi ve ebeveyn katılımı; akranlar arası taciz ve istismar (zorbalık ve cinsel taciz dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere); çevrimiçi güvenlik; ve güvenlik ve sağlık ve güvenlik. Bunlar, gerektiğinde yerel düzenleyici gereklilikleri aşar.
- Okul, sağlık hizmeti, sağlıklı ilişki ve esenlik eğitiminin sağlanmasını sağlar ve bunlar gerektiğinde yerel düzenleyici gereklilikleri aşar.

Personel

- Fakülte ve destek personeli yeterli sayıda ve uygun deneyime, niteliklere ve yetkinliklere sahip ve ev sahibi ülkenin iş kanunu ve BDT Etik Kurallarına uygun olarak istihdam edilmektedir.
- Tüm personel ve gönüllüler için kimliklerini, tıbbi uygunluklarını, ülkede çalışma haklarını, önceki istihdam geçmişlerini, sabıka kaydını, niteliklerini ve uygun referanslarını doğrulamak için kapsamlı geçmiş kontrolleri yapılmıştır. Randevularının onaylanıp onaylanmayacağını belirlemede bu bilgiler dikkate alınmıştır.

- Okul, fakülte ve destek personelinin okul öncelikleriyle ilgili sürekli mesleki gelişimini sağlar, personelin mesleki ihtiyaçlarını ele alır ve öğrencilerin öğrenmesi, refahı ve küresel vatandaşlığın gelişimine katkıda bulunur.
- Performans değerlendirme sistemi, önceden belirlenmiş, açık kriterlere dayalı olarak tüm fakülte ve destek personeli için tanımlanır ve uygulanır ve değerlendirme sonuçları ve belirlenen okul öncelikleriyle bağlantılı bir mesleki gelişim ve/veya eğitim programı tarafından desteklenir.
- Liderler, öğretim üyeleri ve destek personeli toplu olarak profesyonel ve güvenilir bir çalışma ortamı yaratır. Yazılı politikalar ve yönergeler, tüm fakülte ve destek personelinin performansı ve davranışı için beklentiler oluşturur ve bunlar adil ve tutarlı bir şekilde uygulanır.

Tesisler ve fiziksel konaklama

- Okul, okulun belirtilen amaç ve yönünü yerine getirmesini, müfredatı sunmasını ve öğrencilerin refahına katkıda bulunmasını sağlamak için destekleyici sistemler ve hizmetler ile bina ve tesislerin bakımını yapar.
- Tesisler, yazılı politikalar ve etkili prosedürlerle desteklenen ve gerektiğinde yerel düzenleyici gereklilikleri aşan yüksek temizlik, sağlık, güvenlik ve güvenlik standartlarına sahiptir.

Topluluk ve ev ortaklıkları

- Etkili iletişim, üretken bir ev-okul ortaklığını ve olumlu bir öğrenme topluluğunu teşvik eder.

Pansiyon/Aile Yanı/Konut

- Okulun amacı ve yönlendirmesi doğrultusunda öğrencinin öğrenmesi ve refahı, sağlanan yatılı ve/veya aile yanında konaklama hizmetleri ile sistematik olarak geliştirilir.
- Okulun çocukların korunmasına ilişkin politika ve prosedürleri, yatılı ve/veya aile yanında kalan öğrencilerin, personelin ve tesislerin ihtiyaçlarını karşılamak için uygundur ve/veya uyarlanır ve etkin bir şekilde uygulanır. Bunlar: hem fiziksel hem de sanal sağlıklı ilişkiler için beklentileri içeren çocuk koruma; şikayetler, zorbalıkla mücadele ve kısıtlama dahil davranış yönetimi; güvenlik ve sağlık ve güvenlik raporlaması ve kayıt tutma ve bunlar gerektiğinde yerel düzenlemeleri aşar.

- Okul, yatılı öğrencilere ilk yardım, tıbbi bakım, kişisel ve sosyal esenlik yönetimi, kriz ve acil durum yönetimi ve yaşa uygun sağlık ve esenlik eğitimi dahil olmak üzere sağlık ve esenlik desteği sağlar.
- Yurt liderlerinin ve personelinin sayısı, kalitesi ve uygunluğu, öğrencilerin ihtiyaçlarını denetlemek ve karşılamak ve ayrıca yatılı ve/veya aile yanında konaklama bağlamında uygun ve etkili eğitim sağlamak için uygundur.
- Yurttaki konaklama ve yatılı ve/veya aile yanında konaklama öğrencilerine sunulan tesisler, kayıtlı öğrencilerin ve bakım/denetim sağlayan personelin sayısı, cinsiyeti, yaşı ve ihtiyaçları için uygun ve güvenlidir.

2.8.3.2 ACS WASC (Accrediting Commission for Schools, Western Association for Schools and Colleges)

Akreditasyon, eğitim kurumları, okullar için temel bir unsurdur. Bir kurumun akreditasyon veren kuruluş tarafından zorunlu kılınan standartları koruduğunun tanınması ve bu kurum tarafından sağlanan eğitimin kabul edilebilir bir kalite düzeyini karşılaması kalite güvencesi açısından oldukça önemlidir. Akreditasyon, okulların yerleşik felsefelerini, amaçlarını, hedeflerini, müfredat kalitesini ve öğrencilerin öğrenmesi üzerinde etkisi olan öğretimi hangi düzeyde ve nasıl gerçekleştirdiklerinin değerlendirildiği gönüllü ve sürekli bir kalite güvence sürecidir (Lehman & Welch, 2020).

ACS WASC, dünyaca ünlü bir akreditasyon kurumudur ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki altı bölgesel akreditasyon kurumundan biridir. ACS WASC, California, Hawaii, Guam, Kuzey Marianas Topluluğu, Amerikan Samoası, Mikronezya Federal Devletleri, Marshall Adaları Cumhuriyeti, Fiji, Asya ve dünyanın diğer bölgelerinde (ACS WASC) bulunan okullara hizmet vermektedir. Yeni kurulmuş bir uluslararası okul için, ACS WASC, "ACS WASC ilk ziyaret kriterleri çerçevesi" adı verilen ve özellikle atılacak eylem adımlarına ilişkin ayrıntıları sağlayan bir dizi yönergeye ve açıklayıcı göstergelere sahip altı araştırmaya dayalı kategoriye sahiptir. Okul aşağıdakilere yanıt vermek zorundadır: (1) öğrenci öğrenimi için organizasyon; (2) müfredat, öğretim ve değerlendirme; (3) öğrencinin kişisel ve akademik gelişimine destek; (4) kaynak yönetimi ve geliştirme; (5) Tay dili ve Tayca çalışmaları için ONESQA standartları ve (6) biniş programı. Bu kategorilerdeki kriterler, doğrudan öğrencinin öğrenmesine vurguyu ve ACS

WASC'nin akreditasyon süreci boyunca yönlendirdiği yönetim araçları aracılığıyla okulun bunu nasıl destekleyeceğini belirtir (Supsin & González, 2020).

ACS WASC web sitesinde kendisini şu şekilde tanıtmaktadır:

“Okullar için Akreditasyon Komisyonu, Batı Okullar ve Kolejler Birliği (ACS WASC), dünyaca ünlü bir akreditasyon birliği ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki altı bölgesel akreditasyon kurumundan biridir, ABD Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Denizaşırı Okullar Ofisi ile yakın bir şekilde çalışır. ACS WASC, başta Kaliforniya, Hawaii, Guam, Asya, Pasifik Bölgesi, Orta Doğu, Afrika ve Avrupa olmak üzere dünya çapındaki okullara yardım sağlar.”

Ortak süreç kılavuzu, okulların, tüm öğrenciler için yüksek kaliteli öğrenim ve esenliğe odaklanan sürekli okul iyileştirmesi yapmasına yardımcı olan işbirlikçi bir süreçtir. Uluslararası Bakalorya, Uluslararası Okullar Konseyi; Hawaii Eğitim Bakanlığı ve diğer eğitim kurumları. ACS WASC, tarım kursu gereklilikleri konusunda California Üniversitesi ile de iş birliği yapmaktadır. ACS WASC Komisyonu, hizmet verdiği eğitim kuruluşlarından 35 temsilciden oluşur; buna California Okul Yöneticileri Birliği, Uluslararası Hristiyan Okulları Birliği, California Eğitim Bakanlığı, California Okul Kurulları Derneği, California Charter Okulları, California Öğretmenler Derneği, California Öğretmenler Federasyonu, Doğu Asya Bölge Okullar Konseyi, Hawaii Eyalet Departmanı'ndan temsilciler dahildir. Eğitim, Ulusal Lutheran Okulu Akreditasyonu, Pasifik Birliği Yedinci Gün Adventistleri Konferansı ve Batı Katolik Eğitim Derneği.”

a) ACS WASC Misyonu

ACS WASC, özel ve devlete ait ilk, orta ve lise sonrası üye kurumlarını, öğrencilerin öğrenimine odaklanan titiz ve ilgili bir öz değerlendirme ve akran gözden geçirme sürecine katılmaları için destekleyerek, sürekli okul gelişimini ilerletir ve onaylar.

b) ACS WASC Temel standartları

WASC (2021)'e göre Standartlar 5 kategoriden oluşmaktadır.

A. Öğrenci Öğrenimi Organizasyonu

B. Müfredat, Öğretim ve Değerlendirme

C. Öğrencinin Sosyal-Duygusal ve Akademik Gelişimine Destek

D. Okul Kültürü, Çocuk Koruma ve Veli/Toplum Katılımı

E: Ev Hayatı (varsa).

Kategori A: öğrenci öğrenme organizasyonu

A1. Okul amaç kriteri

Göstergeler

A1.1. Açık ve tutarlı öğrenci odaklı amaç bildirimi

A1.2. Okul amacıyla uyumlu okul programı

A1.3. Amaç bildirilerinin geliştirilmesi, gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesinde okul topluluğunun katılımı

A1.4. Okulun amaç bildirilerini ve okul çapında öğrenci sonuçlarını iletmek ve anlamak

A2. Yönetişim Ölçütü

Göstergeler

A2.1. Atanmış/Seçilmiş Kurulun Seçimi, Oluşumu ve Görevleri (sadece atanmış veya seçilmiş kurullar için)

A2.2. Potansiyel ve Mevcut Yönetim Kurulu Üyelerinin Mesleki Gelişimi

A2.3. Kurulun Görev ve Sorumluluklarını Tanımlayan Yazılı Politika ve Prosedürler

A2.4. Çocuk Güvenliğini ve Refahını Sağlamaya Yönelik Politika ve Prosedürler

A2.5. Yönetim Otoritesinin/Mülkiyetin Rolü ve Profesyonel Personel ile İlişki

A2.6. Paydaşların Karar Alma Sürecine Katılımı

A2.7. Politikaların Okulun Amacıyla İlişkisi

A2.8. Yönetim Makamının/Mülkiyetin Okulun İlerlemesini İzlemeye Katılımı

A2.9. Etkili Şikayet ve Uyuşmazlık Çözüm Prosedürleri

A2.10. Okulun Eğitim Baş Liderini Değerlendirmeye Yönelik Süreç ve Prosedürlerin Etkinliği

A3. Okul Liderliği Kriteri

Göstergeler

A3.1. Yazılı Politikalarda ve El Kitaplarında Tanımlanan Liderlik ve Personelin Sorumlulukları

A3.2. Çocuk Koruma için Liderlik Sorumlulukları

A3.3. Personelin Ortak ve İşbirliğine Dayalı Liderliğe Katılımı

A3.4. Etkin İç İletişim Süreçleri ve Prosedürleri

A3.5. Küresel Düşünceli Bir Okul Kültürünü Teşvik Etmek

A4. Personel Kriteri

Göstergeler

A4.1. Nitelikli Personele İlişkin Politika ve Prosedürler

A4.2. İşe Alım, Eğitim ve Davranış Kurallarında Çocuk Koruma Önlemleri

A4.3. Profesyonel Gelişimi Teşvik Eden Denetim ve Değerlendirme

A4.4. Öğrenmeyi Desteklemek için Personel Eylemleri/Hesap Verebilirlik ve Meslektaş Stratejileri

A4.5. Mesleki Öğrenmenin Desteği ve Ölçülebilir Etkisi

A5. Okul Gelişim Süreci Kriteri

Gösterge Çerçeveleme Soruları

A5.1. İstenen Sonuçlara Uygun Okul Çapında Eylem Planı

A5.2. Geniş Tabanlı, İşbirlikçi ve Bağlılık Gösteren Paydaş Katılımı

A5.3. Tüm Kaynaklar Arasında Uyum ve Okul Çapında Eylem Planının Uygulanması

A5.4. Okulun İnovasyonu ve Dönüşümü

A6. Kaynak Ölçütü:

Göstergeler

A6.1. Okulun Amacını, İstenen Sonuçları ve Okul Çapında Eylem Planını Desteklemek için Kaynak Tahsisi

A6.2. Mali Uygulamalar, Bütçeleme, Yıllık Denetim ve Mutemet Sorumlulukları

A6.3. Güvenli, İşlevsel ve Bakımlı Tesisler

A6.4. Tesis İnşası ve Tasarımında Çocuk Koruma Politikası ve Uygulaması

A6.5. Nitelikli Bir Personeli Desteklemek ve Elde Tutmak için Yeterli Kaynaklar

A6.6. Eğitim Materyalleri ve Ekipmanları, Edinme, Yeterlilik ve Bakım

A7. Devam Eden Kaynak Planlama, Uygulama ve İzleme Kriteri

Göstergeler

A7.1. Uzun Menzilli Kaynaklar için Geniş Tabanlı ve İşbirliğine Dayalı Planlama

A7.2. Yeterli Tazminat, Personel ve Yedekler

A7.3. Topluluğun ve/veya Resmi Makamların Okulun Mali Planları ve İhtiyaçları Hakkında Bilgilendirilmesi

A7.4. Okulu Destekleyecek Pazarlama Stratejileri

Kategori B:

Müfredat, Öğretim ve Değerlendirme

B1. Öğrencilerin Öğrendikleri Kriter

Göstergeler

B1.1. Öğrenci Sonuçlarına, Küresel Yetkinliklere ve Akademik Standartlara Dayalı Kapsamlı Uluslararası Müfredat

B1.2. Zorlayıcı, Tutarlı ve İlgili Bir Müfredatı Uygulama ve Değerlendirme Süreçleri

B1.3. Müfredat Hizalaması ve Dikey/Yatay Artikülasyon

B1.4. Tüm Öğrencilerin Müfredata Erişimi

B1.5. Standartlara Dayalı Müfredat ve Okul Çapında Öğrenci Sonuçlarına İlişkin Öğrenci Anlayışı

B1.6. Öğrenci Öğrenmesinin Tatmin Edici İlerlemesini Değerlendirmek ve İzlemek için Performans Ölçümleri

B1.7. Öğrenci Öğrenimi Üzerindeki Etkiye İlişkin Programatik Takip Çalışmaları

B2. Öğrenciler Nasıl Öğrenir: Öğrenci Katılımı

Göstergeler

B2.1. Performans Düzeylerinin Öğrenci Anlayışı:

B2.2. Öğrenci Gözlem ve İnceleme Çalışması Sonuçları

B2.3. Sınıf İçinde ve Ötesinde Öğrenci Sesi ve Geri Bildirimi için Fırsatlar

B3. Öğrenciler Nasıl Öğrenir: Öğrenci Merkezli Öğretim Kriteri

Gösterge Çerçeveleme Soruları

B3.1. Araştırmaya Dayalı Planlama Süreçlerinin Uygulanması ve Mesleki İş birliği

B3.2. Araştırmaya Dayalı Bilginin Öğretim İçeriğine ve Ders Tasarımına ve Sunulmasına Uygulanması

B3.3. Üst Düzey Öğrenmede Öğrenci Katılımı

B3.4. Öğrenmenin Uygulanması

B4. Değerlendirme Nasıl Kullanılır Kriter: Raporlama ve Hesap Verebilirlik Süreçleri

Göstergeler

B4.1. Öğrenci Performans Verilerinin Kullanımı ve Değerlendirme Süreçlerinin Etkinliği

B4.2. Sınıf İçi ve Sınıflar Arası Öğrenci Gelişimi ve Performans Düzeylerinin Belirlenmesi, İzlenmesi ve Raporlanmasında Tutarlılık

B4.3. Okul Çapında Sürekli İyileştirme, Okul Çapında Kararlar ve Öğretim Kaynaklarının Tahsisi için Değerlendirme Sonuçlarının Kullanımı

B4.4. Değerlendirme Süreçlerinin Bütünlüğünü Sürdürmek İçin Güvenlik Sistemleri

B5. Değerlendirme Nasıl Kullanılır Kriter: Öğrenciler ve Öğretmenler Tarafından Sürekli Değerlendirme

B5.1. Uygun Sürekli Değerlendirme Stratejilerinin Uygulanması

B5.2. İstenen Sonuçlara Yönelik Öğrenci Gelişimi Hakkında Öğrencileri ve Öğretmenleri Bilgilendirmek için Çoklu Değerlendirme Ölçütleri

B5.3. Öğretim Tasarımını ve Sunumunu Değiştirmek için Değerlendirme Süreçleri

B5.4. Öğrencilerin Annelerini Desteklemede Öğretmen Geri Bildiriminin Etkisi

Kategori C:

Öğrencinin Sosyal-Duygusal ve Akademik Gelişimine Destek

C1. Öğrenci Sosyal-Duygusal ve Akademik Destek Ölçütü

Göstergeler

C1.1. TÜM Öğrencilerin Sosyal-Duygusal ve Öğrenci İhtiyaçlarına Destek

C1.2. Kişiselleştirilmiş Yaklaşımlar ve Stratejiler

C1.3. Müfredat ve Eş Müfredat Faaliyetlerinin Uyumlaştırılması

C1.4. Müfredat/Eş Müfredat Faaliyetlerine Öğrenci Katılımı

C1.5. Öğrenci Sesini Güçlendirme ve Öğrenci Öz-Savunma

Kategori D:

Okul Kültürü, Çocuk Koruma ve Veli/Topluluk Katılımı

D1. Okul Çevre Kriteri

Gösterge

D1.1. Tüm Öğrenciler için Karşılıklı Saygı, Eşitlik, Özen ve Endişe Dayanan İş birliği Kültürü

D1.2. Öğrenci Sosyal-Duygusal İyi Oluşu

D1.3. Öğretmen İnovasyonu ve Desteği Kültürü

D1.4. Güvenli, Temiz ve Düzenli Ortam

D2. Çocuk Koruma Kriteri

Göstergeler

D2.1 Çocuk Korumanın Tanımı

D2.2. Çocuk Koruma Politikaları, Uygulamaları ve Yazılı Yönergeler

D2.3. Uluslararası Çocuk Koruma Normları

D2.4. Çocuk Koruma Müfredat Programları

D2.5. Çocuk Koruma Açıklamalarının Raporlanması

D3. Ebeveyn/Topluluk Katılım Kriteri

Göstergeler

D3.1. Tutarlı Ebeveyn Katılımı

D3.2. Topluluk Kaynaklarının Kullanımı

Kategori E: Konut Hayatı

E1. Konut Programı Kriteri

Göstergeler

E1.1. Okul Amacına Uyum

E1.2. Nitelikli personel

E1.3. Gösterge: Denetim ve Sürekli Mesleki Gelişim

E1.4. Program Uygulama, Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme

E2. Bakım Kültürü Kriteri

Göstergeler

E2.1. Öğrencilerin Çeşitliliğine Saygı

E2.2. Öğrenci İhtiyaçlarını Karşılama İçin Kişisel ve Akademik Destek

E2.3. İletişim

E3. Çocuk Koruma ve Savunuculuk Kriteri

Göstergeler

E3.1. Zamanında Raporlama Süreçlerinin Anlaşılması ve Kullanımı

E3.2. Çocuk Koruma ve Muhafaza Eğitimleri

E 4. Tesisler ve Çevre Kriteri

Gösterge Çerçeveleme Soruları

E4.1. Tesis Kaynak Tahsisi ve Yönetmeliklere Uyum

E4.2. Temel hizmetler

E4.3. Güvenlik Planı ve Acil Durum Prosedürleri

2.8.3.3. NEASC (New England Association of Schools and Colleges)

NEASC akreditasyonu, bir okulun yüksek kalitesini ve bütünlüğünü gösteren, dünya çapında tanınan bir mükemmellik standardıdır. NEASC'nin bir kurum akreditasyonu, bir akran grubu inceleme süreci aracılığıyla düzenli olarak uygulanan kurumsal kalite

değerlendirmeleri için standartları ve standartları karşıladığını veya aştığını gösterir. Akredite bir okul, bir eğitim programı aracılığıyla belirtilen hedeflerine büyük ölçüde ulaşmak için kaynaklara sahip olan ve öngörülebilir gelecekte bunu yapmaya devam edeceğine dair makul kanıtlar sağlayan bir okuldur. Kurumsal bütünlük de akreditasyon yoluyla ele alınmaktadır (NEASC-a, 2021).

Akreditasyonun iki yönü vardır: kalite güvencesi ve okul gelişimi. Birincisi okulun bağımsızlığını savunmak ve dış düzenlemelerden kurtulmak için gereklidir (Haakstad, 2001). Ancak NEASC akreditasyonunun birincil işlevi okulları iyileştirmektir. NEASC tarafından akredite edilmiş her bağımsız okul, okulun misyonuna sadık kaldığından, programlarını amaca uygun şekilde yürüttüğünden ve Bağımsız Okullar Konseyi tarafından belirlenen akreditasyon standartlarını karşıladığından emin olmak için aynı protokoller ve materyaller kullanılarak değerlendirilir. Üyeler düzenli olarak değerlendirilir ve en az on yılda bir tam bir sertifika ziyaretinden geçerler.

NEASC Akreditasyonunun hedefleri etkinlik, iyileştirme ve kamu güvencesidir. Popüler web sitelerinden farklı olarak, bu, okulları karşılaştırmayı veya sıralamayı içermez, bunun yerine tüm Akredite okullar için kabul edilebilir bir kalite düzeyi oluşturur (NEASC-a, 2021).

a) NEASC Temel standartları

NEASC-b (2021)'e göre Temel Standartlar 6 kategoriden oluşmaktadır.

1. Kayıtlı Öğrenciler Misyonuna Uygun Şekilde Uyum Sağlar
2. Yönetim Organı/Kurul, Okulun Sürdürülebilir Olduğunu ve Misyonuna Sadık Olmasını Sağlar
3. Okulun Kaynakları Mevcut ve İleriye Dönük Operasyonu Yeterince Destekler
4. Okul, Yetişkin Topluluğunun Nitelikli Olduğunu ve Misyonu Uygulamak için Organize Olduğunu Sağlar
5. Proaktif Bir Sağlık ve Güvenlik Kültürü Okula Yayılır
6. Özel Okullar, Öngörülebilir Gelecek İçin Okulun Misyonunu Başarıyla Yürütmek İçin Etkili Liderliği, Açık Örgütsel Yapıyı ve Gerekli Kaynakları Sağlar

b) NEASC Program standartları

Program Standartlar 7 kategoriden oluşmaktadır.

1. Misyon ve Temel İnançlara Bağlılık Kararları Bilgilendirir, Girişimleri Yönlendirir ve Öğrencilerin İhtiyaçları ve Özlemleri ile Uyum Sağlar.
2. İlham ve Destek Taahhüdü, Her Öğrenciye Yaklaşımı Belirler.
3. Mükemmellik Taahhüdü Programı Farklılaştırır
4. Sürekli Mesleki Gelişim Taahhüdü Yetişkin Kültürüne Yayılıyor
5. Büyük Toplulukla İlişkiye Girme Taahhüdü Öğrenci Deneyimini İyileştirir.
6. Her Öğrencinin İhtiyaçlarını Karşılama Taahhüdü, Yurt Programını Yönlendirir.
7. Her Öğrencinin Sağlığına ve Refahına Bağlılık, Okulun Aile Yanında Konaklama Programını Yönlendirir.

2.8.3.4. COBIS (The Council of British International Schools)

İngiliz okullar konseyi 80 ülkede, 450'den fazla okulda İngiliz anlayışı ve değerlerine odaklanan akreditasyon sistemidir. COBIS; öğrencilere, sorgulayıcı ve açık fikirli olmak gibi önemli öğrenci niteliklerini, hoşgörü ve başkalarına saygı gibi insani nitelikleri geliştirmeye yardımcı olmak için sınıf içinde ve dışında bir dizi fırsatın verildiği bütünsel yaklaşıma sahiptir (COBIS). İngiliz eğitim anlayışına sahip olan bu akreditasyon, çocuğun gelişimini ve öğrenmesini yüksek kalite standartlarına bağlamıştır.

a) COBIS Standartları

COBIS ' te Standartlar 10 kategoriden oluşmaktadır.

1. Koruma ve Güvenli İşe Alım

Personel ve öğrencilerin güvenliği için işe alımda güvenliğe öncelik verir.

2. Öğrenci Refahı

Okul, tüm gençler için güvenli ve destekleyici bir ortam sağlar.

3. Tesisler

Okul, tüm öğrencilere öğrenmeye elverişli ve onları güvende tutan bir ortama erişim sağlar.

4. Yönetim

Okulun yöneticileri, öğrencileri ve okulun stratejik yönünü desteklemek için çalışır.

5. Etik ve Değerler

Okulun belirgin bir İngiliz eğitim anlayışı vardır, dışa dönüktür ve uluslararası düşüncüyü teşvik eder.

6. Yatılı (varsa)

Okul, okuldaki yüksek standartlarda sağlık, güvenlik ve akademik desteğin sağlanmasıda aktiftir.

7. ğrenme ve ğretme

Okul, temel işinin öğrenme ve öğretme olduğunu ve bunun kalitesinin okulu tanımlamaya yardımcı olduğunu kabul eder. Okul, tüm öğrenciler için yüksek kaliteli öğrenme ve öğretme gelişimini kutlar ve destekler ve öğrenmeye yönelik olumlu tutumları teşvik eder.

8. Okulda Liderlik

Kurumun eğitim ahlakı ve değerleri tarafından yönlendirilen, her düzeyde ve farklı alanlarda yüksek kaliteli liderlik, öğrencilerin, personelin ve okulun gelişebileceği ve gelişebileceği koşulları yaratır.

9. İletişim

Okul, ebeveynleri bilgilendirmek ve çocuklarının gelişimini desteklemek için onlarla etkili bir şekilde iletişim kurar. Ebeveynler, okul yaşamına aktif olarak katılma fırsatına sahiptir.

10. Müfredat Dışı, Zenginleştirme ve Katılım

Okul, eğitim anlayışını ve değerlerini örnekleyen ve güçlendiren, sağlık ve esenliği teşvik eden ve aktif, dış dünyayla etik ve amaçlı bir ilişki, öğrenmeyi ve öğrenen ve insan niteliklerinin gelişimini zenginleştirir.

2.8.3.5. ASIC (The American Board of Commissioners For Foreign Missions)

ASIC akreditasyonu okullar, kolejler, niversiteler ve evrimii öğrenme sağlayıcıları için uluslararası ne sahip bir kalite standardıdır. ASIC, iyi tanımlanmış ve objektif kıyaslama ile uluslararası akreditasyon hizmeti aracılığıyla hem ğrenci nüfusuna hem de daha geniş Yüksek ğrenim dünyasına bağımsız bilgi getirmek için kurulmuştur. ASIC tarafından akreditasyon bağımsız ve tarafsızdır ve kurumların akreditasyonu, ilgili deneyime sahip müfettişler tarafından üstlenilir. Bu akreditasyon tüm ğrenci deneyimine ve destekleyici personel uzmanlığına odaklanır.

ASIC akreditasyonu, belirli programlar veya niteliklerden ziyade bütünsel kurumları kapsar. Bu nedenle kurumlar, belirli disiplin odaklarına bakılmaksızın akreditasyon için ASIC'e başvurabilirler. Akreditasyon sürecinin temel amacı, bir defaya mahsus değil, daha ziyade bir kurumun, öğrencilere güvenli ve destekleyici bir ortamda yüksek kaliteli bir öğrenme deneyimi sağlama ve sürekli kalite iyileştirme taahhüdünü tanımak ve desteklemektir. ASIC aracılığıyla akreditasyon, öğrencilerin

ve velilerin daha bilinçli bir seçim yapmalarına yardımcı olacak ve ayrıca bir okul, kolej, üniversite, eğitim sağlayıcısı veya uzaktan eğitim sağlayıcısının uluslararası öğrenci kuruluşuna yüksek kaliteli bir kurum olduklarını göstermesine yardımcı olacaktır. Bu akreditasyon, öğrencilerin kalite, kaynaklar, öğrenci desteği ve etik açısından bir kurumun gerçekte nasıl olduğu konusunda gerçekçi ve dürüst sonuçlar elde etmelerini sağlar. Sekiz faaliyet alanı içinde doksanın üzerinde temel performans göstergeleri bulunmaktadır (ASIC, 2023). Bunlar:

1. Yönetişim, Yönetim ve Personel Kaynakları
2. Kalite Güvencesi ve İyileştirme
3. Sistem Yönetimi
4. Öğrenme, Öğretme ve Araştırma Etkinliği
5. Ödüller ve Nitelikler
6. Öğrenci Refahı
7. Tesisler ve Sağlık ve Güvenlik
8. Pazarlama ve Öğrenci Alımı

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde yöntem açıklanmaktadır. Öncelikle araştırma modeli, çalışma grubu ve örneklem, araştırma süreci, veri toplama araçları ve verilerin analiz yöntemi ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Türkiye'nin kendi dinamikleri içinde bir akreditasyon standartları geliştirmek ve bu standartlar ile karma yöntem, değişime hazır olma durumu ile ilişkisini belirlemek için kullanılmıştır. Bu araştırmanın amacı hem nicel hem de nitel bulguları değerlendirmek için karma yöntemi en iyi seçenek olarak görmüştür. (Creswell & Clark, 2017; Leech & Onwuegbuzie, 2009).

3.1.1. Karma Yöntem Araştırması

Karma yöntem araştırması, nicel ve nitel verilerin tek bir projede toplanmasını ve bütünleştirilmesini içerir. Bu nedenle, araştırılan olgunun daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlayabilir (Teddlie & Tashakkori, 2009).

“Araştırmacının verileri topladığı ve analiz ettiği, bulguları bütünleştirdiği ve hem nitel hem de nicel yaklaşımları veya yöntemleri tek bir çalışma veya araştırma programında kullanarak çıkarımlarda bulunduğu araştırma” olarak tanımlanır (Creswell & Clark, 2017). *“Bu yöntem, teorilerin nasıl uygulanabileceğine dayalı araçsal olarak kullanıldığı problem merkezli bir araştırma yaklaşımıdır.”* (Leavy, 2017). Sonuç olarak, karma yöntemler, araştırma sorularını yanıtlamak için hem nicel hem de nitel yöntemlerin kullanımını içeren tek bir çalışmaya atıfta bulunabilir. Ayrıca, karma yöntemler, çok sayıda araştırma sorusuna ilişkin bilgi sağlamak için daha geniş bir araştırma programının bir parçası olan çalışmalara da atıfta bulunabilir. Karma yöntemlerin sezgisel bir çekiciliği olsa da, araştırmacının araştırmaya yönelik her iki yaklaşımda da uzman olmasını veya bu tür uzmanlığa sahip bir ekiple çalışmasını talep eder. Karma yöntem tasarımları, hem nicel hem de nitel yaklaşımlarla sağlanır (Mertens, 2019). Metodolojik olarak, karma yöntem

yaklaşımları nicel ve nitel veri oluşturmak için tündengelimli ve tümevarımlı tasarımları birleştirmeye ve veri kümelerini bir şekilde entegre etmeye dayanır. Bu yaklaşımlar, amacı tanımlamak, açıklamak veya değerlendirmek olduğunda uygundur ve özellikle karmaşık sorunları veya sorunları incelemek için yararlıdır. Çok yönlü araştırmanın, tek bir projede bir araştırma geleneği içinde iki veya daha fazla yöntemin (yani, iki nicel yöntemin veya iki nitel yöntemin birleştirilmesi) kullanılmasını içerdiğini belirtmek önemlidir (Leavy, 2017).

Karma yöntemle ilgili birçok tasarım geliştirilmiştir. Karma yöntem araştırma tasarımları çeşitli biçimler alabilir. Karma yöntem araştırması nispeten yeni olduğu için tasarım tipolojileri sürekli olarak geliştirilmektedir. Tashakkori and Teddlie (1998) karma yöntemde aşağıdaki dört temel amacı ortaya koymuştur.

1. Geliştirme: Bir çalışmanın sonraki bir çalışmayı bilgilendirmek için kullanılması.
2. Başlatma: Bir ana çalışmayı başlatmak için bir ön çalışmanın kullanılması.
3. Tamamlayıcılık: İki veya daha fazla çalışma yoluyla bir olgunun çeşitli yönlerinin eşzamanlı olarak incelenmesi.
4. Yorumlama: Bir ana çalışmanın sonuçlarını açıklamak veya doğrulamak için ikinci bir çalışmanın eşzamanlı kullanımı.

Creswell and Clark (2017) ise karma yöntemi Tablo 1 de yer alan altı tasarımda ele almıştır.

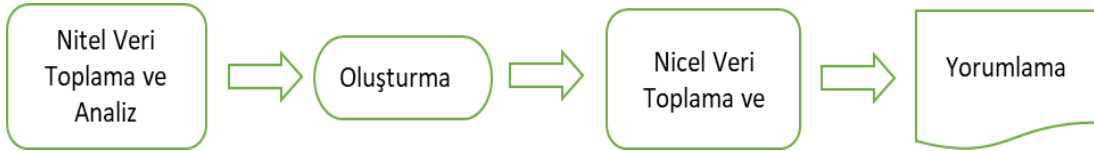
Tablo 3. 1: Karma Yöntem Desenleri

Desen Tipi	Uygulama	Öncelik	Karma Aşaması	Teorik Bakış
Sıralı Açımlayıcı	Nicel ardından nitel	Genellikle öncelik nicel çalışmada olup nitel öncelikli ya da eşit öncelikte de olabilir	Yorumlama Aşaması	Mevcut olabilir
Sıralı Keşfedici	Nitel ardından nicel	Genellikle öncelik nitel çalışmada olup nitel öncelikli ya da eşit öncelikte de olabilir	Yorumlama Aşaması	Mevcut olabilir
Sıralı Dönüştürücü	Nicel ardından, nitel veya nitel ardından nicel	Nicel öncelikli, nitel öncelikli ya da eşit öncelikte	Yorumlama Aşaması	Açıkça belirgindir (Kavramsal Çerçeve, Savunuculuk, Güçlendiricilik / Destekleyicilik)

Eşzamanlı Triangülasyon (Nirengileme/ Üçgenleme/ Veri Çeşitlemesi)	Nicel ve Nitel veriler eşzamanlı olarak toplanır	Tercihen eş zamanlı, nicel öncelikli veya nitel öncelikli de olabilir	Yorumlama Aşaması veya Analiz Aşaması	Mevcut olabilir
Eşzamanlı İç İçe	Nicel verilerle nitel veriler eşzamanlı olarak toplanır	Nicel öncelikli veya nitel öncelikli olabilir	Analiz Aşaması	Mevcut olabilir
Eşzamanlı Dönüştürücü	Nicel verilerle nitel veriler eşzamanlı toplanır	Nicel öncelikli, nitel öncelikli veya eşit öncelikte olabilir	Genellikle analiz aşamasında; yorum aşamasında da olabilir	Açıkça belirgindir (Kavramsal Çerçeve, Savunuculuk, Güçlendiricilik / Destekleyicilik)

Kaynak: Creswell & Clark, 2017

Bu çalışma, karma yöntem olarak bilinen bir araştırma yaklaşımı kullanarak hem nicel hem de nitel araştırmaları bir çalışmada birleştirdi. Karma yöntem araştırmalarında, çalışmanın konusuna bağlı olarak bir dizi desen kullanılabilir. Bu çalışma için keşfedici sıralı desen modeli uygulanmıştır. Keşfedici sıralı desen modelini seçmek için ölçme aracının mevcut olmaması, henüz bilinmeyen biçimler veya rehberlik eden kapsamlı bir kuramın olmaması gerekmektedir (Creswell & Clark, 2017; Leech & Onwuegbuzie, 2009).

Şekil 3.1: Keşfedici Sıralı Desen

Bu çalışmanın özel modeli, keşfedici sıralı desen yöntemi kullanılarak geliştirilmiştir. Keşfedici sıralı tasarımlar, bir konuyu nitel yöntemlerle araştırmak ve ardından bulguları nicel bir araç ve araştırma çalışmasının aşamasını geliştirmek için kullanmakla başlar (Creswell, 2009). Bu çalışmada öncelikli olarak standartlara ulaşmak için nitel yolla veriler toplanmıştır. Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları geliştirilmiştir. Elde edilen bulguları açıklamak ve kesinleştirmek adına nicel çalışma yapılarak değişime hazır olma durumu ile standartlar arasındaki ilişki ortaya koyulmuştur. Bu araştırmada dört önemli aşama izlenmiştir.

Birinci aşama: Literatür taramasının yapılması

- a. Kalite güvencesi ve akreditasyon hakkında literatür taraması yapılmıştır.
- b. Dünya genelindeki yükseköğretim ve ortaöğretim akreditasyon programlarına yönelik alan taraması yapılmış olup bu akreditasyon programlarının standartları incelenerek ortak noktaları belirlenmiştir.
- c. Belli başlı akreditasyon kurumlarının kullandığı standart setleri incelenmiştir.
- d. Türkiye’de kullanılan uluslararası ortaöğretim akreditasyonları araştırılmıştır.

İkinci aşama: Nitel çalışma yapılmıştır.

(a), (b), (c) ve (d) maddelerinin sonuçları dikkate alınarak yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur.

Eğitim yöneticileri, öğretmenler, okul idari personeli, sivil toplum örgütleri ve eğitim bilimci akademisyenler ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

İçerik analizi ile sonuçlar değerlendirilip elde edilen bulgulardan “Türkiye’ye özgü uluslararası ortaöğretim akreditasyon standartları” geliştirilmiştir.

Üçüncü aşama: Nicel çalışma yapılmıştır.

Türkiye’de uluslararası ortaöğretim akreditasyon standartları kullanılarak değişime hazır olma ve akreditasyon farkındalık ölçeği okul paydaşlarına uygulanarak analiz edilmiştir.

Dördüncü aşama: Elde edilen sonuçlar tartışılarak nitel ve nicel bulguların birbirini ne kadar desteklediği ortaya koyulmuştur.

Böylece akreditasyon standartlarına ilişkin veriler hem nicel hem nitel yolla toplanacaktır. Nitel veri toplamada araştırma yöntemi olarak gömülü teori (temellendirilmiş kuram) kullanılmıştır.

3.1.2. Nitel Boyutta Araştırma Deseni

Nitel analiz, araştırmacıya bilgi edinme ve geleneksel veri analizi teknikleriyle gözden kaçabilecek iç görüler toplama fırsatı sunar. Nitel araştırmada veri analizi süreci, verilerle çalışmayı, düzenlemeyi, sentezlemeyi, örüntüleri araştırmayı, neyin önemli olduğunu ve neyin öğrenilmesi gerektiğini keşfetmeyi ve başkalarına ne söyleyeceğinize karar vermeyi içerir. Ayrıca; parçalar arasındaki ilişkiyi ve bunların

bütünle olan ilişkisini belirlemek için bir şeyin sistematik olarak incelenmesi olarak ifade eder (Ward & Delamont, 2020). Nitel araştırma yöntemlerinin temel bir özelliği, sosyal etkinliklerin tatminkar açıklamalarını, ilgili kişilerin bakış açılarını, kültürünü ve dünya görüşlerini önemli ölçüde ortaya koymasındır (Rehman, 2021; Romito et al., 2020). Nitel yaklaşımlar, genellikle daha nicel yöntemlerle ilişkilendirilen bağımsız, farklı bir kişisel duruş gerektirir. Nicel veya karma yöntem araştırmasıyla karşılaştırıldığında, nitel araştırma daha az yapılandırılmış bir yaklaşım oluşturur ve somut sonuçlar açısından daha az spesifik olma eğilimindedir (Ehigie & Ehigie, 2005). Açık uçluluk yönteminin doğası göz önüne alındığında, nitel araştırmadan elde edilen sonuçlar biraz öznel ve daha soyuttur. Tasarım sürecinin belirtilen araştırma amacının uyumluluğu ile bağlantısı, nitel bir araştırma tasarımı yaklaşımının seçilmesinde merkezi öneme sahiptir. Bu araştırmanın nitel boyutunu gömülü teori desenlerinden sistematik desen oluşturmaktadır.

3.1.2.1. Gömülü Teori

1967 yılında Glaser ve Strauss tarafından ilk kez yayınlanan temellendirilmiş teori, nitel araştırmanın temel metaforudur. Lee and Fielding (1996) tarafından belirtildiği gibi, nitel araştırmacılar, özellikle daha nicel alanlarda, araştırma yaklaşımlarını doğrulamak için bunu kullanırlar. Temellendirilmiş teori yöntemi, sistematik olarak toplanan ve analiz edilen verilere dayanan endüktif teoriler oluşturmayı amaçlar. Veri toplama, analiz, yorumlama ve teori geliştirme, birbirine bağımlı ve yinelemeli bir süreçtir.

Gömülü teori; Glaser et al. (1968)'e göre gömülü teori, nitelikli verilerin analizi yoluyla teoriyi geliştirmek için sayısız adapte edilebilir prosedürden oluşan sistematik bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, indüktif verilerle başlar, karşılaştırmalı analize bağlıdır, aynı anda verileri toplayıp analiz eder ve gelişen analitik kategorileri optimize etmek için teknikler içerir. Bununla birlikte, temel teoriler indüksiyondan daha ileri gidiyor. İteratif, karşılaştırma sürecinde, veri toplama, gelişen analizinizi oluşturmak için sırada odaklanır. Kategorileriniz hakkında hipotezler ve varsayımlar oluşturursunuz, bunları verilerle test edersiniz ve iyileştirirsiniz.

Bu yaklaşım oldukça başarılıdır. Çünkü teorik yaratma süreçlerini araştırmak için temel teoriden araçlar kullanır. “Ne” ve “neden” soruları tipik olarak nitelikli araştırmalarda sorulan sorulardır. Temel teori tarafından oluşturulan “neden”

soruları, oluşumlarına yol açan koşullarda çözümler bulmamıza yardımcı olabilir (Charmaz, 2014).

Gömülü teoride yapılandırmak önemlidir. Araştırma katılımcıları ile arka plan, değerler, eylemler, durumlar, ilişkiler ve onların temsillerine karşı yansıtıcı bir tutumu kabul edilir. Hem araştırmacının hem de katılımcının çoklu bakış açılarını, rollerini ve gerçekliklerini tanımak gerekir (Charmaz, 2017).

Temellendirilmiş teori, verilerinizle ve yeni analizlerinizle ilgilenmenizi sağlar, bu da ilerlemeye ve eylemlere katılmaya motive eder. Bunu kullanarak fenomenleri olguları tanımlayabilir, açıklayabilir ve kavramsallaştırabilirsiniz. Araştırma sürecinde, bir dizi temel teori temel sorular ve teknikler aracılığıyla analitik düşünmeye teşvik edilir (Charmaz, 2017). Kodlama ve karşılaştırma analizi ile ilk ilişkileriniz gerçekler hakkında fikirlerinizi yansıtır ve bunlara daha derinlemesine girmek için sizi motive eder. Yenilikçi bir analiz yapmak, giderek daha odaklı veri toplama ve analizi arasında dönüp geçiş yaparak teşvik edilir. Çalışma, aynı zamanda ilginç, yönetilebilir ve etkili hale getiren temel teori ile hızlandırılır (Glaser at al., 1968).

Çok disiplinli projeler okuyucuları temel gerçeklik (veya gerçeği doğrulama) kavramıyla karşılaştırır. Sahada referans verilerinin toplanması, uzaktan algılamadan elde edilen bir kavram olarak temel gerçekliktir (Semino & Short, 2004). Hem temellendirilmiş teori hem de temel doğruluk, sistematik veri toplamaya dayanır. Ancak, kuram oluşturma araştırmasının amacı, sistematik olarak toplanan verilere dayalı olarak bir araştırma alanının yeni bir teorisini tümevarımsal olarak geliştirmektir; Yer doğrulamanın amacı, bir modelin veya bir teorisinin ek verilerle birlikte kalibrasyonu, test edilmesi veya doğrulanmasıdır. Temel doğrulamanın tündengelimli araştırma yaklaşımında ortaya çıkması daha olasıyken, temellendirilmiş teori tümevarımlı araştırma yaklaşımına bir örnektir (Bulduklu, 2019).

Gömülü teorisinin temel amacı, sosyal etkileşim değişkenlerinin kapsamlı bir sosyolojik açıklamasını oluşturmaktır. Gömülü teoride kavramsal çeşitlilik adına verilerin toplanması ve analiz edilmesi kültürel özelliğe sahip bir yaklaşımla yapılmalıdır (Ekşi & Çelik, 2015). Bu nitel araştırma yaklaşımına göre, mevcut teoriler tarafından öngörülemeyen ve gizlenen teoriler mevcuttur. Gömülü teorisinin

amacı, ilgili kategoriler, kavramlar ve çekirdek kategori içinde kapsanan veriler kullanılarak yeni teoriler oluşturmaktır. Ayrıca, mevcut teoriler üzerinde değişiklik yapma veya bu teorileri geliştirmektir. (Walker & Myrick, 2006).

Creswell (2013), gömülü (temellendirilmiş) teoriyi; araştırmacının bir çalışmadaki katılımcıların görüşlerini aldığını ve bu doğrultuda etkileşime dayalı teori üretilen nitel bir strateji olarak tanımlamaktadır. Temellendirilmiş teori, ilginin, durumun, bir şeyin nasıl veya neden işlediğine dair bir teori üretmeye yönelik olduğu durumlarda uygundur.

Temellendirilmiş teori, doğası gereği veriler arası aktarımlıdır. Nitel verilerin ortaya çıkmasına ve bir araya getirilmesine izin vererek araştırmacıyı yeni anlayışlara ve sonuçlara götürür. Veri analizinin sonuna doğru araştırmacı, gözlemlenen verilerin bir şeyin nasıl veya neden var olduğuna veya çalıştığına dair geniş bir teoride bir araya getirilip getirilemeyeceğini keşfetmeye çalışır (Creswell & Clark, 2017). Bir teori ortaya çıkarsa, gelecekteki nitel ve nicel araştırmalar onun sağlamlığını ve etkinliğini test edebilir (Johnson & Christensen, 2019).

Gömülü teoride veri toplama ve analiz süreci doğrusal değildir. Gömülü teori çalışmasında, bazı veriler toplanıp analiz edildikten sonra, genellikle ek veya farklı verilere duyulan ihtiyaç fark edilir. Bu döngü, araştırmacı artık yararlı iç görüler ve bilgiler sağlayan verileri bulana kadar tekrarlanır (Leavy, 2017). Araştırmada veri toplama aşamasında birkaç döngünün yaşanmış olması temel değişkenler ve ilişkilerin ortaya çıkarılmasında kolaylıklar sağlamıştır.

Bu araştırma ile kültürümüzde gömülü olarak bulunduğu öngörülen ortaöğretim akreditasyon standartları ortaya çıkarılacaktır. Bu yüzden araştırmanın en önemli aşaması nitel veri toplama aşamasıdır. Gömülü teori, hipotezlere göre değil, araştırma durumuna göre şekillenmektedir. Sistemik bir şekilde tasarlanır ve tümdengelim ve tümevarım yöntemlerini döngüsel ve etkileşimsel olarak kullanır. Araştırmacı, bir taraftan konuyla ilgili veri toplamakla işe başlarken, diğer taraftan konuyla ilgili kavramlar oluşturmaya çabalar. Açık fikirlilik ve önyargısızlık gerektiren bir prosedür uygulanır. Veriler alan gözlemi ve görüşmeler yoluyla toplanmakla birlikte, nicel verileri de içerir. Gömülü teori yaklaşımı, ilk aşamada tümevarım, sonuç aşamasında denenceler ve belirsiz teoriyi geliştirmek için tümden gelim yöntemini kullanır. (McGhee et al., 2007).

3.1.3. Nicel Boyutta Araştırma deseni

Nicel veri toplama aşamasında ilk olarak Türkiye’ye özgü ortaöğretim akreditasyon standartları geliştirilecektir. Bu standart maddeleri nitel çalışmanın sonuçlarına göre oluşturulacaktır. Nitel yolla elde edilen veriler yorumlanarak standartların son hali oluşturulacaktır. Değişime hazır olma ölçeği kullanılarak standartlar uygulandığında meydana getireceği değişim ve farkındalık öngörülme çalışılacaktır.

Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartlarının geliştirildiği bu çalışmada problem durumu ve amaca uygun olarak nicel araştırma yöntemlerinden açıklayıcı ilişkisel (korelasyonel) desen modeli kullanılmıştır. Değişkenler arasında nasıl bir ilişki olduğu bu desen ile ortaya koyulmuştur. Açıklayıcı ilişkisel desenler iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiden oluşur (Ekşi, 2017). Değişkenler arasındaki ilişkileri açıklamak için Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) yol analizi kullanılmıştır. Gizil ve gözlenen değişkenler arasındaki karşılıklı ilişkilerin ve nedenselliğin bir model olarak test edildiği yöntemlere yapısal eşitlik modeli (YEM) denir. YEM, yapısal bir kuramın hipotezlerle test edilmesi ile ortaya koyulan istatistiki yöntem olaraktan adlandırılabilir (Dursun & Kocagöz, 2010; Raykov & Marcoulides, 2012).

“Özellikle karmaşık modellerin testinde başarılı olduğu, birçok analizi bir defada yaptığı, incelenen modeldeki ilişkiler ağına yönelik varsa yeni düzenlemeler tavsiye ettiği, aracılık ve düzenleyicilik (moderasyon) etkilerini incelemeyi kolaylaştırır. Ölçüm hatalarını hesaba katıyor olması gibi nedenlerle yapısal eşitlik modellemesi yöntemi, birçok teorinin test edilmesinde ve yeni modellerin geliştirilmesi sürecinde kullanılmakta olan bir yöntemdir” (Dursun & Kocagöz, 2010).

Çalışmada Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ne düzeydedir? Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ile bu farkındalığın oluşturacağı değişime hazır olma arasındaki ilişki nasıldır? Sorularına cevap aranacaktır.

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu ve Örneklem

Araştırmacının verinin kimden toplanacağı, kimlerden alınacağı, nasıl dahil edileceği ve araştırmada kimliklerin gizlenmesi veya ortaya çıkarılması için neler yapıldığına

ilişkin kararlar önemlidir. Basit anlamda örnekleme, bir popülasyondan belirli sayıda insanı seçmek için kullanılan yöntemi ifade eder. Örnekleme veya çalışma grubunu seçme stratejisi, verilerinizin kalitesini ve ondan yapabileceğiniz çıkarımları etkiler. Kimden veri topladığınızla ilgili sorunlar, örneklemenin neyle ilgili olduğudur. Araştırmaya yönelik tüm yaklaşımlar içinde, araştırmacılar örnekleme için çok pratik nedenlerle kullanırlar. Çoğu araştırma çalışmasında, bir ortamdaki veya popülasyondaki her bireyden veri toplamak mümkün değildir (Mertens, 2019). Veri toplama ve örnekleme, tamamen ortaya çıkan model tarafından belirlenir ve tamamen ona yönlendirilir. Araştırmacı, elde edilen bilgilerin tekrarı ve daha önce toplanan verilerin doğrulanması gibi doygunluk göstergelerini arar. Teorik örnekleme kullanarak, ortaya çıkan modeli zenginleştirmek ve tüm varyasyonları ve çeşitli kalıpları açıklamak için olumlu veya olumsuz durumlar arar (Johnson & Christensen, 2019).

Bu araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında, nicel ve nitel çalışma için İstanbul Anadolu yakası geneli MEB'e bağlı resmi ve özel okullarda görev yapan eğitimciler, sivil toplum örgütleri ve okulun birçok paydaşı oluşturmaktadır. Nitel çalışmanın evreninin İstanbul seçilmiş olmasının sebebi, araştırmacının belirtilen ilde görev yapıyor olmasından dolayı iletişim ve veri toplamanın kolay olacağını düşünülmesidir. Nitel araştırmalarda örneklemin temsil gücünden çok, konuya ilgisi olan ve derinleşme sağlayan katılımcılara ulaşmak önemlidir. Gömülü teori çalışması olduğu için evrenin temsil edilebilirliğine bakılmayabilir. Amaçlı örnekleme yönteminden kuramsal örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Kuramsal örnekleme gömülü teori çalışmalarında sıklıkla kullanılmaktadır (Creswell, 2013; Metin, 2015). Sürekli karşılaştırmada önemli bir yeri vardır. Nitel görüşmeler; eğitimle ilgili örgütler, birlikler, veliler ve yöneticiler ile gerçekleştirilecektir. Katılımcı sayısı kuramsal doygunluğa göre şekillenecektir. İlk on katılımcı ile yapılan görüşmelerden sonra çekirdek tema ve kategoriler oluşmuştur. Daha sonraki on katılımcı bu kategoriler için oluşturulacak standartlar için özenle seçilmiştir. Kuramsal örneklemin doğası gereği son katılımcı grubunun verileri ile, ilk katılımcı grubunun verileri doygunluğa ulaştıkça benzerlikler göstermeye başlamıştır. Böylece standartlar daha açık hale gelmiştir. Bu durum gömülü teori çalışmalarının ve amaçlı örneklemin doğası olarak ortaya çıkmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Çalışma grubunda farklı okullarda görev yapan 20 eğitim paydaşı bulunmaktadır. Bu kişiler, kendi alanlarında yıllarca deneyim kazanmış, bilgi ve becerilere sahiptir. Katılımcılarla ilgili demografik bilgiler tablo 3.2’de yer almaktadır.

Tablo 3. 2: Çalışma Grubunun Özellikleri

Görüşme Sayısı	Katılımcı Kodu	Cinsiyeti	Yaş	Mesleki Den.	Görevi	Eğitim	Kademe	Medeni Durum
Görüşme 1	K1	Kadın	45	23	Okul Müdürü	Yüksek Lisans	İlkokul	Evli
Görüşme 2	K2	Erkek	43	20	STK Yönetici	Yüksek Lisans	*	Evli
Görüşme 3	K3	Kadın	30	8	Rehberlik Koordinatörü	Yüksek Lisans	Lise-Ortaokul	Bekar
Görüşme 4	K4	Erkek	60	35	MEB Bakan Yardımcısı	Doktora	Tüm Kademeler	Evli
Görüşme 5	K5	Erkek	38	15	Müdür Yardımcısı	Lisans	Lise	Evli
Görüşme 6	K6	Kadın	40	17	Müdür Yardımcısı	Lisans	Lise	Evli
Görüşme 7	K7	Kadın	28	4	Öğretmen	Lisans	Lise	Bekar
Görüşme 8	K8	Kadın	29	6	Öğretmen	Lisans	Lise	Bekar
Görüşme 9	K9	Kadın	32	8	Öğretmen	Lisans	Lise	Evli
Görüşme 10	K10	Kadın	45	22	Hizmetli-Veli	Lise	Lise	Evli
Görüşme 11	K11	Erkek	35	13	Muhasebe Müdürü	Lisans	Tüm Kademeler	Evli
Görüşme 12	K12	Erkek	38	15	Okul Müdürü	Yüksek Lisans	Lise	Evli
Görüşme 13	K13	Kadın	50	25	Halkla İlişkiler Müdürü	Lisans	Tüm Kademeler	Evli
Görüşme 14	K14	Kadın	35	12	Kurumsal İletişim Uzmanı	Lisans	Tüm Kademeler	Evli
Görüşme 15	K15	Erkek	33	9	İdari İşler Müdürü	Lisans	Tüm Kademeler	Evli
Görüşme 16	K16	Erkek	28	4	Öğretmen	Lisans	Lise	Bekar
Görüşme 17	K17	Kadın	41	16	Öğretmen	Yüksek Lisans	Lise	Evli
Görüşme 18	K18	Kadın	40	15	Okul Müdürü	Lisans	Lise	Evli
Görüşme 19	K19	Kadın	48	23	Müdür Yardımcısı	Lisans	Lise	Evli
Görüşme 20	K20	Erkek	55	32	Okul Müdürü	Lisans	Lise	Evli

Tablo 3.2’de araştırmanın çalışma grubundaki katılımcıların cinsiyet, mesleki deneyim, gibi birtakım özellikleri yer almaktadır. Ayrıca katılımcı kodu ve görüşme sayısı da verilen bilgiler arasındadır.

Araştırmanın nicel evreni ise 2021-2022 öğretim yılında İstanbul geneli 29 farklı öğretmenlik ve yöneticilik yapan kişilerden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğü, yapısal eşitlik modelini kullanarak hesaplanmıştır. Eroğlu (2003)’e göre), bazı araştırmacıların YEM analizinde 200-500 arasında örneklem büyüklüğünün normal olduğunu belirtmektedir. Weston and Gore Jr (2006)’e göre örneklemin 200 kişiden fazla olması gerektiğini söylüyor. Modelin örneklem hacminin, normal dağılıma uyması ve kayıp verinin olmaması koşuluyla, değişken sayısının beş katı kadar olması gerekir. Çalışmada 42 değişken kullanılmıştır. Bu nedenle araştırmanın örneklem büyüklüğü $42 \times 5 = 210$ oldu. Bu sayının üzerinde bir örnekleme elde etmek mümkündür. Hatalı ve eksik örnekler ayrıldıktan sonra, geri kalan 610 örneklem daha sonra incelemeye tabi tutuldu. Sistematik örnekleme modeli ve çok aşamalı tabakalı örnekleme modeli, nicel örnekleme stratejileri olarak kullanılmıştır.

Tablo 3. 3: Nicel Analiz Katılımcılarının Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Özellik	Değişken	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	350	57,4
	Erkek	260	42,6
	Toplam	610	100
Yaş	25-30	190	31,1
	31-35	180	29,5
	36-40	112	18,4
	41-45	54	8,9
	46-50	50	8,2
	51 ve üstü	24	3,9
	Toplam	610	100
Öğrenim Durumu	Lisans	517	84,8
	Yüksek Lisans	88	14,4
	Doktora	5	0,8
	Toplam	610	100
Kıdem	1-5 Yıl	185	30,3
	6-10 Yıl	181	29,7
	11-15 Yıl	137	22,5
	16-20 Yıl	72	11,8
	21 ve Üstü	35	5,7
	Toplam	610	100
Medeni Durum	Bekâr	217	35,6
	Evli	393	64,4

Tablo 3.3'te nicel analize katılan katılımcıların demografik bilgilerine yer verilmiştir. Katılımcıların %57,4'ünün Kadın, %42,6'sinin Erkek olduğu, %31,1'inin 25 -30 yaş aralığında bulunduğu ve %60'ının kıdeminin 1-10 yıl arasında bulunduğu ve yine %84,8 inin lisans mezunu olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Karma araştırma yöntemine uygun olarak nitel ve nicel veri toplama araçları oluşturulmuştur.

3.3.1. Nitel Veri Toplama Teknikleri

3.3.1.1. Görüşme Formları

Gömülü teori yöntemine uygun olarak akreditasyon standartlarının ortaya çıkarılması için veri toplamada görüşme tekniği kullanılmıştır.

Alanyazın taramasına bağlı olarak derinlemesine görüşmelerde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formları oluşturulmuştur. Görüşme formları katılımcılarla beraber yüz yüze görüşme şeklinde doldurulmuştur. Bununla beraber ses kaydı alınmıştır. Katılımcılara sorular doğrudan yöneltilmiş ve derinlemesine bir bakışla irdelenmiştir. Maxqda analiz programı ile veriler analiz edilmiştir.

Görüşme formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgi formudur (Bkz. Ek: 1). İkinci bölüm ise alan yazına bağlı olarak oluşturulmuştur. Akreditasyon standartları için tema ve kategori oluşturmaya yöneliktir. Birinci ve ikinci bölüm formları çalışma grubunda belirtilen ilk on kişilik gruba uygulanmıştır (Bkz. Ek: 2). Katılımcıların deneyimlerini aktaracağı şekilde 10 sorudan oluşturulmuştur.

Üçüncü bölüm ise ortaya çıkan tema ve kategorilere bağlı olarak oluşturulmuş olup birinci bölüm soruları ile beraber çalışma grubunda belirtilen ikinci on kişilik gruba uygulanmıştır (Bkz. Ek: 3). Akreditasyon standartlarını belirlemeye yöneliktir. Katılımcıların deneyimlerini aktaracağı şekilde 11 sorudan oluşturulmuştur.

İlk olarak, katılımcıların deneyimlerini öğrenmek için açık uçlu sorulardan oluşan taslak bir görüşme formu oluşturulmuştur. Bu formda yer alan elli sorudan

hangilerinin bilgi sağlamak için daha etkili olduğu konusunda uzman görüşünden faydalanılmıştır. Üç uzmanın incelemesinin ardından, bazı sorular birleştirilmiş ve bazıları formdan çıkarılmıştır. Bu aşamada formda 18 soru kalmıştır. Bu form, yaklaşık üç saat süren bir pilot görüşmesinde kullanılmıştır. Pilot çalışmanın sonuçları incelendiğinde, bazı soruların eğitmen deneyimleri ile karşılaştırılabilir yanıtlar verdiğini gördük. Bu sorular formdan çıkarıldı ve kalan sorular uzman görüşüne yeniden sunuldu. Alanyazın araştırmasının da desteklemesi ile 10 soru kalmıştır. Sorular veri toplamak için 10 katılımcıya uygulanmıştır. Maxqda analiz programında temalar ve kategorilere ulaşıldıktan sonra bunlara bağlı olarak diğer yarı yapılandırılmış sorular oluşturulmuştur. Bu sorularda 3 uzman görüşüne sunulmuştur.

3.3.1.2. Araştırma notları ve memolar

Araştırmada kullanılan diğer araçlar araştırma notları ve memolardır. Derinlemesine yapılan odak görüşmelerinde bazı kilit kavramlar ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırma ile ilgili karşılaşılan olumlu ve olumsuz durumlar bu araştırma notlarına eklenmiştir. Araştırma notları bütüncül bir bakış açısı sunmuştur. İkinci görüşmelerde oldukça faydalı olmuştur. Memolar ise analiz sürecinde açıklayıcı ve yönlendirici olmuştur. Özellikle standartların belirleminde önemli bir rol üstelenmiştir.

3.3.2. Nicel Veri Toplama Teknikleri

Bu çalışmada nicel veriler ölçekler yardımıyla yapılmıştır. Nitel yolla elde edilen Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları (Bkz. Ek: 6), değişime hazır olma ölçeği (Bkz. Ek: 4) ve akreditasyon farkındalık ölçeği (Bkz. Ek: 5) ile birlikte kullanılarak veriler toplanmıştır.

a) Değişime hazır olma ölçeği

Okullar sürdürülebilir değişim oluşturmada çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Bunun sonucu olarak başarısız değişimler meydana gelmektedir. Değişim girişimindeki bu hayal kırıklıkları öncesinde araştırma yapmayı mecbur kılmıştır. Bir okulun standartlara çalışması da anacak değişime hazır bulunmaları ile ilgilidir. Bu çalışmada amaca ulaşmak için “Örgütsel değişime hazır olma ölçeği” kullanılmıştır.

Bu ölçek (ÖDHÖ), Holt et al. (2007) tarafından geliştirilmiştir. Türkçeye ise Çaliskan (2019) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek toplam 25 maddeden oluşmaktadır.

7'li likert tipinde oluşturulmuştur. Uyarlama çalışmasında ise 5'li likert kullanılmıştır. Bireysel yarar, değişim yeterliği, yönetim desteği, uygunluk olmak üzere dört boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0.89 olarak hesaplanmıştır. Ölçek uyarlama analizi çalışmasında dört faktörlü model ortaya çıkmaktadır ($\chi^2=79.02$, $sd=29$, $p=0.06$, $RMSEA=0.07$, $TLI=0.95$, $CFI=0.97$, ve $SRMR=0.5$). Pozitif değerler ölçeğinin Türkçe formunun uygulandığı örnekleme güvenilir ve geçerli istatistikî değerler aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten alınan puanlar artıka hazır bulunurluk değeri artmaktadır (Çaliskan, 2019). Bu değerler akreditasyon değışimi için hazır olma durumları öncesinde, eğitim paydaşlarına, değışeme yön verecek olan öğretmen ve diğler çalışanlar hakkında bilgi vermiş olacaktır.

b) Akreditasyon algısı ölçeği

Akreditasyon sertifikalı kalite güvence sistemidir. Akreditasyon ile yetki, kalite ve güvenilirlik güvencesi sağlanmaktadır. Türkiye okullarda akreditasyonun başarısında tüm paydaşların düşünceleri önem sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında geliştirilmiş olan ortaöğretim akreditasyon standartlarına karşı algılar önem kazanmaktadır. Bunu ölçmek için akreditasyon algısı ölçeği kullanılmıştır.

Bu ölçek, Semerci (2017) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasında ise 5'li likert kullanılmıştır. Kalite güvencesi ve kalite değerlendirme olmak üzere iki faktörlüdür. Ölçeğın Cronbach Alfa katsayısı 0,91 olarak hesaplanmıştır. Ölçek geliştirme çalışmasında iki faktörlü model ortaya çıkmış olup yapı geçerliği sağlanmıştır. ($\chi^2/sd=2,09$, $RMSEA=0.03$, $GFI=0.96$, $CFI=0.96$, ve $SRMR=0.03$). Bu sonuçlara göre uyum iyiliği standart ölçülere göre kabul edilebilir düzeydedir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada iki tür veri seti kullanılmıştır. Nitel veri seti ve nicel veri setleridir. Nitel veriler yüz yüze yapılan görüşmeler ile ses kaydı ve notlar alınmıştır. İlk grup (10 kişi) veriler 30 günlük zaman diliminde, ikinci grup (10 kişi) veriler ise 25 günde gerçekleştirilmiştir. Nicel veriler ise 20 gün içinde toplanmıştır. Bu veri setlerinin analiz edilme süreci aşağıdaki gibidir:

3.4.1. Nitel Verilerin Analizi

Gömülü teori çalışmalarında sürekli karşılaştırma yöntemi ile veriler analiz edilmektedir. Bu analiz yönteminde elde edilen veriler, kavramları ve diğer toplanacak verilerde kullanmayı ve yeni çıkan kavramlarla sürekli karşılaştırma yaparak ilerlemeyi gerektirir. Glaser (1965), sürekli karşılaştırmalı analiz yöntemini dört aşamada açıklamıştır. Her bir kategoriye uyarlanabilir olaylar karşılaştırılabilir. Kategoriler ve özellikler bütünleştirilebilir. Teori yazılabilir ve sınırlandırılabilir. Sistemik gömülü desen benimsenen bu çalışmada karşılaştırmalı analiz çok rahat bir şekilde yapılmıştır (Glaser at al., 1968; Metin, 2015).

Nitel verilerin analizi, genel olarak, verilerin transkript veya görseller halinde düzenlenmesi, bu verilerin kodlama süreciyle küçük ve yönetilebilir parçalara bölünmesi ve bu sürekliliğin sonunda belirli temaların ve örüntülerin ortaya çıkarılması anlamına gelmektedir (Creswell, 2013). Bu bağlamda, nitel veri analizi olarak veri analizi sarmalı, veri toplama, analiz ve yorumlamada eksiksizliği ima eden sabit yöntemlere dayanmaz. Araştırmacılar genellikle veri toplama sürecinin başından itibaren veri analizine dahil olurlar (Özdamar et al., 1999). Böylece tematik analiz nitel verileri analiz etmek için birkaç adımı göz önünde bulundurarak sırasıyla katılımcıların ilgi olgusuna ilişkin süreçlerini, algılarını, değerlerini ve inançlarını ortaya çıkarmaya çalışır (Glesne, 2016).

Bu çalışmada ilk olarak, ses kaydına alınan 10 görüşme bir kelime işlemci programı ile kelimesi kelimesine yazıya dökülmüştür. Görüşme sırasında bir katılımcının ses kaydı almasına izin verilmediğinden, ayrıntılı görüşme notları alınmış ve bu notlar ayrıca kelime işlem programına eklenmiştir. Verilerin transkripsiyonu ve bilgisayar programına aktarımı tamamlandıktan sonra tekrar okunarak ham veriler düzenlenmesidir. Bu nedenle kodlama işlemi ilgili literatür ve verilerin kendisi dikkate alınarak açık kodlama yaklaşımı ile gerçekleştirilmiştir. Açık kodlama yöntemleri, kategoriler veya temalar oluşturma ve belirli ve ilgili veri örüntülerini tanımlama fırsatı sağlar (Corbin & Strauss, 1990; Ekşi, 2017; Yıldırım & Şimşek, 2016).

Strauss and Corbin (1998), sistemik desenin araştırma ilkelerini ortaya koymuştur. Bu desende gömülü teori yapan araştırmacılar açık, eksen ve seçici kodlamalar yapmak durumundadır.

3.4.1.1. Sistematik Desende Veri Analiz Süreci

a) Açık Kodlama

Kodlama, temellendirilmiş teori yönteminin önemli bir unsurudur. Farklı kodlama süreçleri kesin bir sırayla gerçekleşmese de, açık kodlama genellikle verilere ilk yaklaşımdır. Açık kodlamanın temel unsurları, hassaslaştırıcı sorular sormak ve verileri ve kodları sürekli olarak karşılaştırmaktır. Açık kodlama, veri analizinin, verilerin yoğun bir şekilde analizi yoluyla olguların kavramsallaştırılmasına ve kategorize edilmesine odaklanan kısmıdır (Babchuk). Açık kodlamanın bu ilk adımında, veriler derinlemesine analiz edilen daha küçük parçalara bölünür. Bu analizin amacı, her parçanın temel fikrini kavramak ve onu açıklamak için bir kod geliştirmektir. Açık kodlar in vivo, yani doğrudan verilerden türetilen veya verilere yakın olan açıklamalar kullanılarak veya örneğin matematik eğitimi, eğitim psikolojisi veya diğer ilgili alanlardaki teorilere atıfta bulunan teknik literatüre atıfta bulunularak geliştirilebilir. İkinci bir adımda, bu daha küçük analitik parçalar, benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırılır. Benzer parçalar aynı kodla etiketlenebilir. Corbin and Strauss (1990), bir koda (kavrama) veya üst düzey kavramlara (kategori) atanarak kategorize edilen ve kavramsallaştırılan bir olguyu belirtmek için kavram ve kategori terimlerini kullanır. Bu, geliştirilen kavramların daha sonra diğer kavramlarla ilişkili olduğu ve böylece kategorinin farklı boyutlarının tanımlanabilmesi için daha üst düzey kategorilerin ortaya çıktığı anlamına gelir. Kategorilerin boyutlarının geliştirilmesi sürecinde, her kategorinin teorik olarak ilgili özellikleri belirlenir ve kod açıklamalarında açıklanır. Açık kodlamanın genel amacı, verileri açıklamak için zengin kodlar geliştirmektir. Bu amaca ulaşmak için, analiz edilirken verilerle ilgili hassaslaştırıcı sorular sorulur. Bu nihayet yeni keşiflere yol açar (Mey & Mruck, 2011). Aşağıdaki liste, verilerin yorumlanması için zengin cevaplar sunan sorulardan bazılarını göstermektedir (Büyüköztürk et al., 2015; Glaser et al., 1968; Mey & Mruck, 2011): Ne? Hangi fenomen anlatılıyor? Kim? Hangi kişiler dahil? Hangi rolleri somutlaştırıyorlar veya onlara hangi roller veriliyor? Nasıl? Olayın hangi yönleri ele alınır? Hangileri dışarıda? Ne zaman? Ne kadardır? Nerede? Uzay-zamansal boyut, tek tek eylemler için biyografik olarak ne şekilde alakalı veya önemlidir? Neden? Hangi gerekçeler verilmiş veya çıkarılabilir? Nerede? Hangi stratejiler kullanılıyor? Ne için? Hangi sonuçlar bekleniyor? Bu hassaslaştırıcı soruları sormak için araştırmacı, ilgili

literatürden edindiği bilgilerin yanı sıra kişisel ve mesleki deneyimlerini kullanır. Bu deneyimler sürecin ilerlemesinde önemli rol oynar.

Bu çalışmada toplanan veriler deşifre edildikten sonra serbest kodlama ile kodlanmış ve kendi içinde kategoriler oluşturulmuştur. Bu esnada 90 memo oluşturulmuştur. Bu memolar standartların belirlenmesinde ve benzer kavramlara ulaşmada oldukça etkili olmuştur. Bu aşamada 593 adet açık kod oluşturulmuştur. Daha sonra benzer olan kodlar birleştirilerek 53 adet kod elde edilmiştir.

b) Eksen Kodlama

Temellendirilmiş bir teori geliştirmek için, ayrıntılı kavramlar arasında ortaya çıkan ilişkilerin, tek bir ana kategori ile kapsayıcı bir çerçeveye entegre edilmesi gerekir. Glaser at al. (1968) bu süreci teorik kodlama olarak adlandırır. Eksenel kodlama ile seçici kodlama arasında ayırım olmakta, ancak soyutlama düzeyi dışında pek bir fark olmadığını vurgulamaktadırlar. Eksenel kodlama, açık kodlama sürecinde geliştirilen kavramlar ve kategoriler arasındaki ilişkileri araştırmak için gereklidir. (Strauss & Corbin, 1998). İnsanlar hareket ederken ve diğer insanlarla etkileşimde bulunurken, dahil oldukları durumlara ilişkin yorumlarını ele almak için farklı stratejilere sahip olurlar. Eylemlerinin yanı sıra stratejilerini takip etmenin sonuçları vardır. Açıklamalar, kişinin eylemleri ve etkileşimi üzerinde etkisi olan koşulları ve bunlardan kaynaklanan sonuçları içerir (Johnson & Christensen, 2019). Kategoriler arasındaki ilişkileri çözmek için nedensel koşullara, bağlama, araya giren koşullara, eylem/etkileşim stratejilerine ve sonuçlara odaklanan ve bunları ilişkilendiren bir kodlama paradigmasına dayalı olarak verilerin ve kodların incelenmesi önemlidir. Verilere ilişkin bu bakış açıları, kavramlar ve kategoriler arasındaki ilişkileri meta düzeyde ilişkilendirmek için tespit etmeye yardımcı olur (Corbin & Strauss, 1990). Kodlama paradigmasını temelli bir teorinin zorunlu bir unsuru olarak algılanır. Eğer kodlama paradigması teori geliştirmede kullanılmıyorsa, teori yoğunluk ve kesinliği kaçırırdı. Gömülü teori alanında yeni bir araştırmacı için en zor sorulardan biri şudur: Kodlama paradigması nasıl çalışır? Veriler açık kodlama sürecinde parçalandıktan sonra, eksenel kodlama sürecinde bir kategori ve alt kategorileri arasında bağlantılar kurulurken yeni bir şekilde birleştirilirler (Kaiser & Presmeg, 2019). Charmaz (2006)'e göre; eksenel kodlamanın odak noktası, aşağıdaki yönlerle ilgili olarak bir kategori (olgu) üzerindedir. Birincisi, nedensel koşullar, fenomeni, bir fenomenin ortaya çıkması veya gelişmesiyle sonuçlanan olaylar veya olaylarla ilgili olarak

belirtir. İkincisi, bağlam, olgunun gömülü olduğu belirli özellikler kümesidir. Aynı zamanda bağlam, belirli bir olgunun üstesinden gelmek, üstesinden gelmek veya tepki vermek için eylem/etkileşim stratejilerinin yer aldığı özel koşullar dizisini de karakterize eder. Üçüncüsü, araya giren stratejiler, eylem/etkileşim stratejilerini etkileyen geniş ve genel koşullardır. Bunlar, örneğin zaman, mekân, kültür, sosyoekonomik durum, teknolojik durum, kariyer, tarih ve bireysel biyografiyi içerir. Dördüncüsü, eylem veya etkileşim stratejileri fenomene yöneliktir. Araştırma ister bireyler ister gruplar veya topluluklar hakkında olsun, her zaman olguya yönelik, onu ele almaya veya üstesinden gelmeye, gerçekleştirmeye veya tepki vermeye yönelik bir eylem veya etkileşim vardır. Fenomen her zaman belirli bir bağlamda veya belirli koşullar altında ortaya çıkar. Etkileşimsel bileşen, diğer etkileşimlerin yanı sıra, oyunculuk yapan kişinin benliği ile ilgilidir. Ve son olarak, bir olguya yanıt olarak ya da üstesinden gelmek için yapılan ya da -aksine- yapılmayan eylem ve etkileşim, sonuçlara ve sonuçlara yol açar. Bunlar ne her zaman öngörülebilir ne de kasıtlı değildir ve ayrıca bir eylemin/etkileşimin varsayılanı sonuçlara ve sonuçlara yol açar. Sonuçlar şu anda veya gelecekte gerçek veya varsayımsal olabilir. Ek olarak sonuçlar, bir zaman noktasında bir eylemin/etkileşimin sonucu olabildiklerinden, daha sonraki bir zamanda başka bir fenomen için nedensel koşulların parçası olabileceğinden, referans çerçevelerini değiştirebilirler (Charmaz, 2006; Corbin & Strauss, 1990). Glaser, Strauss ve meslektaşları sosyal bilimciler olduğundan, kodlama paradigmaları için seçilen yönler, eğitim araştırmasının gerekliliklerini karşılamayabilir. Bu nedenle, eksenel kodlama prosedürünü, genel olarak açık kodlama sürecinde geliştirilen ancak kodlama paradigmasındaki yönleri değiştiren kategorilerde açıklanan fenomenler arasındaki ilişkileri arama fikrini takip edecek şekilde değiştiren araştırmacılar olmuştur (Kaiser & Presmeg, 2019).

Bu çalışmada elde edilen açık kodlar 22 eksen kod haline getirilmiştir. Bu aşamada çelişkili durumlarda ortak noktada buluşmak için memolardan faydalanılmıştır.

c) Seçici Kodlama

Seçici kodlama, eksenel kodlama sürecinde geliştirilen, detaylandırılan ve karşılıklı olarak bağlantılı olan çeşitli kategorileri bir teoride birleştirmeyi amaçlar. Bu amaca ulaşmak için, eksenel kodlamadan elde edilen sonuçlar daha da detaylandırılır, entegre edilir ve doğrulanır. Bu nedenle, seçici kodlama, eksenel kodlamaya benzer olsa da daha soyut bir şekilde yapılır. Kategoriler, eksenel kodlamada oluşturulan

diğer tüm kategorilerle bağlantılı bir çekirdek kategori altında toplandığından, teorik olarak tutarlı bir kapsayıcı teoriye entegre edilmiştir. Schwandt (2000)'nin işaret ettiği gibi, cevaplanması gereken sorular "araştırma ne hakkındadır?" ve "burada neler oluyor gibi görünüyor?" Bu nedenle seçici kodlama, eksnel kodlamadan çekirdek kategoriye seçme ve diğer kategorilerle ilişkilendirme işlemidir. Ek olarak, bu ilişkilerin doğrulanması gerekir ve bazı kategorilerin rafine edilmesi ve daha fazla detaylandırılması gerekebilir. Çekirdek kategori bulunursa, araştırmanın olay örgüsü belirlenir. Çekirdek kategoriye saptayan araştırmacı, araştırmasının ana olgusunu bilir ve sonunda araştırma sorusunu yanıtlayabilir (Corbin & Strauss, 1990; Schwandt, 2000; Teppo, 2015). Bu çalışmada eksen kodlardan 6 adet seçici koda ulaşılmış ve bu kodlardan da 2 kategoriye ulaşılmıştır.

3.4.2. Nicel Verilerin Analizi

Çalışmanın nicel kısmının iki temel amacı bulunmaktadır. Birincisi: Türk kültürüne özgü özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ve değişime hazır olma durumunun ne düzeyde olduğu önemlidir. Akreditasyonun standartlarının uygulanmasına bakış açısından önemli bir durumdur. İkincisi: Türkiye'de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartlarının; eğitim kalitesinin değişimi farkındalığı ile bu farkındalığın oluşturacağı değişime hazır olma arasındaki ilişkidir. Okulların geliştirilen bu standartları uyumsuzluğu açısından önemlidir. Ayrıca standartların değerlendirilmesi ve bu standartların kalite güvencesini ortaya koyup kayamayacağı sorgulanmış olacaktır. Bütün bu amaçlar ilişkisel bir yaklaşımla ortaya koyulacaktır.

Araştırma sorularını cevaplamak için tanımlayıcı analizler ve Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) kullanılmıştır. Ana analizlere geçilmeden önce ön analizler yapılmıştır. Bu nedenle, katılımcıların demografik özellikleri hakkında daha fazla bilgi elde etmek için iki katılımcı grubun frekans ve yüzdelerine dayalı olarak tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır. IBM SPSS 22 aracılığıyla öğretmen ve öğrenci örneklemelerinde kayıp durumların dağılım örüntüsünü anlamak için Kayıp veri Analizi (MVA) yapılmıştır. Daha sonra, ana çalışmalar için varsayımlar kontrol edildikten sonra ölçeklerin yapı geçerliliğini kontrol etmek için doğrulayıcı Faktör Analizleri (DFA) yapılmıştır. DFA gerçekleştirmek için sırasıyla IBM SPSS 22 AMOS kullanıldı. Örnekleri iyi tanımlamak için her bir katılımcı grubu için ortalama

ve standart sapma değerleri ve her bir alt ölçek arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır.

Gizli Değişken Modellemesi olarak da bilinen YEM, istatistik literatüründe gizli veya gözlemlenmemiş değişkenler arasındaki ilişkileri tahmin eder ve inceler (Kline, 2015). Model oluşturma sürecinde ilk olarak dışsal ve içsel değişkenler ve bu değişkenler arasındaki varsayılan ilişkiler yönlü etkiler, yol katsayıları ve kovaryanslar dikkate alınarak yapı belirlenmiştir (Dursun & Kocagöz, 2010). Dışsal değişkenler, modelde başka herhangi bir gözlenen veya gizil değişkene bağlı değildir, içsel değişkenler ise gözlenen veya gizil değişkenler tarafından tahmin edilir (Karagöz, 2016). Aracı değişken olarak adlandırılan, aynı zamanda bir aracı değişken veya içsel bir değişken olan üçüncü bir değişken türü de vardır. Aracı değişkenler, yordayıcı değişkenin standart değişken üzerindeki etkisini ileterek standart ve yordayıcı değişkenler arasındaki ilişkiye müdahale etmeye çalışır (Kline, 2015).

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Güvenilirlik, temel teoriye göre araştırma sürecinin ve sonuçlarının tutarlılığını ifade eder. Çalışmanın tekrarlanabilirliğini içerir, yani aynı teknikleri kullanan başka bir araştırmacı aynı bulguları elde ederse sonuçlar aynı olmalıdır. Bu, araştırmacıların temel teoride veri toplama, analiz ve teori üretimi ile ilgili yöntemleri titiz bir şekilde uygulamalarına bağlıdır (Ekşi & Çelik, 2015).

Gömülü teoride güvenilirliğin sağlanması için bir dizi temel bileşen vardır (Pandit, 1996):

1. Sistematik prosedürlerin kullanımı: Temel teori, veri toplama ve analizi için önceden belirlenmiş ve sıkı bir yöntem kullanmalıdır. Bu çalışmada belirlenen yönetme uygun olarak çalışma sürdürölmüştür.
2. Belgelendirme: Araştırma sürecinde şeffaflık ve izlenebilirlik sağlamak için araştırmacılar yeterince belgelemelidir. Bu çalışmada bütün veriler kayıt altına alınmış hem dijital hem de dokümanite kayıtlar tutulmuştur.
3. Kodlama prosedürleri: Araştırmacılar, analitik kategoriler oluşturmak için her bir verinin diğer verilerle sürekli olarak karşılaştırılmasını sağlamalıdır. Bu

çalışmada karşılaştırmalı olarak kodlar oluşturulmuş ve tüme varım yöntemi uygulanmıştır.

4. Bilgisayar destekli nitelikli veri analizi yazılımı kullanılabilir. Bu çalışmada güvenilirliği artırmak için nitel araştırma için Maxqda, nicel araştırma için SPSS ve AMOS kullanılmıştır.
5. Teori üçgenleştirme: Araştırmacılar, yeni teorilerin güvenilirliğini ve tutarlılığını kontrol etmek için mevcut teorilerle karşılaştırabilirler. Elde edilen standartlar dünyadaki diğer akreditasyon standartları ile karşılaştırılmıştır.
6. Yansıtıcı: Araştırmacılar, görevlerini, olası önyargılarını ve çalışmalarının etkisini sürekli olarak düşünür. Çalışma boyunca ön yargılar ve bireysel fikirler çalışmaya dahil edilmemiştir.

Gömülü teoride geçerliliğini garanti etmek için bir dizi yöntem kullanılabilir (Pandit, 1996):

- Yapılandırma geçerliliği: Bu, kullanılan ölçümlerin doğruluğunu ve uygunluğunu içerir ve temel teorinin sistematik kullanımıyla desteklenir. Bu çalışmada katılımcılardan bazıları ve akademisyenler ile görüşülerek teorinin sistematik olarak kullanılabilirliği ile ilgili görüşülmüştür.
- İç geçerlilik: Temel teorinin temellendirme sürecinden ve kavramlar arasındaki bağlantıların hassaslaştırılmasından ve geliştirilmesinden kaynaklanır. Bunun için gözlemler yapılmış ve memolar kullanılarak kodalar ve kavramlar arasında bağlantılar kurulmuştur. Standartlar oluşturulurken eksen ve seçici kodlar ile açık kodlar arasındaki uyuma dikkat edilmiştir.
- Dış geçerlilik: Çalışma için çeşitli örnek vakaları seçmek teorik örneklemeği artırabilir. Bu durum bulguların genelleştirilmesini sağlar ve teorinin diğer koşullar için geçerliliğini artırır. Bu çalışmada farklı okul paydaşları ile gönüllülük esasına dayalı olarak görüşmeler yapılmıştır. Sonuçlar ile ilgili birkaç uzmanla görüşmeler yapılmıştır.

- Üçgenleme: Birden fazla veri toplama yöntemi kullanmak, verilerin daha geçerli olduğunu gösterebilir. Bu çalışmada görüşmelerin yanında, literatür çalışması da yapılmıştır. Ayrıca nicel araştırma sonuçları da geçerliği artırmıştır.
- Üye Kontrolü: Verilerin yorumlanmasını katılımcıların deneyimleri ile uyumlu hale getirmek, geçerliliği artırabilir. Sonuçlar katılımcılar ile değerlendirilmiş ve teyit alınmıştır.
- Araştırmanın bulgularının mevcut alanyazın ile karşılaştırılması, tutarlılığını ve doğruluğunu artırır. Bu çalışmada literatür ile detaylı analiz yapılmış ve sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Güvenilirlik ve geçerlilik önemli olsa da, temel teorinin esas olarak gelişmekte olan teorinin uygunluğunu ve önemini ve verilerin zenginliğini ve derinliğini değerlendirmek daha ön plana çıkmaktadır.

Gömülü teori çalışmalarının geçerlilik ve güvenilirlik değerlendirmesinde birçok benzer yaklaşımlarda vardır. Geçerliliği ve güvenilirliği artırmak için bunlarda dikkate alınmıştır. Örneğin Charmaz (2006)'a göre sistematik desen gömülü teoride iyi bir bilimsel üretimin esaslarının; anlamlılık, teori ve gözlem uygunluğu, genellenebilirlik, yeniden üretilebilirlik, kesinlik, özen ve doğrulama teori tarafından karşılanmalıdır. Bu faktörler arasında güçlü bağlar bulunmaktadır.

Corbin and Strauss (1990)'a göre sistematik gömülü teorilerin güvenilirliğinde sekiz genel kavram soruya cevap aranmıştır (Ekşi & Çelik, 2015). Bu standartlara araştırma süreci boyunca uyulmuştur. Tablo 3.4. de bu standartlar gösterilmiştir.

Tablo 3. 4: Sistematik Gömülü Desen İçin Güvenirlik Standartları

	Evet	Hayır
1. Kavramlar oluşturulmuş mudur? Bunların Kaynakları nelerdir?	☐	
2. Kavramlar sistematik olarak ilişkilendirilmiş midir?	☐	
3. Çok sayıda kavramsal bağlantı var mıdır?	☐	

---

3. Teori içinde inşa edilen çok sayıda çeşitleme var mıdır?

---

4. Açıklamaya çalışılan olguyu etkileyebilecek makro koşullar ve bunlara ilişkin açıklamalar yapılmış mıdır?

---

5. Süreç dikkate alınmış mıdır?

---

7. Teorik bulgular anlamlı görünmektedir ve bunların kapsamı nedir?

---

8. Teorik bulgular kabul görmüş müdür?

Kaynak: Çelik ve Ekşi, 2015:169-171'den araştırma için uyarlanmıştır.

Tüm kodlar (açık-eksen-seçici) yukarıda belirtilen geçerlik standartlarına paralel olarak üçgenleme yöntemi kullanılarak kontrol edildi. Bu yöntem, üç araştırmacı ve üç uzmandan oluşan dört kişilik bir gruptan oluşuyordu (Baltacı, 2017).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümünde elde edilen verilerden ulaşılan bulguların tanımlanmasına yer verilmiştir. Bu bölüm iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda, nitel bulgulara ait; açık, eksen ve seçici kodlama bulgularına yer verilmiştir. Açık kodlama aşamasında ulaşılan veriler eksen kodlama ile birlikte, çalışmanın amacına bağlı olarak çıkacak standartlarında temellerini oluşturmuştur. Bulgulardan yola çıkılarak kod, kategori ve temalar oluşturulmuş ve içerikleri ile temel bileşenleri, hakkında bilgiler verilmiştir. Bu araştırmada tüme varım yöntemi uygulanmıştır. Kodlar temalara ulaşana kadar parçalar bir araya getirilmiştir. Eksen kodlama ve seçici kodlama aşamasında alanyazından da faydalanılmıştır. Karşılaştırma analizi, kategorilerin sahip oldukları özellikler bakımından birbirinden ayrıştırılması ve/veya birbirleriyle birleştirilmesi için kullanılmıştır. Bununla birlikte, benzer kategoriler, içerik, fikir ve boyut bakımından en kapsamlı olan kategorinin altında sınıflandırılmıştır. Ortaya çıkan kategoriler ve verilen cevaplar, ikinci bir yapılandırıcı soru havuzu oluşturarak standartları oluşturmak için kullanılmıştır.

Bölümün ikinci kısmında ise, nicel çalışma sonucunda oluşan bulgular ortaya koyulmuştur.

4.1. Nitel Bulgular

4.1.1. Açık kodlama Bulguları

Açık kodlar görüşme sorularının bağlamında oluşturulmuştur. Katılımcıların araştırma sorularına verdiği cevaplar (ham veri), açık bir şekilde kodlanmış ve kavramlaştırılırken benzer kavramlar kullanılmaya çalışılmıştır. Kavramlaştırma

aşamasında Strauss ve Corbin'in 6C aracı olan; sebepler, bağlamlar, ihtimaller, sonuçlar, eş değişkenlik ve koşullar dikkate alınmıştır. Bu kavramlar aynı zamanda verilen cevaplar doğrultusunda standartlara dönüştürülmüştür. Kavramlar açık kodlama aşamasında cevaplarla uyumlu kodlara dönüştürülmüştür. Açık kodlama esnasında ulaşılan kod sayısı 43'tür. Her katılımcıya kodlar (K1, K2, K3 vb.) verildi ve bilimsel araştırmanın etik ilkeleri nedeniyle gerçek kimlik bilgileri verilmedi.

4.1.1.1. Uluslararası okul olabilme ile ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında "Uluslararası bir okul hangi özelliklere sahip olmalıdır?" sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; merak duygusu, öğretimin dayatılması, keyifli öğrenme, fiziki yapı, huzurlu okul, merak, müfredat, öğretimin planlanması misyon, öğretmen kalitesi, öğretmen eğitimi, misyonun belirlenmesi, öğretmen kalitesi, eğitim yönetimi planlaması, uluslararasılık, iletişim, devamlılık, huzurlu okul, kabul görme, yenilenme, öğretmen kültürü, öğretim materyalleri, okul sağlığı ve beslenme, güvenlik ve ulaşım, amaca yönelik, eğitim planlaması, karar mekanizması, öğrenci kabulü, geri bildirim, gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 1: Uluslararası bir okul hangi özelliklere sahip olmalıdır? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Uluslararası bir okul hangi özelliklere sahip olmalıdır?	Merak duygusu Öğretimin dayatılması Keyifli öğrenme Fiziki yapı Huzurlu okul Merak Müfredat Öğretimin planlanması Miyon Öğretmen kalitesi Öğretmen eğitimi Misyonun belirlenmesi Öğretmen kalitesi Eğitim yönetimi planlaması Uluslararasılık İletişim Devamlılık Huzurlu okul

Kabul görme
Yenilenme
Öğretmen kültürü
Öğretim materyalleri
Okul sağlığı ve beslenme
Güvenlik ve ulaşım
Amaca yönelilik
Eğitim planlaması
Karar mekanizması
Öğrenci kabulü
Geri bildirim

“Bir kere aydınlık ve ferah olmalı. Çocuğa ferahlık vermeli. Çocuğun gelmekten mutlu olacağı fiziksel yapılanma olmalı. Cazip gelmeli. Çocuk kendini rahat, kabullenmiş ve özgür hissetmeli (K1).”

“Merak etme duygusunu keşfetme duygusunu heves duygusunu istemiyoruz. Biz yukardan veriyoruz çocuk onu öğrensin istiyoruz. Sistemimizi fazla öğretmen merkezli buluyorum (K1).”

“Çocukların öğrenmekten keyif alma durumlarına çok odaklanmıyoruz sanki (K1).”

“Çok yapısal sorunlarımız var. Müfredatın çok ağır olduğunu düşünüyorum. Dışarı ile kıyasladığımızda gereksiz bilginin olduğunu düşünüyorum. Çocuğa ne oynama ne merak ne araştırma zamanı kalıyor. Uluslararası bir okulu özellikleri arasında iyi bir müfredatın olması gerekiyor. İyi yetişmiş bir öğretmen ve birde doğal öğrenme doğayla bir bağlantı (K1).”

Lise diğer kademeleri kapsayıcı ve bütünleyici olmalı. Hatta üniversiteye hazırlık ama tam anlamı ile bütünleyici değil karakter eğitimi olarak değerler eğitimi olarak bütün eğitimin devamı şeklinde olmalı.

“İnsanın doğayla bağlantısını kopardığımız müddetçe fitratından da uzaklaştığını düşünüyorum. Yaratıcından uzaklaşıyor (K1).”

“Hop LGS. Çocuk LGS de başarılı puan alırsa o okulda tutturamazsa dışarıda. Nasıl bir insan israfı. Veya çocuk dört yıl boyunca ahlakını ve karakterini almamış ve o okula geliyor. Ortamı bozuyor. Bu nasıl bir vizyonsuzluk. Benim okulumda ortaokuldan başlarsın lise sonda bitirirsin (K2).”

“Nasıl bir öğretmen olmalı. Öğretebilen öğretmen istiyorum. Öğretmen önce kendini tanıyacak. Ben bu çocuklara ne verebilirim diye düşünmesi lazım. Kendini tanıyan öğretmen alması gerekenleri ve vermesi gerekenleri iyi bilir (K2, K5).”

“Öğretmenleri farklı bir bakışta düzenlemek gerekiyor. Okul yöneticileri eğitimcileri canlı tutmalı. Öğretmenleri eğitmeli (K2, K5).”

“Dünya standartlarında bir okul olabilir. Ama bu okul bizim kültürümüzü birazda olsa yansıtmalıdır. Misyonuda evrensel olmalıdır. Amacı olmalıdır. Nereye gittiğini bilmelidir (K2, K13).”

“Çocuğa birden fazla alan sunmalı. Standart bir eğitim yerine hobilerini de, keyf aldığı alanları da ileride mesleğinde ilerleyebileceği alanları da tanıyabileceği kendi karakterini tanıyabileceği bir sürü özellik olmalı. Her anlamda çocuğun sormasını ve sorgulamasına imkân sağlanmalı (K3).”

“Lise kademesi bir yetişkinin yetiştiği temel kademe ve çocuğun kendini bulabileceği alan ve imkanların olması lazım. Eğitim öğretim sonradan gelmeli (K3).”

“Bu yüzden en büyük eksikliklerden bir tanesi yaşlarına yakın onları anlayabilecek veya ergene hoş görüyle yaklaşabilecek sabırlı öğretmenlerin olması gerekiyor. Sabır en önemli özellik. Dürtüsellik lisede maalesef öğretmenlerde ters tepen olumsuz bir özellik oluyor (K3).”

“Uluslararası olmak istiyorsa okul üç şey olmalı. Birincisi fiziki şartları çocukların ulaşabileceği tüm teknolojilere açık olmalı. İkincisi de açık ara dil olmalı. çok dilli olunmalı. Bir okul çocukları gezdirecek. Önce kendi okullarının manevi değerlerini tarihi kalıntıları belki ağırlı dağının eteklerine götürüp doğal güzellikleri gösterecek, daha sonra yurt dışının önemli merkezlerini gezdirecek (K3, K11, K12).”

“Belki bir süre belli standartlarda belli kuruluşlarda ilerlemek, ardında bunun doğrusunu gördükten sonra kendi standartlarını uygulayabilir. Ama önden bir yol gösterici lider olmak zorunda (K3).”

“Okul dediğiniz yer öncelikle talebeye ahlak ve terbiye vermelidir. Evrensel ahlakın olmadığı okullar genele hitap edemez. Eğer okulda ahaksız bir davranış oldu diyelim, öğretmen bunu görmezden gelemez. Ahlak tüm dünya okullarında olmalıdır. Bu evrensel bir sorundur (K4).”

“Eğitim uygulamalarında yeni Őeylere yer verilmelidir. Byile okullar canlı ve dinamik olur. Çünkü günümüz dünyası her an yenileniyor (K4).”

“ocuk okulda mutlu olmalı. Okulunu sevmeli. Diğer ğrenciler tarafından dıŐlanmamalı. Kendi özünü bulmalı. Öğrencinin bu durumu okulun kültürü haline gelmelidir. Okuldaki bir ğrenci kendini değerli hissetmeli. Byile okullarda öğrencilerde yüksek motivasyon olacaktır (K4).”

“zel okul zengin deneydir. Çocuğa olabildiğince zengin deneyim kazandıran yerdir. Dil, sosyal faaliyet, eğitim, entelektüel birikim, nitelikli ğretmen etkili iletişim (K6).

“Okul sokak kültüründen uzak olmalı. Öğretmen kalitesi burada çok önemli (K6).”

“Eğitime önem vermiş olmalı. Öğrenci buradan ayrıldıktan sonra Okul dışı dünya ile ilgili yorumlar yapabilmelidir (K7).”

“Hayatın içinde olan bir okul olmalıdır. Böylece hem dolaylı hem de doğrudan aileyi de eđitmiŐ oluyoruz (K7).”

“Okullarda yönetişim kuvvetli olmalıdır (K9).”

“Sahnı saman ve nizamiye medreselerini araŐtırır ona göre bir kurgu yaparım (K11).”

“Ayrıca ders içerikleri geliştirmek için zengin materyallere ihtiyaç vardır. Bu materyal güncel ve öğrenciler tarafından da kullanılabilir olmalıdır (K11)”

“Eğer uluslararası bir okuldan bahsedeceksek en donanımlı insan yetiŐtiren okul demektir. Burada eğitimi planlaya önemli görevler düşer. Kendi misyonunda ve değerlerimde öğrenciler yetiŐtirilmeli. ağın ötesinde eğitim olmalıdır (K11)”.

“Okulun bir öğrenme kültürü olmalıdır. Örneğin ğrenci öğrenmede sorunlar yaŐıyorsa bunun için çözümler üretmelidir (K12)”.

“Nitelikli bir okul olmalıdır. Her bireye hitap etmeli devamlılığı olmalıdır. Yani evrensel olmalı. Her ğrenci bir Şey bulmalı o okulda (K14).”

“Eğitim süreçleri planlanırken tüm öğretmenler söz sahibi olmalıdır. Birlikte hareket edilmelidir. Çünkü bir ğretmen diğer öğretmenden veya yöneticiden daha fazla zenginlik katabilir. O zaman birlikte çalışma kültürü önemli diyebiliriz (K14).”

“ğretmen rol model olmalı. Okul misyonuna inanmalı ve yaŐamalıdır (K3).”

“Manevi ilkelerinin olması bir duruşunun olması gerekiyor. Sözde hepimizin misyonu ve vizyonu var. Web sitelerine yazıyoruz söylemlerimizde yer alıyor. Ama ne kadar uyguluyoruz orası başka (K1).”

“Eğitim süreçleri planlanırken tüm öğretmenler söz sahibi olmalıdır. Birlikte hareket edilmelidir. Çünkü bir öğretmen diğer öğretmenden veya yöneticiden daha fazla zenginlik katabilir. O zaman birlikte çalışma kültürü önemli diyebiliriz (K15).”

“Kendini sürekli yenilemelidir. İyi bir yöneticisi olmalı. Öğrenci ve veliler sürekli bilgilendirilmelidir. Okulun amacına ve niteliğine uygun öğrenciler alınmalıdır. Misyon veliye kayıta söylenmelidir. Ben kendi çocuğumda bu sıkıntıyı yaşadım (K16, K17).”

“Birçok aile Türkiye'ye taşınmaktadır. Bunların okuyabileceği bir okul olmalıdır. Çok kültürlü bir yapı olmalıdır. Çift dilli eğitim olmalıdır. Okulun donanımı kaliteli olmalıdır. Öğretmen seçimine dikkat etmelidir. Öğrenciler mutlu olmalıdır (K18, K19, K20).”

4.1.1.2. Ortaöğretim süreçleri ile ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında “Ortaöğretim eğitim süreçleri nelerdir?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; öğretmen kültürü, öğretmen kalitesi, müfredat, öğretmen seçimi, eğitim yönetimi, şahsiyet gelişimi, planlama, ölçme ve değerlendirme, öğrenme, eğitim, motivasyon, öğretim materyali, amaca yöneliklik gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 2 : Ortaöğretim eğitim süreçleri nelerdir? Sorusu açık kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Ortaöğretim eğitim süreçleri nelerdir?	Öğretmen kültürü
	Öğretmen kalitesi
	Öğretmen seçimi
	Eğitim yönetimi
	Şahsiyet gelişimi
	Planlama
	Ölçme ve değerlendirme
	Öğrenme
	Eğitim
	Motivasyon
	Öğretim Materyali
Amaca yöneliklik	

Ben en başa öğrenciyi tanımayı koyarım. Öğrenciyi tanımadan paydaşlarla sağlıklı bir iletişim kuracağımızı düşünmüyorum (K1).

“Eğitimde müfredat geliştirmede talim terbiyede birileri var ama öğretmenler ne kadar dikkate alınıyor (K1).”

“Özlük haklarının düşük olduğu bir ülkede ücretli öğretmenlik denen olgunun olduğu bir olgunun olduğu ülkede eğitim öğretimin konuşulabileceğini düşünmüyorum (K1).”

“Bana sürekli her yıl çarpım tablosunu öğretmeye çalışmayacaksın. Onu devam ettirecek ve sürekli üzerine koyacaksın. Liseye geldiğinde alt yapıda boşluk olmayacak (K2).

“Aslında çocuktan geri bildirim almalıyız (K3).

“Bence öğrenci bazında dinleme anlama yorumlama şeklinde gitmeli (K3).”

“Okul talebeyi kendi iç dünyasında yolculuğa çıkarmalıdır. Bunu yaparken de önce bilmeli ama neyi kendini. Sonra dünyayı bilmeli. Bütün süreçler buna göre planlanmalı (K4)”

“Özel okul zengin deneyimdir. Çocuğa olabildiğince zengin deneyim kazandıran yerdir. Dil, sosyal faaliyet, eğitim, entelektüel birikim, etkili iletişim gibi süreçleri olmalıdır (K6).”

“Öğrenci problemlerle karşılaşmalıdır. Problem çözme süreçleri oldukça önemli. Uygulama süreçleri var. Ders anlatıyoruz. Öğrenci sonradan geliyor. Akran öğrenmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Çalışanlar arası ve paydaşlar arasında belli kuralları olan bir iletişim olmalı (K7).”

“Etkileşim var. Maddiyat var. Finans var. Gerek sosyal imkanlar, sınıf yapılarından tutunda öğrenciler üzerinde kullandığımız materyaller ve öğretmen motivasyonu için önemli (K8).”

“Öğrenme süreçleri var. Ölçme süreçleri var. Yazı sınav analizleri yapıyoruz. Yazılı öncesi quizler yapıyoruz. Ölçme değerlendirme öncesi ön hazırlık yapıyoruz (K9).

“Okul iyi olan her şeyi, doğruyu öğretmeli. Ebeveynlerin yapamadığı eksiklikleri tamamlamalıdır (K10).”

4.1.1.3. Okulun amacına yönelik görüşler

Çalışmanın bu kısmında “Bir okulun amacından maksat nedir? Amacı olmalı mı? Nasıl belirlenmelidir?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Misyon, misyonun belirlenmesi, yönetme

Tablo 4. 3: Bir okulun amacından maksat nedir? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Bir okulun amacından maksat nedir?	Misyon Misyonun belirlenmesi Yönetme

“Bir okulun amacı olmak zorundadır. Nereye varacağını bilmen lazım. Rastgele gitmemelidir. Ben çocuklara ne vermeliyim. Nasıl bir gençlik istiyorum. Çocuklara söylediğim söz vardır. Sizi öyle bir yetiştireceğim ki benim çocuklarımı siz yetiştireceksiniz. Kendi çocuğumun büyüyeceği toplumu inşa ediyorum. Okulun misyonlarından birisi donanımlı insan yetiştirmektir. Günümüz dünyası metaverseden bahsediliyor. Gelecek çok yönlü insanlar istiyor. Doktorun tarım yapabileni, işte matematikçini sebze yetiştirebileni gibi (K3).”

“En önemli amacı eğitim öğretimi iyi yapmak olmalıdır. Okul iyi olan her şeyi, doğruyu öğretmeli (K10).”

“Okulun misyonu olmalı. Hedefi olmalı yoksa dağınık olur. Çokta uzun vadeli gitmez (K5).”

“İnsan yaptığını yaşam amacından bağımsız düşünemez. Dünyaya gelmesinin bile bir amacı var. İmtihan dünyası. İmtihan için gönderildik. Mesleğimiz yaptığımız bundan bağımsız olamaz. Amacımız bu olmalı (K1).”

“Veli profili önemlidir. Hitap ettiğiniz kimle önemlidir. Misyona uygun hitap etmeniz gerekir (K5).”

“Öğrencinin çağa uygun yetiştirilmesi için misyon ve vizyon düzgün belirlenmelidir. (K5).”

4.1.1.4. Okul yöneticisinden beklenenler ile ilgili görüşler.

Çalışmanın bu kısmında “Okul yöneticisinden beklenenler nelerdir?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; amaç, misyon, mesleki doygunluk, amaca yöneliklik, delegasyon, yönetme, örnek olabilme, paydaş ilişkileri, devamlılık, finans, şahsiyet gelişimi, müfredat, yetenek gelişimi gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 4: Okul yöneticisinden beklenenler nelerdir? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Okul yöneticisinden beklenenler nelerdir?	Amaç
	Misyon
	Mesleki doygunluk
	Amaca yöneliklik
	Delegasyon
	Yönetme
	Örnek olabilme
	Paydaş ilişkileri
	Devamlılık
	Finans
	Şahsiyet gelişimi
	Müfredat
	Yetenek gelişimi

“Halden anlamalı. Hal ile eğitim yapabilen olmalı. Kendi yapamadığımız şeyi öğretmenden bekleyemeyiz. (K1)”

“Her bir birim kendi içinde yöneticisinde olmalı. Sorumluluk paylaşılacak. Üst yöneticiler olacak. Bir tane yönetici olmayacak. Genel müdürler olacak, herkesin kendi sorumlulukları olacak (K2).”

“Yönetici okul misyonunu sahiplenmeli. Hedefi olmalı yoksa okul dağılık olur. Çokta uzun vadeli gitmez (K3).”

“Yöneticiler tabiri caizse idari işler uzmanı gibi. Şu an genel anlamda söylüyorum okul yöneticisi, ders programı, ders doldurma, servis hizmetleri idari işler uzmanı gibi. Biraz daha üst akılda eğitim politikalarına yöne vermeli idareci. Okul yöneticisi eğitime ve müfredata direk müdahil olmalı (K4).”

“Yönetici hataları okul gelişiminin en büyük engeli (K6).”

“İletişimsel boyutu çok önemli, şeffaf olmalı (K8).”

“Personel ayrımı yapmayan, misyonuna uygun hareket eden, çalışan ve kurucu arasındaki ilişkileri yönetebilendir. Yönetici öğretmenine özerklik vermelidir (K9).”

“Disiplinli, düzenli, herkes eşit davranan, adaletli (K10).”

4.1.1.5. Eğitimin kalitesi ile ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında “Eğitim öğretim sürecinin kalitesi sizce nelerle ifade edilebilir?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; amaç, misyonun belirlenmesi, mesleki doyumluk, amaca yöneliklik, yönetme ve yönlendirme, delegasyon, yönetme, örnek olabilme, personel iletişimi, tanıtım, öğretmen seçimi, öğretmen kalitesi, motivasyon, kabul görme, finans, fiziki yapı, eğitim yönetimi planlaması, şahsiyet gelişimi, müfredat, kişisel gelişim gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 5: Eğitim öğretim sürecinin kalitesi sizce nelerle ifade edilebilir? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Eğitim öğretim sürecinin kalitesi sizce nelerle ifade edilebilir?	Amaç Misyona belirlenmesi Mesleki doyumluk Amaca yöneliklik Yönetme ve yönlendirme Delegasyon Yönetme Örnek olabilme Personel iletişimi Tanıtım Öğretmen seçimi Öğretmen kalitesi Motivasyon Kabul görme Finans Fiziki yapı Eğitim yönetimi planlaması Şahsiyet gelişimi Müfredat Kişisel gelişim

“Sistemli ve okul kültürünün olduğu okullardır. Mesleki doyum önemlidir. Ben şu an bunu yaşayabiliyorum. Okulumun kaliteli olduğunu söyleyebilirim (K1).”

“Okul topluma ve dünyaya faydalı bireyler yetiştirebiliyorsa kalitelidir. Araştıran sorgulayan geliştiren, değerlerine sahip çıkan hem iç dünyasına hem çevresine açık öğrenci yetiştiriyorsa faydalı okuldur (K3).”

“Kaliteli okullar yazılı kültürü olan sürdürülebilir okullardır (K4).”

“Yıl başında bir akademik takvimi yaptığımızda onu günü güne uyguladığımızda kaliteli bir okul olursunuz. Uygulayıcıların niteliği, okulun fiziksel koşulları yeterli olması gerekiyor (K5).”

Ekosistemiz zengin okullar her zaman talep gören kaliteli okullardır. Eğitim personeline yapacakları iş için zaman ayırmanız gerekmektedir. Proje çalışmaları ve etkinlikler okulların bilinirliğini artırıyor (K6).”

“Kaliteli okullarda paydaşlar arasında belli kuralları olan bir iletişim olmalı. Öğretmen alım süreci var bu süreçte öğretmenin iletişim yönüne bakmak lazım (K7).”

“Disiplinli ve değerleri donatılmış öğretmenlerin olduğu okul kalitedir (K8).”

“Gelişime açık öğretmenler olmalı. Davranışlarda tutarlılık olmalı. Bu durum öğrenci, öğretmen ve yönetici içinde geçerlidir. Öğrenci ile üslup çok önemlidir. Öğrenci kendisinin takip edilmesinden de mutluluk duyuyor (K9).”

“Aynı fikirde bulaşan öğretmenlerin olduğu okul kaliteli okuldur. Çocuk farklı boyadan boyanmamalıdır (K10).”

4.1.1.6. Öğrenme süreci ve ölçme değerlendirme ile ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında “*Öğrenme süreci ve ölçme değerlendirmeden neler beklenmelidir?*” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; öğrenci veli iletişimi, öğretmen seçimi, öğretmen kalitesi, devamlılık, kayıt altına alma, takip, hesap verebilirlik, müfredat, ödev, geri bildirim, ölçme araçları, gözlem gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 6: Öğrenme süreci ve ölçme değerlendirmeden neler beklenmelidir? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Öğrenme süreci ve ölçme değerlendirmeden neler beklenmelidir?	Öğrenci veli iletişimi
	Öğretmen seçimi
	Öğretmen kalitesi
	Devamlılık
	Kayıt altına alma
	Takip
	Hesap verebilirlik
	Müfredat
	Ödev
	Geri bildirim

“Anaokulunda gözlem ve değerlendirme dışında bir aracımız yok. İlkokulda 4. sınıfa kadar gözlem, görüş ve değerlendirme. 4.sınıfta sınavlar denemeler ve bunlar gündeme geliyor. Lisede ise branşlara göre farklılıklar ve farklı ölçme araçları var (K1).”

“Bu çocuk dersini veriyor mu, vermiyor mu? Artı eksi alıyor o kadar. Başkada ölçme ve değerlendirme yok. Bu çocuk niye eksi aldı bunu artıya nasıl çevirebiliriz çözüm yok (K2).”

“Ders konuyu anlattım bu konu anlaşıldı mı anlaşılmadı mı? Yapılan ölçmeler bir geribildirim olmalı. Öğrenme ile birlikte eksiklikleri de ortaya koyulmalıdır. Biraz daha bireysel ölçmeye dönmeliyiz. Bizim hatamız herkesi aynı ölçekle ölçmekten kaynaklanıyor. Sözel veya sayısal zekâsı yüksek öğrenciyi de kinestetik dokunsal hepsini tek bir yazılı kâğıtta değerlendirmek. Bu büyük bir hata (K3).”

“Ölçme ve değerlendirmenin sağlıklı yürümesi öğretmene bağlı (K5).”

“Öğretmenler kendi arasında konuşuyormuş; bir sınav yaptım bütün hepsi döküldü, diye. Oysaki hastası ölen doktor sevinmez, binası yıkılan mühendis sevinmez, ordusunu kaybetmiş komutan sevinemez değil mi? Geri dönütler oldukça önemli. (K7).”

“Öğrenci adım adım takip edilmelidir. İdare öğretmen takip edilmelidir. Dönütler verilmeli. Hesap verebilirlik olmalı. Ödül sistemi olmalı (K8).”

4.1.1.7. Okul ortamının mutlu ve huzurlu olması ile ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında “Okul ortamının huzurlu ve mutlu olması için neler yapılmalı ve kimlere sorumluluklar yüklenmeli?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; öğretmen kalitesi, motivasyon, huzurlu okul, öğretmen kültürü, kabul görme, sosyal sorumluluk projeleri, şahsiyet gelişimi, müfredat, öğretimin iyileştirilmesi gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 7: Okul ortamının huzurlu ve mutlu olması için neler yapılmalı ve kimlere sorumluluklar yüklenmeli? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Okul ortamının huzurlu ve mutlu olması için neler yapılmalı ve kimlere sorumluluklar yüklenmeli?	Öğretmen kalitesi Motivasyon Huzurlu okul Öğretmen kültürü Kabul görme Sosyal sorumluluk projeleri Şahsiyet gelişimi Müfredat Öğretimin iyileştirilmesi

“Gelenlerin güler yüzle karşılanması, okulun mutlu olması. Okulun içindeki uygulamalarda ve geri dönütlerde denge sağlanmalı. Okulun ruhu olmalı. Biz bunu sağlayabiliyoruz (K1).”

“Mutlu bir okul olabilmek için öğretmenin mutlu olması yetmez. Öğrencinin mutlu olması lazım. Aşırı planlanmış akademik eğitimler çocuğu huzursuzlaştırıyor (K2).”

“İlişki bağ aidiyet. Herkesin arasında ilişki olmak zorunda. Öğretmen müdür genel müdür harika bir ilişki olmak zorunda. İlişkinin temelinde iletişim vardır. Bağ olmak zorunda zamanla belki zorluklarla bağ kurulmalıdır. En önemlisi ise aidiyettir. Kurumların sonunu aidiyeti olmayan çalışanlar. Özellikle yeni nesilde aidiyet hiç yok. Bireylerle çok döndürdük (K3).”

“Okulun zenginleşmesinde öğretmenin içsel motivasyonu kuvvetli olmalıdır (K6).”

“Sosyal etkinlikler çokça yapılmalı (K7).”

4.1.1.8. Okulların destekleyici unsurları ile ilgili görüşler.

Çalışmanın bu kısmında “Eğitim süreçleri dışında okullarda hangi destekleyici unsurlar bulunur?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir. Bunun için deşifre edilmiş örnek görüşme metinlerine yer verilmiş ve açık kodlar kavramsal olarak etiketlenmiştir.

Katılımcıların görüşlerinden; öğrenci veli iletişimi, öğretmen kalitesi, motivasyon, finans, fiziki yapı, güvenlik ve ulaşım, okul sağlığı ve beslenme, sosyal sorumluluk projeleri gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 8: Eğitim süreçleri dışında okullarda hangi destekleyici unsurlar bulunur? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Eğitim süreçleri dışında okullarda hangi destekleyici unsurlar bulunur?	Öğrenci veli iletişimi Öğretmen kalitesi Motivasyon Finans Fiziki yapı Güvenlik ve ulaşım Okul sağlığı ve beslenme Sosyal sorumluluk projeleri

“Okulun çevresi, mahalle sokak eğitim kalitesini etkiliyor. O yüzden güvenlik okulu destekleyici bir unsurdur (K2).”

“Maddiyat, kültür değişimi gibi. Her olayın ilk yansıttığı yer oluyor. Direk etkiliyor. Siyasi olaylar hoppa eğitime yansıyor (K3).”

“Çocuk mahallede görececek, sokakta görececek, ailede görececek. Okul sadece okuldur (K6)”

“Fiziki ve çevresel yapı, finansal yapı iletişim, yönetim, veli, güvenlik, yemek ve servis, sportif aktiviteler, rahatlatıcı mekanlar. Temiz olmalı okullar (K7).”

4.1.1.9. Okulun fiziki şartları ve personelle ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında “Okulun fiziksel şartları ve personeli hangi standartlarda olmalı?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; paydaş ilişkileri, hesap verebilirlik, finans, fiziki yapı, müfredat gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 9: Okulun fiziksel şartları ve personeli hangi standartlarda olmalı? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Okulun fiziksel şartları ve personeli hangi standartlarda olmalı?	Paydaş ilişkileri Hesap verebilirlik Finans Fiziki yapı Müfredat

“Kurumun ekonominin finansal yapının önemli olması gerekiyor. Maaşımız günü gününe yatar. Gizli gündemimiz yoktur. Sosyal haklarını adalete göre düzenleriz. Eğitimden gelmeyenlerin bu işi hakkıyla yapabildiğini düşünmüyorum (K1).”

“Birçok okulda olmayan imkân var. Girişteki iyilik ağacı. Ana sınıflarımızda tüm sınıflar yuvarlaktır. Daha iyi fiziksel imkanlar olabilirdi. Fiziksel imkanlar veli için ve öğretmen için oldukça önemli (K2).”

“Bizim okullarımızda büyük yanlışlar var. Ben çok merdiven çok kat sevmiyorum. Hiçbir şekilde. Okul düz bakabileceğimiz iki iç katlı bir yer olmak zorunda. Çok katlı olmamalı. Enine olmalı dikine olmamalı. Mümkün merteye dikkat dağıtıcı ortamlardan uzak olmalı (K3).”

“Fiziksel koşulların yeterli olması gerekiyor. Eğitim uygulamaları için mekan önemli. Okulun tanınırlığı ve bilinirliği önemli. Bir uygulama yapılacak evet bu okul bunu hakkıyla yapar imajı bırakmak önemli (K5).”

4.1.1.10. İyi okulların nasıl olması gerektiği ile ilgili görüşler

Çalışmanın bu kısmında “Şu özelliklere sahip okullar iyi okullardır dediğiniz okullar hangi özelliklere sahip olmalıdır?” sorusuna verilen cevaplara ait açık kodlar verilecektir.

Katılımcıların görüşlerinden; amaç, misyon, mesleki doygunluk, yönetme, personel iletişimi, öğretmen seçimi, yenilenme ve devamlılık, huzurlu okul, kabul görme, finans, öğretim materyalleri, fiziki yapı, eğitim yönetim planlaması, öğretim planlaması, sosyal sorumluluk projesi, şahsiyet gelişimi, geri bildirim gibi açık kodlar oluşturulmuştur.

Tablo 4. 10: Şu özelliklere sahip okullar iyi okullardır dediğiniz okullar hangi özelliklere sahip olmalıdır? Sorusu Açık Kodları

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
Şu özelliklere sahip okullar iyi okullardır dediğiniz okullar hangi özelliklere sahip olmalıdır?	Amaç
	Misyon
	Mesleki doygunluk
	Yönetme
	Personel iletişimi
	Öğretmen seçimi
	Yenilenme ve devamlılık
	Huzurlu okul
	Kabul görme
	Finans

Öğretim materyalleri
Fiziki yapı
Eğitim yönetim planlaması
Öğretim planlaması
Sosyal sorumluluk projesi
Şahsiyet gelişimi
Geri bildirim

“Öğretmen kadrosu iyi olan okullar iyidir. Çok sirkülasyonu olan okullar güveni sarsar. Özel okullarda doldur boşalt varsa ya yönetim ya özlük hakları ile ilgili sorun vardır (K1).”

“Okulun donanımsal anlamda yeterli olması gerekir. Sınıftaki tüm ihtiyaçlar karşılanmalıdır. Merakı, duyguları yönetebileceği atölyeler olmalıdır. Okul sosyal sorumluluk projelerine hakim olmalı. Topluma faydaları dokunabilmeli (K2).”

“Birincisi, aidiyeti olan okullar iyi okullardır. Biz mezun olduğumuz okula aile gözüyle bakardır. İkincisi, okul eğitime para harcamak zorunda. Personel ve öğretmenin gönlünü hoş tutmalısınız. Personel mutlu olmalı. Personel değersiz olduğunu hissetmemeli (K3).”

“İyi okul dolu dolu geçendir. Kadro çok sık değişmemelidir. Yöneticinin değer kattığı okul iyidir. Kendi yayınlarınız olaylıdır (K5).”

“İyi bir okulda öğretim planlaması ile uygulamalar paralel olmalıdır (K6).”

“Çocuğu ruhen ve zihnen doyuran okullar iyi okullardır (K8).”

4.1.2. Eksen Kodlama Bulguları

Açık kodlamalar yapıldıktan sonra, neden sonuç bağlantılarına bağlı olarak kategoriler arasında ilişki kurulur. Bu ilişki sonucunda oluşan kategoriler eksen kodlama adı altında bir araya getirilir (Merriam, 2018). Kategoriler, alt kategoriler ile sürekli karşılaştırılmıştır. Böylece benzer olan kodlar birleştirilmiş ya da yeniden ele alınmıştır. Daha rafine haline getirilen eksen kodlar elde edilmiştir. Eksen kodlama esnasında ulaşılan kod sayısı 22’dir. Açık kodlama sonucu elde edilmiş kodlar ile ilişki olarak bağlanmış eksen kodlar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4. 11: Eksen Kodlar

Yapılandırılmış Soru	Kavramsal Etiketleme
-----------------------------	-----------------------------

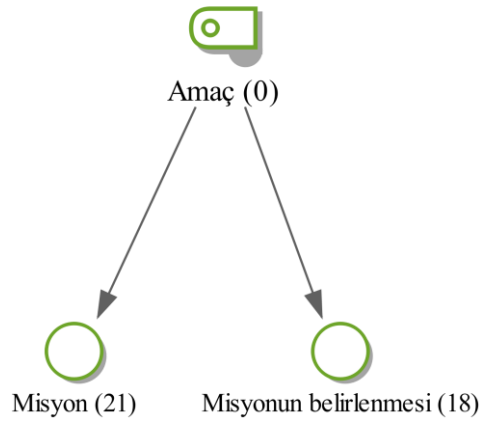

Eksen Kodlar

Amaç
Sürdürülebilir liderlik
Yönetme ve Yönlendirme
İletişim yönetimi
Personel yönetimi
Sürdürebilirlik
Yenilik
Okul kültürü
Finans
Fiziki donanım
Güvenlik ve ulaşım
Okul sağlığı ve beslenme
Eğitim yönetimi planlaması
Öğretim planlaması
Eğitim planlaması
Sosyal ve kültürel edinim
Öz yönlendirme ve rehberlik
Şahsiyet gelişimi
Öğretim programı
Ölçme ve değerlendirme
Uluslararasılık
Yaşamsal deneyim

4.1.2.1. Amaç eksen kodlama bulguları

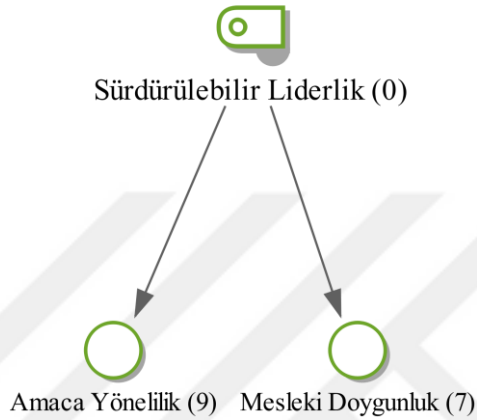
Amaç eksenini (Şekil 4.1); misyon ve misyonun belirlenmesi açık kodlarından oluşmaktadır. Açık kodlar arasındaki ilişkiyi bakıldığında misyonun okulun bütün dinamikleri ile etkileşim halinde olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun için misyonun iyi belirlenmesi gerekmektedir.

Şekil 4. 1: Amaç Eksenini Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.2. Sürdürülebilir liderlik eksen kodlama bulguları

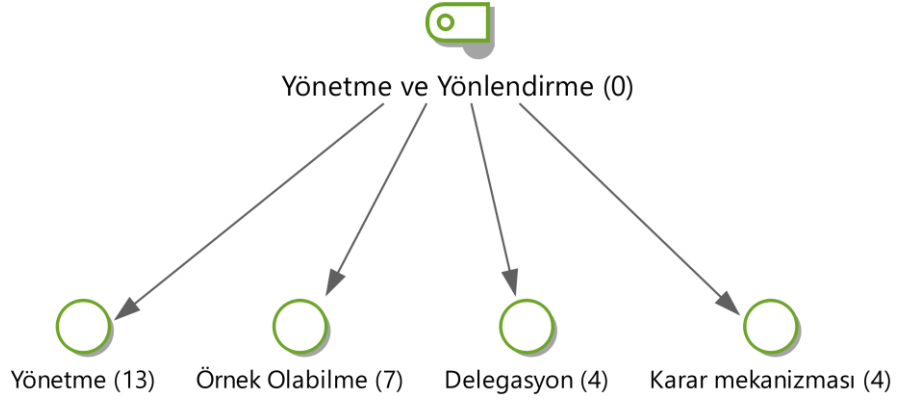
Sürdürülebilir liderlik eksenini (Şekil 4.2); amaca yönelilik ve mesleki doygunluk açık kodlarından oluşmaktadır. Katılımcılar; yönetimin rolleri ile ilgili, sürekli iyileştirmeler, karar mekanizmasındaki katılım, öğrenme ortamının devamlılığı ve hesap verebilirlik konularında fikir beyan etmiştir. Üst yönetim amaca yönelik çalışmalar yapmalıdır. Mesleki doygunluk için paydaşların katılım sürecinin bir parçası olması gerekmektedir. İyi yöneticiler ulaşılması gereken hedefler için hesap verebilir olmalıdır.

Şekil 4. 2: Sürdürülebilir Liderlik Eksenini Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.3. Yönetme ve yönlendirme eksenini kodlama bulguları

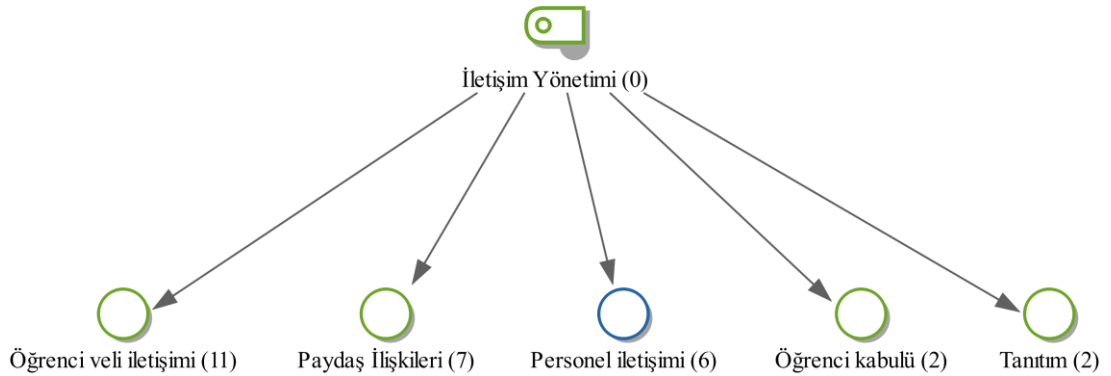
Yönetme ve yönlendirme eksenini (Şekil 4.3); yönetme, örnek olabilme, delegasyon, karar mekanizması, açık kodlarından oluşmaktadır. Katılımcılar; farklılıkları dikkate alarak yönetmenin gerektiğini vurgulamaktadırlar. Örnek olabilen liderler daha etkili okul kültürü oluşturabilmekte ve gözle görülür bir okul başarısı oluşturmaktadır. Rollerin dağıtılması personel üzerinde güven duygusu oluşturmakla beraber işlerin koordineli bir şekilde yürümesini sağlamaktadır. Etkili bir karar mekanizması okul yönetiminde işlerlik kazandırmakta ve hedeflere ulaşmada başarı faktörünü desteklemektedir.

Şekil 4. 3: Yönetme ve Yönlendirme Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.4. İletişim yönetimi ekseni kodlama bulguları

İletişim yöntemi ekseni (Şekil 4.4); öğrenci veli iletişimi, paydaş ilişkileri, personel iletişimi, öğrenci kabulü, tanıtım açık kodlarından oluşmaktadır. Tüm paydaşlar arası etkili iletişim oldukça önemlidir. Açık bir hesap verebilirlik ile geri bildirimlerin etkili bir şekilde cevaplandırıldığı süreç ön plana çıkmıştır. Amaç ve hedeflerin ortaya konulması okulun önemli bir unsurudur. Öğrencilerin okula kabulü belirli şartlarda olması gerekiyor.

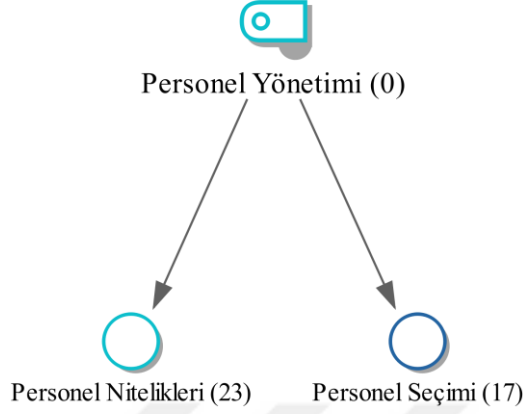

Şekil 4. 4: İletişim Yönetimi Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.5. Personel yönetimi ekseni kodlama bulguları

Personel yöntemi ekseni (Şekil 4.5); personel nitelikleri ve personel seçimi açık kodlarından oluşmaktadır. Okulun işleyişine, amacına ve öğretim programına uygun olarak personel seçimi önemlidir. Çünkü sürdürülebilirlik için öğretmenler deneyim paylaşımları yaptığında amaca uygun yaklaşım sergilemek gerekmektedir. Ayrıca tüm personel etik kuralları ve özlük haklarını net bir şekilde bilmelidir. Personel

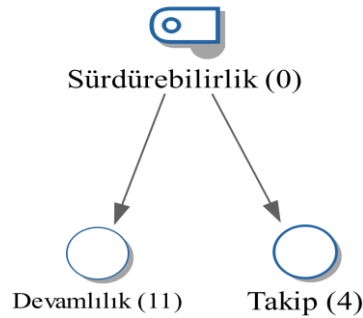
etkili ve adil bir şekilde değerlendirilmelidir. Beklentiler açıktır. Çalışanların güçlü yönleri desteklenerek eğitim öğretim zenginliği oluşturulur.

Şekil 4. 5: Personel Yönetimi Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.6. Sürdürülebilirlik ekseni kodlama bulguları

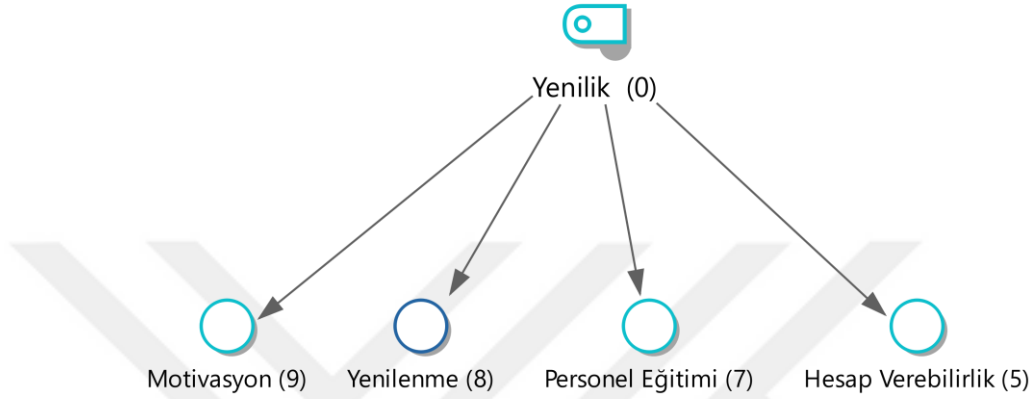
Sürdürülebilirlik yöntemi ekseni (Şekil 4.6); devamlılık ve takip açık kodlarından oluşmaktadır. Ahlaki ilkelerle beslenmiş öğretim ortamı için sorumluluklar alınır. Farklı eğitim yaklaşımları uygulanmalıdır. Tüm paydaşların lehine fayda odaklı etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrenmenin geliştirilmesi için somut uygulamalara yer verilir. En önemlisi de kalite güvencesi vardır. Okulun geneline yayılmış sürekli iyileştirmeler oldukça önemlidir.

Şekil 4. 6: Sürdürülebilirlik Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.7. Yenilik ekseni kodlama bulguları

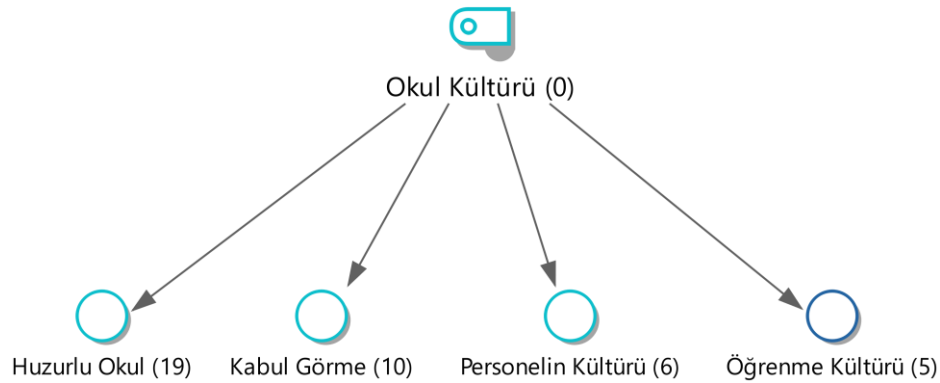
Yenilik yöntemi eksenini (Şekil 4.7); motivasyon, yenilenme, personel eğitimi, hesap verebilirlik açık kodlarından oluşmaktadır. Okuldaki başarı ve gelişim sürekli desteklenmelidir. Teknoloji kültürel faaliyetleri desteklemelidir. Okul gelişimi için yenilenme oldukça önemlidir. Dinamik ve esnek bir yaklaşımla okul çalışanları yenilik yapmaya ve risk almaya teşvik edilmelidir.

Şekil 4. 7: Yenilik Eksenini Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.8. Okul kültürü eksenini kodlama bulguları

Yenilik yöntemi eksenini (Şekil 4.8); huzurlu okul, kabul görme, personel kültürü, öğrenme kültürü açık kodlarından oluşmaktadır. Okul kültürü oluşumunda üst yönetimin yaklaşımı oldukça önemlidir. Çalışma ortamlarında takım oluşturmak oldukça önemlidir. Okul gelişim adına farklı fikir ve düşüncelere hoşgörülüdür. Tüm okul öz değerlere sahiptir. Bunların sonucunda olumlu bir okul iklimi ortaya çıkmaktadır.

Şekil 4. 8: Okul Kültürü Eksenini Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.9. Finans Ekseni Kodlama Bulguları

Finans eksenini (Şekil 4.9); finans açık kodundan oluşmaktadır. Okulların bütçesi sürdürülebilirlik açısından oldukça önemlidir. Başarı için ekonomik kaynaklar etkili planlanmak zorundadır. Finansal analizle kontrol altına alınmış bir ekonomik yapı harcamaların dengeli dağılmasını sağlayacaktır.

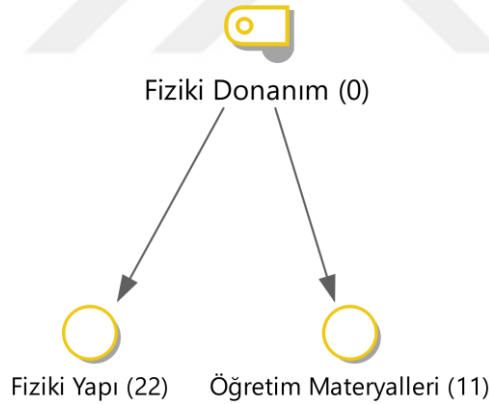

Finans (15)

Şekil 4. 9: Finans Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.10. Fiziki Donanım Ekseni Kodlama Bulguları

Fiziki donanım eksenini (Şekil 4.9); fizik yapı ve öğretim materyalleri açık kodlarından oluşmaktadır. Okulun fiziki ortamı eğitim öğretime göre tasarlanmalıdır. Bu mekanların bakımı ve temizliği düzenli olarak yapılmalıdır. Teknolojik alt yapı düzenlenmiş olmalıdır. Tüm paydaşların etkili çalışmalar yapabildiği mekanlar olmalıdır.

Şekil 4. 10: Fiziki Donanım Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.11. Güvenlik ve Ulaşım Ekseni Kodlama Bulguları

Güvenlik ve ulaşım eksenini (Şekil 4.11); güvenlik ve ulaşım açık kodlarından oluşmaktadır. Güvenli okul olabilmek için çeşitli tedbirler alınmalıdır. Her türlü yazılı ve görsel bildirimlerle güvenlik süreçleri desteklenmelidir. Öğrenci güvenliği için hem toplum hem de aile düzeyinde adımlar atılmalıdır. Okul yönetimi güvenliği destekleyici adımlar atmalıdır. Güvenlik eğitimleri hem tüm paydaşlar için

düzenlenmeli ve riskler en aza indirilmelidir. Okul ulaşımında gerekli kontroller ve organizasyon okul tarafından sistematik olarak takip edilmelidir.

Güvenlik ve Ulaşım (8)

Şekil 4. 11: Güvenlik ve Ulaşım Eksenli Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.12. Okul Sağlığı ve Beslenme Eksenli Kodlama Bulguları

Okul sağlığı ve beslenme eksenli (Şekil 4.12); okul sağlığı ve beslenme açık kodlarından oluşmaktadır. Okullarda beslenme üzerine planlı hareket edilir. Uzman kişiler tarafından öğrenci ihtiyacı dikkate alınarak beslenme programı deklare edilir. Sağlık açısından denetimlerin yapılması oldukça önemlidir. Fiziksel aktivite odaklı çalışmaların yapılması sağlık yaşamının ön koşullarındandır.

Okul Sağlığı ve Beslenme (11)

Şekil 4. 12: Okul Sağlığı ve Beslenme Eksenli Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.13. Eğitim Yönetimi Planlaması Eksenli Kodlama Bulguları

Eğitim yönetimi planlaması eksenli (Şekil 4.13); eğitim yönetimi planlaması açık kodundan oluşmaktadır. Okulun etkili bir eğitim modeli vardır. Amaca hizmet eden bu model beklentileri yetkinlik düzeyinde karşılamalıdır. Bu doğrultuda kaynaklar etkili bir şekilde planlanmalıdır.

Eğitim Yönetimi Planlaması (15)

Şekil 4. 13: Eğitim Yönetimi ve Planlaması Eksenli Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.14. Öğretim Planlaması Eksenli Kodlama Bulguları

Öğretim planlaması eksenli (Şekil 4.14); öğretim planlaması açık kodlarından oluşmaktadır. Okul liderleri öğretimi verimli bir şekilde planlar. Sürecin

yönetilmesinde aktif rol alınması önemlidir. Etkili yönetilmeyen süreçler kurum kültürüne zarar verebilir. Tüm süreçler planlı bir şekilde yürütülür. Eğitim yönetimi toplantıları düzenli olarak yapılmalı ve kararlar misyona hizmet edecek şekilde öğretim modelini desteklemeli

Öğretim Planlaması (12)

Şekil 4. 14: Öğretim Planlaması Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.15. Eğitim Planlaması Ekseni Kodlama Bulguları

Eğitim planlaması ekseni (Şekil 4.15); eğitim planlaması açık kodundan oluşmaktadır. Okullar sadece öğretim ekseni değil aynı zamanda eğitim eksenlidir. Şahsiyet gelişimi eğitimin en önemli unsurlarındandır. Rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri şahsiyet gelişimi destekler nitelikte planlamalıdır.

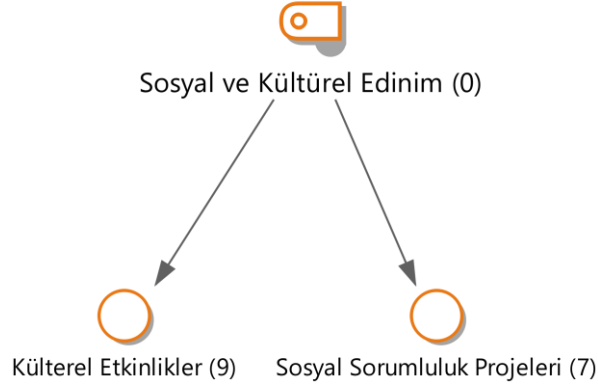

Eğitim Planlaması (9)

Şekil 4. 15: Eğitim Planlaması Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.16. Sosyal ve Kültürel Edinim Ekseni Kodlama Bulguları

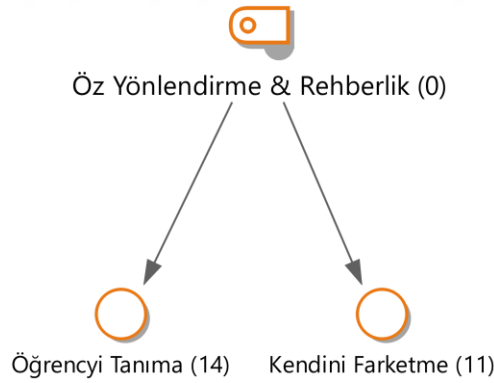
Sosyal ve kültürel edinim ekseni (Şekil 4.16); kültürel etkinlikler ve sosyal sorumluluk projeleri açık kodlarından oluşmaktadır. Okulun misyonu doğrultusunda etkinlikler düzenlenmesi şahsiyet gelişimi açısından etkili olduğu gibi kültürel kazanımları desteklemektedir. Farkındalık adına yapılacak bu çalışmalar toplumsal fayda odaklı olmalıdır. Çoğu zaman bu durum paydaşlarında öğrenmeye katılımıyla devam eder.

Şekil 4. 16: Sosyal ve Kültürel Edinim Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.17. Öz Yönlendirme ve Rehberlik Ekseni Kodlama Bulguları

Öz yönlendirme ve rehberlik ekseni (Şekil 4.17); öğrenciyi tanıma ve kendini fark etme açık kodlarından oluşmaktadır. Öğrencileri tanımak önemlidir. Okula kayıt aşamasından itibaren öğrenciyi tanımak için çalışmalar yapılmalıdır. Öğrenme stilleri ve farklı yetkinlikler ortaya koyulmalıdır. Öğrenciler veriler doğrultusunda yönlendirildiğinde başarı artmaktadır. İzleme sürecinde öğrenme gücünü çeken öğrenciler için ek tedbirler alınmalıdır.

Şekil 4. 17: Öz Yönlendirme ve Rehberlik Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.18. Şahsiyet Gelişimi Ekseni Kodlama Bulguları

Şahsiyet gelişimi ekseni (Şekil 4.18); şahsiyet gelişimi açık kodundan oluşmaktadır. Şahsiyet gelişimi için planlı ve yapılandırılmış çalışmalar hedeflere ulaşmada kolaylıklar sağlamaktadır. Genelde soyut olan şahsiyet kavramları yaşantılar oluşturularak öğrencilere kazandırılmaktadır. 21. YY yetkinlikleri doğrultusunda bazı beceriler kazandırılması için ortamlar hazırlanmalıdır. Ders içi ve ders dışı

etkinliklerle şahsiyet odaklı zenginleştirilmiş etkinlikler düzenlenmelidir. En önemlisi de örnek teşkil edecek insanlarla öğrencilerin buluşturulması ve örnek davranışların sergilenmesi gerekmektedir.

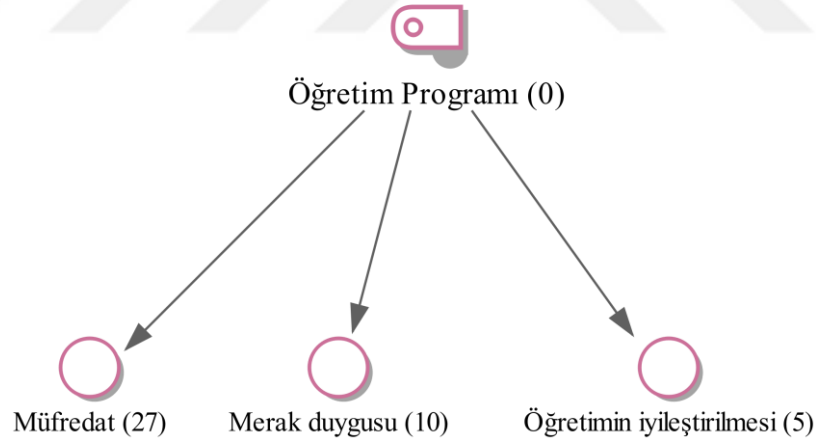

Şahsiyet Gelişimi (28)

Şekil 4. 18: Şahsiyet Gelişimi Eksenini Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.19. Öğretim Programı Eksenini Kodlama Bulguları

Öğretim programı eksenini (Şekil 4.19); müfredat, merak duygusu, öğretimin iyileştirilmesi açık kodlarından oluşmaktadır. Okul müfredatı öğrencilere aktarılırken amaç ve hedefler dikkate alınmalıdır. Eksiklikleri giderici tedbirlerle süreç takibi yapılmalıdır. Öğretim programı öğrencilere aktarılırken ders tasarımı yapılmalıdır. Dersler disiplinler ve evde öğrenmeyi destekleyici olmalıdır. Bireysel öğrenmeyi destekleyici çalışmalar önceden hazırlanmış öğretim materyalleri ile geliştirilmelidir. Öğrenme kayıplarını telafi etmek için ebeveynler ile iletişim halinde olunmalıdır.

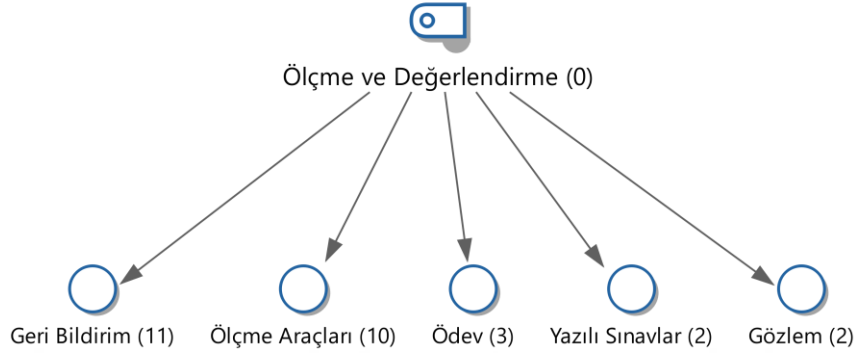

Şekil 4. 19: Öğretim Programı Eksenini Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.20. Ölçme ve Değerlendirme Eksenini Kodlama Bulguları

Ölçme ve değerlendirme eksenini (Şekil 4.20); geri bildirim, ölçme araçları, ödev, yazılı sınavlar, gözlem açık kodlarından oluşmaktadır. Ölçme ve değerlendirme öğrencilerin gelişimini destekleyici önemli unsurdur. Bir model bakış açısıyla tasarlanmalıdır. Kararlar alınırken ölçme sonuçları dikkate alınmalıdır. Tüm

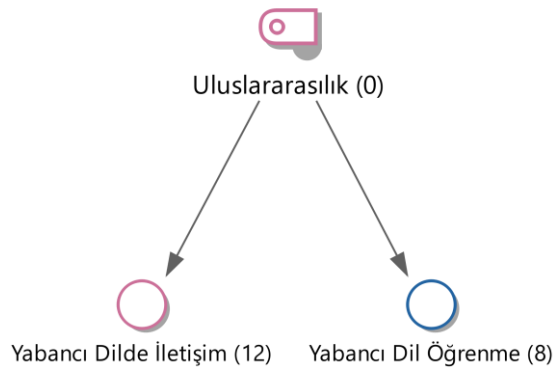
paydaşlar sonuçlardan haberdar edilmelidir. Eğitim personel ölçme eğitimleri almalıdır. Değerlendirme sonuçları öğrenci performansının artırılması için kullanılmalıdır. Bunun için belirlenmiş periyotlarda ölçme ve değerlendirme toplantıları düzenlenmelidir.

Şekil 4. 20: Ölçme ve Değerlendirme Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.21. Uluslararasılık Ekseni Kodlama Bulguları

Uluslararasılık ekseni (Şekil 4.21); yabancı dilde iletişim ve yabancı dil öğrenme açık kodlarından oluşmaktadır. Yabancı dil eğitiminde konuşma odaklı yaşantıların oluşturulması önemlidir. Okulun bir dil programı olmalıdır. Ülke dışı bağlantılarla eğitim ortamı zenginleştirilmelidir. Sınıflar dil öğretimi için hazır hale getirilmelidir. Uluslar arası kültür derslerde aktif olarak ele alınmalıdır. Farklı kültürlerle iletişim etkinlikleri düzenlenmeli ve deneyim paylaşımları yapılmalıdır.

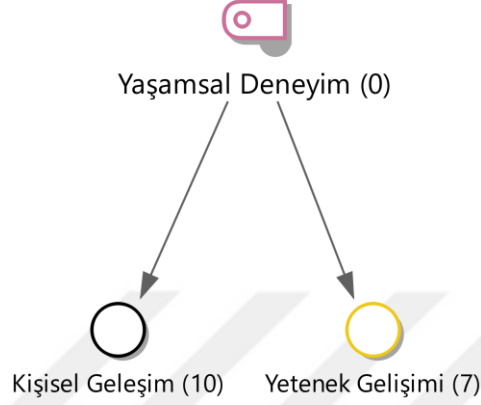

Şekil 4. 21: Uluslararasılık Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.2.22. Yaşamsal Deneyim Ekseni Kodlama Bulguları

Yaşamsal deneyim ekseni (Şekil 4.22); kişisel gelişim e yetenek gelişimi açık kodlarından oluşmaktadır. Öğrencilerin kişisel gelişimini destekleyici liderlik, ve

girişimcilik gibi beceri odaklı öğrenci çalışmaları yapılmalıdır. Kimiz zaman bu çalışmalar atölyeler ve sosyal etkinliklerle desteklenmelidir. Sağlık ve çevre gibi uluslararası sorumluluk gerektiren etkinlikler düzenlenmelidir. Deneyim kazanımı için farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Okul programı bunu desteklemelidir.

Şekil 4. 22: Yaşamsal Deneyim Ekseni Açık Kod Hiyerarşik Modeli

4.1.3. Seçici Kodlama Bulguları

Eksen kodlama ile ortaya çıkan kategoriler ele alındığında; eğitim ve öğretim yönetimi ile eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi temaları altında yönetim, yenilenme ve devamlılık, eğitim için destek, planlama, eğitim ve öğrenme olmak üzere toplam (6) altı seçici koda ulaşılmıştır (Şekil 4.23). Yönetimsel uygulamalar ve sorumluluklar ile bunların eğitim ve öğretim bağlamında gerçekleşmesi hususları katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda açık ve eksen kodlama olarak karşımıza çıkmıştır. Seçici kodlama aşamasına geçildiğinde iki tema ve diğer altı kod ortaya çıkmıştır.

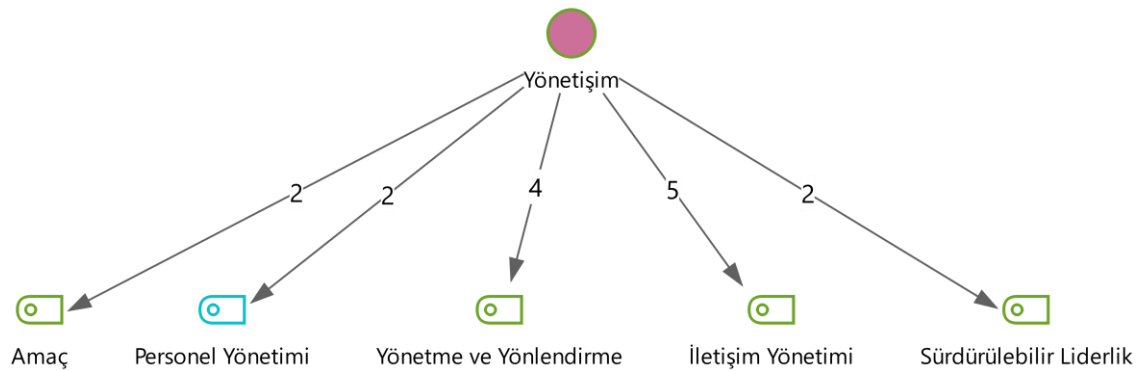
Tablo 4. 12. Seçici ve eksen kodlar

	<i>Seçici Kodlama</i>	<i>Eksen Kodlama</i>
EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETİMİ	<i>Yönetişim</i>	<i>Amaç</i>
		<i>Sürdürülebilir Liderlik</i>
		<i>Yönetme ve Yönlendirme</i>
		<i>İletişim Yönetimi</i>
	<i>Yenilenme ve Devamlılık</i>	<i>Personel Yönetimi</i>
		<i>Sürdürülebilirlik</i>

<i>Eğitim İçin Destek</i>		<i>Yenilik</i>
		<i>Okul Kültürü</i>
		<i>Finans</i>
		<i>Fiziki Donanım</i>
		<i>Güvenlik ve Ulaşım</i>
		<i>Okul Sağlığı ve Beslenme</i>
<i>Seçici Kodlama</i>		<i>Eksen Kodlama</i>
EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN GERÇEKLEŞMESİ	<i>Planlama</i>	<i>Eğitim Yönetimi Planlaması</i>
	<i>Eğitim</i>	<i>Öğretim Planlaması</i>
	<i>Öğrenme</i>	<i>Eğitim Planlaması</i>
		<i>Sosyal ve Kültürel Edinim</i>
		<i>Öz Yönlendirme ve Rehberlik</i>
		<i>Şahsiyet Gelişimi</i>
		<i>Öğretim Programı</i>
		<i>Ölçme ve Değerlendirme</i>
		<i>Uluslararasılık</i>
		<i>Yaşamsal Deneyim</i>

4.1.3.1.Yönetişim Seçici Kodlama Bulguları

Yönetişim seçici kodu (Şekil 4.23); amaç, personel yönetimi, yönetme ve yönlendirme, iletişim yönetimi, sürdürülebilir liderlik, eksen kodlarından oluşmaktadır.

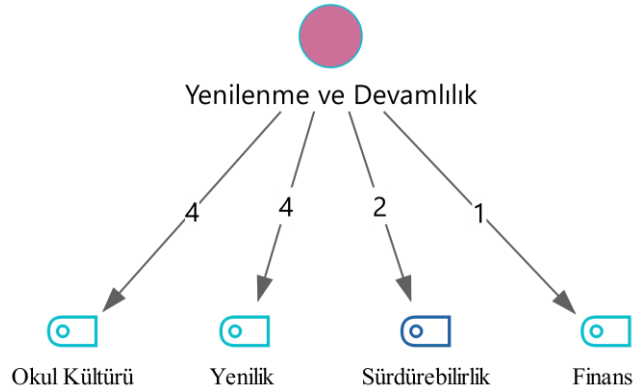
Şekil 4. 23: Yönetişim Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli

Amaç ifadeleri, eğitim kurumlarına olumlu ifadeler yoluyla eğitim ve öğretimin daha iyi amaçlara hizmet etmesini sağlamaktadır. Okullarda söylemler oldukça önemlidir. Başarı sıralamasında, toplumsal bakışta, öğrenci motivasyonunda ve öğretimin

gerçekleşmesindeki başarıda amaç beyanında bulunmak oldukça önemlidir (Aib & Shehzad, 2023). Yönetişimin bir diğer önemli unsuru personel yönetimi. Bu süreçler genelde kurumlarda ihmal edilir. Okulları etkili verimli ve yenilikçi olmasında personele görevler düşmektedir. Kaliteli öğretimin gerçekleşmesinde ise eğitim personelinin nitelikleri ön plana çıkmaktadır. Okul yönetimi ve kalitesi arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. İşlerin anlaşılır olması ve öğretme öğrenme bağlamının iyi organize edilmesi okul yönetiminin nitelikleri ile doğrudan ilişkilidir (Wong, 2017). İyi yöneticiler öğretmenlerinin öğretme yönetmelerine saygı duymalı ve kişisel gelişimlerine katkı sağlamalıdır. Bunun için stratejik planlamalarda hedefler bulunmalıdır. Kişiler arası ilişkiler ve çatışma yönetimi eğitim kurumlarında gelişim adına ön plana çıkan unsurlardır. Okul yönetimi işbirlikçi çalışmayı teşvik etmelidir. Böylece öğretmenlerin profesyonelliği artacaktır (Abdullahi et al., 2023). Sürdürülebilirlik açısından bunun büyük faydası olacaktır. Yönetişim anlamında çalışan özerkliğini teşvik etmek etkili sonuçlar oluşturacaktır.

4.1.3.2. Yenilenme ve Devamlılık Seçici Kodlama Bulguları

Yenilenme ve devamlılık seçici kodu (Şekil 4.24); okul kültürü, yenilik, sürdürülebilirlik ve finans eksen kodlarından oluşmaktadır.

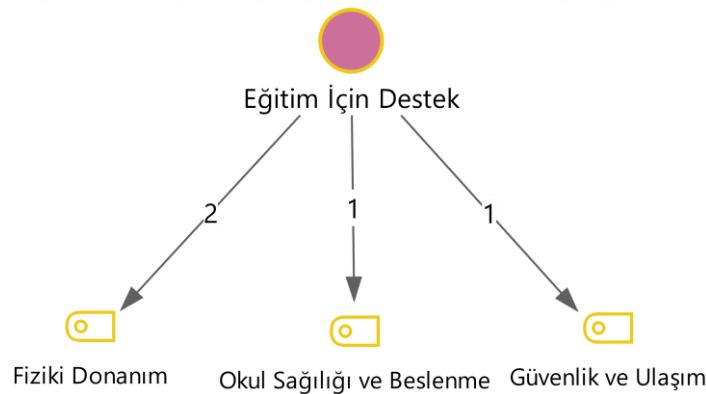
Şekil 4. 24: Yenilenme ve Devamlılık Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli

Okulların geleceğe hazırlanmasında, öğrenme deneyimini geliştiren ve hem öğrenciler hem de personel için güvenli bir ortamı destekleyen bir yenileme planı oluşturması önemlidir (Nathie & Abdalla, 2020). Araştırmalar, devamlılık için kapsamlı bir yenilenme hareketi; okul kültürü, okul programı ve öğrenme için güvenli bir okul ortamını desteklemektedir. Sürdürülebilirlik için önemli bir gereksinimdir. Bu nedenle, okul yenileme hareketinin önemli bir bileşeni, öğrenciler

arasında sağlıklı ilişkileri besleyen ve onların iletişim ve problem çözme becerilerini geliştiren kapsamlı bir öğrenme programı uygulamak olacaktır. Bu ancak okul kültürü haline geldiğinde daha verimli hal alacaktır. Okul kültürü, öğrenci başarısında kritik bir rol oynar ve yenileme hareketi öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimini destekleyen güvenli bir öğrenme ortamı oluşturmaya odaklanmalıdır. Araştırmalara göre, etkili okul kültürüne bağlı olarak, çatışma çözme ve akran çalışmaları programlarının uygulanması, öğrencilerin çatışmalara tepkilerini olumlu yönde önemli ölçüde değiştirebilir ve aynı zamanda yıkıcı durumlara yönlendirmeleri azaltabilir (Bayar & Karaduman, 2021). Yenilenme hedeflerine ulaşmak için, okul yenileme planımız öğretmen eğitimini, sınıf müfredatı geliştirmeyi ve okul eğitimsel diğer dinamiklerini içermelidir. Okulun finansal yapısı buna uygun olmalıdır. Kaynaklarımızdan en iyi şekilde yararlandığımızdan ve öğrencilere fayda sağlayacak girişimlere yatırım yaptığımızdan emin olmak için okullardaki finansman da kapsamlı bir şekilde incelenmelidir (Doukakis et al., 2022).

4.1.3.3.Eğitim İçin Destek Seçici Kodlama Bulguları

Eğitim için destek seçici kodu (Şekil 4.25); fiziki donanım, okul sağlığı ve beslenme, güvenlik ve ulaşım eksen kodlarından oluşmaktadır.

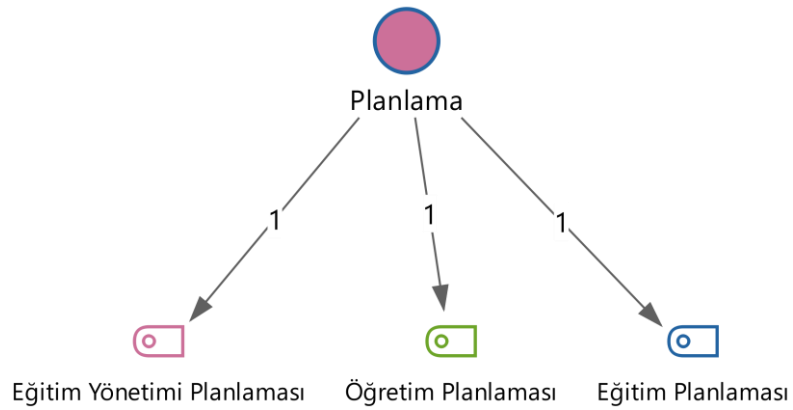
Şekil 4. 25: Eğitim İçin Destek Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli

Eğitim insan gelişiminin çok önemli bir yönüdür ve hızla değişen dünyamızda önemi ne kadar vurgulansa azdır. Eğitimin etkinliğini arttırmak için çeşitli destek unsurlarına öncelik verilmelidir. Bu destek unsurları arasında yeterli finansman, yüksek nitelikli ve motive olmuş öğretmenler, teknoloji ve kaynaklara erişim, güçlü eğitim politikaları ve liderlik, sağlıklı okul, eğitim materyalleri ile donatılmış okullar tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan kapsayıcı öğrenme ortamları ve güvenlik ve iyi bir ulaşım imkanı yer alabilmektedir (Raimann & Oliveira, 2022). Okullardaki

fiziki ortam, öğrencilerin eğitiminde ve eğitim kurumlarının genel işleyişinde önemli bir rol oynamaktadır. Okulların fiziksel ortamı, sınıflar, laboratuvarlar, kütüphaneler, oyun alanları ve diğer alanlar dahil olmak üzere öğrenme hedeflerine ulaşmada başarıyı desteklemek için gerekli tesisleri ve altyapıyı içerir. Fiziksel çevrenin göz ardı edilmemesi gereken önemli bir yönü de temizliktir. Olumlu ve sağlıklı bir ortam yaratmaya yardımcı olduğundan, öğrenme için elverişli bir atmosfer sağlamada temiz bir ortam önemlidir. Araştırmalar fiziksel aktivitenin akademik performansı ve genel refahı iyileştirebileceğini gösterdiğinden, diğer bir önemli husus da öğrenciler için fiziksel aktivitelerin dahil edilmesidir (James et al., 2021). Fiziksel aktivitelerle beraber yaşam tarzının bir parçası olarak beslenme, yaşam tarzı alışkanlıkları ve uygulamalarında en önemli anahtar faktörlerden biridir. Yaşam tarzı değişikliklerinin, yani beslenme açısından etkisine ilişkin bilimsel bilgiler artıyor. Bu bağlamda okullardaki beslenme bilimsel yöntemlerle planlanmalı ve düzenli olarak gözden geçirilmelidir (Santos, 2022). Bir diğer destek alanımız olan güvenlik konusunda, özel okullardaki algıların genellikle öğrenciler, ebeveynler ve müdürler için olumlu olmasıdır. Katılımcılara göre özel olarak devlet okullarına göre okul güvenliği üzerinde olumlu etkiler bulunduğu görülmüştür. Alan yazın taraması ayrıca ebeveynlerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin genellikle özel okulları güvenli veya geleneksel devlet okullarından daha güvenli olarak algıladıklarını ortaya çıkarmıştır (Schwalbach & DeAngelis, 2022).

4.1.3.4. Planlama Seçici Kodlama Bulguları

Planlama seçici kodu (Şekil 4.26); eğitim yönetimi planlaması, öğretim planlaması ve eğitim planlaması eksen kodlarından oluşmaktadır.

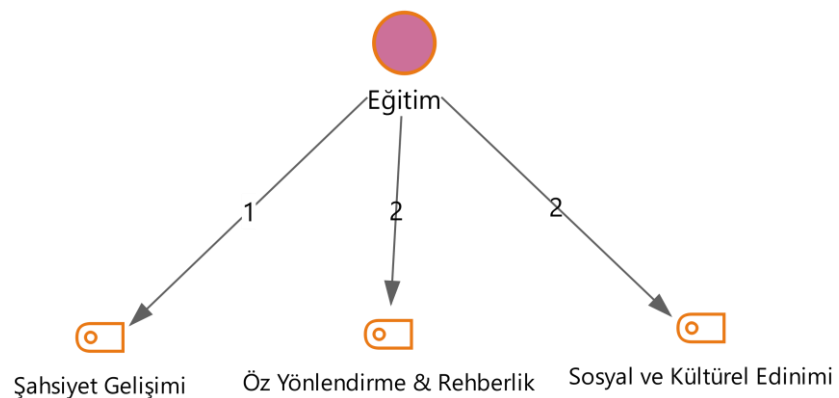

Şekil 4. 26: Planlama Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli

Eğitim yönetimi planlaması, herhangi bir eğitim kurumunun hayati bir bileşenidir. İstenen sonuçlara ulaşmak için hedeflerin belirlenmesini, stratejiler geliştirilmesini, kaynakların tahsis edilmesini, faaliyetlerin koordine edilmesini ve ilerlemenin izlenmesini içeren bir süreçtir (Yılmaz, 2018). Yönetim kurulu, stratejik planlama yoluyla kurumsal planlamada çok önemli bir rol oynar. Stratejik planlamaya ek olarak, eğitim yönetimi ayrıca kurumsal mekanizmaları, prosedürleri ve yöneticilerin yetkilerini düzenlemeye odaklanan yönetim kurulu düzeyinde taktik planlamayı da içerir. Öğretim planlaması ise eğitim hedeflerine ulaşılmasına yol açan öğretme ve öğrenme için bir yol haritası oluşturmaya içerir. Bu yol haritası, öğretilmesi gereken içeriği, ğretim için kullanılacak yöntem ve materyalleri, öğrenmeyi değerlendirmek için gerekli değerlendirme tekniklerini ve öğrenmeyi kolaylaştırmak için kullanılacak ğretim stratejilerini dikkate almayı içerir. Öğretimin planlanması, tutarlı ve etkili bir öğrenme ortamı yaratmada önemli bir adımdır (Husaini et al., 2019). Bununla beraber eğitim planlaması, ulaşılacak amaç ve hedefleri, ele alınacak konuları ve etkili öğrenme deneyimleri sağlamak için gerekli kaynakları özetleyen bir eğitim planının geliştirilmesini içeren kritik bir süreçtir. Eğitim planlaması, belirli öğrenme çıktılarına ulaşmak için bir eğitim programının geliştirilmesini içeren kapsamlı bir süreçtir (Marija, 2020).

4.1.3.5.Eğitim Seçici Kodlama Bulguları

Eğitim seçici kodu (şekil 4.27); şahsiyet gelişimi, öz yönlendirme ve rehberlik, sosyal ve kültürel edinim eksen kodlarından oluşmaktadır.

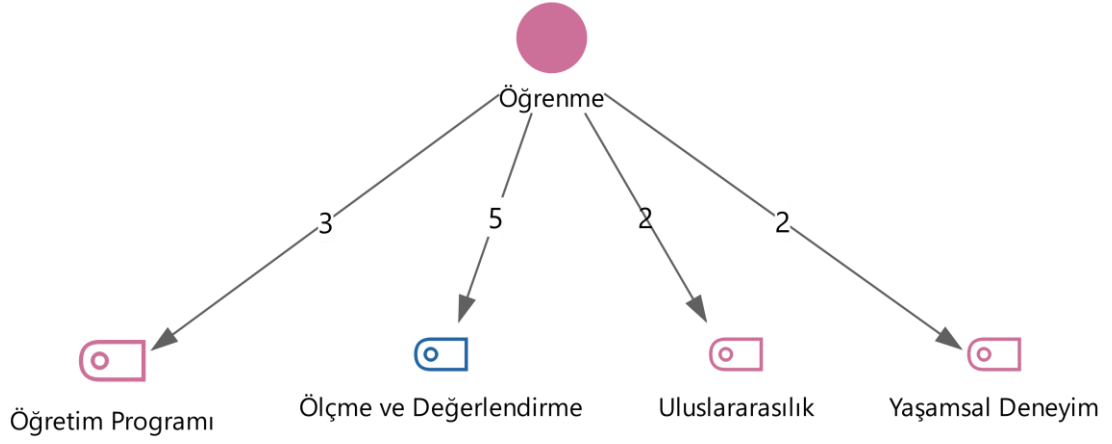
şekil 4. 27: Eğitim Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli

Eğitim, bireylerin ve toplumların şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Eğitimin temel bir insan hakkı olduğu ve kişisel gelişim, sosyal hareketlilik,

ekonomik büyüme ve demokratik vatandaşlık için gerekli bir araç olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Kişilik gelişimi, bir bireyin kişiliğinin zaman içinde geliştiği süreçleri ifade eder. Yeni özelliklerin ve niteliklerin kazanılmasını ve mevcut olanların iyileştirilmesini ve geliştirilmesini içeren dinamik ve devam eden bir süreçtir. Kişilik gelişimini etkileyen iki temel faktör vardır: kalıtım ve çevresel faktörler. Kalıtım, bir bireyin mizaç, zeka ve fiziksel özellikler gibi belirli kişilik özelliklerini belirleyen genetik yapısıyla ilgilidir. Öte yandan, kişilik gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olan yetiştirme, sosyalleşme, eğitim ve yaşam deneyimlerini içeren çevresel faktörler de vardır (Garcia et al., 2014). Okulların en önemli rollerinden biri öğrencilerin kişiliklerinin gelişimine katkı sağlamasıdır. Okulun amacı mutlaka bunu desteklemelidir. Bununla beraber ilkelerin eğitim politikalarında öğrencilerin kişilik gelişimleri önemli bir politika olarak yer almaktadır. Eğitim açısından öz yönelim; hayat boyu öğrenme, öz yönelim ve eleştirel düşünme, bireylere sağlanan temel faydalardan bazılarıdır. Ayrıca öz yönelim; sosyal uyumu, kültürlerarası diyalogu ve aktif vatandaşlığı besleyen kişisel ve kolektif değerlerin gelişimine de katkıda bulunur. Öz yönelimin faydaları kişisel gelişim ve tatmin ile sınırlı değildir. Okullarda öz yönelimi destekleyici bir yapı bulunmalıdır (Glazkova, 2019). Sosyal ve kültürel edinim ise bireyin yaşamı boyunca devam eden karmaşık ve devam eden bir süreçtir. Belirli bir toplum veya kültürde yaygın olan değerlerin, inançların, geleneklerin, dillerin, davranışların ve sosyal normların öğrenilmesini ve benimsenmesini içerir. Bu süreç genellikle aile sosyalleşmesi, kültürel kutlamalar, dil edinimi ve fenotip gibi çeşitli sosyo-kültürel faktörlerden etkilenir (Banaruee et al., 2023). Okullarda farklı kültürel yapıdaki bireyler bir araya geldiğinde okul kültürünü zenginleştirmektedir. Uluslararası okullar bu anlamda zengindir. O yüzden okulların daha standardize çalışması gerekmektedir. Öğretim yapısında çok kültürlülüğe imkân tanımladır.

4.1.3.6.Öğrenme Seçici Kodlama Bulguları

Öğrenme seçici kodu (Şekil 4.27); öğretim programı, ölçme ve değerlendirme, uluslararasılık, yaşamsal deneyim eksen kodlarından oluşmaktadır.

Şekil 4. 28: Öğrenme Seçici Kodu Hiyerarşik Modeli

Öğretim programı daha karmaşık kavramları kademeli olarak tanıtmak için örnekleri anlamlı bir düzende düzenleyen bir eğitim kriterleri dizisi olarak tanımlanır. Bununla birlikte, genel olarak bir müfredat, ele alınacak konuları ve becerileri ve bunların öğretilme sırasını ana hatlarıyla belirten herhangi bir yapılandırılmış öğrenme veya eğitim planıdır. Öğretim programı, herhangi bir öğrenme sürecinin önemli bir parçasıdır ve öğrencilerin bilgi ve becerilerini şekillendirmek için kullanılabilir. Öğretim programının güncel olması ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olması, aynı zamanda ilgi çekici içerik ve etkinlikler sunması önemlidir. Ayrıca, herkesin öğrencinin öğrenme yolculuğuna dahil olabilmesi için öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasında iş birliği fırsatları sağlamalıdır. Ölçme ve değerlendirme, bilgiye dayalı kararlar almak için önemli süreçlerdir. Öğrencilerin mevcut verilerini ölçerek ve diğer faktörleri göz önünde bulundurarak, gelişimi daha iyi anlayabilir ve daha iyi kararlar verebiliriz. Ancak, bu süreçlerin karar verme sürecinin sadece bir parçası olduğunu ve sezgi ve yaratıcılık gibi diğer hususların da dikkate alınması gerektiği bilinmelidir. Uluslararası eğitim, öğrencileri uluslararası bağlamda başarıya hazırlamayı amaçlayan bir eğitim türüdür ve herhangi bir öğrencinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlanabilir. Okullar bazı standartları içinde bulunduğu duruma göre şekillendirmek zorundadır. Küresel ölçekte başarılı ve donanımlı bireyler için uluslararası standartlar önem kazanmaktadır. Bireyin eğitim sürecinde yaşananların etkilerinin olması için, bazı beceri setlerine ihtiyaç vardır. Öğrencilerin bireysel bir eğitime sahip olmalarından kaynaklanan düşüncelerden yola çıkarak, özellikle 21. YY yetkinliklerini edinim konusunda okulların öncü olması gerekmektedir.

4.2.Nicel Bulgular

Araştırmanın nitel aşamasında yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları geliştirilmiştir. Bu standartların uygulanması okullar için bir değişimdir. Katılımcı eğitimcilerin bu değişim konusundaki düşünceleri ölçülmeye çalışılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda geliştirilmiş olan problem durumları ve araştırma sorularına uygun olarak analizler yapılmıştır. Araştırmanın amacı bölümünde yer alan aşağıdaki sorulara nicel olarak cevaplar aranmıştır.

1. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ne düzeydedir?
2. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartlarının getireceği değişime hazır olma ne düzeydedir?
3. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ile bu farkındalığın oluşturacağı değişime hazır olma arasındaki ilişki nasıldır?

Birinci araştırma sorusu için; katılımcıların akreditasyon algısı ölçülmüş ve alt boyutları ile betimsel analize tabi tutulmuştur. İkinci araştırma sorusu için; katılımcıların akreditasyon için değişime hazır olma durumları ölçülmüş ve alt boyutları ile betimsel analize tabi tutulmuştur. Üçüncü araştırma sorusu için; katılımcıların akreditasyon algısı ile akreditasyon standartlarına dayalı değişim arasındaki korelasyon alt boyutları ile ortaya koyulmuştur. Bunun için doğrulayıcı faktör analizi ve yol analizi tekniklerinden faydalanılmıştır.

Çalışmada kullanılan ölçeklerin daha önceden geçerliliği ve güvenirliliği onaylanmıştır. Toplanan veriler SPSS ve AMOS programları kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Kullanılan ölçeklerin alt boyutlarına göre SPSS te tanımlayıcı analize tabi tutulmuş ve ortalamaları alınmıştır.

4.2.1. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı Ne Düzeydedir?

Bu noktada, araştırma hipotezlerinin alt boyutları olan kalite güvencesi ve kalite değerlendirme değişkenleri ile akreditasyon algısı arasındaki aritmetik ortalama ve

standart sapma değerleri ve bunlara ilişkin yorumlar sunulmuştur. Analizden elde edilen bulgular Tablo 4.13 gösterilmiştir.

Tablo 4. 13: Akreditasyon Farkındalığı Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	$\bar{X}$	Ss
Akreditasyon Algısı	610	3.97	0.59
Kalite Güvencesi Alt Boyutu	610	3.90	0.71
Kalite Değerlendirme Alt Boyutu	610	4.05	0.55

Akreditasyon algısının ilişkin katılımcıların verdiği yanıtla bakıldığında yüksek ortalamalar ile karşılaşılmaktadır (Genel ortalama: 3,97 standart sapma: 0,59). Ölçek puanlarının kesme değerleri göz önünde bulundurulduğunda akreditasyon algısının çoğunlukla olumlu olduğu grlmüştir. Bununla beraber alt boyutlar olan; kalite güvencesi alt boyutu (ortalama: 3,90 standart sapma: 0,71) ve kalite değerlendirme alt boyutu da (ortalama: 4,05 standart sapma: 0,55) oğunlukla olumlu karşılanmıştır. Bu sonuçlar akreditasyon algısının yüksek olduğunu göstermektedir.

4.2.2. Türk Kültürüne zg Uluslararası zellikler Taşıyan Ortaretim Akreditasyon Standartlarının Getireceği Değişime Hazır Olma Ne Düzeydedir?

Bu aşamada, araştırma hipotezlerine konu olan değişime hazır olma durumu ve alt boyutları olan; bireysel yarar, değişim yeterliği, yönetim desteği ve uygunluk değişkenlerine ilişkin standart sapma değerleri ve aritmetik ortalama değerleri gösterilmiştir.

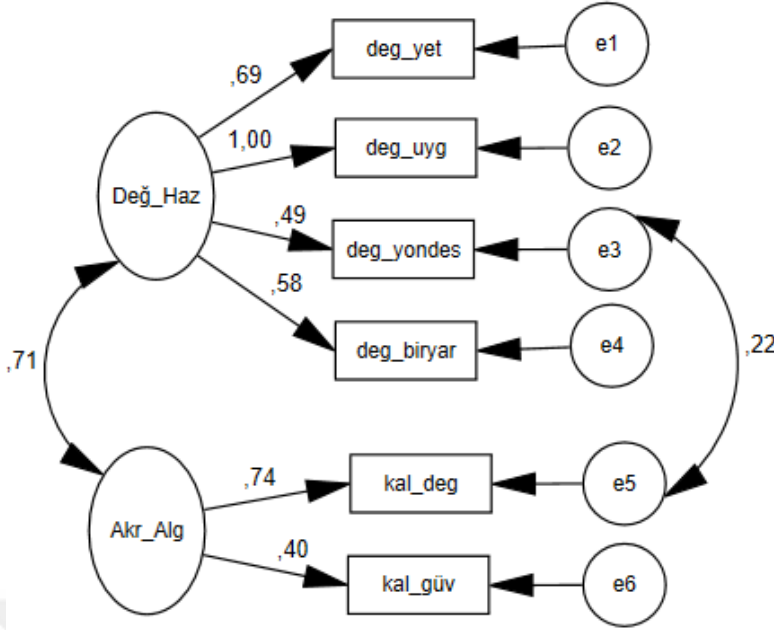
Tablo 4. 14: Örgütsel Değişime Hazır Olma Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	$\bar{X}$	Ss
. Değişime Hazır Olma	610	3.57	0.43
Değişim Yeterliği Alt Boyutu	610	3.75	0.61
Uygunluk Alt Boyutu	610	3.48	0.55
Yönetim Desteği Alt Boyutu	610	3.86	0.72
Bireysel Yarar Alt Boyutu	610	3.21	0.99

Nitel bulgular sonrasında ulaşılan akreditasyon standartlarının, örgütsel olarak değişimine ilişkin katılımcıların verdiği yanıtlara bakıldığında orta değerde sonuçlara ulaşılmıştır. (Genel ortalama: 3,57 standart sapma: 0,43). Ölçek puanlarının kesme değerleri göz önünde bulundurulduğunda örgütsel değişime hazır olmanın çoğunlukla olumlu olduğu görülmüştür. Bununla beraber alt boyutlar olan; değişim yeterliği alt boyutu (ortalama: 3,75 standart sapma: 0,61) katılımcılar tarafından değişim yeterli bulunmuştur. Uygunluk alt boyutu da (ortalama: 3,48 standart sapma: 0,55) kısmen olumlu karşılanmıştır. Yönetim desteği alt boyutu da (ortalama: 3,86 standart sapma: 0,72) ile normal düzeyde olumlu karşılanmıştır. Bireysel yarar alt boyutu da (ortalama: 3,21 standart sapma: 0,99) kısmen olumlu karşılanmıştır. Bu sonuçlar akreditasyon standartlarına karşı değişime hazır olma algısının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

4.2.3. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı İle Bu Farkındalığın Oluşturacağı Değişime Hazır Olma Arasındaki İlişki Nasıldır?

Veriler AMOS programında normallik testine tabi tutulmuştur. Daha sonra verilerin ve orijinal ölçeğin uyumu doğrulamayı faktör analizi (DFA) ile en çok olabilirlik analizi ile test edilmiştir. Test sonuçları genellikle χ^2/sd istatistiği için CMİN/DF değerine göre değerlendirilir. Ortalama karekök hatası (RMSEA), karşılaştırmalı uyum iyiliği (GFI) ve karşılaştırmalı uyum iyiliği (CFI) değerleri genellikle bu değerlendirme için kullanılır. CMİN/DF 0,03, GFI ve CFI 0,95 ve RMSEA 0,05 olmalıdır. Ek olarak, kabul edilebilir değerler için CMİN/DF05. GFI ve CFIRMSEA.08 ve 90 olmalıdır (Blunch, 2008; Dursun & Kocagöz, 2010; Karagöz, 2016). Gizil yapılar arasındaki ilişkiyi belirlemek için doğrulamayı faktör analizi kullanıldı. Şekil 2, doğrulamayı faktör analizinin nasıl yapıldığını göstermektedir.

CMIN=18,793; DF=7; CMIN/DF=2,685; RMSEA=,045; CFI=,992; GFI=,992

Şekil 4. 29: Doğrulayıcı Faktör Analizi (n=610)

Gizil değişkenlerin gözlenen değişkenler tarafından ne kadar açıklanabildikleri tespit etmek için düzeltilmiş ölçüm modeline birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Modelin geçerlik ve güvenilirliği için hesaplanan faktörlerin açıklanan varyansları ve standardize ve standardize olmayan değerleri tabloda gösterilmiştir. Tablo ölçüm modelinin parametrelerin standart ve standart olmayan faktör yüklerini, standart hatalarını, t değerlerini açıklamaktadır.

Değişime hazır olmanın altında yer alan; değişim yeterliği, uygunluk, yönetim desteği, bireysel yarar ve akreditasyon algısı altında yer alan; kalite güvencesi ve kalite değerlendirme faktörleri model dahil edildiğinde, CMIN=18,793; DF=7; $p < 0.00$; CMIN/DF=2,685; RMSEA=0,045; CFI=0,992; GFI=0,992 olarak belirtilen değerler arasında bulunmuştur (Tablo 4.13). Buda model uyumunun mükemmel olduğu anlamına gelmektedir.

Tablo 4. 15: Ölçüm Modelinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum İndeks Değerleri

Uyum ölçüleri	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Araştırma Modeli DFA Analizi
<i>CMIN/DF</i> χ^2/sd	$0 < X^2/sd. < 3$	$3 < X^2/sd. < 5$	2.11
<i>CFI</i>	$0.95 < CFI < 1$	$0.90 < CFI < 0.95$	0.90

GFI	$0.95 < GFI < 1$	$0.90 < GFI < 0.95$	0.82
RMSEA	$0 < RMSEA < 0.05$	$0.05 < RMSEA < 0.08$	0.06

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda değişime hazır olma ve akreditasyon algısı altında yer alan bütün faktörlere ait yol katsayıları anlamlı bulunmuştur (Tablo 4.14). Değişim yeterliği: $\beta_0 = 0,697$, uygunluk: $\beta_0 = 0,997$, yönetim desteği: $\beta_0 = 0,485$, bireysel yarar: $\beta_0 = 0,576$, kalite güvencesi: $\beta_0 = 0,396$ ve kalite değerlendirme: $\beta_0 = 0,739$ olarak elde edilmiştir. Yol katsayılarına bakıldığında değişime hazır olma üzerinde en fazla etkiye sahip olan faktörün uygunluk en düşük ise yönetim desteğinin olduğu görülmüştür. Akreditasyon algısı üzerinde ise en fazla etkiye sahip olan faktör kalite değerlendirme olmuştur. Kalite güvencesi ise kısmen düşük kalmıştır.

Tablo 4. 16: Yol Analizi Standardize Olmuş Regrasyon Ağırlıkları

			β_0	β_1	S.E.	C.R.	P	Durum
deg_yet	<---	Değ_Haz	0.694	1.151	0.083	13.94	***	Kabul
deg_uyg	<---	Değ_Haz	0.997	1.727	0.119	14.537	***	Kabul
deg_yondes	<---	Değ_Haz	0.485	1				Kabul
deg_biryar	<---	Değ_Haz	0.576	1.453	0.115	12.64	***	Kabul
kal_güv	<---	Akr_Alg	0.396	0.372	0.045	8.206	***	Kabul
kal_deg	<---	Akr_Alg	0.739	1				Kabul

Akreditasyon değişimine hazırlık ile akreditasyon algısı arasındaki korelasyon katsayısının (Değ_Haz <--> Akr_Alg 0.70) olduğu görülmüştür (Tablo 4.15). Pozitif olarak anlamlı bulunan bu ilişkiden akreditasyona yönelik değişim ile akreditasyon algısının birlikte değiştikleri söylenebilir. Doğal olarak akreditasyon algısı yüksek okulların akreditasyona yönelik değişim daha çabuk gerçekleşecektir.

Tablo 4. 17: Yol Analizi Standardize Olmuş Korelasyon Ağırlıkları

			β_0	β_1	S.E.	C.R.	P	Durum
Değ_Haz	<-->	Akr_Alg	0.706	0.172	0.018	9.337	***	Kabul

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Mevcut yüksek rekabet ortamı hem eğitim kurumları hem de akreditasyon kurumları olmak üzere tüm paydaşlar için yeni zorluklar sunuyor ve bazılarını sadece kaliteyi değerlendirmenin ve sürdürmenin ötesine geçmek için harekete geçirmektedir (Burnett, 2022). Yeni zorluk, yalnızca eğitim kurumlarında mükemmellik için çabalamak değil, aynı zamanda onu tanımlamak ve onu akreditasyon programlarının ayrılmaz bir parçası haline getirmek olacaktır. Akreditasyon kurumlarının uzun vadede kendi sürdürülebilirliklerini güvence altına almak için karşılaştıkları en önemli şey zorluktur. Yaklaşımı gözden geçirmenin ve minimum standart gereksinimleri ile mükemmelliği değerlendirmek için ölçüt temelli bir yaklaşım arasında net bir ayırım yapmak gerekir. Asgari gereklilikleri yerine getirmek yerine yüksek standartları aşmak, ne kadar sağlam olurlarsa olsunlar, eğitimin gelişiminde bir sonraki aşamayı işaret etmelidir ve akreditasyon kurumları için zorunluluk, mükemmelliği ölçmek için kriterleri ve parametreleri tanımlamak olmalıdır. Temel kalite kontrolünün ötesine geçmek ve standartları korumak, herhangi bir akreditasyon sürecinde yerleşik bir ilke olmalıdır (Daniels-Mayes & Howe, 2021).

Ortak varsayım, akreditasyon için teşvik ve motivasyonun, eğitiminin kalitesini yükseltmek, öğrenci performansını geliştirmek, kalite standartlarını belirlemek ve sürdürmek, görünürlüğü artırmak, şeffaflığı, meslektaş dayanışmasını teşvik etmek ve iyi uygulamaları yaymak olduğudur (Wetsch, 2009). Ancak, akreditasyonun etkisini ve sonuçlarını ölçmek ve akreditasyon planlarının iç kalite güvence süreçleri üzerindeki etkinliğini değerlendirmek zordur. Akreditasyon, kendi kendini denetleme mekanizmalarını içeren bir süreçse, öğretme ve öğrenme standartlarının iyileştirilmesine katkı sağladığı söylenebilir. Akreditasyon programları olmadan eğitimin kalitesinin değişip değişmeyeceği hala açık bir sorudur. Kalite arayışı hiç bitmeyen bir yolculuktur ve kurumların ve akreditasyon kurumlarının karşılaştığı zorluklar, gelişimsel ve eğitim arasındaki uyum hala geniş bir tartışma konusu olmaya devam etmektedir (Ajmal, 2017).

Bu başlık altında bulgular çerçevesinde varılan sonuçlara, tartışmalara ve önerilere yer verilmektedir. Sonuçlar çalışmanın araştırma sorularına göre kategorize edilmiştir. Bu durumda öncelikle nitel araştırmaya göre; Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon kategorilerini açıklayan sonuçlara yer verilmiştir. İkinci olarak Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartları açıklayan sonuçlar ortaya koyulmuştur.

Nitel araştırma bulgularına göre ise; Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ne düzeyleri, Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartlarının getireceği değişime hazır olma ve Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ile bu farkındalığın oluşturacağı değişime hazır olma arasındaki ilişki için sonuçlar ortaya koyulmuştur.

5.1.1. Türk Kültürüne Özgü uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Kategorilerini Açıklayan Sonuçlar

5.1.1.1. Açık Kodlama Bulgularına Ait Sonuçlar

Uluslararası bir okulun hangi özelliklere sahip olması gerektiği konusunda katılımcıların görüşleri toplanmıştır. Uluslararası bir okulda, merak duygusu, öğretimin dayatılması, keyifli öğrenme, fiziki yapı, huzurlu okul, müfredat, öğretimin planlanması, misyon, öğretmen kalitesi, öğretmen eğitimi, uluslararasılık, iletişim, devamlılık ve kabul, katılımcıların dikkate aldığı özelliklerdir. Katılımcılara göre uluslararası bir okul, çağın ötesinde eğitim veren, nitelikli, evrensel, her öğrenciye hitap eden, öğretmenlerin söz sahibi olduğu, huzurlu, devamlılığı olan, misyonu ve değerleri olan, öğretmen kalitesi yüksek, öğretmen eğitimi planlaması ve eğitim yönetimi planlaması olan okullardır.

Ortaokul süreçleri ile ilgili görüşler arasında öğretmen kültürü, öğretmen kalitesi, müfredat, öğretmen seçimi, eğitim yönetimi, şahsiyet gelişimi, planlama, ölçme ve değerlendirme, öğrenme, eğitim, motivasyon, öğretim materyalleri ve amaca yöneliklik yer almaktadır. Ek olarak, öğrenciyi tanımanın hayati önemi ortaya çıkmıştır.

Katılımcıları okulun amacına ilişkin dikkate değer görüşleri bulunmaktadır. Okulun amacından maksat olarak misyonun belirlenmesi ve yönetilmesi ön plana çıkmaktadır. Okulun amacı olmalıdır ve öğrencilerin çağa uygun yetiştirilmesi için misyon ve vizyonun doğru belirlenmesi gerekmektedir. Okulun doğruyu öğretmesi ve ebeveynlerin yapamadığı eksiklikleri tamamlaması gerektiği belirtilmiştir. Bir okulun amacı, öğrencilerin eğitim süreci boyunca bilgi ve becerilerini geliştirmeleri, sosyal ve duygusal olarak sağlıklı bir şekilde yetişmeleri ve onları gelecekteki yaşamlarına hazırlamaktır. Öğrencilerin akademik başarılarını artırmak, ahlaki ve ahlaki değerlerini geliştirmek, topluma katkıda bulunmalarını teşvik etmek ve onları bilinçli ve aktif bireyler olarak yetiştirmek oldukça önemlidir. Öğrencilerin sosyal, mesleki ve kişisel potansiyellerini keşfetmelerine yardımcı olmak ve onları hayat boyu öğrenmeye hazırlamak her okulun en önemli görevleri arasında yer almalıdır.

Uluslararası okulların özellikleri konusunda yöneticilere de önemli görevler düşmektedir (Deubert et al., 2013). Katılımcılardan alınan dönütlere göre yöneticilerinden beklenenler ele almıştır. Misyon, amaç, mesleki doygunluk, amaca yöneliklik, delegasyon, yönetim, örnek olabilme, paydaş ilişkileri, devamlılık, finans, şahsiyet gelişimi, müfredat ve yetenek gelişimi, yöneticilerin dikkate alması gerektiği noktalar. Açık olarak okul yöneticilerinden beklenenler şunlardır: okulun amaç ve hedeflerine uygun olarak yönetilmesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması, öğretmenlerin eğitim kalitesinin artırılması, öğrencilerin akademik başarılarının artırılması, okulun bütçesinin etkin bir şekilde yönetilmesi, okulun fiziksel koşullarının iyileştirilmesi, okulun toplumla ilişkilerinin geliştirilmesi, okulun misyon ve vizyonunun doğru belirlenmesi ve uygulanması, öğrencilerin akademik başarılarının artırılması, öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasıdır. Ek olarak, eğitim kurumlarının yöneticilerinin, idari işler uzmanları gibi değil, eğitim politikalarına yönelik bir yaklaşım sergilemeleri gerektiği belirtilmektedir.

Katılımcıların eğitim kalitesi ile ilgili verdiği yanıtlara bakıldığında eğitimin kalitesi; amaç ve misyonun belirlenmesi, mesleki doygunluk, amaca yöneliklik, yönetim ve yönlendirme, delegasyon, yönetim, örnek olabilme, personel iletişimi, tanıtım, öğretmen seçimi, öğretmen kalitesi, motivasyon, kabul edilebilir disiplin, düzen, eşitlik, adalet, öğretim materyalleri, öğrenci merkezli yaklaşım, öğrenci başarısı ve öğrenci gelişimi gibi konularla ilişkilidir. Ek olarak, eğitimin kalitesi için öğretmenlerin kalitesinin kritik olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitim öğretim sürecinin

kalitesi, öğrencilerin akademik başarılarının artırılması, ahlaki ve ahlaki değerlerinin gelişmesi, topluma katkıda bulunmaları ve aktif ve farkında bireyler olarak yetiştirilmesi hem okulun hem de yönetici ve öğretmenlerin önemli görevleri arasında olmalıdır.

Katılımcıların öğrenme süreci ve ölçme değerlendirme ile ilgili verdiği yanıtlara bakıldığında; öğrenci-veli iletişimi, öğretmen seçimi, öğretmen kalitesi, devamlılık, kayıt altına alma, takip, hesap verebilirlik, müfredat, ödev, geri bildirim, ölçme araçları ve gözlem, öğrenme süreci ve ölçme değerlendirmesinin temel bileşenleri olarak görülmektedir. Ek olarak, gözlem ve değerlendirmenin yanı sıra sınavlar, denemeler ve çeşitli ölçme araçlarının da öğrenme ve değerlendirme sürecinde kullanılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu bileşenler, öğrencilerin gelişimini desteklemek, öğrenme sürecini etkili bir şekilde yönetmek ve başarılarını değerlendirmek için çok önemlidir.

Katılımcıların okul ortamının mutlu ve huzurlu olması ile ilgili verdiği yanıtlara bakıldığında; öğretmen kalitesi, motivasyon, huzurlu okul, öğretmen kültürü, kabul görme, sosyal sorumluluk projeleri, şahsiyet gelişimi, müfredat ve öğretimin iyileştirilmesi hakkında gereklilik ortaya koymuştur. Sonuç olarak okul ortamının mutlu ve huzurlu olması için bazı adımların atılması gerekmektedir. Öğrenci adım adım takip edilmeli ve veliler ile iletişim kurulması gerekir. Öğretmenler ve yöneticiler öğrencileri izlemeli ve onlara geri bildirim vermelidir. Okul hesap verebilir olmalı ve öğrenci kayıtlarını tutmalıdır. Okulda bir ödül sistemi olmalı ve öğrencilerin başarıları ödüllendirilmelidir. Okul ortamını huzurlu ve mutlu hale getirmek için öğretmenlerin kalitesini artırmak ve öğretmenler arasında olumlu iletişim kurmak gerekir. Okullarda sosyal sorumluluk projeleri ve kişisel gelişim etkinlikleri planlanmalıdır. Okulun müfredatı ve öğretim stratejileri öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Okulun amaç ve hedeflerine uygun olarak yönetilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin ihtiyaçları karşılanmalıdır. Okulun fiziksel koşulları iyileştirilmeli ve toplumla ilişkileri geliştirilmelidir. Okulun misyon ve vizyonu doğru belirlenmeli ve uygulanmalıdır. Okulun öğrenci merkezli bir yaklaşımla yönetilmesi gerekmektedir. Okulun öğrencilerin kişisel, sosyal ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunması önemlidir. Okulun öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına hazırlanmalarına yardımcı olması gerekmektedir. Bu görüşler, doğrultusunda okul ortamının öğrencilerin mutluluğunu ve huzurunu sağlamak,

sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek ve olumlu bir öğrenme ortamı oluşturmak için çok önemli olduğu söylenebilir (Motamedi, 2020).

Katılımcıların okulun destekleyici unsurları ile ilgili verdiği yanıtlara bakıldığında; öğrenci veli iletişimi, öğretmen kalitesi, motivasyon, finans, fiziksel yapı, güvenlik ve ulaşım, okul sağlığı ve beslenmesi ve sosyal sorumluluk projeleri dahil olmak unsurları ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerle düzenli olarak konuşmak çok önemlidir. Öğretmenlerin nitelikleri artırılması ve profesyonel gelişimleri desteklenmelidir. Öğrencilerin motivasyonunu artırmak ve öğrenmeye olan ilgilerini sürdürmek gerekir. Eğitim gören öğrencilere maddi yardım sağlanması ve kaynakların etkili kullanılması gerekmektedir. Öğrencilerin güvenli ve sağlıklı bir ortamda yaşamalarını sağlamak için uygun fiziksel koşullar gereklidir. Öğrencilerin topluma katkıda bulunmalarını teşvik etmek için sosyal sorumluluk projeleri düzenlenmelidir. Öğrencilerin sosyal, kişisel ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunacak etkinlikler düzenlenmelidir.

Katılımcıların okulun fiziki şartları ve personel ile ilgili verdiği yanıtlara bakıldığında; okulun çalışanları eğitimli ve yüksek niteliklere sahip olmalıdır. Öğretmenler alanlarında uzman olmalı ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun eğitim vermelidir. Okul personeli velilerle ve öğrencilerle iyi iletişim kurabilen, öğrencilerin duygularını anlayan ve onların ihtiyaçlarını anlayan kişiler olmalıdır. Okul personeli, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olarak öğrenme ortamı oluşturabilen ve onları motive edebilecek kişiler olmalıdır. Okul personeli öğrencilerin ihtiyaçlarına göre hareket etmelidir. Okulun çalışanları takım çalışmasına yatkın olmalı ve birbirleriyle uyumlu bir şekilde çalışmalıdır. Okul personeli öğrencilerin gelişimini takip edebilmeli, öğrencilerin başarılarını ve zorluklarını belirleyebilmeli ve öğrencilere bireysel destek sağlamalıdır. Öğrencilerle olumlu ilişkiler geliştirmek başarı için oldukça faydalı olacaktır. Okulun çevresi öğrencilerin sağlığını tehlikeye atmayacak şekilde tasarlanmalıdır. Okulun her yerinin temiz ve hijyenik koşullara uygun olması gerekir. Okulun fiziksel koşulları öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olmalıdır ve öğrencilerin rahat bir şekilde öğrenmelerine izin vermelidir. Okulun fiziksel koşulları engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olmalı ve engelli öğrencilerin okula erişimi kolaylaştırmalıdır. Okulun fiziksel koşulları doğal kaynakların korunmasına odaklanmalı ve çevre dostu olmalıdır. Okulun fiziksel koşulları teknolojik altyapıya sahip olmalıdır. Bu, öğrencilerin teknolojik araçlarla öğrenme sürecini

sürdürebilmelerine olanak tanır. Sonuç olarak katılımcılar okulun fiziki şartlarının öğrencilerin sağlığına uygun, öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun, çevre dostu ve teknolojik altyapıya sahip olması gerektiğini belirtmektedir.

İyi Okullar, öğrenci başarısını desteklemek, öğrenme sürecini etkili bir şekilde yönetmek ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için çok önemlidir (Hope, 2016). O halde iyi okullar nasıl olmalıdır? Misyonu ve amacı net olmalıdır. Öğretmenlerin işlerinde rahat olmaları gerekir. Yönetim etkili liderlik becerilerine sahip olmalıdır. Öğretmen seçimi ve personel iletişimi doğru yapılmalıdır. Yenilik ve devamlılık gereklidir. Okulda sakin bir ortam oluşturulmalıdır. Öğrencilerin kabul görmesini sağlamak gerekir. Ekonomik şartlar yeterli olmalıdır. Öğretim materyalleri ve fiziksel yapı öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanmalıdır. Öğretim ve eğitim yönetimi planlamaları doğru yapılmalıdır. Sosyal sorumluluk projeleri ve kişisel gelişim etkinlikleri planlanmalıdır.

5.1.1.2.Eksen Kodlama Bulgularına Ait Sonuçlar

Yapılandırılmış sorulara bağlı olarak ortaya çıkan açık kodlar kavramsal etiketlemeden sonra eksen kodlara dönüştürülmüştür. Sonuç olarak; amaç, yönetme ve yönlendirme, iletişim yönetimi, personel yönetimi, sürdürülebilirlik, yenilik, okul kültürü, finans, güvenlik ve ulaşım, okul sağlığı ve beslenme, eğitim yönetimi planlaması, öğretim planlaması, sosyal ve kültürel edinim, öz yönlendirme ve rehberlik, şahsiyet gelişimi, öğretim programı, ölçme ve değerlendirme, uluslararası öğrenme gibi eksenler ortaya çıkmıştır. Bu eksenlerle ilgili sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Misyon ve amaç eksenleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, okulun her yönünün misyonla bağlantılı olduğu açıktır. Sonuç olarak, misyonun doğru bir şekilde belirlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Amaç eksenleri açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.1'de gösterilmektedir.

Mesleki doygunluk ve amaca yöneliklik, sürdürülebilir liderlik ekseninin temel bileşenleridir. Katılımcılar, yönetimin sorumluluklarına ilişkin görüşlerini paylaşmışlardır. Bunlar, sürekli iyileştirmeler, karar verme sürecine katılma, öğrenme ortamının devamlılığı ve hesap verebilirlik gibi konulardır. Üst yönetimin hedefe ulaşmak için çaba göstermesi ve iyi yöneticilerin bu hedeflere ulaşmak için

sorumlu olması gerektiği ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilir liderlik eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.2'de gösterilmektedir.

Yönetme, örnek olabilme, delegasyon ve karar mekanizması, yönetim ve yönlendirme ekseninin temel bileşenleridir. Katılımcılar, farklılıkları göz önünde bulundurarak yönetmenin önemini vurgulamaktadır. Örnek liderler, daha iyi bir okul kültürü ve okul başarısını yaratabilir. Personel, sorumlulukların doğru bir şekilde dağıtılması yoluyla güven duygusuna sahiptir ve bu da işlerin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlar. Etkili bir karar mekanizması, okul yönetiminde işlerlik sağlar ve hedeflere ulaşmada başarıyı artırır. Yönetim ve yönlendirme eksenini açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.3'te gösterilmektedir.

Tanıtım açık kodları, öğrenci-veli iletişimi, paydaş ilişkileri, personel iletişimi, öğrenci kabulü ve iletişim yönetimi eksenini oluşturmaktadır. Tüm paydaşlar arasında etkili iletişimin önemi vurgulanmaktadır. Ek olarak, açık bir hesap verebilirlik ve geri bildirimlerin etkili bir şekilde cevaplandırıldığı bir süreç öne çıkmaktadır. Okulun hedefleri ve amaçları belirlenir. Ayrıca, öğrencilerin okula alınmaları için belirli şartlar yerine getirilmesi gerektiği belirtilmektedir. İletişim yönetimi eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.4'te gösterilmektedir.

Personel seçimi açık kodları ve personel nitelikleri, personel yönetimi eksenini oluşturmaktadır. Personel seçiminin okulun işleyişine, amacına ve öğretim programına uygun olmasının önemli olduğu vurgulanmaktadır. Çünkü sürdürülebilirlik için öğretmenlerin amaca uygun şekilde deneyim paylaşmaları gerekmektedir. Personel yönetimi eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.5'te gösterilmektedir.

Takip ve devamlılık açık kodları sürdürülebilirlik eksenini oluşturur. İyi bir öğretim ortamı için sorumlulukların almanın önemi vurgulanmaktadır. Kalite güvencesinin sağlanması, tüm paydaşların faydasına odaklı etkinliklerin düzenlenmesi, öğrenmeyi geliştirmek için somut uygulamalara yer verilmesi ve çeşitli eğitim yaklaşımlarının uygulanması çok önemlidir. Ek olarak, okulun tüm bölümlerinde sürekli iyileştirmelerin önemli olduğu belirtilmektedir. Sürdürülebilirlik eksenini açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.6'da gösterilmektedir.

Yenilik eksenini, motivasyon, yenilenme, personel eğitimi, hesap verebilirlik açık kodlarından oluşmaktadır. Okuldaki başarı ve gelişimin sürekli desteklenmesi

gerektiği vurgulanmaktadır. Teknoloji, kültürel faaliyetlerin desteklenmesi, okul gelişimi için yenilenmenin önemli olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, dinamik ve esnek bir yaklaşımla okul çalışanlarının yenilik yapmaya ve risk almaya teşvik edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Şekil 4.7'de yenilik eksenini açık kod hiyerarşik modeli gösterilmiştir.

Okul kültürü eksenini, huzurlu okul, kabul gören personel, öğrenme kültürü ve açık kodları içerir. Üst yönetimin okul kültürü oluşturmak için kullandığı yaklaşımın çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. Çalışma ortamında takım oluşturmanın önemi vurgulanmıştır. Okul gelişimi için farklı görüşlere saygı duyulması gerektiği belirtilmektedir. Tüm okulun kendi değerleri olduğu ve bunun olumlu bir okul ortamı yarattığı belirtilmektedir. Okul kültürü eksenini açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.8'de gösterilmektedir.

Sürdürülebilirlik için okul bütçesinin çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. Başarı için finansal kaynakların iyi planlanması gerektiği bilinmektedir. Finansal analizle kontrol altına alınmış bir ekonomik yapı harcamaların dengeli bir şekilde dağıtılmasını sağlayacaktır. Finans eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.9'da gösterilmiştir.

Öğretim materyalleri ve fiziksel yapı, açık kodları fiziksel donanım eksenini oluşturmaktadır. Okulun ortamının eğitime uygun olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu alanların düzenli olarak temizlenmesi ve bakımı gerektiği belirtilmektedir. Ek olarak, teknolojik alt yapının düzenlenmiş olması ve tüm paydaşların etkili bir şekilde iş birliği yapabildiği ortamların sağlanması çok önemlidir. Fiziki donanım eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.9'da gösterilmektedir.

Güvenlik ve ulaşım eksenini; güvenlik ve ulaşım açık kodlardan oluşur. Bir okulun güvenli olmasını sağlamak için çeşitli önlemler alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Görsel ve yazılı bildirimlerin güvenlik prosedürlerini desteklemesi çok önemlidir. Okul, öğrenci güvenliği ve organizasyon için gerekli kontrolleri düzenli olarak izlemelidir. Ulaşım ve güvenlik eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.11'de gösterilmiştir.

Okul sağlığı ve beslenme eksenini, aynı isimdeki açık kodlardan oluşur. Okullarda beslenme programlarının düzenli olarak yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Öğrenci ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, uzmanlar tarafından beslenme

programını belirlenmelidir. Ek olarak, sağlık denetiminin yapılması çok önemlidir. Sağlıklı bir yaşam için fiziksel aktivite odaklı çalışmanın gerekli olduğu söylenir. Okul sağlığı ve beslenme eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.12'de gösterilmektedir.

Eğitim yönetimi planlaması eksenini, eğitim yönetimi planlaması açık kodu, eğitim yönetimi planlaması eksenini oluşturmaktadır. Okulun başarılı bir eğitim modeli uygulaması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu model, hedefleri karşılamalı ve beklentileri yetkinlik düzeyinde karşılamalıdır. Bu nedenle, kaynakların etkili bir şekilde planlanması çok önemlidir. Eğitim yönetimi planlama eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.13'te gösterilmektedir.

Öğretim planlaması eksenini, öğretim planlaması eksenini, öğretim planlaması açık kodlarından oluşmaktadır. Okulların sadece öğretim eksenli değil aynı zamanda eğitim eksenli olduğu vurgulanmaktadır. Şahsiyet gelişimini eğitimin en önemli unsurlarından biri olarak kabul edilmektedir. Rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri, şahsiyet gelişimini destekler nitelikte planlanmalıdır. Şekil 4.15'te öğretim planlaması eksenini açık kod hiyerarşik modeli gösterilmiştir.

Sosyal ve kültürel edinim eksenini, kültürel etkinlikler ve sosyal sorumluluk projeleri, sosyal ve kültürel edinim eksenini oluşturur. Okulun misyonu doğrultusunda düzenlenen etkinlikler, kişisel gelişimini desteklediği gibi kültürel kazanımları da destekler. Bu çalışmaların toplum yararına hizmet etmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Paydaşların da öğrenmeye katılmasıyla bu araştırmalar devam etmektedir. Sosyal ve kültürel edinim eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.16'da gösterilmektedir.

Öz yönlendirme ve rehberlik eksenini, öz yönlendirme ve rehberlik eksenini, öğrencinin kendini tanıma ve fark etme açık kodlarından oluşur. Öğrencileri tanımak ve öğrenme tarzlarını belirlemek çok önemlidir. Okula kayıt aşamasından itibaren öğrencileri tanımak için çaba gösterilmelidir ve öğrencilerin çeşitli yetenekleri sergilenmelidir. Veriler ışığında öğrencilerin yönlendirilmesi başarıyı artırır. Ek olarak, öğrenme güçlüğü çeken öğrencileri izlemek için izleme sürecinde daha fazla önlem alınması gerektiği söylenmektedir. Öz yönlendirme ve rehberlik eksenini için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.17'de gösterilmektedir.

Şahsiyet Gelişimi Ekseni, şahsiyet gelişimi açık kodundan oluşmaktadır. Şahsiyet gelişimi için yapılandırılmış ve planlı çalışmaların hedeflere ulaşmada daha kolay olduğu belirtilmektedir. Öğrenciler, yaşantılar yoluyla soyut olan şahsiyet kavramlarını öğrenirler. Bu nedenle, 21. yüzyılda şahsiyet gelişimi ile ilgili araştırmaların yapıldığı belirtilmektedir. Şahsiyet gelişimi ekseni için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.18'de gösterilmektedir.

Öğretim Programı Ekseni, Öğretim programı, gözlem açık kodları, geri bildirim, ölçme araçları, ödevler, yazılı sınavlar açık kodlarından oluşmaktadır. Program, öğrencilerin gelişimini desteklemek için çok önemlidir. Bu nedenle, öğretim programının bir model yaklaşımı kullanılarak tasarlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Öğretim programı ekseni için açık kod hiyerarşik modeli Şekil 4.19'da gösterilmektedir. Bir öğretim programı, aşağıdaki özellikleri içermelidir: Güncel olmalıdır: Öğretim programı güncel bilgi ve becerileri içermeli ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Öğrencilerin öğrenme stillerine ve ilgi alanlarına uygun içerik ve etkinlikler sunmalıdır. Öğretim programı ilgi çekici ve etkileşimli olmalıdır: Öğretim programı, öğrencilerin ilgisini çekecek ve aktif bir şekilde katılmaya teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır. Öğrencilerin etkileşimli öğrenme deneyimi yaşaması gerekir. Öğrenci merkezli olmalıdır: Öğretim programı öğrencilerin öğrenme yolculuğunu göz önünde bulundurmalıdır. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunmak ve aktif katılımı teşvik etmek için tasarlanmıştır. İş birliği fırsatları: Öğretim programı, veliler, öğrenciler ve öğretmenler arasında iş birliği fırsatları sağlamalıdır. Bu, öğrencilere destek sağlar ve onları öğrenme sürecine aktif olarak dahil eder. Değerlendirme stratejileri: Öğretim programı, öğrencilerin ilerlemesini değerlendirmek için çeşitli değerleri içermelidir.

Bilgiye dayalı kararlar almak için ölçüm ve değerlendirme önemlidir. Bir ölçme ve değerlendirme stratejisi, bazı unsurları içerir. Özellikle ölçme ve değerlendirme sonuçları, karar verme sürecinde öğrencilerin ilerlemesi hakkında bilgi sağlar (Hansen, 1986). Sonuç olarak, ölçme sonuçlarına dayanarak kararlar alınmalıdır. Bununla beraber ölçme ve değerlendirme sonuçları tüm paydaşlara (öğretmenler, veliler, öğrenciler vb.) duyurulmalıdır. Bu, öğrencilerin ilerlemesini açık bir şekilde olumlu etkilemektedir. Bu etkinin daha belirgin olması için eğitim personeli doğru ölçme ve değerlendirme tekniklerini öğrenmelidir. Sonuç olarak, eğitim personeli

ölçme konusunda eğitilmelidir. Öğrencilerin performansını artırmak için değerlendirme sonuçları kullanılmalıdır. Sonuç olarak, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönleri belirlenmeli ve öğrenme deneyimleri buna göre uyarlanmalıdır.

Uluslararası bir eğitim kurumu olmak istiyorsanız, yabancı dilde iletişim ve iyi bir dil öğrenme politikasının olması gerekmektedir (Morrice et al., 2021). Ayrıca uluslararası bir okul olmak isteyen bir kurum, önce misyon ve vizyonunu belirlemelidir. Bu misyon ve vizyon, uluslararası bir bakış açısına sahip olmalı ve öğrencileri uluslararası bir ortamda başarıya hazırlamalıdır. Bunun için etkili standartlarınız olmalıdır. Bu eğitim standartlarına uyum sağlamak çok önemlidir. Öğretim programı, öğretmen kalitesi, öğrenci kabulü, eğitim yönetimi ve diğer faktörler bu standartlara dahildir. Okullar, öğrencilere farklı bakış açılarını ve kültürleri tanıma fırsatı vermelidir. Bu, öğrencilerin kültürel farklılıklara saygı duymalarını ve küresel vatandaşlar olarak yetişmeyi öğrenmelerini sağlar. Uluslararası bir eğitim kurumu, yabancı dil eğitimine büyük önem vermelidir. Öğrencilerin çeşitli dillerde konuşma becerilerini geliştirmeleri gerekir. Uluslararası bir eğitim kurumu, uluslararası programlara ve iş birliklerine katılmalıdır. Bu, öğrencilere küresel deneyimler ve ağlar sağlar.

Yaşamsal deneyim eksenini, kişisel gelişim ve yetenek gelişimi açık kodlarından oluşmaktadır. Uluslararası okullarda yaşamsal deneyim kazandırmak için bazı yöntemler uygulanabilir. Uygulamalı öğrenme, öğrencilere teorik bilgilerin yanı sıra pratik beceriler de verebilir. Öğrencilerin gerçek hayatta karşılaştıkları sorunları çözmek için aktif olarak çalışmalarını teşvik edilebilir. Öğrencilere gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri projeler üzerinde çalışma fırsatı vermek, onlara yaşamsal deneyimler kazandırır. Proje planlama, araştırma yapma, iş birliği yapma ve sunum yapma becerileri öğrencilere kazandırılır. Okullar, öğrencilere gerçek iş deneyimi sağlamak için staj ve iş birliği programları sunabilir. Belirli bir süre boyunca bir iş yerinde çalışmak, öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur ve gerçek dünya deneyimi yaşarlar. Öğrenciler yaşamsal deneyimler kazanabilirler. Öğrenciler, toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için projelerde yer alarak empati, liderlik ve sorumluluk gibi değerli becerileri geliştirirler.

5.1.1.3.Seçici Kodlama Bulgularına Ait Sonuçlar

Eksen kodlama kullanılarak ortaya çıkan kategoriler incelendiğinde, eğitim ve öğretim yönetimi, eğitim ve öğretimin gerçekleşmesi ve destek eğitimi, planlama ve eğitim, amaç kodu, eğitim kurumlarının amaçlarını ve hedeflerini belirlemede yardımcı olur. Bu kod, eğitim kurumlarının hedeflerini belirlemelerine yardımcı olur. Ayrıca, bu hedeflere ulaşmak için hangi yolları kullanacaklarını da belirler. Personel yönetimi kodu, eğitim kurumlarının personel seçimi, eğitimi ve yönetimi ile ilgili süreçleri yönetmesine yardımcı olur. Bu kod, eğitim kurumlarının personel kalitesini artırmasına yardımcı olur ve öğrencilerin eğitim kalitesini artırır. Yönetme ve yönlendirme kodları, eğitim kurumlarının yönetim prosedürlerini yönetmelerine yardımcı olur. Bu kod, eğitim kurumlarının yönetim yapısını, yönetim süreçlerini ve karar verme süreçlerini belirlemelerine yardımcı olur.

Yönetişim seçici kodları, eğitim kurumlarının yönetiminde kullanılan bir modeldir. Bu model, amaç, personel yönetimi, yönetme ve yönlendirme, iletişim yönetimi, sürdürülebilir liderlik gibi eksen kodlarından oluşur. Bu kodlar, eğitim kurumlarının yönetiminde belirli bir yapı ve disiplin sağlamayı amaçlar. Yönetişim anlamında okullar şeffaf olmalıdır. Eğitim kurumlarının yönetişim süreci herkese açık olmalıdır. Karar verme sürecinde tüm paydaşlar (öğretmenler, veliler, öğrenciler vb.) kararların bir parçası olmalıdır ve tüm bu paydaşların görüşleri dikkate alınmalıdır. Herkesin okul yönetimi sürecine katılımı teşvik edilmelidir. Bu, öğretmenlerin, velilerin ve öğrencilerin karar verme sürecine aktif olarak katılmalarını sağlar. Okul yönetimi başarılı olmak için liderlik gereklidir. Okul yöneticileri, öğretmenlerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarını anlamak ve okulun vizyonunu belirlemek için planlar yapmak zorundadır. Okul yönetiminde iş birliği hayati önem taşır. Okulun hedeflerine ulaşmak için öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasında iş birliği fırsatları yaratılmalıdır. Eğitim kurumlarının yönetişim süreci sık sık değerlendirilmelidir. Bu, okulun hedeflerine ulaşmak için kullanılan yaklaşımların etkisinin değerlendirilmesini ve gerekirse değiştirilmesini sağlar.

Okulların yenilenmesi ve devamlılık oldukça önemlidir. Bunun için okulların sürekli öğrenme kültürü olması gerekir. Öğretmenler, öğrenciler ve yöneticiler kendilerini sürekli olarak yenilemeye ve büyümeye teşvik etmelidir. Bununla beraber eğitim kurumları yenilikçiliği desteklemelidir. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin yaratıcı fikirlerini paylaşmaları ve bunları hayata geçirmeleri teşvik edilmelidir.

Okullar esnek olmalıdır. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin değişen koşullara uyum sağlamaları için esnek bir yapı oluşturulmalıdır. Okullarda işbirliği teşvik edilmeli ve desteklenmelidir (Freeth, 2001). Yöneticiler, öğretmenler ve öğrenciler birbirleriyle çalışmalı ve birbirlerinden öğrenmelidir. Eğitim kurumları sürekli olarak değerlendirmelidir. Okulun hedeflerine ulaşmak için kullanılan yöntemler değerlendirilmeli ve uygun görüldüğünde değiştirilmelidir. Okullarda iyi liderlik olması gerekir. Okul yöneticileri, öğretmenlerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarını anlayarak ve okulun vizyonunu belirleyerek, öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

Eğitim Destek Seçici Kodu, eğitim kurumlarının öğrencilerin öğrenme kalitesini artırmak için ihtiyaç duydukları destek öğelerini belirlemelerine yardımcı olmaktadır. Fiziksel donanım, okul sağlığı ve beslenme, güvenlik ve ulaşım kodları bu kategorinin temel bileşenleridir. Bu kodlar, öğrencilerin öğrenme kalitesini artırmak için belirli bir yapı ve disiplin sağlamayı amaçlar. Eğitim kurumlarının fiziksel ortamlarını iyileştirmek için fiziksel donanım ön planda tutulmalıdır. Bu kod, öğrencilerin eğitim kalitesini artırmak için laboratuvarları, kütüphaneleri, sınıfları ve diğer fiziksel kaynakları uygun hale getirmeyi amaçlar. Okul sağlığı ve beslenme kodu, öğrencilerin sağlıklı yaşam tarzlarını destekler. Öğrenciler, bu kod ile sağlıklı beslenme ve düzenli egzersiz alışkanlıkları geliştirmeye teşvik edilir. Güvenlik kodları, okullarda öğrencilerin güvenliğini sağlar. Bu kod, öğrencilerin okulda güvende hissetmelerini sağlamak için gerekli güvenlik önlemleri almayı amaçlamaktadır. Ulaşım kodu, eğitim kurumlarının öğrencilerin okula nasıl ulaşacaklarını ortaya koymaktadır.

Planlama seçici kodu, eğitim yönetimi planlaması, eğitim yönetimi planlaması ve eğitim planlaması eksen kodlarından oluşmaktadır. Eğitim yönetimi planlamasının hayati bir bileşeni olan hedeflerin belirlenmesi, stratejilerin geliştirilmesi, kaynakların tahsis edilmesi, faaliyetlerin koordine edilmesi ve ilerlemenin izlenmesi gibi süreçleri içeren bir hiyerarşik yapıdır. Okul yöneticilerinin eğitim yönetimi planlaması konusunda daha etkili olmalarına yardımcı olabilir. Ancak, planlamanın uygulanması ve etkinliği hakkında daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Buda bilgi ve beceri gerektirmektedir. Öğretim planlaması, eğitim ve öğrenme için bir yol haritası oluşturmayı içerir. Bu yol haritası, öğretilmesi gereken içeriği, öğretim için kullanılacak araç ve materyalleri, öğrenmeyi değerlendirmek için gerekli

değerlendirme tekniklerini ve öğrenmeyi kolaylaştırmak için kullanılacak öğretim tekniklerini dikkate alır. Yönetim planlaması ise, hedeflerin belirlenmesi, stratejilerin oluşturulması, kaynakların dağıtılması, faaliyetlerin planlanması ve ilerlemenin izlenmesini içeren bir süreçtir. Eğitim planlaması, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamalı, ilgi çekici içerik ve etkinlikler sunmalı ve öğretim programının güncel olmalıdır. Ek olarak, veliler, öğrenciler ve öğretmenler için iş birliği fırsatları sağlanmalıdır.

Öğrenme seçici kodu, ölçme ve değerlendirme, öğretim programı, uluslararasılık ve yaşamsal deneyimler eksenlerini içerir. Öğrenme süreçlerinin çeşitli yönleri ele alınmaktadır. Bunlar arasında öğrenme hedeflerinin belirlenmesi, materyallerin seçimi, öğrenme sürecinin değerlendirilmesi ve öğrencilerin yaşamsal deneyimlerinin dikkate alınması yer alır. Bu kod, öğretmenlere ve okul yöneticilerine öğrenme sürecini daha etkili bir şekilde planlamak ve uygulamak için rehberlik edebilir (McNeish et al., 2022). Bununla birlikte, bu kodun etkinliği ve uygulanması için daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir. Bir kişinin bilgi ve becerileri edinme, anlama, uygulama ve değerlendirme süreci öğrenme olarak bilinir (Carayannis et al., 2003). Öğrenmenin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi, bireylerin bilgi ve becerilerini artırmalarına, problem çözme becerilerini geliştirmelerine ve kişisel ve profesyonel gelişimlerine yardımcı olur. Öğrenciler ilgi duydukları ve anlamlı buldukları içeriklerle öğrendikleri zaman öğrenme daha etkili olur. İçerik güncel, çekici ve öğrencilerin yaşam deneyimleriyle bağlantılı olmalıdır. Öğretmenler, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ihtiyaçlarına göre farklı öğretim stratejileri kullanmalıdır. Öğrencilere eleştirel düşünme, problem çözme, iş birliği ve aktif katılım fırsatları sunulmalıdır. Öğrencilere sürekli olarak geri bildirim verilmeli ve öğrenme ilerlemeleri değerlendirilmelidir. Geri bildirim, öğrencilerin güçlü yönlerini ve gelişim alanlarını vurgulamak için kullanılır. Öğrenci merkezli yaklaşım: Öğrencilerin öğrenmeye aktif olarak katılmalarını sağlamak için öğrenme süreci öğrencilere odaklanmalıdır. Öğrencilerin kendi öğrenme hedeflerini belirlemelerine, ilgi alanlarına göre içerik seçmelerine ve öğrenme süreçlerini yönetmelerine izin verilmelidir. Öğrenme sürecinde farklı kaynakların kullanılması önemlidir. İnteraktif materyaller, videolar, kitaplar ve makaleler gibi kaynaklar öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırabilir. Öğrenciler, öğrenme sürecinde etkili bir öğrenme ortamı kullanabilir. Öğrencilerin rahat ve güvenli bir öğrenme ortamı

yaşaması gerekir. Ek olarak, bir öğrenme ortamı, öğrencilerin eleştirel düşüncelerini, problem çözmelerini ve iş birliği yapmalarını teşvik etmelidir. Bununla birlikte, tüm öğrencilerin öğrenme tarzları ve ihtiyaçları farklı olduğundan, öğretmenler, öğrencilerin tüm ihtiyaçlarını dikkate alarak öğrenme sürecini planlamalı ve uygulamalıdır.

5.1.2. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarını Açıklayan Sonuçlar

Araştırmaya göre, Türk kültürüne özgü uluslararası standartlar taşıyan ortaöğretim akreditasyonunun aynı zamanda 21. yüzyılın yetkinliklerini edinmeyi hedefleyen bir değişim ve yenilik unsuru olduğu ortaya çıkmıştır. Bu standartlar, küresel çapta yetenekli ve başarılı bireyler yetiştirme hedefine uygun olacak şekilde okullara dönüşüm ve gelişim fırsatı sunmaktadır (Preston & Barnes, 2017). Bununla birlikte, bu standartların hayata geçirilmesi, eğitim sisteminde önemli bir dönüşüm anlamına gelecektir. Türkiye'deki okullar uluslararası standartlara uyum sağlama ve eğitim ve öğretim süreçlerini bu standartlara göre düzeltme ve iyileştirme konusunda adım atmış olacaktır. Bu standartların uygulanması, Türkiye'deki eğitim kurumları için bir başarı olacaktır. Bu süreç, okulların, özellikle çok kültürlülüğe ve 21. yüzyıl yetkinliklerinin kazanılmasına izin veren bir öğretim yapısı oluşturma konusunda öncü olmasına açısından önemlidir. Bu tür bir eğitim, öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarını karşılamak için standartların yaygın kabul görmesini ve uygulanabilirliğini destekleyecektir (Burnett, 2022).

Standartlar, uluslararası kabul görmüş eğitim standartları ile uyumlu olmalı ve aynı zamanda Türk kültürüne özgü olmalıdır. Böylece Türkiye'deki ortaöğretim okulları çeşitli kültürel ve sosyal faktörleri dikkate alarak hem yerel koşullara hem de dünya standartlarına uygun bir eğitim sistemi oluşturma yeteneğine sahip olacaktır. Bu çalışma sonucunda ulaşılan standartlar Tablo.1'de yer almaktadır. Okullar, bu standartları kullanarak öğrencilerin gerekli becerileri edinmelerini sağlar. Bu beceriler arasında eleştirel düşünme, problem çözme, çağdaş beceriler ve uluslararası bakış açısı yer almaktadır. Ek olarak, araştırma bulguları, Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartlarının getireceği değişime hazır olma durumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Bu, Türkiye'deki okulların akreditasyon sürecini ve standartlarını olumlu olarak karşıladığını

göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların değişikliklere uyum sağlama ve onları etkin bir şekilde uygulama konusunda genel bir özen gösterdiklerini göstermektedir.

Tablo 5. 1: Eğitim Öğretim Yönetimi-Yönetişim Standartları Tablosu

TEMA 1: EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETİMİ	
BÖLÜM 1: YÖNETİŞİM	
Standart 1.A	Amaç
Standart 1.B	Sürdürülebilir Liderlik
Standart 1.C	Yönetme ve Yönlendirme
Standart 1.D	İletişim Yönetimi
Standart 1.E	Personel Yönetimi
Standart 1.A: Amaç	
Gösterge 1.A.1	Okulun beklenen öğrenci profili doğrultusunda; felsefesi, değerleri, misyonu, vizyonunu ifade eden yazılı ve sözlü amaç beyanı oluşturulur.
Gösterge 1.A.2	Okulun amacı doğrultusunda stratejik plan yapılır.
Gösterge 1.A.3	Okulun tüm paydaşlarına aynı amacın parçası olmak için çalışmalar gerçekleştirilir.
Gösterge 1.A.4	Okulun amacının yansıdığı somut uygulamalar vardır ve sistematik olarak gözden geçirilir.
Standart 1.B: Sürdürülebilir Liderlik	
Gösterge 1.B.1	Yönetim kurulu ve liderlerin seçilme yöntemleri, süreleri belirlenir ve görevleri netleştirilir.
Gösterge 1.B.2	Okul süreçleri paydaşlarla birlikte sürekli iyileştirilir.
Gösterge 1.B.3	Okulun; madde, insan kaynakları ve uyum çeşitliliği geliştirilir.
Gösterge 1.B.4	Etik sınırlar içinde alınan kararlara meslektaşlar dahil edilir.
Gösterge 1.B.5	Sürdürülebilir bir öğrenme ortamı oluşturularak zaman içinde başarı güvence altına alınır.
Gösterge 1.B.6	Lider, yönetim kuruluna karşı dönemlik değerlendirmelerde bulunur.
Standart 1.C: Yönetme ve Yönlendirme	
Gösterge 1.C.1	İyileşme ve öğrenme sürekli olarak desteklenir.
Gösterge 1.C.2	Mevcut kaynaklar optimal yönetilmekle birlikte yeni kaynaklar üretilir.
Gösterge 1.C.3	Amaç doğrultusunda uzun vadeli başarı için gerekli tedbirleri alınır ve stratejik başarı ölçüleri geliştirilir.
Gösterge 1.C.4	Okul yönetim sistemi ve eğitim modeli doğrultusunda beklenen çıktılarının hesap verebilirliği vardır.
Gösterge 1.C.5	Problemler görmezden gelinmez. Çözüm için çalışmalar yapılır.
Standart 1.D: İletişim Yönetimi	
Gösterge 1.D.1	Tüm paydaşlar arasında etkili iletişim yolları kurulmuştur.
Gösterge 1.D.2	Paydaşlar karar alma mekanizmasının bir üyesidir.
Gösterge 1.D.3	Açıklanmış öğrenci kabul şartları vardır.
Gösterge 1.D.4	Paydaşlara karşı açık bir hesap verebilirlik vardır.
Gösterge 1.D.5	Gelen şikâyet ve önerilerin dikkate alındığı süreç mekanizması vardır.
Gösterge 1.D.6	Okulun amaç ve hedeflerini ortaya koyan, yazılı ve görsel paylaşımlar yapılır.
Standart 1.E: Personel Yönetimi	
Gösterge 1.E.1	Personel amaç ve öğretim programı doğrultusunda seçilir.
Gösterge 1.E.2	Okulun işleyişine uygun personel yapısı oluşturulur.

Gösterge 1.E.3	Eğitim öğretimin sürdürülebilirliği için öğretmenler deneyim paylaşımları yapar.
Gösterge 1.E.4	Personel için; etik değerlerin, özlük hakların, kuralların olduğu bildirilmiş dokümanlar oluşturulur.
Gösterge 1.E.5	Planlanmış ve bildirilmiş öğretmen gelişim etkinlikleri vardır.
Gösterge 1.E.6	Çalışanların güçlü yönleri desteklenir.
Gösterge 1.E.7	Personel değerlendirme sistemi vardır.

Tablo 5. 2: Eğitim Öğretim Yönetimi-Yenilenme ve Devamlılık Standartları Tablosu

TEMA 1: EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETİMİ	
BÖLÜM 2: YENİLENME VE DEVAMLILIK	
Standart 2.A	Sürdürülebilirlik
Standart 2.B	Yenilik
Standart 2.C	Okul Kültürü
Standart 2.D	Finans
Standart 2.A: Sürdürülebilirlik	
Gösterge 2.A.1	Okulun kalite güvence sistemi vardır.
Gösterge 2.A.2	Okul amacı ile bütünleşik bir ilerleme güçlü manevi, ahlaki ilkelerle desteklenir ve fiziksel ve sosyal beklentiler için sorumluluklar alınır.
Gösterge 2.A.3	Okulda alternatif eğitim yaklaşımları uygulanır ve desteklenir.
Gösterge 2.A.4	Öğrenci, veli, öğretmen ve toplum lehine fayda odaklı uygulamalar gerçekleştirilir.
Gösterge 2.A.5	Öğrenmenin geliştirilmesine yönelik somut uygulamalar vardır.
Standart 2.B: Yenilik	
Gösterge 2.B.1	Okulun iyileştirilmesi, başarı ve kazanımların artırılması desteklenir.
Gösterge 2.B.2	Diğer okullardan farklı kendine özgü eğitim uygulamaları vardır.
Gösterge 2.B.3	Okulda teknoloji destekli; kültürel, sosyal ve eğitimsel değer üretimi vardır.
Gösterge 2.B.4	Okulun süreçlerinde sürekli yenilenme ve iyileştirmeler yapılır.
Gösterge 2.B.5	Çalışanlar yenilik yapmaya ve risk almaya teşvik edilir.
Standart 2.C: Okul Kültürü	
Gösterge 2.C.1	Üst yönetim kararları insan odaklıdır. Kararların çalışanlar üzerindeki etkisi dikkate alınır.
Gösterge 2.C.2	Operasyonel süreçler bireysel değil daha çok takım olarak organize edilir.
Gösterge 2.C.3	Çalışanlar tarafından kabul görmüş değerler vardır.
Gösterge 2.C.4	Farklı fikir ve uygulamalar maddi ve manevi olarak desteklenir.
Gösterge 2.C.5	Tüm örgüt tarafından benimsenen öz değerler vardır.
Gösterge 2.C.6	Olumlu bir okul iklimi vardır.
Standart 2.D: Finans	
Gösterge 2.D.1	Okul bütçesi eğitim öğretimin sürdürülebilirliği için dengeli planlanmıştır.
Gösterge 2.D.2	Eğitim ve öğretim süreçlerinin niteliği ve öğrenci başarısı için ekonomik kaynaklar etkili bir şekilde kullanılır.
Gösterge 2.D.3	Öğretmenlerin eğitim ve öğretim uygulamaları için harcayacağı bütçesi

	vardır.
Gösterge 2.D.4	Okulun iş gücü planlaması ve maliyet etki analizi vardır.
Gösterge 2.D.5	Muhasebe kayıtları ilgili kanunlara uygun olarak tutularak bağımsız denetim dahil olmak üzere düzenli raporlamalar yapılır.

Tablo 5. 3: Eğitim Öğretim Yönetimi-Eğitim için Destek standartları tablosu

TEMA 1: EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETİMİ	
BÖLÜM 3: EĞİTİM İÇİN DESTEK	
Standart 3.A	Fiziki Donanım
Standart 3.B	Güvenlik ve Ulaşım
Standart 3.C	Okul Sağlığı ve Beslenme
Standart 3.A: Fiziki Donanım	
Gösterge 3.A.1	Okulun fiziki ortamı eğitim programını destekleyecek şekilde tasarlanır.
Gösterge 3.A.2	Yemekhane, spor salonları, atölyeler, kantin gibi donatılar düzenli olarak bakım ve kontrolden geçirilerek yasal düzenlemelere uygun hale getirilir.
Gösterge 3.A.3	Okulun teknolojik alt yapısı eğitim ve öğretimi destekleyecek şekilde oluşturulur.
Gösterge 3.A.4	Öğretmenler, veliler ve personel için ayrı mekanlar eğitimi destekler nitelikte oluşturulur.
Standart 3.B: Güvenlik ve Ulaşım	
Gösterge 3.B.1	Okulun tüm insanlar için güvenli olması için iş güvenliği yönetmelikleri doğrultusunda yazılı, görsel ve fiziksel tedbirler alınır.
Gösterge 3.B.2	Öğrencinin aile ve toplum içindeki güvenliğine yönelik somut uygulamalar vardır.
Gösterge 3.B.3	Okul güvenlik odaklı yönetim uygulamaları yapılır.
Gösterge 3.B.4	Toplu taşıma ve güvenli trafik eğitimleri düzenlenir.
Gösterge 3.B.5	Okul servisleri ilgili prosedürleri yerine getirir ve okul tarafından düzenli olarak denetlenir.
Gösterge 3.B.6	Okul servis çalışanları okulun beklentileri ve öğrenci güvenliği için eğitim alır.
Standart 3.C: Okul Sağlığı ve Beslenme	
Gösterge 3.C.1	Okulun paydaşları ve uzmanlarla belirlenmiş beslenme programı oluşturulur.
Gösterge 3.C.2	Toplum sağlığı ve beslenme konusunda eğitim etkinlikleri düzenlenir.
Gösterge 3.C.3	Okuldaki yemek, kahvaltı ve diğer gıda ürünleri ile ilgili personel düzenli olarak denetimden geçirilir.
Gösterge 3.C.4	Okul sağlığını değerlendirme ve geliştirme komisyonu kurul ve aktif olarak çalışır.
Gösterge 3.C.5	Okul çalışanları ve öğrenciler için fiziksel aktive ve sağlık destek çalışma programı oluşturulur.
Gösterge 3.C.6	Belirli zamanlarda tüm mekanlar düzenli olarak temizlenir.

Tablo 5. 4: Eğitim Öğretim-Planlama standartları tablosu

TEMA 2: EĞİTİM ÖĞRETİM	
BÖLÜM 1: PLANLAMA	
Standart 1.A	Eğitim Yönetimi Planlaması
Standart 1.B	Öğretim Planlaması
Standart 1.C	Eğitim Planlaması
Standart 1.A: Eğitim Yönetimi Planlaması	
Gösterge 1.A.1	Okulun amacı doğrultusunda oluşturulmuş öğretim modeli vardır.
Gösterge 1.A.2	Okulun eğitim yönetimi planlaması vardır.
Gösterge 1.A.3	Ekonomik kaynaklar eğitim ve öğretim verimliliği için etkili şekilde planlanmıştır.
Standart 1.B: Öğretimin Planlanması	
Gösterge 1.B.1	Okulun eğitim liderleri öğretim süreçlerini planlama dahilinde hazırlar ve yönetir.
Gösterge 1.B.2	Okulun öğretim süreçlerine ait (akademik takvim, zümre, ders planı, laboratuvar gibi) planlaması vardır.
Gösterge 1.B.3	Öğretimin planlı yürütülmesi için periyodik eğitim yönetimi toplantıları vardır.
Standart 1.C: Eğitimin Planlanması	
Gösterge 1.C.1	Okulun şahsiyet gelişimi için planlanmış çalışmaları vardır.
Gösterge 1.C.2	Okulun rehberlik ve yönlendirme planları vardır.
Gösterge 1.C.3	Okulun devamlılığı olan sosyal ve kültürel etkinlik çalışmaları vardır.
Gösterge 1.C.4	Okulun eğitim liderleri eğitim süreçlerini planlama dahilinde hazırlar ve yönetir.

Tablo 5. 5: Eğitim Öğretim-Eğitim standartları tablosu

TEMA 2: EĞİTİM ÖĞRETİM	
BÖLÜM 2: EĞİTİM	
Standart 2.A	Sosyal ve Kültürel Edinim
Standart 2.B	Öz Yönlendirme ve Rehberlik
Standart 2.C	Şahsiyet Gelişimi
Standart 2.A: Sosyal ve Kültürel Edinim	
Gösterge 2.A.1	Okulun misyonu doğrultusunda öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenir.
Gösterge 2.A.2	Okul müfredatında yer alan kültürel değerlerin kazanımı için farkındalık çalışmaları yapılır.
Gösterge 2.A.3	Toplumsal fayda ve yaşam boyu öğrenme farkındalığı için sosyal sorumluluk projeleri uygulanır.
Gösterge 2.A.4	Sosyal ve kültürel edinim için paydaşlarında içinde yer aldığı öğrenme toplulukları oluşturulur.
Standart 2.B: Öz Yönlendirme ve Rehberlik	

Gösterge 2.B.2	Okula kabul aşamasında öğrenci öğrenme ihtiyaçları ve farklı becerileri doğrultusunda analiz edilir.
Gösterge 2.B.2	Öğrenciler ve öğretmenler öğrenme stillerinin farkındadır.
Gösterge 2.B.3	Her öğrencinin verilerini kullanarak eğitim süreçlerini yönlendiren danışmanı vardır.
Gösterge 2.B.4	Öğrenme güçlüğü çeken ve özel ihtiyaçları olan çocuklar için ayrı çalışmalar yapılır.
Gösterge 2.B.5	Okul rehberlik birimi ülkenin eğitim bakanlığının beklentileri doğrultusunda eksiksiz olarak çalışmalarını sürdürür.
Standart 2.C: Şahsiyet Gelişimi	
Gösterge 2.C.1	Tüm paydaşların şahsiyet gelişimi için düzenlenmiş bir plan vardır.
Gösterge 2.C.2	Öğrencilerin; teknolojiyi verimli kullanma, eleştirel düşünme, algoritmik bakış, bilişsel alanların gelişimi edinimi için imkânlar vardır.
Gösterge 2.C.3	Evrensek değer ilkeleri ortaya konulmuş; öğretmen, öğrenci, veli ile tüm ilişkilerde ve uygulamalarda kendisini göstererek okul iklimine yansıtılmıştır.
Gösterge 2.C.4	Evrensel ahlaki değerler konusunda öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenir.
Gösterge 2.C.5	Şahsiyeti ile örnek olabilecek kişiler öğrenciler ile bir araya getirilir.

Tablo 5. 6: Eğitim Öğretim-Öğrenme standartları tablosu

TEMA 2: EĞİTİM ÖĞRETİM	
BÖLÜM 3: ÖĞRENME	
Standart 3.A	Öğretim Programı
Standart 3.B	Ölçme ve Değerlendirme
Standart 3.C	Uluslararasılık
Standart 3.D	Yaşamsal Deneyim
Standart 3.A: Öğretim Programı	
Gösterge 3.A.1	Okul müfredatı amaç ve hedefler doğrultusunda, planlanır, uygulanır, kontrol edilir, düzeltme yapılır.
Gösterge 3.A.2	21 YY yetkinlikleri öğretim programının bir parçasıdır.
Gösterge 3.A.3	Disiplinler arası öğrenme için etkili ve zenginleştirilmiş ders tasarımları vardır.
Gösterge 3.A.4	Bireysel öğrenme hedefleri doğrultusunda evde öğrenmeyi destekleyici stratejiler geliştirilir.
Gösterge 3.A.5	Öğretim programına uygun olarak materyal geliştirilir.
Gösterge 3.A.6	Öğrenme için aileler ile iletişim ve iş birliği geliştirilir.
Gösterge 3.A.7	Öğrenme kayıplarını telafi eden çalışmalar yapılır.
Standart 3.B: Ölçme ve Değerlendirme	
Gösterge 3.B.1	Okulun eğitim programına uygun ölçme değerlendirme modeli vardır.
Gösterge 3.B.2	Okul yönetimi kararlarında, ölçme ve değerlendirme sonuçlarını kullanır.
Gösterge 3.B.3	Okul ölçme ve değerlendirme konusunda hesap verebilirlik vardır.

Gösterge 3.B.4	Ölçme ve değerlendirme okur yazarlığı üzerine çalışmalar yapılmaktadır.
Gösterge 3.B.5	Güncel ölçme araçları kullanarak öğrenci performansını takip eder.
Gösterge 3.B.6	Liderin yönetiminde öğrenci ölçme sonuçları üzerine periyodik değerlendirmeler yapılır.
Standart 3.C: Uluslararasılık	
Gösterge 3.C.1	Okulun açıklanmış uluslararası kültürel bakış açısı vardır.
Gösterge 3.C.2	Uluslararası kültürel bakış açısı eğitim uygulamalarında kendini gösterir.
Gösterge 3.C.3	21 YY yetkinlikleri öğretim programının bir parçasıdır.
Gösterge 3.C.4	Uluslararası bakış açısıyla programlanmış dil öğretim programı vardır.
Gösterge 3.C.5	Farklı kültür ve etnik yapıdaki insanlar ile iletişim halinde bilgi beceri ve deneyim çalışmaları yapılır.
Standart 3.C: Yaşamsal Deneyim	
Gösterge 3.C.1	Okulda liderlik, iş birliği, girişimcilik gibi beceri odaklı öğrenci çalışmaları vardır.
Gösterge 3.C.2	Öğrencilerin beceri ve yetenek gelişimini destekleyici sosyal kulüpler vardır.
Gösterge 3.C.3	Sağlık, çevre, kalkınma ve insan hakları gibi evrensel konularda okulu içi çalışmalar yapılır.
Gösterge 3.C.4	Ulusal ve uluslararası düzeyde farkındalık gezi ve etkinlikleri düzenlenir.

5.1.3. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı Sonuçları⁴

Araştırmaya göre, Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyonu konusunda yüksek bir farkındalık vardır. Katılımcılar akreditasyon süreci ve bunun getireceği değişiklikler hakkında bilgi sahibi olarak bu süreçte olumlu bir şekilde yaklaşmıştır. Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon farkındalığı ile bu farkındalığın yaratacağı değişime hazır olma arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermiştir (Stigler, 2005). Bu, akreditasyonun önemini anlayan ve gerektirdiği değişimlere hazır olan okulların daha iyi bir şekilde bu süreci yönetebileceği görülmektedir.

Bu sonuçlar, Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarının, kültürel özelliklere özgü uluslararası akreditasyon standartlarının önemini anladıklarını ve bu standartları benimsemeye hazır olduklarını göstermektedir. Sonuçların ayrıntılarına bakıldığında, Türk kültürüne özgü uluslararası özelliklere sahip orta öğretim akreditasyon farkındalığı ile ilgili daha fazla bilgi edinilebilir. Araştırmaya göre, ortaokullar akreditasyon konusunda oldukça farkında. Bu, okulların ve eğitimcilerin

akreditasyonun ve belirli standartları karşılamanın önemini anladıklarını ve bu hedeflere ulaşmak için gerekli adımları attığını göstermektedir.

5.1.4. Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Getireceği Değişime Hazır Olma İle İlgili Sonuçlar

Genel olarak, Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartlarının getireceği değişime hazır olma konusunda olumlu bir algı olduğu görülüyor. Böyle bir hazırlık durumu, beklenen kaçınılmaz değişikliklere proaktif olarak yanıt verme yeteneğini göstermektedir. Ülkemiz okullarında değişime hazır olma, "bireysel fayda", "değişim yeterliği", "yönetim desteği" ve "uygunluk" olarak adlandırılan alt boyutlar aracılığıyla değerlendirilmiştir. Genel olarak, bu unsurların her biri olumlu sonuçlara önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Bu, okulların kültürel özelliklerini göz önünde bulundurarak uluslararası akreditasyon standartlarına ayak uydurabilme yeteneğini gösteriyor. Ek olarak, bu, okulların kültürlerine özgü benzersiz özellikleriyle uluslararası standartlara entegre olmaya hazır olduğunu ve uluslararasılaşma sürecine öncülük ettiğini gösterir. Araştırmanın "değişime hazır olma" ile ilgili sonuçları, Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan ortaöğretim akreditasyon standartlarının getireceği değişimin genel bir göstergesi olduğunu göstermiştir. Araştırmanın ortalama sonuçları, genel olarak 3,57 puanlık bir 'değişime hazır olma' oranının oldukça yüksek olduğunu gösteriyor. Bu, katılımcılarının çoğunun akreditasyon değişikliklerine olumlu baktığını göstermektedir. Ek olarak, değişime hazır olmanın bu yönlerinin güçlü olduğunu gösteren 3,75 puan alan "değişim yeterliği" ve 3,21 puan alan "uygunluk" alt boyutları bulunmaktadır.

Ortaöğretim akreditasyon standartlarına uluslararası özelliklerin dahil edilmesi genel olarak kabul görmekte ve olumlu bir şekilde karşılanmaktadır. Bu sonuçlar, özellikle "değişim yeterliği" ve "uygunluk" boyutlarına odaklanmaktadır ve okulların gerekli değişikliklerin getirilmesinde ve uygulanmasında etkin olabileceğini göstermektedir. Bu durum, Türkiye'deki eğitim kurumlarının gelişmeye ve büyümeye açık olduğunu ve bu değişiklikleri başarıyla uygulayabileceğini gösteriyor.

5.1.5 Türk Kültürüne Özgü Uluslararası Özellikler Taşıyan Ortaöğretim Akreditasyon Farkındalığı ile Bu Farkındalığın Oluşturacağı Değişime Hazır Olma Arasındaki İlişkilere Ait Sonuçlar

Türk kültürüne özgü uluslararası özelliklere sahip ortaöğretim akreditasyonunun farkındalığı ile değişime hazırlanma arasında anlamlı bir bağlantı bulunmuştur. Bu bağlantı, akreditasyon algısının ve değişime hazır olma durumunun birbirini desteklediğini gösteriyor.

Akreditasyona olan ilginin artması, okulların akreditasyon gereksinimlerine uyum sağlamaya olan hazırlıklarının da artmasına neden oluyor. Bu durum, değişim yönetimi ve kurumsal iyileştirme girişimleri için önemli bir sonuç olup, en iyi öğrenme ortamlarını oluşturma çabalarına yardımcı olabilir.

Bununla birlikte, değişime hazır olma durumu, bireysel fayda, yönetim desteği, değişim yeterliği ve uygunluk olmak üzere dört farklı ölçekte değerlendirilir. Her biri, değişime hazır olmanın çeşitli yönlerini gösterir. Araştırma bulguları, bu alt boyutların her birinin okulların akreditasyon süreciyle ilgili değişikliklere uyum sağlama yeteneği üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya göre, akreditasyon sürecinde özellikle "değişim yeterliği" ve "uygunluk" alt bileşenleri önemlidir. Okulların değişimle etkin bir şekilde başa çıkma kapasitesi, "Değişim Yeterliği" alt boyutunda belirtilmektedir. Bu, okulların değişimle başa çıkma ve uygun adımları atma yeteneğine bağlıdır. "Uygunluk" alt boyutu, değişimin mevcut sistem için ne kadar uygun olduğunu gösterir. Bu, okulların mevcut yapılarına, yönetim prosedürlerine ve öğretim yaklaşımlarına ne kadar uyum sağlayabileceği anlamına gelir.

Yönetim desteği ve 'bireysel yarar' alt boyutları da önemlidir. "Bireysel fayda" terimi, değişim sürecinin hangi faydaları sağlayacağını ve bireysel paydaşların (öğretmenler, yöneticiler ve öğrenciler) bu değişimden ne kazanç sağlayacaklarını anlamasını ifade eder. Yine de "Yönetim desteği" boyutu, yönetimin değişimi nasıl teşvik ettiğini ve desteklediğini gösterir. Sonuç olarak, değişime hazır oluşun alt boyutları ile akreditasyon farkındalığının güçlü bir ilişkisi vardır. Bu sonuçlar, okulların akreditasyon sürecine nasıl hazırlandığını ve başarısını nasıl etkilediğini anlamlandırmak için çok önemli bilgiler sağlar. Bu bilgileri kullanarak okullar akreditasyon sürecini daha iyi yönetebilirler.

5.2.Tartışma

Ortaöğretim akreditasyonu ve standartları, Türk kültürüne özgü uluslararası özellikler taşıyan Türkiye'nin eğitim sistemine uluslararası bir bakış açısı sağlar. Bu, Türkiye'nin dünya çapındaki eğitim anlayışına ve uygulamalarına uyum sağlamasına yardımcı olur. Türk öğrencilerin uluslararası arenada rekabet etme yeteneği, akreditasyon standartlarına bağlıdır. Bu standartlar, öğrencilere çeşitli beceriler kazanmalarını, farklı kültürleri daha iyi anlamalarını ve küresel sorunları çözmeye yardımcı olacak bilgi ve becerilere erişmelerini sağlar (Pavone, 2019). Bu standartlar, öğrencilere ve Türk eğitim sistemine üstün öğrenme fırsatları sağladığı için önemlidir. Standartlar, eğitim kalitesini yükseltir, eğitimde eşitliği teşvik eder ve öğrenci başarısını artırır (Merisotis, 2001). Bununla birlikte, bu standartlar, Türkiye'deki eğitim kurumlarının kendilerini değerlendirmesini ve sürekli iyileştirme için planlama yapmasını sağlar. Bu durum aynı zamanda eğitim kalitesini ve mükemmellik hedeflerini desteklemektedir.

Eğitim ve akreditasyon kurumları, çok rekabetçi bir ortamda zorluklarla karşı karşıyadır. Bu kuruluşların, kaliteyi değerlendirmek ve sürdürmek, mükemmellik standartlarını belirlemek ve akredite etmek gibi durumları söz konusudur (Millard, 1983). Bu süreçte, eğitim kurumlarının akreditasyonlarını ve sürdürülebilirliklerini sağlamak için yeni yaklaşımlar kullanmaları gerektiği açıktır. Bu çalışma aynı zamanda bunun için bir örnektir. Sonuç olarak, asgari veya eşik standartları ve mükemmelliği değerlendirmek için gereksinimler ve ölçütler gözden geçirilmelidir. Okullar, standartları başlatmadan önce bunlara dikkat etmelidir. Yenilenme ve sürdürülebilirlik, sonuçlar bölümünde ele alınan diğer önemli konulardır. Bunun bir sonucu olarak, okullar yenilenir ve öğrenciler ve çalışanlar için daha güvenli bir ortam yaratmalıdır. Sonuçlar, eğitim kalitesini artırmak ve sürdürmek için okulların ve akreditasyon kurumlarının karşı karşıya olduğu temel sorunları ortaya koymaktadır. Bu, onların yalnızca kalite değerlendirmesi ve geliştirmesi değil, aynı zamanda yenileme ve sürdürülebilirlik için stratejiler geliştirmeleri gerektiği anlamına gelir. Geliştirilen standartların uygulanabilmesi için okulların belirli adımlar atması gerekir. Bunlar aşağıda yer almaktadır (Applegeet, 1992; Davies, 2007; Sweetow; Uskarcı & Demirörs, 2017; Xu & Xu, 2021).

1. Standartların Anlaşılması: Okullar, uygulanacak standartların tam olarak ne olduğunu bilmelidir. Bu, standartların içeriğini, ölçütlerini ve okulun genel hedefleri ve vizyonuyla nasıl ilişkili olduğunu değerlendirmek gerekir.
2. Asgari Standartların Belirlenmesi: Okullar, tüm öğretmenler, öğrenciler ve diğer çalışanlar için geçerli olan minimum standartları belirlemelidir. Bu çalışmadaki standartlar bunu karşılamaktadır.
3. Kaynak Dağıtımı: İlkelerin uygulanması için gerekli kaynakların belirlenmesi ve etkin bir şekilde dağıtılması gerekir. Eğitim materyalleri, eğitilmiş personel, teknolojik araçlar ve gerektiğinde finansal kaynaklar bu kaynakların bir parçası olabilir.
4. Eğitim ve Destek: Standartların ne olduğu, neden önemli olduğu ve uygulanması gerektiği konusunda okul personeli eğitilmelidir. Bu, atölyeler, seminerler veya mentorluk programları yoluyla gerçekleştirilebilir.
5. Sürekli Denetim ve Değerlendirme: Uygulanan standartların performansı sürekli olarak izlenmelidir. Bu, standartları karşılamayan alanları belirlemek ve iyileştirme planları oluşturmak için geribildirim toplamak gibi düzenli dönemsel değerlendirmeler yoluyla gerçekleştirilebilir.
6. Uygun Değişikliklerin Yapılması: Standartların uygulanmasını izlemeyi ve geliştirmeyi amaçlayan devam eden politika ve prosedürler olmalıdır.

5.3.Öneriler

Bu standartların başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için aşağıdakiler önem verilmelidir.

- Farkındalık Yaratma: Standartların neden önemli olduğu ve nasıl uygulanacağı konusunda okul personeli, öğrenciler ve veliler arasında farkındalık yaratılmalıdır.
- Eğitim ve Destek: Okul yöneticileri ve öğretmenler, bu standartları anlama ve uygulama konusunda eğitilmelidir. Bu, profesyonel gelişim seminerleri, atölye çalışmaları veya diğer eğitim programları aracılığıyla yapılabilir.

- **Kaynakların Yönetimi:** Standartların uygulanabilmesi için gerekli kaynakların belirlenmesi ve etkin bir şekilde yönetilmesi gereklidir. Bu kaynaklar, finansman, öğretim materyalleri ve insan kaynaklarını içerebilir.
- **Sürekli Değerlendirme ve Geri Bildirim:** Uygulanan standartların etkinliği, sürekli olarak ölçülmeli ve değerlendirilmelidir. Bu, kurs değerlendirmeleri, öğrenci öğrenme sonuçlarının takibi ve hizmet kalitesinin değerlendirilmesi aracılığıyla yapılabilir.
- **Esneklik ve Kişiselleştirme:** Standartların, her okulun veya eğitim kurumunun kendi bireysel ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilebilmesi önemlidir. Bu, bireysel okul hedefleri, öğretmen ve öğrenci ihtiyaçları ve yerel topluluk gereksinimleri dikkate alınarak yapılabilir.
- **İyi bir Liderlik:** Okul liderleri, standartların başarıyla uygulanmasında etkilidir. Liderler, bu süreçte motivasyonu canlandırır ve takım ruhunu teşvik eder.

5.3.1. Araştırmacılar için Öneriler

Araştırmacılar aşağıdaki önerileri dikkate almalıdır.

- **Çok Yönlü Araştırma:** Türk kültürüne özgü uluslararası özellikleri taşıyan ortaöğretim akreditasyonu ve standartlarına yönelik araştırmalar, bu konunun hem teorik hem de pratik yönlerini kapsayacak şekilde genişletilebilir ve derinleştirilebilir.
- **Uluslararası Karşılaştırmalar:** Farklı ülkelerdeki akreditasyon standartları ve uygulamaları ile Türkiye'dekilerin karşılaştırılması, en iyi uygulamaları belirleme ve bu uygulamaların Türkiye'deki eğitim ortamına nasıl adapte edilebileceğini anlama konusunda değerli bilgiler sağlayabilir.
- **Sağlam Metodoloji:** Araştırmalar, geniş örneklem grupları ve sağlam veri toplama ve analiz yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmelidir. Bu, araştırma sonuçlarının güvenilirliğini ve geçerliliğini artırır.
- **Etki Değerlendirmesi:** Akreditasyon uygulamalarının öğrenci sonuçları ve genel okul performansı üzerindeki etkisini analiz etmek için daha fazla etki değerlendirme çalışması yapılmalıdır.

- Sürdürülebilirlik: Eğitimde kaliteyi artırmak ve sürdürmek için uzun vadeli stratejiler ve çözümler üzerinde araştırmalar gerçekleştirilmelidir.

5.3.2. Politika Yapıcılar için Öneriler

Politika yapıcılar için aşağıdaki önerileri dikkate almalıdır.

- Standartların Geliştirilmesi ve Güncellenmesi: Politika yapıcılar, standartları düzenli olarak gözden geçirip güncellemeli ve hızla değişen modern eğitim ortamına uyacak şekilde düzenlemelidirler.
- Finansman: Standartların uygulanması için yeterli finansman sağlanmalıdır. Bu, eğitim materyalleri ve fiziki yapı geliştirmeleri, personel eğitimi ve daha fazlasını içerebilir.
- Eğitim ve Destek: Okul liderleri, eğitimciler ve destek personeli, standartların anlaşılması ve uygulanması için eğitim ve destek almalıdır.
- Hem Okulların Hem de Öğretmenlerin Değerlendirilmesi: Standartların etkinliğini değerlendirmek ve gerekli iyileştirmeleri belirlemek için düzenli incelemeler ve değerlendirmeler yapılmalıdır.
- Toplumla İş birliği: Standartların uygulanmasında toplumun rolünü kabul edin ve toplumla iş birliği yapın. Bu, aileler, yerel işletmeler ve diğer toplum üyelerini içerir.
- Sürekli İyileştirme: Sürekli bir iyileştirme kültürü oluşturun, standartların uygulanması bir varış noktası değil, sürekli bir yolculuk olmalıdır. Sonuçlardan öğrenin ve gerektiğinde standartları ve uygulamaları ayarlayıp düzeltin.

5.3.3. Uygulayıcılar için Öneriler

Uygulayıcılar aşağıdaki önerileri dikkate almalıdır.

- Eğitim Standartlarına Uyum: Okul alışanları, gerekli eğitim standartlarına uygun şekilde eğitim ve hazırlık yapmalıdır. Bu, öğretmenlerin ve diğer personelin düzenli olarak profesyonel gelişim fırsatlarına erişmesini içerir.
- Kaynakların Etkin Kullanımı: Okullar, finansal, fiziki ve eğitsel kaynakları etkin ve verimli bir şekilde kullanılmalıdır.

- Toplulukla İş birliği: Okullar, toplulukla iş birliği yaparak öğrencilerin başarısına katkıda bulunabilir. Bu, ailelerin ve yerel topluluk üyelerinin okul etkinliklerine ve projelerine katılımını teşvik etmeye yardımcı olabilir.
- Sürekli İyileştirme Kültürü: Okullar, sürekli bir iyileştirme kültürü oluşturmalıdır. Bu, değerlendirme ve geri bildirim aracılığıyla sürekli olarak öğrenme ve geliştirme şansı sunar.
- Öğrenci Hizmetlerinin İyileştirilmesi: Okullar, öğrenci başarısını ve mutluluğunu artırmak için hizmetlerini sürekli olarak gözden geçirip iyileştirmelidir. Bu, öğrenme materyalleri, tesisler, iletişim kanalları ve daha fazlasını içerebilir.

KAYNAKÇA

- Abdullahi, M. S., Raman, K., Solarin, S. A., & Adeiza, A. (2023). Employee engagement as a mediating variable on the relationship between employee relation practice and employee performance in a developing economy. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 15(1), 83-97. <https://doi.org/10.1108/JARHE-06-2021-0222>
- Aib, I., & Shehzad, W. (2023). Defining mission statements in higher education: Towards a genre perspective. 77(1), 138-157. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/hequ.12378>
- Ajmal, M. (2017). Implementation of Quality Assurance and Accreditation Policy in Open Distance Learning Teacher Education Programs in Pakistan. *JCTE*, 1.
- Aktan, E. (2018). Sosyal medya ve sosyal kaygı: Sosyal medya kullanıcıları üzerine bir araştırma. *Selçuk İletişim*, 11(2), 35-53.
- Alharbi, E. (2015). *Preparing Saudi universities for international accreditation in the area of governance and leadership* [Doctoral Dissertation, Tennessee State University].
- Alstete, J. (2006). *College accreditation: Managing internal revitalization and public respect*. Springer.
- Altschuld, J. W. (2005). Ceritification, Credentialing, Licensure, Competencies, And The Like: Issues Confronting The Field Of Evaluation. *The Canadian Journal of Program Evaluation*, 20(2), 157.
- Applegeet, C. (1992). Standards of practice, recent changes; preparing job descriptions that reflect these standards; how these standards relate to practice. *AORN journal*, 56(4), 739-741.
- ASIC. (2023). *ASIC's areas of operation*. Retrieved 05.07.2023 from <https://www.asic.org.uk/uk-accreditation/asic-uk-accreditation>
- Babchuk, W. A. (1996). Glaser or Strauss? Grounded theory and adult education.
- Bakioğlu, A. (2013). *Karşılaştırmalı eğitim yönetimi: PISA'da başarılı ülkelerin eğitim sistemleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Bakioğlu, A., & Baltacı, R. (2017). *Akreditasyon Eğitimde Kalite* (Vol. 2). Nobel Yayınları.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.

- Banaruee, H., Khatin-Zadeh, O., & Farsani, D. (2023). The challenge of psychological processes in language acquisition: A systematic review. *Cogent Arts & Humanities*, 10(1), 2157961. <https://doi.org/10.1080/23311983.2022.2157961>
- Bayar, A., & Karaduman, H. A. (2021). The Effects of School Culture on Students Academic Achievements. *Shanlax International Journal of Education*, 9(3), 99-109. <https://doi.org/10.34293/education.v9i3.3885>
- Beehler, J. M., & Luethge, D. J. (2012). Achieving success through quality: The role of accreditation and continuous improvement in management education. In A. Altmann & B. Ebersberger (Eds.), *Universities in Change* (pp. 277-291). Springer.
- Blanco Ramírez, G., & Berger, B. (2014). Rankings, accreditation, and the international quest for quality. *Quality Assurance in Education*, 22(1), 88-104. <https://doi.org/10.1108/QAE-07-2013-0031>
- Blunch, N. (2008). *Introduction to structural equation modelling using SPSS and AMOS* Sage Publications.
- Bulduklu, Y. (2019). EEleştirel çalışmalarda nitel araştırma yönetimi olarak gömili teori. *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 1-14.
- Bumin, B., & Erkutlu, H. (2002). Toplam kalite yönetimi ve kıyaslama (benchmarking) ilişkileri. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(1), 83-100.
- Burke, W. W. (2017). *Organization change: Theory and practice*. Sage Publications.
- Burnett, C. A. (2022). Accreditation sanctions as quality signals in a competitive market for students. *Educational Policy*, 36(6), 1507-1528.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., & Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*.
- Campbell, C., Kanaan, S., Kehm, B., Mockiene, B., Wester-Heijden, D., & Williams, R. (2000). *The European university: A handbook on institutional approaches to strategic management, quality management, european policy and recognition*. European Training Foundation.
- Carayannis, E. G., Gonzalez, E., & Wetter, J. (2003). The nature and dynamics of discontinuous and disruptive innovations from a learning and knowledge

- management perspective. In L. V. Shavinina (Ed.), *The international handbook on innovation* (pp. 115-138). Pergamom.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis* (4 ed.). Sage.
- Charmaz, K. (2014). *Constructing grounded theory*. sage.
- Charmaz, K. (2017). Special invited paper: Continuities, contradictions, and critical inquiry in grounded theory. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1), 1609406917719350.
- CIS-a. (2021). *Global recognition of international accreditation*. Retrieved 28.11.2021 from <https://www.cois.org/for-schools/international-accreditation/global-recognition>
- CIS-b. (2021). *CIS membership-standards*. Retrieved 30.11.2021 from <https://www.cois.org/for-schools/membership-standards>
- COBIS. *Advice for parents*. Retrieved 30.11.2021 from <https://www.cobis.org.uk/about-us/what-is-cobis/advice-for-parents>
- Corbin, J. M., & Strauss, A. (1990). Grounded theory research: Procedures, canons, and evaluative criteria. *Qualitative sociology*, 13(1), 3-21.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design* Sage.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & research methods*. Sage Publications.
- Creswell, J. W., & Clark, V. (2017). *Designing and conducting mixed methods research*. Sage Publications.
- Çalışkan, Ö. (2019). Readiness for Organizational Change Scale: Validity and Reliability Study= Örgütsel Değişime Hazır Olma Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Educational Administration: Theory & Practice*, 25(4), 663-692. <https://doi.org/10.17762/kuey.v25i4.56>
- Daniels-Mayes, S., & Howe, I. (2021). The Need for Inclusive Design: Going Beyond the Minimum Standards in the Built Environment. *Academia Letters*, 1-5.
- Davies, M. (2007). Rules for appropriate dress should apply to all NHS staff. *Nursing Standard*, 22(8), 33-34.
- Deubert, C. R., Wong, G. M., & Hatman, D. (2013). National Football League General Managers: An Analysis of the Responsibilities, Qualifications, and Characteristics. *Jeffrey S. Moorad Sports LJ*, 20, 427.

- Dooley, L. M. (2005). Accreditation, or standards for academic programs? *Human Resource Development Quarterly*, 163(3), 299-300. <https://doi.org/10.1002/hrdq.1140>
- Doukakis, S., Niari, M., Malliou, E., Vlachou, S., & Filippakopoulou, E. (2022). Teaching Informatics to Adults of Vocational Schools during the Pandemic: Students' Views and the Role of Neuroeducation. *Information*, 13(6).
- Dursun, Y., & Kocagöz, E. (2010). Yapısal eşitlik modellenmesi ve regresyon: Karşılaştırmalı bir analiz. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*(35), 1-17.
- Dyer, J. H., Gregersen, H. B., & Christensen, C. M. (2009). The innovator's DNA. *Harvard business review*, 87.
- Eaquals. (2017). *Eaquals Self-Assessment Handbook*. In Eaquals (Ed.).
- ECIS. *About ECIS-History*. Retrieved 28.11.2021 from <https://www.ecis.org/about-ecis/#toggle-id-12>
- Education, D. o. (2021). *So what does accreditation mean, and how can you make sure that your school of choice is accredited?* Retrieved 18.01.2021 from <https://www.collegesanddegrees.com/accreditation>
- Education, N. Y. S. B. o. R. a. t. C. o. (2007). *Handbook of institutional accreditation*. The University of the State of New York, The State Education Department. Retrieved 15.01.2021 from <http://www.nysed.gov/common/nysed/files/handbook-may-2017.pdf>
- Ehigie, B. O., & Ehigie, R. I. (2005). Applying qualitative methods in organizations: a note for industrial/organizational psychologists. *The Qualitative Report*, 10(3), 621-638.
- Ekşi, H. (Ed.). (2017). *Eğitim araştırmaları nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*. Edam Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi.
- Ekşi, H., & Çelik, H. (2015). *Gömülü teori: Nitel desenler*. Edam.
- Elken, M. (2015). New EU instruments for education: Vertical, horizontal and internal tensions in the European Qualifications Framework. *Journal of Contemporary European Research*, 11(1).
- Eroğlu, E. (2003). *Toplam kalite yönetimi uygulamalarının yapısal eşitlik modeli ile analizi* [İstanbul Üniversitesi].

- Freeth, D. (2001). Sustaining interprofessional collaboration. *Journal of interprofessional care*, 15(1), 37-46.
- Garcia, D., Nima, A. A., Rappe, C., Rapp Ricciardi, M., & Archer, T. (2014). The Relationship between the JobMatchTalent Test and the NEO PI-R: Construct Validation of an Instrument Designed for Recruitment of Personnel. *PLOS ONE*, 9(3), e90309. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0090309>
- Glaser, B. G. (1965). The constant comparative method of qualitative analysis. *Social problems*, 12(4), 436-445.
- Glaser, B. G., Strauss, A. L., & Strutzel, E. (1968). The discovery of grounded theory; strategies for qualitative research. *Nursing research*, 17(4), 364.
- Glazkova, V. (2019). Efficiency of social innovation and investment projects for the sustainable economic development [10.1051/e3sconf/201911002163]. *E3S Web Conf.*, 110. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/201911002163>
- Glesne, C. (2016). *Becoming qualitative researchers: An introduction*. ERIC.
- Gol, E., & Arslan, H. (2018). The Internationalization standards in education and international schools in Turkey. In H. Arslan, R. Dorczak, & D. U. Alina-Andreea (Eds.), *Educational policy research* (pp. 9). Jagiellonian University Institute of Public Affairs.
- Gülbahar, Y. (2019). *Girişimcilik tutkusunun yenilikçi davranışlar ve başarısızlık korkusu üzerine etkisi: metanetin aracılık rolü Aksaray Üniversitesi]*. Aksaray.
- Günel, E., Hatice, T., & Deveci, H. (2020). Akredite edilen sosyal bilgiler öğretmenliği programı öğretmen adaylarına göre akreditasyon: Anadolu üniversitesi örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 1015-1034.
- Haakstad, J. (2001). Accreditation: the new quality assurance formula? Some reflections as Norway is about to reform its quality assurance system. *Quality in Higher Education*, 7(1), 77-82. <https://doi.org/10.1080/13538320120045102>
- Hacıfazlıoğlu, Ö. (2018). Yaratıcılık, inovasyon ve okul liderliği. *Pegem Atıf İndeksi*, 283-322.

- Hansen, J.-I. C. (1986). Computers and beyond in the career decision-making process. *Measurement and evaluation in counseling and development*, 19(1), 48-52.
- Harvey, L. (1999). *Evaluating the evaluators: Opening keynote of the fifth biennial* In Fifth International Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE) Conference,
- Harvey, L. (2004). The power of accreditation: Views of academics. *Journal of Higher Education Policy Management*, 26(2), 207-223.
- Heriot, K. C., Franklin, G., & Austin, W. W. (2009). Applying for initial AACSB accreditation: An exploratory study to identify costs. *Journal of Education for Business*, 84(5), 283-289.
- Hill, C., Cheong, K.-C., Leong, Y.-C., & Fernandez-Chung, R. (2014). TNE–Transnational education or tensions between national and external? A case study of Malaysia. *Studies in Higher Education*, 39(6), 952-966. <https://doi.org/10.1080/03075079.2012.754862>
- Hofman, R. H., Jansen, E., & Spijkerboer, A. (2011). Innovations: Perceptions of teachers and school leaders on bottlenecks and outcomes. *Education as Change*, 15(1), 149-160. <https://doi.org/10.1080/16823206.2011.573799>
- Holt, D. T., Armenakis, A. A., Feild, H. S., & Harris, S. G. (2007). Readiness for Organizational Change: The Systematic Development of a Scale. 43(2), 232-255. <https://doi.org/10.1177/0021886306295295>
- Hope, J. (2016). Collaborate to meet institution's, students' needs. *Recruiting & Retaining Adult Learners*, 18(6), 12-12.
- Husaini, R., Ikhsan, Z., & Toran, H. (2019). A comprehensive 21st century child development through scientific process in early science. *Creative Education*, 10(12), 2784. <https://doi.org/10.4236/ce.2019.1012205>
- James, K. (2005). International education: The concept, and its relationship to intercultural education. *Journal of research in international education*, 4(3), 313-332.
- James, T., Ajith, T., Josen, D., & Thomas, B. (2021). Analysis of feedback from first-year undergraduate medical students who attended foundation course at a teaching institution in South India [Original Article]. 10(1), 8-8. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_294_20

- Johnson, R. B., & Christensen, L. (2019). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches* (9 ed.). Sage publications.
- Kaiser, G., & Presmeg, N. (2019). *Compendium for early career researchers in mathematics education*. Springer Nature.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS 23 ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karakaya, S. (2017). *Türkiye yüksek öğretiminde kalite güvencesi: Atılım üniversitesi örneği* [Atılım Üniversitesi]. Ankara.
- Kline, R. (2015). *Yapısal eşitlik modellemesinin ilkeleri ve uygulaması* [Principles and Applications of structural equation modeling]. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kotarska, L. (2019). Accreditation: A commodity or a quest for quality? In D. F. Staub (Ed.), *Quality assurance and accreditation in foreign language education* (pp. 55-71). Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-21421-0>
- Kubba, S. (2015). *LEED v4 Practices, Certification, and Accreditation Handbook: 2015*. doi: 10.1016.
- Kuchinke, K. P. (2007). Birds of a feather? The critique of the North American business school and its implications for educating HRD practitioners. *Human Resource Development Review*, 6(2), 111-126. <https://doi.org/10.1177/1534484307300175>
- Küçükkayalar, B. (2009). *Ortaöğretim kurumlarında kalite denkliği; Uygulama Örnekleri* [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi]. Bursa.
- Leavy, P. (2017). *Research design: Quantitative, qualitative, mixed methods, arts-based, and community-based participatory research approaches*. The Guilford Press.
- Lee, R. M., & Fielding, N. (1996). Qualitative data analysis: Representations of a technology: A comment on Coffey, Holbrook and Atkinson. *Sociological Research Online*, 1(4), 15-20.
- Leech, N. L., & Onwuegbuzie, A. J. (2009). A typology of mixed methods research designs. *Quality & quantity*, 43, 265-275.

- Lehman, C. W., & Welch, B. (2020). A Quantitative Investigation of Language Policy in International Schools in East Asia. *Research in Educational Policy Management*, 2(2), 1-18.
- Marija, G. (2020). Performance Pedagogy: Performing Fluxus Pedagogy in a Contemporary Lithuanian Context. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 44(0). <https://doi.org/10.15388/ActPaed.44.11>
- McDavid, J. C., & Huse, I. (2015). How does accreditation fit into the picture? In J. W. Altschuld & M. Engle (Eds.), *Accreditation, certification, and credentialing: Relevant concerns for US evaluators* (Vol. 142, pp. 53-69). New Directions for Evaluation.
- McGhee, G., Marland, G. R., & Atkinson, J. (2007). Grounded theory research: literature reviewing and reflexivity. *Journal of advanced nursing*, 60(3), 334-342.
- McNeish, R., Albizu-Jacob, A., & Memmoli, C. (2022). Engaging the community to effectively plan and implement community-based mental health programs. *The Journal of Behavioral Health Services & Research*, 1-13.
- Merisotis, J. P. (2001). Quality and equality in internet-based higher education: Benchmarks for success. *Higher Education in Europe*, 26(4), 589-597.
- Merriam, S. B., Bass J. (2018). *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation* [Nitel Araştırma]. Nobel.
- Mertens, D. M. (2019). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (3 ed.). Sage publications.
- Metin, M. (2015). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Mey, G., & Mruck, K. (2011). Grounded-Theory-Methodologie: Entwicklung, Stand, Perspektiven. *Grounded theory reader*, 11-48.
- Millard, R. M. (1983). Accreditation: The accrediting association: Ensuring the quality of programs and institutions. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 15(4), 32-36.
- Morrice, L., Tip, L. K., Collyer, M., & Brown, R. (2021). ‘You can’t have a good integration when you don’t have a good communication’: English-language

- learning among resettled refugees in England. *Journal of Refugee Studies*, 34(1), 681-699.
- Motamedi, V. (2020). Family environment on emotional, social, and academic adaptation of adolescents: A study of middle school students. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*, 14(4), 550-557.
- Nathie, M., & Abdalla, M. (2020). Courses Preferences and Occupational Aspirations of Students in Australian Islamic Schools. *Religions*, 11(12).
- NEASC-a. (2021). *NEASC overview*. Retrieved 18.12.2021 from <https://cis.neasc.org/overview>
- NEASC-b. (2021). *NEASC standarts*. Retrieved 18.12.2021 from <https://cis.neasc.org/standards2020>
- Nguyen, T. P. L. (2015). *Quality assurance and accreditation in upper secondary schools in Hatinh province in Vietnam* [Unpublished doctoral dissertation, The University of Newcastle]. Newcastle, Australia.
- Özdamar, K., Odabaşı, Y., Hoşcan, Y., Bir, A. A., Kırcaali-İftar, G., Özmen, A., & Uzuner, Y. (Eds.). (1999). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (Vol. 1081).
- Pandit, N. R. (1996). The creation of theory: A recent application of the grounded theory method. *The Qualitative Report*, 2(4), 1-15.
- Pavone, C. (2019). STEM students and faculty can gain entrepreneurial thinking and skills. *Entrepreneur & Innovation Exchange*.
- Preston, J., & Barnes, K. E. R. (2017). Successful leadership in rural schools: Cultivating collaboration. *The Rural Educator*, 38(1), 6-15.
- Raimann, A., & Oliveira, E. G. S. (2022). The new public management and implications on teaching work in the public sector. *Revista Tempos e Espaços em Educação*, 15(34), e17917. <https://doi.org/10.20952/revtee.v15i34.17917>
- Raykov, T., & Marcoulides, G. A. (2012). *A first course in structural equation modeling*. Routledge.
- Rehman, Y. (2021). Difference between Quantitative and Qualitative Research Question-PICO vs. SPIDER. *American Scientific Research Journal for Engineering, Technology, Sciences*, 77(1), 188-199.

- Romito, M., Pilutti, S., & Contini, D. (2020). Why do students leave university? Qualitative research at an Italian higher education institution. *European Journal of Education, 55*(3), 456-470. <https://doi.org/10.1111/ejed.12408>
- Rowlands, J. (2012). Accountability, quality assurance and performativity: The changing role of the academic board. *Quality in Higher Education, 18*(1), 97-110. <https://doi.org/10.1080/13538322.2012.663551>
- Santos, L. (2022). The impact of nutrition and lifestyle modification on health. *European Journal of Internal Medicine, 97*, 18-25. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ejim.2021.09.020>
- Schwalbach, J., & DeAngelis, C. A. (2022). School sector and school safety: a review of the evidence. *Educational Review, 74*(4), 882-898. <https://doi.org/10.1080/00131911.2020.1822789>
- Schwandt, T. A. (2000). Three epistemological stances for qualitative inquiry: Interpretivism, hermeneutics, and social constructionism. In *Handbook of qualitative research* (pp. 189-213). SAGE Publishing.
- Semerci, Ç. (2017). Akreditasyon algısı (AA) ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6*(3), 1093-1104.
- Semino, E., & Short, M. (2004). *Corpus stylistics: Speech, writing and thought presentation in a corpus of English writing* (Vol. 5). Routledge.
- Stensaker, B., & Maassen, P. (2015). A conceptualisation of available trust-building mechanisms for international quality assurance of higher education. *Journal of Higher Education Policy Management, 37*(1), 30-40.
- Stigler, S. M. (2005). Panel on public awareness, professionalism & professional accreditation; international collaboration. *International statistical review, 73*(2), 273-273.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). Basics of qualitative research techniques.
- Supsin, T., & González, O. R. G. (2020). A qualitative case study on the challenges of ACS WASC accreditation preparation in King Mongkut's International Demonstration School. *Scholar: Human Sciences, 12*(1), 311-311.
- Sweetow, R. W. (2018). Why and how should graduate students in audiology be taught and trained in counseling.

- Sywelem, M. M. (2009). Higher education accreditation in view of international contemporary attitudes. *Contemporary Issues In Education Research*, 2(2), 41-54.
- Şimşek, M. (1998). *Kalite Yönetimi*.
- Tas, A. M. (2004). Sosyal bilgiler öğretmenliği eğitimi program standartlarının belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 28-54.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches* (Vol. 46). Sage.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences*. Sage.
- Teppo, A. R. (2015). Grounded theory methods. *Approaches to qualitative research in mathematics education: Examples of methodology and methods*, 3-21.
- Trapnell, J. E., & Williams, J. R. (2012). AACSB international: An update and perspective. *Issues in Accounting Education*, 27(4), 1071-1076.
- USDE. (2021). *Functions of the accreditation process*. Retrieved 14.01.2021 from <https://www2.ed.gov/admins/finaid/accred/accreditation.html>
- Uskarcı, A., & Demirörs, O. (2017). Do staged maturity models result in organization-wide continuous process improvement? Insight from employees. *Computer Standards & Interfaces*, 52, 25-40.
- Uygur, M., & Yelken, T. Y. (2019). Yükseköğretimde öğrenci merkezli öğretme-öğrenme süreçlerinin incelenmesi (uzman temelli odak grup görüşmesi). *Journal of Advanced Education Studies*, 1(1), 12-31.
- Walker, D., & Myrick, F. (2006). Grounded theory: An exploration of process and procedure. *Qualitative health research*, 16(4), 547-559.
- Ward, M. R., & Delamont, S. (2020). *Handbook of Qualitative Research in Education*. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781788977159>
- WASC, A. (2021). *Why Accreditation?* Retrieved 14.01.2021 from <https://www.acswasc.org/about/acs-wasc-overview/>
- Weston, R., & Gore Jr, P. A. (2006). *A brief guide to structural equation modeling* (Vol. 34).

- Wetsch, L. R. (2009). Using peer benchmarking to improve student motivation, effort and performance. *Marketing Education Review*, 19(1), 89-93.
- Wong, Y.-L. (2017). Staff management in privatized education systems and the professionalism of teachers: The case of macao. *Research in Educational Administration Leadership Organization Development Journal*, 2(2), 195-218. <https://doi.org/10.30828/real/2017.2.4>
- Xu, X., & Xu, X. (2021). Can resource policy adjustments effectively curb regional “resource curse”? new evidences from the “energy golden triangle area” of China. *Resources Policy*, 73, 102146.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*.
- Yılmaz, H. (2015). *Stratejik inovasyon yönetimi*. Beta Basım Yayın.
- Yılmaz, K. (2018). A critical view to the studies related to the field of educational administration in Turkey. *Journal of Human Sciences*, 15(1), 123-154. <https://www.j-humansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/4833>
- Yılmaz, M. (2003). Bilgi merkezleri ve toplam kalite yönetimi ilişkisi: Bir uygulama. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 4(2), 257-268.
- YÖK. (2009). *Türkiye yükseköğretim ulusal yeterlilikler çerçevesi ara raporu*.

EKLER

EK: 1 - Kişisel Bilgi Formu

Sayın Meslektaşım,

Bu araştırmanın amacı, “*Türkiye’de uluslararası ortaöğretim akreditasyon standartlarının geliştirilmesi ve okulların hazır olma durumudur.*” Bu_bilimsel çalışmaya katkıda bulunabilmeniz için sizden içtenlikle **tüm soruları cevaplandırmanız** beklenmektedir. Çalışmanın verileri tamamen bilimsel araştırma içinde gizli olacak olup, kişisel bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Çalışmanın verileri tamamen bilimsel araştırma içinde gizli olacak olup, kişisel bilgileriniz paylaşılmayacaktır. Yardımlarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder saygılar sunarım.

Hanifi ÜKER

EYD Doktora Öğrencisi

İstanbul Sabahattin Zaim Ünv. & Marmara Ünv.

Ortak Doktora Programı

Kişisel Bilgiler:

I. Yaş Aralığınız,

( ) 18-24 ( ) 25-30 ( ) 31-35 ( ) 36-40 ( ) 41-45 ( ) 46-50

( ) 51 ve yukarısı

II. Cinsiyetiniz.

( ) Kadın ( ) Erkek

III. Öğrenim Durumunuz:

( ) Ön Lisans ( ) Lisans ( ) Yüksek Lisans Öğrenci

IV. Öğretmenlikteki Kıdeminiz

( ) 1-5 yıl ( ) 6-10 yıl ( ) 11-15 yıl ( ) 16-20 yıl ( ) 21 ve üst

IV. Medeni Durumunuz

Bekar Evli

IV. Çocuk Sayısı

Yok 1 2 3 4 ve üstü

V. Kadronuz

Öğretmen M. Yardımcısı Müdür Diğer.....

EK 2: Bireysel Görüşmede Uygulanacak Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Katılımcı:.....

Tarih:...../.../.....

1. Uluslararası bir okul hangi özelliklere sahip olmalıdır.
2. Ortaöğretim eğitim süreçleri nelerdir?
  - a. Bunlar hangi standartlara sahip olmalıdır.
  - b. Bu standartlar nasıl hayata geçirilebilir.
3. Bir okulun amacından maksat nedir? Amacı olmalı mı? Nasıl belirlenmelidir. Uluslararası bir okulun amaçları neler olmalıdır.
4. Okul yöneticisinden beklenenler nelerdir?
5. Eğitim öğretim sürecinin kalitesi sizce nelerle ifade edilebilir?
  - Kaliteli bir okul söyleminden ne anlıyorsunuz?
6. Öğrenme süreci ve ölçme değerlendirmeden neler beklenmelidir?
7. Okul ortamının huzurlu ve mutlu olması için neler yapılmalı ve kimlere sorumluluklar yüklenmeli.
8. Eğitim süreçleri dışında okullarda hangi destekleyici unsurlar bulunur?
9. Okulun fiziksel şartları ve personeli hangi standartlarda olmalı?
10. Şu özelliklere sahip okullar iyi okullardır dediğiniz okullar hangi özelliklere sahip olmalıdır.

EK 3: Bireysel Görüşmede Uygulanacak Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

2

Katılımcı:.....

Tarih:...../.../.....

1. Uluslararası bir okul hangi özelliklere sahip olmalıdır.
Nasıl bir öğrenci Nasıl veli
2. Ortaöğretim eğitim süreçleri nelerdir?
  - a. Bunlar hangi standartlara sahip olmalıdır.
  - b. Bu standartlar nasıl hayata geçirilebilir.
3. Bir okulun eğitim yönetimi planlaması nasıl olmalıdır?
4. Bir okulun eğitim ve öğretim planlaması nasıl olmalıdır?
5. Bir okulda öğrencilerin sosyal ve kültürel edinimleri nasıl gerçekleşebilir?
6. Bir okulda öz yönlendirme ve rehberlik faaliyetleri nasıl olmalıdır?
7. Öğrencinin şahsiyet gelişimi deyince ne anlıyoruz, öğrencinin şahsiyeti nasıl olmalıdır?
8. Okulun öğretim programı nasıl olmalıdır?
9. Öğretimde ölçme ve değerlendirme deyince aklımıza ne geliyor? Nasıl olmalıdır?
10. Uluslararası düzeyde bir okul nasıl olmalıdır?
11. Öğrenciler nasıl yaşamsal deneyim kazanabilirler?

EK 4: Değişime hazır olma ölçeği

Bu bölümde, “Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartlarının; eğitim kalitesinin değişimi” konusuna ilişkin düşüncenizi almaya yönelik yönelik 25 ifade bulunmaktadır. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak, (1 = Hiç katılmıyorum) ve (5= Tamamen katılıyorum) olmak üzere 1’den 5’e kadar size en uygun seçeneği (X) ile işaretleyiniz	Hiç katılmıyorum				Tamamen katılıyorum
Bu değişimin, okullar için faydalı olacağını düşünüyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Millî Eğitim Bakanlığı, bu değişimi benimsememiz için bizi teşvik etmektedir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişimden dolayı, bu işteki geleceğim sınırlandırılmış olacaktır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Kafama koyarsam, bu değişim hayata geçirildiği zaman gerekli olacak olan her şeyi öğrenebilirim.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Tüm üst düzey yöneticiler (MEB Bakanı ve diğer yetkililer), bu değişimin önemini vurgulamaktadır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim uygulandığı zaman, bana bir fayda sağlayacağına inanmıyorum	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim uygulandığında, mesleğimdeki konumuma/statüme zarar geleceğinden endişe ediyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim işimi kolaylaştırır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Değişimi gerçekleştirdiğimizde yapılması gereken bazı işleri, iyi bir şekilde yapabileceğimi düşünmüyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
MEB, okullara bu değişimin gerçekleşeceğine dair açık bir mesaj vermektedir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişimi yapmamızın geçerli nedenleri var.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Okullar adına karar veren üst düzey yetkililer (Bakan ve diğer yetkililer), bu değişim çabasını tüm güçleriyle desteklemektedir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim, Millî Eğitim Bakanlığı’nın öncelikleri ile örtüşmektedir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Milli Eğitim Bakanı, bu değişime kendisini adanmıştır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Üst düzey yöneticilerimizin (MEB Bakanı ve diğer yetkililer) uygulanmasını bile istemediği bu değişim için, bizim çok fazla zaman harcadığımızı düşünüyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişimin yapılması için, birçok mantıklı gerekçe vardır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim uygulandığında, işime uyum sağlamada zorluk çekeceğimi zannetmiyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim, okullarımızın verimliliğini genel anlamda artıracaktır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim için harcadığımız zaman başka bir şey için harcanmalı.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişimin çalışmasını sağlayacak olan gerekli becerilere sahibim.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Böyle bir değişimi başlatmak, bizim için çok fazla anlam ifade etmiyor.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Geçmiş deneyimlerim, bu değişim hayata geçirildikten sonra başarılı bir performans sergileyeceğime dair bana güven	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

veriyor.					
Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), bu değişimi benimserse uzun vadede benim için işe yarayacağını hissediyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişim, geliştirmiş olduğum kişisel ilişkilerimin birçoğunu aksatacak.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Bu değişimi uyguladığımızda, bunun üstesinden kolaylıkla geleceğimi düşünüyorum.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

EK 5: Akreditasyon farkındalığı ölçeği

Bu bölümde, “Akredetasyon” konusuna ilişkin düşüncenizi almaya yönelik 25 ifade bulunmaktadır. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak, (1 = Hiç katılmıyorum) ve (5= Tamamen katılıyorum) olmak üzere 1’den 5’e kadar size en uygun seçeneği (X) ile işaretleyiniz	Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Çoğunlukla Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
	Akreditasyon, ulusal ve uluslararası tanınmayı kolaylaştırır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Akreditasyon, bir eğitim programının kendini gerçekleştirmesidir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, var olmanın tescillenmesidir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, belge veya rapor değildir, kaliteye kalite katma çabasıdır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, bir programı yaşatma güvencesidir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, programların geleceğinin güvence altına alınmasıdır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, tercih edilen bir programın kalite güvencesidir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, sürdürülebilir bir kalite göstergesidir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, kalite çizgisinin tabanıdır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, bir kalite kültürüdür.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, algı, imaj ve kaliteyi olumlu yönde etkileyen bir faktördür.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, eğitim kalitesinin bir göstergesidir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, yaşam boyu kalite mücadelesi için atılan bir adımdır.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon ve kalite için tüm paydaşların hesap verebilir olması gerekir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, öğretim kalitesine olumlu yönde katkı sağlayan başarılı bir girişimdir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, kalite yönetiminin bir alt boyutu olarak değerlendirilebilir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Akreditasyon, kaliteyi değerlendirmek için kullanılan bir araç ve yöntemdir.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

EK 6: Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları

DEĞERLİ KATILIMCI;

Aşağıda “*Türkiye’de yetkinlik temelli ortaöğretim akreditasyon standartları*” yer almaktadır. Son sayfayı, bu standartları inceleyerek cevaplayınız.

TEMA 1		
EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETİMİ		
Bölüm 1	Yönetişim	Amaç
		Sürdürülebilir Liderlik
		Yönetme ve Yönlendirme
		İletişim Yönetimi
		Personel Yönetimi
Bölüm 2	Yenilenme ve Devamlılık	Sürdürülebilirlik
		Yenilik
		Okul Kültürü
		Finans
Bölüm 3	Eğitim İçin Destek	Fiziki Donanım
		Güvenlik ve Ulaşım
		Okul Sağlığı ve Beslenme
TEMA 2		
EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN GERÇEKLEŞMESİ		
Bölüm 4	Planlama	Eğitim Yönetimi Planlaması
		Öğretim Planlaması
		Eğitim Planlaması
Bölüm 5	Eğitim	Sosyal ve Kültürel Edinim
		Öz Yönlendirme ve Rehberlik
		Şahsiyet Gelişimi
Bölüm 6	Öğrenme	Öğretim Programı
		Ölçme ve Değerlendirme
		Uluslararasılık
		Yaşamsal Deneyim

TEMA 1: EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETİMİ

BÖLÜM 1: YÖNETİŞİM

Standart 1.A	Amaç
Standart 1.B	Sürdürülebilir Liderlik
Standart 1.C	Yönetme ve Yönlendirme
Standart 1.D	İletişim Yönetimi
Standart 1.E	Personel Yönetimi

Standart 1.A: Amaç

Gösterge 1.A.1	Okulun beklenen öğrenci profili doğrultusunda; felsefesi, değerleri, misyonu, vizyonunu ifade eden yazılı ve sözlü amaç beyanı oluşturulur.
Gösterge 1.A.2	Okulun amacı doğrultusunda stratejik plan yapılır.
Gösterge 1.A.3	Okulun tüm paydaşlarına aynı amacın parçası olmak için çalışmalar gerçekleştirilir.
Gösterge 1.A.4	Okulun amacının yansıdığı somut uygulamalar vardır ve sistematik olarak gözden geçirilir.

Standart 1.B: Sürdürülebilir Liderlik

Gösterge 1.B.1	Yönetim kurulu ve liderlerin seçilme yöntemleri, süreleri belirlenir ve görevleri netleştirilir.
Gösterge 1.B.2	Okul süreçleri paydaşlarla birlikte sürekli iyileştirilir.
Gösterge 1.B.3	Okulun; madde, insan kaynakları ve uyum çeşitliliği geliştirilir.
Gösterge 1.B.4	Etik sınırlar içinde alınan kararlara meslektaşlar dahil edilir.
Gösterge 1.B.5	Sürdürülebilir bir öğrenme ortamı oluşturularak zaman içinde başarı güvence altına alınır.
Gösterge 1.B.6	Lider, yönetim kuruluna karşı dönemlik değerlendirmelerde bulunur.

Standart 1.C: Yönetme ve Yönlendirme

Gösterge 1.C.1	İyileşme ve öğrenme sürekli olarak desteklenir.
Gösterge 1.C.2	Mevcut kaynaklar optimal yönetilmekle birlikte yeni kaynaklar üretilir.
Gösterge 1.C.3	Amaç doğrultusunda uzun vadeli başarı için gerekli tedbirleri alınır ve stratejik başarı ölçüleri geliştirilir.
Gösterge 1.C.4	Okul yönetim sistemi ve eğitim modeli doğrultusunda beklenen çıktılarının hesap verebilirliği vardır.
Gösterge 1.C.5	Problemler görmezden gelinmez. Çözüm için çalışmalar yapılır.
Gösterge 1.C.6	Amaç ve hedeflere ulaşmak için okulun her sürecinde yönlendirici ve bilgilendirici bildirimler vardır.

Standart 1.D: İletişim Yönetimi

Gösterge 1.D.1	Tüm paydaşlar arasında etkili iletişim yolları kurulmuştur.
Gösterge	Paydaşlar karar alma mekanizmasının bir üyesidir.

1.D.2	
Gösterge 1.D.3	Açıklanmış öğrenci kabul şartları vardır.
Gösterge 1.D.4	Paydaşlara karşı açık bir hesap verebilirlik vardır.
Gösterge 1.D.5	Gelen şikayet ve önerilerin dikkate alındığı süreç mekanizması vardır.
Gösterge 1.D.6	Okulun amaç ve hedeflerini ortaya koyan, yazılı ve görsel paylaşımlar yapılır.

Standart 1.E: Personel Yönetimi

Gösterge 1.E.1	Personel amaç ve öğretim programı doğrultusunda seçilir.
Gösterge 1.E.2	Okulun işleyişine uygun personel yapısı oluşturulur.
Gösterge 1.E.3	Eğitim öğretimin sürdürülebilirliği için öğretmenler deneyim paylaşımları yapar.
Gösterge 1.E.4	Personel için; etik değerlerin, özlük hakların, kuralların olduğu bildirilmiş dokümanlar oluşturulur.
Gösterge 1.E.5	Planlanmış ve bildirilmiş öğretmen gelişim etkinlikleri vardır.
Gösterge 1.E.6	Çalışanların güçlü yönleri desteklenir.
Gösterge 1.E.7	Personel değerlendirme sistemi vardır.

TEMA 1: EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETİMİ

BÖLÜM 2: YENİLENME VE DEVAMLILIK

Standart 2.A	Sürdürülebilirlik
Standart 2.B	Yenilik
Standart 2.C	Okul Kültürü
Standart 2.D	Finans

Standart 2.A: Sürdürülebilirlik

Gösterge 2.A.1	Okulun kalite güvence sistemi vardır.
Gösterge 2.A.2	Okul amacı ile bütünleşik bir ilerleme güçlü manevi, ahlaki ilkelerle desteklenir ve fiziksel ve sosyal beklentiler için sorumluluklar alınır.
Gösterge 2.A.3	Okulda alternatif eğitim yaklaşımları uygulanır ve desteklenir.
Gösterge 2.A.4	Öğrenci, veli, öğretmen ve toplum lehine fayda odaklı uygulamalar gerçekleştirilir.
Gösterge 2.A.5	Öğrenmenin geliştirilmesine yönelik somut uygulamalar vardır.

Standart 2.B: Yenilik

Gösterge 2.B.1	Okulun iyileştirilmesi, başarı ve kazanımların artırılması desteklenir.
Gösterge 2.B.2	Diğer okullardan farklı kendine özgü eğitim uygulamaları vardır.
Gösterge 2.B.3	Okulda teknoloji destekli; kültürel, sosyal ve eğitimsel değer üretimi vardır.
Gösterge 2.B.4	Okulun süreçlerinde sürekli yenilenme ve iyileştirmeler yapılır.
Gösterge 2.B.5	Çalışanlar yenilik yapmaya ve risk almaya teşvik edilir.

Standart 2.C: Okul Kültürü	
Gösterge 2.C.1	Üst yönetim kararları insan odaklıdır. Kararların çalışanlar üzerindeki etkisi dikkate alınır.
Gösterge 2.C.2	Operasyonel süreçler bireysel değil daha çok takım olarak organize edilir.
Gösterge 2.C.3	Çalışanlar tarafından kabul görmüş değerler vardır.
Gösterge 2.C.4	Farklı fikir ve uygulamalar maddi ve manevi olarak desteklenir.
Gösterge 2.C.5	Tüm örgüt tarafından benimsenen öz değerler vardır.
Gösterge 2.C.6	Olumlu bir okul iklimi vardır.

Standart 2.D: Finans	
Gösterge 2.D.1	Okul bütçesi eğitim öğretimin sürdürülebilirliği için dengeli planlanmıştır.
Gösterge 2.D.2	Eğitim ve öğretim süreçlerinin niteliği ve öğrenci başarısı için ekonomik kaynaklar etkili bir şekilde kullanılır.
Gösterge 2.D.3	Öğretmenlerin eğitim ve öğretim uygulamaları için harcayacağı bütçesi vardır.
Gösterge 2.D.4	Okulun iş gücü planlaması ve maliyet etki analizi vardır.
Gösterge 2.D.5	Muhasebe kayıtları ilgili kanunlara uygun olarak tutularak bağımsız denetim dahil olmak üzere düzenli raporlamalar yapılır.

TEMA 1: EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETİMİ

BÖLÜM 3: EĞİTİM İÇİN DESTEK

Standart 3.A	Fiziki Donanım
Standart 3.B	Güvenlik ve Ulaşım
Standart 3.C	Okul Sağlığı ve Beslenme

Standart 3.A: Fiziki Donanım	
Gösterge 3.A.1	Okulun fiziki ortamı eğitim programını destekleyecek şekilde tasarlanır.
Gösterge 3.A.2	Yemekhane, spor salonları, atölyeler, kantin gibi donatılar düzenli olarak bakım ve kontrolden geçirilerek yasal düzenlemelere uygun hale getirilir.
Gösterge 3.A.3	Okulun teknolojik alt yapısı eğitim ve öğretimi destekleyecek şekilde oluşturulur.
Gösterge 3.A.4	Öğretmenler, veliler ve personel için ayrı mekanlar eğitimi destekler nitelikte oluşturulur.

Standart 3.B: Güvenlik ve Ulaşım	
Gösterge 3.B.1	Okulun tüm insanlar için güvenli olması için iş güvenliği yönetmelikleri doğrultusunda yazılı, görsel ve fiziksel tedbirler alınır.
Gösterge 3.B.2	Öğrencinin aile ve toplum içindeki güvenliğine yönelik somut uygulamalar vardır.
Gösterge 3.B.3	Okul güvenlik odaklı yönetim uygulamaları yapılır.
Gösterge 3.B.4	Toplu taşıma ve güvenli trafik eğitimleri düzenlenir.
Gösterge 3.B.5	Okul servisleri ilgili prosedürleri yerine getirir ve okul tarafından düzenli olarak denetlenir.
Gösterge	Okul servis çalışanları okulun beklentileri ve öğrenci güvenliği için eğitim alır.

3.B.6	
-------	--

Standart 3.C: Okul Sağlığı ve Beslenme	
Gösterge 3.C.1	Okulun paydaşları ve uzmanlarla belirlenmiş beslenme programı oluşturulur.
Gösterge 3.C.2	Toplum sağlığı ve beslenme konusu da eğitim etkinlikleri düzenlenir.
Gösterge 3.C.3	Okuldaki yemek, kahvaltı ve diğer gıda ürünleri ile ilgili personel düzenli olarak denetimden geçirilir.
Gösterge 3.C.4	Okul sağlığını değerlendirme ve geliştirme komisyonu kurul ve aktif olarak çalışır.
Gösterge 3.C.5	Okul çalışanları ve öğrenciler için fiziksel aktive ve sağlık destek çalışma programı oluşturulur.
Gösterge 3.C.6	Belirli zamanlarda tüm mekanlar düzenli olarak temizlenir.

TEMA 2: EĞİTİM ÖĞRETİM

BÖLÜM 1: PLANLAMA

Standart 1.A	Eğitim Yönetimi Planlaması
Standart 1.B	Öğretim Planlaması
Standart 1.C	Eğitim Planlaması

Standart 1.A: Eğitim Yönetimi Planlaması

Gösterge 1.A.1	Okulun amacı doğrultusunda oluşturulmuş öğretim modeli vardır.
Gösterge 1.A.2	Okulun eğitim yönetimi planlaması vardır.
Gösterge 1.A.3	Ekonomik kaynaklar eğitim ve öğretim verimliliği için etkili şekilde planlanmıştır.

Standart 1.B: Öğretimin Planlanması

Gösterge 1.B.1	Okulun eğitim öğretim yılına hazırlık dönemi planı vardır.
Gösterge 1.B.2	Okulun öğretim süreçlerine ait (akademik takvim, zümre, ders planı, laboratuvar gibi) planlaması vardır.
Gösterge 1.B.3	Öğretimin planlı yürütülmesi için periyodik eğitim yönetimi toplantıları vardır.

Standart 1.C: Eğitimin Planlanması

Gösterge 1.C.1	Okulun şahsiyet gelişim planları vardır.
Gösterge 1.C.2	Okulun rehberlik ve yönlendirme planları vardır.
Gösterge 1.C.3	Okulun sosyal ve kültürel etkinlikler planı vardır.

TEMA 2: EĞİTİM ÖĞRETİM

BÖLÜM 2: EĞİTİM

Standart 2.A	Sosyal ve Kültürel Edinim
Standart 2.B	Öz Yönlendirme ve Rehberlik

Standart 2.C	Şahsiyet Gelişimi
--------------	-------------------

Standart 2.A: Sosyal ve Kültürel Edinim

Gösterge 2.A.1	Manevi ve milli değerler konusunda öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenir.
Gösterge 2.A.2	Okul müfredatında kültürel değerlerin kazanımı için farkındalık çalışmaları yapılır.
Gösterge 2.A.3	Toplumsal fayda ve yaşam boyu öğrenme farkındalığı için sosyal sorumluluk projeleri uygulanır.
Gösterge 2.A.4	Sosyal ve kültürel edinim için paydaşlarında içinde yer aldığı öğrenme toplulukları oluşturulur.

Standart 2.B: Öz Yönlendirme ve Rehberlik

Gösterge 2.B.2	Okula kabul aşamasında öğrenci öğrenme ihtiyaçları ve farklı becerileri doğrultusunda analiz edilir.
Gösterge 2.B.2	Öğrenciler ve öğretmenler öğrenme stillerinin farkındadır.
Gösterge 2.B.3	Her öğrencinin verilerini kullanarak eğitim süreçlerini yönlendiren danışmanı vardır.
Gösterge 2.B.4	Öğrenme güçlüğü çeken ve özel ihtiyaçları olan çocuklar için ayrı çalışmalar yapılır.
Gösterge 2.B.5	Okul rehberlik birimi ülkenin eğitim bakanlığının beklentileri doğrultusunda eksiksiz olarak çalışmalarını sürdürür.

Standart 2.C: Şahsiyet Gelişimi

Gösterge 2.C.1	Tüm paydaşların şahsiyet gelişimi için düzenlenmiş bir plan vardır.
Gösterge 2.C.2	Öğrencilerin; teknolojiyi verimli kullanma, eleştirel düşünme, algoritmik bakış, bilişsel alanların gelişimi edinimi için imkanlar vardır.
Gösterge 2.C.3	Evrensek değer ilkeleri ortaya konulmuş; öğretmen, öğrenci, veli ile tüm ilişkilerde ve uygulamalarda kendisini göstererek okul iklimine yansıtılmıştır.
Gösterge 2.C.4	Evrensel ahlaki değerler konusunda öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenir.
Gösterge 2.C.5	Şahsiyeti ile örnek olabilecek kişiler öğrenciler ile bir araya getirilir.

TEMA 2: EĞİTİM ÖĞRETİM

BÖLÜM 3: ÖĞRENME

Standart 3.A	Öğretim Programı
Standart 3.B	Ölçme ve Değerlendirme
Standart 3.C	Uluslararasılık
Standart 3.D	Yaşamsal Deneyim

Standart 3.A: Öğretim Programı	
Gösterge 3.A.1	Okul müfredatı amaç ve hedefler doğrultusunda, planlanır, uygulanır, kontrol edilir, düzeltme yapılır.
Gösterge 3.A.2	Öğretim programına uygun olarak materyal geliştirilir.
Gösterge 3.A.3	Disiplinler arası öğrenme için etkili ders tasarımları vardır.
Gösterge 3.A.4	Bireysel öğrenme hedefleri doğrultusunda evde öğrenmeyi destekleyici stratejiler geliştirilir.
Gösterge 3.A.5	Müfredat, farklılaştırılmış öğretim teknikleri ile zenginleştirilerek kazandırılır.
Gösterge 3.A.6	Öğrenme için aileler ile iletişim ve iş birliği geliştirilir.
Gösterge 3.A.7	Öğrenme kayıplarını telafi eden çalışmalar yapılır.
Gösterge 3.A.8	21 YY yetkinlikleri öğretim programının bir parçasıdır.
Standart 3.B: Ölçme ve Değerlendirme	
Gösterge 3.B.1	Okulun eğitim programına uygun ölçme değerlendirme modeli vardır.
Gösterge 3.B.2	Okul yönetimi kararlarında, ölçme ve değerlendirme sonuçlarını kullanır.
Gösterge 3.B.3	Okul ölçme ve değerlendirme konusunda hesap verebilirlik vardır.
Gösterge 3.B.4	Ölçme ve değerlendirme okur yazarlığı üzerine çalışmalar yapılmaktadır.
Gösterge 3.B.5	Öğretmenler güncel ölçme araçlarını kullanarak öğrenci performansını takip eder.
Gösterge 3.B.6	Liderin yönetiminde öğretmenler öğrenci ölçme sonuçları üzerine periyodik değerlendirmeler yapar.
Standart 3.C: Uluslararasılık	
Gösterge 3.C.1	Okulun açılanmış uluslararası kültürel bakış açısı vardır.
Gösterge 3.C.2	Uluslararası kültürel bakış açısı eğitim uygulamalarında kendini gösterir.
Gösterge 3.C.3	21 YY yetkinlikleri öğretim programının bir parçasıdır.
Gösterge 3.C.4	Uluslararası bakış açısıyla programlanmış dil öğretim programı vardır.
Gösterge 3.C.5	Farklı kültür ve etnik yapıdaki; öğrenciler, aileler ve diğerleri ile etkili bir şekilde iletişim için gerekli bilgi ve becerileri çalışmaları yapılır.
Standart 3.C: Yaşamsal Deneyim	
Gösterge 3.C.1	Okulda liderlik, iş birliği, girişimcilik gibi beceri odaklı öğrenci çalışmaları vardır.
Gösterge 3.C.2	Öğrencilerin beceri ve yetenek gelişimini destekleyici sosyal kulüpler vardır.
Gösterge 3.C.3	Sağlık, çevre, kalkınma ve insan hakları gibi evrensel konularda okulu içi çalışmalar yapılır.
Gösterge 3.C.4	Ulusal ve uluslararası düzeyde farkındalık gezi ve etkinlikleri düzenlenir.

EK 7: Etik kurul karar onayı

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

Sayı :E-20292139-050.01.04-20605
Konu :Etik Kurul Kararları

Sayın Hanifi ÜKER

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Doktora Programı Öğrencisi

"Türkiye'de Uluslararası Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Geliştirilmesi ile Değişime Hazır Olma Durumu" başlıklı araştırmanız kurulumuzun 31.12.2021 tarihli ve 2021/12 sayılı toplantısında değerlendirilerek etik açıdan uygun bulunduğu katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Nasuh USLU
Kurul Başkanı

Ek:39-Hanifi ÜKER Etik Onay Belgesi (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :*BSF26BVLK* Pin Kodu :77022
Adres:Halkalı Caddesi No: 281 Kaçıkçakmesci/İstanbul
Telefon:444 97 98 Faks:+90 (212) 693 82 29
e-Posta: bilgi@izu.edu.tr Web:www.izu.edu.tr
Kep Adresi:izu@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://ebys.izu.edu.tr/enVision/Dogrula/0N3>

Bilgi için: Zeynep Funda TEZ
Unvanı: Yeminli Katip
Tel No: +902126929606

EK 8: İzin yazıları

İZU Gelen Evrak Tarih ve Sayısı: 11.02.2022 - 7815

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

GÜNLÜDÜR

10.02.2022

Sayı : E-59090411-44-43159146
Konu : Anket ve Araştırma İzni (Hanifi ÜKER)

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.02.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi.
b) Valilik Makamının 09.02.2022 tarihli ve 43121443 sayılı oluru.

Valilik Makamının Anket ve Araştırma İzni konulu ilgi (b) oluru ve kullanılması uygun görülen ölçme araçlarının Müdürlüğümüzce mühürlenmiş örnekleri ekte gönderilmiştir.

İlgi (a) genelgenin 28. maddesinde; "Araştırma uygulama izni alan kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve araştırmacılar tamamladıkları bilimsel araştırma ile ilgili sonuç raporlarını, izni aldıkları ilgili birime çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde göndereceklerdir." ifadesi yer almaktadır.

Olur gereğince işlem yapılması ve araştırma sonuç raporunun ekte sunulan örneğe göre Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesine gönderilmesi hususlarında gereğini arz ederim.

Abdurrahman ENSARİ
İl Millî Eğitim Müdürü a.
Şube Müdürü

Ek:
1- Valilik Oluru (1 Sayfa)
2- Rapor Örneği
3- Ölçekler

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Binbirdirek Mah. İmran Ökten Cad. No: 1 Sultanahmet Fahiş İstanbul Belge Doğrulama : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Telefon : 0212 384 36 30 Bilgi İçin : Aykut ÇELİK
E-posta : stratejigelistirme34@meb.gov.tr Unvanı : Büro Hizmetleri
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr İnternet Adresi : <http://istanbul.meb.gov.tr/>

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.sorgu.meb.gov.tr> adresinden b292-8683-31ab-9835-d5be kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-59090411-20-43121443
Konu : Anket ve Araştırma İzni (Hanifi ÜKER)

09/02/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi.
b) İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinin bilinmeyen tarihli ve 20196 sayılı yazısı.
c) Müdürlüğümüz Araştırma ve Anket Komisyonunun 04.02.2022 tarihli tutanağı.

Araştırma Konusu : Türkiye'de Uluslararası Ortaöğretim Akreditasyon Standartlarının Geliştirilmesi ve Değişime Hazır Olma Durumu
Araştırma Türü : Anket
Araştırma Yeri : Anadolu Yakası
Araştırma Yapılacak Kişiler : Resmî / Özel Lise Yöneticileri ve Öğretmenleri
Araştırmanın Süresi : 2021 - 2022 Eğitim ve Öğretim Yılı

Yukarıda bilgileri verilen araştırmanın; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kişisel veri istenmemesi, öğrenci velilerinden açık rıza onayı alınması, yüz yüze eğitime geçmiş olan kurumlarımızda, Covid-19 tedbirlerinin araştırmacı ve ilgili kurum idarelerince alınması, bilimsel amaç dışında kullanılmaması, bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarınıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuoyuyla paylaşılmaması ve araştırmaya bittikten sonra 2 (iki) hafta içerisinde Müdürlüğümüze gönderilmesi, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde, ilgi (a) genelge esasları dâhilinde uygulanması kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
09/02/2022
Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

- 1- İlgi (b) Yazı ve Ekleri (9 Sayfa)
- 2- İlgi (c) Tutanak (1 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Binbirdirek Mah. İnanç Öktem Cad. No: 1 Sultanahmet Fatih İstanbul Belge Doğrulama : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Telefon : 0212 384 36 30 Bilgi İçin : Aykut ÇELİK
E-posta : stratejigelistirme34@meb.gov.tr Uuvanı : Büro Hizmetleri
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr İnternet Adresi : <http://istanbul.meb.gov.tr/>

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4170-0d39-36a8-ac39-b1da kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Hanifi ÜKER: 2003 yılında KSÜ coğrafya bölümünden mezun oldu. 2004 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans ve 2010 yılında Marmara Üniversitesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalında Tezli Yüksek Lisansını tamamladı. Ocak 2024 tarihinde Marmara Üniversitesi & İZÜ ortak diploma programında Eğitim Yönetimi alanında doktorasını tamamladı. Çeşitli özel okullarda öğretmenlik, zümre başkanlığı, eğitim danışmanlığı ve Okul müdürlüğü ve Liderlik görevlerinde bulundu. Mesleki eğitim, örgüt yönetimi, okul kültürü, kalite güvencesi ve akreditasyon, Teknoloji üzerine müfredat geliştirme, eğitimde ahlak ve liderlik üzerine akademik çalışmaları ve uzmanlıları bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.